

W

O

7 00

Overzicht onderzoek op justitieel terrein

Justitiële verkenningen

verschijnt 9 maal per jaar jaargang 26 september

D

Justitie

Wetenschappelijk
Onderzoek- en
Documentatiecentrum

Gouda Quint

C

7

Justitiële verkenningen jaargang 26 2000 Overzicht onderzoek op justitieel terrein

7 00

Overzicht onderzoek op justitieel terrein

jaargang 26 september

Colofon

Justitiële verkenningen is een gezamenlijke uitgave van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie en Kluwer. Het tijdschrift verschijnt negen keer per jaar.

Redactieraad

drs. A.C. Berghuis
prof. dr. W.L. Buitelaar
prof. dr. H.G. van de Bunt
mr. dr. J.M. Nelen
mr. dr. E. Niemeijer
drs. I. Passchier
mr. drs. P.J.J. van Voorst

Redactie

drs. M.A.V. Klein-Meijer
dr. B.A.M. van Stokkom
mr. P.B.A. ter Veer

Redactieadres

Ministerie van Justitie, WODC
Redactie Justitiële verkenningen
Postbus 20301
2500 EH 's-Gravenhage
fax: 070-370 79 48
tel.: 070-370 71 47
e-mail: pveer@best-dep.minjus.nl

WODC-documentatie

Voor inlichtingen:
Infodesk WODC, 070-370 65 53
e-mail: infodesk@wodc.minjust.nl
Internet-adres: www.minjust.nl/wodc

Abonnementen

Justitiële verkenningen wordt gratis verspreid onder personen en instellingen die beleidsmatig werkzaam zijn ten behoeve van het ministerie van Justitie. Degenen die in aanmerking denken te komen voor een gratis abonnement, kunnen zich uitsluitend schriftelijk wenden tot bovenstaand redactieadres. Andere belangstellenden kunnen zich tegen betaling abonneren. Zij dienen zich te wenden tot:
Libresso BV
Postbus 23
7400 GA Deventer
tel.: 0570-63 31 55

Administratie en adreswijzigingen

De abonnenementenadministratie wordt verzorgd door:
Libresso BV
Postbus 23
7400 GA Deventer
tel.: 0570-63 31 55
Adreswijzigingen kunnen worden doorgegeven door het adresstrookje toe te zenden aan Libresso.

Advertentie-exploitatie

Bureau Van Vliet BV
Postbus 20248
7302 HE Apeldoorn
tel.: 055-5 34 21 21, fax: 055-5 34 11 78

Beëindiging abonnement

Betaalde abonnementen kunnen tot uiterlijk 31 december van het lopende abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch voor een jaar verlengd. Gratis abonnementen kunnen desgevraagd te allen tijde beëindigd worden.

Abonnementsprijs

De abonnementsprijs bedraagt f 120,- per jaar; studenten en AIO's f 95,- (gedurende maximaal vijf jaar). Betaling geschiedt bij voorkeur met de te ontvangen accept-girokaarten.

Nabestellingen

Losse nummers kunnen worden nabesteld bij Libresso BV. De prijs van losse nummers bedraagt f 18,50 (exclusief verzendkosten).

Ontwerp

Hans Meiboom, Amsterdam

ISSN: 0167-5850

Opname van een artikel in dit tijdschrift betekent niet dat de inhoud ervan het standpunt van de minister van Justitie weergeeft.

Inhoud

5	Voorwoord
7	Ministerie van justitie, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
7	Afdeling Onderzoek
21	Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
29	Universiteiten
29	Criminologisch instituut <i>Bonger</i> , UvAmsterdam
32	Seminarium voor strafrecht en strafrechtspiegling <i>Van Hamel</i> , UvAmsterdam
35	Afdeling strafrecht en criminologie, VU Amsterdam
40	Afdeling klinische psychologie, VU Amsterdam
41	Centrum voor Politiewetenschappen, VU Amsterdam
44	Vakgroep strafrecht en criminologie, RU Groningen
54	Departement strafrecht & criminologie, RU Leiden
65	Vakgroep strafrecht en criminologie, RU Limburg
68	Vakgroep strafrecht, KU Nijmegen
70	Vakgroep strafrecht en criminologie, EU Rotterdam
78	Willem Pompe instituut voor strafrechts- wetenschappen, UUtrecht
83	Vakgroep strafrechtswetenschappen, KU Brabant
91	Internationaal politie instituut Twente, Universiteit Twente
97	Overige onderzoeksinstituten
97	Andersson Elffers Felix
102	Beke advies- en onderzoeksgroep
106	B&A Groep beleidsonderzoek & advies BV
109	Compliance Methodology Consultants (CMC)/T11

	Company
114	Divisie Centrale Recherche Informatie
117	Van Dijk, Van Soomeren en partners BV
121	Eysink Smeets & Etman
126	Justitiële Behandelinrichting <i>De Hunnerberg</i>
127	Intraval buro voor onderzoek en advies
134	Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten (Niwi)
149	Nederlandse Politie Academie (NPA)
151	Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechts- handhaving (NSCR)
164	Politie Haaglanden
165	Regioplan
168	Research voor beleid
169	Sociaal en Cultureel Planbureau
171	Register onderzoeken en trefwoorden
202	Alfabetisch register namen onderzoekers
215	Adressen

Aan het begin van elk academisch jaar verzorgt de redactie van *Justitiële verkenningen* een overzicht van Nederlands wetenschappelijk onderzoek – althans voor zover bekend (gemaakt) aan de redactie – op justitieel terrein. Een nauwkeurige inhoudelijke afbakening van het beschreven onderzoek is moeilijk te geven, daarvoor is het te gevarieerd van aard. Zo treft men onderzoek aan op het gebied van strafrecht, criminologie en de justitiële praktijk, maar ook op het gebied van personen- en familierecht, wetgeving en kindbescherming. Over het algemeen (maar niet uitsluitend) betreft het onderzoek met een sociaal-wetenschappelijk karakter. Wegens dit afbakeningsprobleem is – evenals voorgaande jaren – gekozen voor een formele indeling. Dat wil zeggen dat wordt uitgegaan van de programma's van relevante onderzoeksinstellingen.

In het eerste deel wordt een overzicht gegeven van het onderzoek zoals dat op de Afdeling Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (het WODC doet onderzoek en verzorgt documentatie binnen het ministerie van justitie en houdt zich onder meer bezig met evaluatie-onderzoek van beleid) wordt uitgevoerd. Daarna volgt onderzoek dat door het WODC wordt gefinancierd en dat extern wordt uitgevoerd (Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen).

In het tweede deel treft men vervolgens de onderzoeksprogramma's aan van vakgroepen van de Nederlandse universiteiten, die voor dit onderzoeknummer relevant onderzoek uitvoeren. Hierbij zijn ook de afgesloten onderzoeken opgenomen. Ter beperking van de omvang van het nummer wordt in dat geval worden volstaan met een verwijzing naar de onderzoeksbeschrijving zoals te vinden in *Justitiële verkenningen*, nr. 7, 1999. Het derde deel biedt een overzicht van justitieel onderzoek zoals dat door verschillende onderzoeksinstituten wordt uitgevoerd. Daarbij treft men onder andere aan onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau, Politie Haaglanden, het Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten en verschillende particuliere onderzoeksbureaus.

De 546 onderzoeksbeschrijvingen zijn per hoofdstuk of paragraaf alfabetisch gerangschikt naar de eerst genoemde onderzoeker. Er is een index toegevoegd die, in alfabetische volgorde en vet afgedrukt, de complete titels van de onderzoeken bevat. Daarnaast zijn in dezelfde index kenmerkende woorden en begrippen uit deze titels cursief weergegeven. De nummers achter de titels en titelwoorden verwijzen naar de betreffende nummers van de onderzoeken. Ten slotte treft men een alfabetisch register op naam van onderzoeker en een adressenlijst aan.

Afdeling Onderzoek

Afgesloten onderzoek

1

Rekrutering en (permanente) educatie van de rechtsprekende macht in vijf landen; een internationale verkenning

drs. N.J. Baas

Den Haag, ministerie van justitie, WODC-onderzoeknotities nr. 8, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van dit internationale literatuuronderzoek was inzicht te krijgen in vormen van opleidingen voor de rechterlijke organisatie, verantwoordelijkheden in opleidingstrajecten en de rol van de minister van justitie. Daarmee moest het door het departement te ontwikkelen flankerend beleid ten behoeve van het programma *Versterking Rechterlijke Organisatie* worden ondersteund. Vragen die in het onderzoek werden beantwoord waren: welke opleidingsvormen voor rechters zijn er in het buitenland, hoe zijn deze georganiseerd en wat is de rol van de minister van justitie daarbij?

2

Kwaliteitssystemen voor de rechtsprekende macht; een internationale vergelijking

drs. N. Baas en dr. E. Niemeijer

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, WODC-onderzoeksnotitie nr. 3, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 19

3

Effectiviteit van sanctieprogramma's: bouwstenen voor een toetsingskader; een literatuurstudie

mr. E.Th.M. Beenackers

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, WODC-onderzoeksnotitie nr. 1, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 20

4

Motieven van asielzoekers om naar Nederland te komen; verslag van een expert meeting

dr. C. Bijleveld en A.P. Taselaar

Den Haag, ministerie van justitie, WODC-onderzoeknotities nr. 2, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was inzicht te geven in de factoren die Nederland een in toenemende mate populair bestemmingsland maken voor asielzoekers. Het achterliggend doel was de asielinstroom beter beheersbaar te maken. Kernvraag in het onderzoek was: welke kenmerken van Nederland, cq. van de Nederlandse asielprocedure

maken dat asielzoekers Nederland relatief vaker dan andere Europese bestemmingen verkiezen om asiel aan te vragen?

5
Eisen in jeugdzaken; een inventarisatie van meningen over de requireerrichtlijn in kinderezaken

drs. A.M.M. van Breugel en dr. L. Boendermaker

Den Haag, ministerie van justitie, WODC onderzoeknotities nr. 7, 2000.

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Dit onderzoek diende inzicht te geven in hoeverre de requireerrichtlijn in kinderezaken (misdrijven) wordt toegepast door het openbaar ministerie en wat de ervaringen met de richtlijn zijn. Met als doel om aan de hand van de resultaten en inzichten van het onderzoek aanbevelingen te doen over eventuele aanpassingen van de richtlijnen en/of over de noodzaak – bij onvoldoende gebruik – meer voorlichting en informatie over de richtlijn te geven. Aanleiding tot het ontwikkelen van de richtlijn was dat de arrondissementen in Nederland tot (grote) verschillen komen in de hoogte van de strafeis en de opgelegde straf in kinderezaken (misdrijven). Uit oogpunt van het rechtsgelijkheidsbeginsel een ongewenste situatie. De centrale vraag van dit onderzoek was dan ook in hoeverre de hiervoor speciaal ontwikkelde requireerrichtlijnen – al dan niet naar tevredenheid – gebruikt worden en een oplossing voor dit probleem bieden.

6
De toekomst van de Bijzondere OpsporingsDiensten

prof. dr. H.G. van de Bunt en prof. dr. C. Fijnaut

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, O&B nr. 184, 2000
 Zie JV7, 2000, nr. 22

7
De ernstscore; een instrument voor analyse van strafrechtelijke afdoeningen

mr. drs. C. Cozijn, dr. P.H. van der Laan, A.A.M. Essers en drs. F. Heide

Tijdschrift voor criminologie, 42^e jrg., nr. 1, 2000, pp. 41-54
 Zie JV7, 1999, nr. 23

8
Werklast versnelling handelszaken

drs. R.J.J. Eshuis en drs. M.N. van Es

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, WODC-onderzoeksnotitie nr. 4, 2000
 Zie JV7, 1999, nr. 22

9
Moeilijke jeugd; risico- en protectieve factoren en de ontwikkeling van delinquent gedrag in een groep risicjongeren

N. van der Heiden-Attema en dr. M.W. Bol

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, O&B nr. 183, 2000
 Zie JV7, 2000, nr. 30

10
Recidive na verblijf in een JBI; een vervolgstudie naar de geregistreeerde criminaliteit onder jongeren uit een justitiële behandelinrichting

N. van der Heiden-Attema en drs. B.S.J. Wartna

Den Haag, ministerie van justitie, WODC onderzoeknotities nr. 6, 2000
 Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was het nagaan van randvoorwaarden voor het doen van recidive-onderzoek onder jeugdigen die zijn uitgestroomd uit de handel- en opvanginrichtingen in Nederland. Het verkrijgen van kwantitatieve recidive informatie voor een onderscheiden, problematische groep jongeren. Het onderzoek maakte deel uit van de Recidive-monitor.

Zie JV7, 1999, nr. 44

11
Recidive na tbs; patronen, trends en processen en de inschatting van gevaar

drs. Ed. Leuw m.m.v. M. Brouwers en J. Smit

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, O&B nr. 182, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 36

12
Cameratoezicht in het publieke domein in EU-landen

B. Meijer

Den Haag, ministerie van justitie, WODC onderzoeknotities nr. 5, 2000
 Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was informatie leveren over (ervaringen met) cameratoezicht in het publieke domein in 'het buitenland' ter ondersteuning van DPJS en BZK in de voorbereiding van de wettelijke normering van camera's voor toezicht- en preventiedoelen.

Daarnaast zal deze informatie gebruikt worden als input voor een door DPJS en BZK te vervaardigen handreiking voor gemeenten, politie en justitie. De vraag die centraal stond was: wat is, blijkend uit internationale (grijze) literatuur, internationaal de *state of the art* op het gebied van cameratoezicht in het publieke domein, wat betreft (organisatorische) inbedding, werking in de praktijk, effectiviteit en privacy-aspecten? Het onderzoek handelde uitdrukkelijk om cameratoezicht gericht op de handhaving van de openbare orde in de openbare ruimte. Verkeerstoezicht met camera's viel bijvoorbeeld buiten de scope van dit onderzoek. In 1996 constateerde het WODC dat er weinig systematisch onderzoek bekend was naar de effectiviteit van cameratoezicht in preventief en repressief opzicht. Die situatie zal inmiddels veranderd zijn, gelet op de vlucht die camera-toezicht heeft genomen in verschillende ons omringende landen, met name in Groot-Brittannië. Actualisering van de in 1996 uitgevoerde literatuurverkenning, waarbij het accent zou dienen te liggen op enkele toonaangevende 'buitenlanden', is dan ook gewenst.

13
Prognose van de sanctie-capaciteit 1999-2000

drs. P.L.M. Steinmann, dr. F.P.

Tulder en drs. W. van der Heide

Den Haag, ministerie van justitie, WODC, O&B nr. 181, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 41

Lopend onderzoek

14
Oorzaken en aanpak van organisatiecriminaliteit

drs. E.A.I.M. van den Berg

Doel: Door het verkrijgen van inzicht in oorzaken van organisatiecriminaliteit en in de wijze waarop deze weggenomen of geminimaliseerd kunnen worden beoogt het WODC een basis te bieden aan degenen die zijn belast met het ontwikkelen en toepassen van (passende) handhavingstrategieën die zijn gericht op de preventie van organisatiecriminaliteit. Het WODC stelt zich ook tot doel om bij te dragen aan de ontwikkeling van het leervermogen van handhavers door bestaande inzichten systematisch bijeen te brengen en in rapportvorm te beschrijven. Daarnaast wil het WODC met dit onderzoek een bijdrage leveren aan wetenschappelijke theorievorming en accumulatie van wetenschappelijke kennis over organisatiecriminaliteit.

Probleemstelling: Wat is de aard van organisatiecriminaliteit, welke oorzaken liggen eraan ten grondslag en is (recidive van) organisatiecriminaliteit door compliance-regelingen dan wel op welke andere wijzen te voorkomen?

Onderzoeksvragen: Wat is de aard van organisatiecriminaliteit in de onderzochte gevallen? Wat zijn de belangrijkste oorzaken van en motieven voor organisatiecriminaliteit in de onderzochte gevallen? Welke implicaties hebben de onderzoeksresultaten voor een preventieve aanpak van organisatiecriminaliteit?

Opzet: Dossierstudies: dertig gevallen van organisatiecriminaliteit zullen worden geanalyseerd en beschreven (casestudies). De strafrechtelijke dossiers van afgeronde strafrechtelijke onderzoeken vormen hiervan de belangrijkste bron. Interviews: in totaal vijftig interviews zullen plaatsvinden met vertegenwoordigers van bijzondere opsporingsdiensten en inspecties, van politieorganisaties en met

vertegenwoordigers van het openbaar ministerie. Ook zullen tien interviews plaatsvinden met vertegenwoordigers van organisaties waar het strafrechtelijk onderzoek op was gericht (publieke en private organisaties). Literatuuronderzoek.

Einddatum: Voorjaar 2001.

Publicatievorm: WODC-rapport en artikelen.

15

Detentieplanning in justitiële jeugdinrichtingen

dr. W. Bernasco, B. Meijer en dr. M. Bol

Doel: In het kader van het programma Kwaliteitszorg Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) wordt gewerkt aan de implementatie van een trajectmodel in de justitiële jeugdinrichtingen. Hiervoor dient een kader te worden ontwikkeld dat de (praktische) voorwaarden schetst voor een succesvolle opzet en invoering van detentietrajecten voor jeugdigen. Het kader dient praktisch benut te kunnen worden door de directeuren van de justitiële jeugdinrichtingen en ten behoeve van plaatsingsadviezen en -beslissingen (het leveren van 'maatwerk'). Het onderzoek dient een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van dit kader

Probleemstelling: Hoe kan het trajectmodel, waarbij wordt uitgegaan van het uitstippelen van een detentietraject dat leidt tot reïntegratie in de samenleving, worden toegepast op de justitiële jeugdinrichtingen? Het onderzoek behelst een inventarisatie van reeds lopende trajecten binnen de justitiële jeugdinrichtingen en van de ervaringen die hiermee zijn opgedaan.

Opzet: Schriftelijke inventarisatie in alle inrichtingen van lopende trajecten, de behoefte die er bestaat aan bepaalde trajecten, en

de instanties waarmee wordt samengewerkt; nadere beschrijving van een selectie van inrichtingen en relevante trajecten (selectie mede ter beoordeling van de begeleidingscommissie) aan de hand van interviews met betrokkenen.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: WODC-rapport
Onderzoek & Beleid of notitie.

16

Jeugdreclassering

dr. W. Bernasco, dr. K. de Kogel,

dr. W. Smeenk en dr. M. Bol

Doel: De doelstelling van dit project is na te gaan wat de reclasseringsbegeleiding die aan jeugdigen wordt aangeboden, precies inhoudt en wat – met name in termen van recidivevermindering – de effectiviteit van deze begeleiding is. *Probleemstelling:* Jeugdreclassering omvat het geheel van activiteiten dat start vanaf het moment dat de politie een jeugdige meldt bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), naar aanleiding van een opgemaakt proces-verbaal. Deze activiteiten betreffen het geven van voorlichting en advisering aan de betrokken justitiële instanties; het voorbereiden en uitvoeren van begeleiding in opdracht van de officier van justitie of de rechter en het coördineren van de taakstraffen. Centraal in dit onderzoek staat de (inhoud van de) begeleiding. Er zijn acht verschillende modaliteiten van jeugdreclassering te onderscheiden: hulp en steun als voorwaarde in de beschikking 'schorsing voorlopige hechtenis'; hulp en steun in het kader van een voorwaardelijk sepot of van voorwaarden bij een transactie; hulp en steun in het kader van 'aanhouding zitting'; hulp en steun in het kader van een voorwaardelijke veroordeling; toezicht en begeleiding in het kader van een voorwaardelijke invrijheid-

stelling; toezicht en begeleiding in een vrijwillig kader, met verslaglegging over het verloop van het toezicht ten behoeve van de strafzitting; begeleiding in vrijwillig kader tijdens en na een taakstraf; begeleiding na detentie. Het onderzoek moet in de eerste plaats een antwoord geven op de vraag hoe vaak en op welke wijze deze modaliteiten in de praktijk worden toegepast, en wat voor type jongeren voor de diverse varianten in aanmerking lijken te komen. Ten tweede gaat het – per modaliteit – om kennis omtrent de *inhoud* van de geboden begeleiding. Bij vijf van de acht modaliteiten (de eerste tot en met de vijfde) behoort het terugdringen van recidive – expliciet dan wel impliciet – tot de succescriteria, en het zou duidelijk moeten worden of aan dit criterium ook werkelijk wordt voldaan. *Opzet:* Dossierstudie, vraaggesprekken.

Einddatum: Medio 2001.

Publicatievorm: WODC-rapport
Onderzoek & Beleid of notitie.

17

Traceren van mogelijkheden voor preventie in opsporingsonderzoek naar georganiseerde criminaliteit

dr. M.E.I. Brienen en mr. drs. J.M. Nelen

Doel: Het project heeft een tweeledige doelstelling. Door middel van evaluatie van opsporingsonderzoek mogelijkheden en omstandigheden blootleggen die georganiseerde criminaliteit bevorderen en suggesties doen om deze risicofactoren te verkleinen; aanzet geven tot de ontwikkeling van een preventie-module die kan worden toegevoegd aan bestaande modellen ten behoeve van zelfevaluatie van opsporingsonderzoek.

Probleemstelling: Welke gelegenheidsstructuren werken bevorderend voor de ontwikkeling van georganiseerde criminaliteit en welke vormen van preventie kunnen uit de analyse van deze gelegenheidsstructuren worden afgeleid?

Opzet: Het onderzoek is totstandgekomen in nauw overleg met Europol. Het voorstel is ingediend bij het zogenaamde Falcone-programma. Dit (door de Raad van ministers van de E.U. geïnitieerde) programma is er op gericht projecten te ondersteunen in de sfeer van preventie en repressie van georganiseerde criminaliteit. Aan het onderzoek zal behalve door het WODC en Europol worden deelgenomen door onderzoeksinstellingen uit Italië, Finland, Hongarije. Op de achtergrond is tevens Unicri bij het project betrokken. Prof. Ronald. V. Clarke fungeert als 'general consultant'. Dossierstudie (max. 25 zaken per land), interviews, expertmeetings, literatuur. Bij de studie wordt o.a. gebruik gemaakt van gegevens die worden verzameld in het kader van het 2-jaarlijksonderzoek WODC-monitor georganiseerde criminaliteit (zie JV7, 1999, nr. 32).

Einddatum: April 2001.

Publicatievorm: Rapport.

18

Wijziging competentiegrens handelszaken

M. van Es en drs. R. Eshuis

Doel: Doel is het met (empirisch) wetenschappelijk onderzoek bijdragen aan de besluitvorming met betrekking tot de verhoging van de competentiegrens in handelszaken. Dat gebeurt door het in kaart brengen van de gevolgen van de verschuiving van de competentiegrens van fl. 5000,- naar fl. 10.000,-. Daarnaast is het onderzoek relevant in het licht van

de discussie over de integratie van kantongerechten en rechtbanken

Probleemstelling: Welke gevolgen heeft de verhoging van de competentiegrens in handelszaken op de behandeling van het segment zaken met een belang tussen de f 5000,- en f 10.000,-? In hoeverre leidt de verhoging van de competentiegrens tot een verandering van het aantal zaken dat binnen dit segment wordt aangebracht?

Opzet: De situatie voor de verschuiving van de competentiegrens zal worden vergeleken met de situatie na de verschuiving. Zo zal gekeken worden of de behandeling van zaken tussen de fl. 5000,- en fl. 10.000 bij de rechtbank, zoals het geval was voor de verschuiving, verschilt met die in de nieuwe situatie bij het kantongerecht. Tevens wordt onderzocht of er een verandering is in de mate waarin zaken binnen dit segment aangebracht worden als gevolg van het verschuiven van de competentiegrens. Dit zal gebeuren aan de hand van analyses van bestaande databestanden (WODC), analyses op basis van rolkaarten en gegevens van DRP. Tevens zullen er interviews met advocaten, deurwaarders en kantonrechters gehouden worden.

Einddatum: Eind 2001.

Publicatievorm: WODC-rapport Onderzoek & Beleid of notitie.

19

Nevenfuncties Zittende Magistratuur

drs. R.J.J. Eshuis en mr. N.

Dijkhoff

Doel: Het onderzoek beoogt een bijdrage te leveren aan de gedachtenvorming binnen de zittende magistratuur, het departement en de volksvertegenwoordiging met betrekking tot nevenfuncties van rechters. De

aandacht is vooral gericht op de (in)compatibiliteit van nevenfuncties met het uitoefenen van de functie van de rechter.

Opzet: Nevenfuncties die feitelijk door rechters worden vervuld worden vergeleken met formele normen en gepubliceerde opinies over wat wel en niet toelaatbaar moet worden geacht. Informatie over feitelijk vervulde nevenfuncties wordt ontleend aan registers die door de rechtscolleges worden bijgehouden, voor normen en opinies wordt de literatuur geraadpleegd. Door middel van een enquête onder rechters vindt een check plaats op de betrouwbaarheid van de te gebruiken registers.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: WODC-notitie.

20

WODC-strafrechtsmonitor (SRM)

A.A.M. Essers, drs. F. Heide, E.J.M. Barendse-Hoornweg, B.J.W.

Docter-Schamhardt en mr. drs. C. Cozijn

Aanleiding: In de afgelopen jaren is door de meeste diensten die zich bezighouden met de rechtshandhaving en de strafrechtspiegeling voorzien in administratieve beheers- en managementinformatiesystemen. Samen met de al bestaande statistieken vormen deze een rijke bron voor het monitoren van de strafrechtelijke keten. De beperking van deze systemen is gelegen in het feit dat vooral kwantitatieve gegevens worden verzameld; over een beperkt aantal kenmerken zijn van alle personen en/of zaken gestandaardiseerde gegevens beschikbaar. Aan structureel en regelmatig verzamelde kwalitatieve informatie op deze terreinen ontbreekt het echter. De SRM moet in deze lacune gaan voorzien.

Opzet: Jaarlijks wordt van een steekproef van circa duizend afgedane misdrijfzaken de dossiers aan de hand van een deels gestructureerde vragenlijst geanalyseerd. De steekproef zal voor eenderde deel bestaan uit door het O.M. afgedane zaken en voor de rest uit door de rechtbank afgedane zaken. Minder frequent voorkomende misdrijven zullen een grotere steekproef fractie krijgen dan de meer frequent voorkomende delicten.

Einddatum: Doorlopend onderzoek.

Publicatievorm: Artikelen, notities, WODC-rapport.

21

Prognose sanctiecapaciteit; modelontwikkeling

drs. W. van der Heide, drs. G. Huijbregts en dr. F. van Tulder

Doel: Het ontwikkelen en verbeteren van de modellen die gebruikt worden bij de prognoses sanctie-capaciteit.

Opzet: dit is een paraplu-project dat uiteenvalt in een aantal deelprojecten waaronder: haalbaarheidsstudie ontwikkeling verklaringsmodel tbs; analyses productie-structuur politie/ rechtspraak; analyses straftoemeting.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Nog onbekend.

22

Modellering jeugdinstellingen

drs. G. Huijbregts, D. Moolenaar en dr. F. van Tulder

Doel: Via de opstelling van verklaringsmodellen meer inzicht geven in de determinanten en de te verwachten ontwikkeling van de benodigde capaciteit voor de uitvoering van sancties minderjarijgen en maatregelen van kinderscherming op macroniveau.

Probleemstelling: In hoeverre kunnen verklaringsmodellen worden ontwikkeld en geschat voor het beroep op justitiële jeugdvoorzieningen en jeugdbescherming, te weten de justitiële jeugdinrichtingen, taakstraffen minderjarigen, Halt en instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij? In dit kader zullen jeugdcriminaliteit en de reacties daarop van het strafrechtelijk systeem expliciet aan de orde komen. Voor gevangeniswezen en taakstraffen meerderjarigen is reeds door het SCP een verklaringsmodel ontwikkeld. Voor de justitiële jeugdinrichtingen, taakstraffen minderjarigen, Halt, tbs-inrichtingen en vreemdelingenbewaring is dat nog niet het geval.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: WODC-rapport met beschrijving en schatting van verklaringsmodellen van de genoemde voorzieningen.

23

Internationaal onderzoek naar self-report jeugddelinquentie

dr. J. Junger-Tas en drs. G.J.

Terlouw

Samenwerkingsverband: Deze, door het WODC geïnitieerde, studie wordt uitgevoerd in samenwerking met universiteiten en onderzoekscentra in een aantal Europese landen, Canada en Amerika.

Doel: Met het verkrijgen van vergelijkbare self-report gegevens inzake het voorkomen van jeugddelinquentie in de diverse deelnemende landen wordt generaliserend gesproken beoogd: de beperkingen in de bestaande officiële criminaliteitscijfers te reduceren door het ontwikkelen van een betrouwbaar self-report meetinstrument, waarmee aanvullende en internationaal gezien vergelijkbare informatie ingewonnen kan worden; de wetenschappelijke kennis over de

reële omvang, het ontstaan en de ontwikkeling van criminaliteit te vergroten, hetgeen een stimulans voor de sociale wetenschap zou betekenen en inzicht kan geven in het implementeren van effectievere straffen in reactie op crimineel gedrag; beleidsmakers op de hoogte te stellen van deze nieuwe (bron van) gegevens inzake criminaliteit, die een belangrijke factor kan worden bij het plannen, opzetten en evalueren van maatregelen ter preventie van criminaliteit op zowel lokaal, nationaal als internationaal niveau.

Opzet: In 1990 vond in diverse landen een pilot-enquête plaats, bedoeld om zicht te krijgen op eventuele problemen omtrent het meetinstrument, een vragenlijst, te testen. Dit instrument is ontwikkeld door het WODC; suggesties van deelnemende instituten zijn hierin verwerkt. De vragenlijst is in diverse talen beschikbaar. In principe wordt het meetinstrument onveranderd door de deelnemende instituten overgenomen; het is evenwel zo opgezet dat het als een basis-instrument kan fungeren, waaraan deelnemers met enige restricties eigen items kunnen toevoegen. Het hoofdonderzoek werd in 1992 en 1993 uitgevoerd onder (per deelnemend land) 800 à 1000 respondenten van 14-21 jaar.

Einddatum eerste fase hoofdonderzoek: Juni 1994.

Publicatievorm: Internationale publicatie in boekvorm, bevattende een beschrijving van de eerste resultaten uit de dertien deelnemende landen en een globaal vergelijkend overzicht: *Delinquent behavior among young people in the Western World; first results of the international self-report delinquency study*. Internationale artikelen.

Einddatum tweede fase hoofdonderzoek: Eind 1999. Verwachte publicatievorm: Internationale

publicatie in boekvorm, met resultaten van directe vergelijkingen tussen verschillende landen. Deze analyses worden uitgevoerd op een gegevensverzameling waarin de informatie van alle deelnemende landen zijn gecombineerd en zijn toegesnedd op diverse terreinen, zoals macro-variabelen, minderheden, druggebruik en delictgedrag. Internationale artikelen.

24

WODC-monitor georganiseerde criminaliteit

dr. E.R. Kleemans, mw. mr. dr. M.E.I. Brienen, prof. dr. H.G. van de Bunt, mr. J. Barendsen, drs.

R.F. Kouwenberg en G. Paulides

Achtergrond: De aanleiding tot dit onderzoek wordt gevormd door een

geconstateerd tekort aan empirische kennis over de georganiseerde criminaliteit in Nederland. Mede naar aanleiding van de conclusies van de Parlementaire Enquêtecommissie Opsporingsmethoden heeft de minister van justitie besloten om het informatiebeleid met betrekking tot de georganiseerde criminaliteit te herzien. Toegezegd is daarom aan de Tweede Kamer om tweejaarlijks te rapporteren over de aard van de georganiseerde criminaliteit in Nederland en te signaleren ontwikkelingen. Dit onderzoek vormt de concrete invulling van deze toezegging.

Probleemstelling: Het betreft een periodiek (tweejaarlijks) onderzoek op het gebied van de georganiseerde criminaliteit met als centrale probleemstelling: 'Wat is de aard van de georganiseerde criminaliteit in Nederland en welke ontwikkelingen zijn daarin te onderkennen?'

Opzet: De volgende rapportage wordt in 2001 verwacht en zal zijn gebaseerd op analyses van recent afgeronde opsporingsonderzoeken, aangevuld en geactualiseerd met

behulp van onder andere wetenschappelijke literatuur, fenomeenonderzoeken, verkennende opsporingsonderzoeken, misdaadanalyses en interviews met experts en sleutelpersonen.

Einddatum: Tweejaarlijkse rapportage, de volgende rapportage wordt in 2001 verwacht.

Publicatievorm: WODC-rapport Onderzoek & Beleid.

25

Evaluatie wet BOB (bijzondere opsporingsbevoegdheden)

dr. K. de Kogel en mr. R.J.

Bokhorst

Doel: De Tweede Kamer voorzien van informatie over de gevolgen van de inwerkingtreding van de wet BOB.

Probleemstelling: Op welke wijze wordt uitvoering gegeven aan de wet BOB en welke knelpunten openbaren zich in dit verband? Welke gevolgen heeft de inwerkingtreding van de wet BOB met het oog op: de effectiviteit en rechtmatigheid van de opsporing van strafbare feiten, de transparantie en controleerbaarheid van de opsporing

Opzet: Fase I: literatuuronderzoek, bestuderen wetgevingsstukken, gesprekken met enkele bij wetgeving betrokken ambtenaren en betrokkenen uit het veld. Fase II: dossieronderzoek, raadplegen bestand van de Centrale Toetsingscommissie (CTC); interviews; (zo mogelijk) observaties. Bijzonderheden: Het onderzoek stond in 1999 vermeld als Effectiviteit bijzondere opsporingsmethoden deel II (JV7, 1999, nr. 33).

Einddatum: Tussenrapport augustus 2001, eindrapport 2003.

Publicatievorm: Rapport.

26**Ontwikkeling jeugd-criminaliteit***drs. M. Kruissink en A.A.M. Essers*

Doel: Het in kaart brengen van de ontwikkelingen op het terrein van de jeugdcriminaliteit sinds 1980.

Opzet: Bijeenbrengen en analyseren van CBS-gegevens alsmede periodiek self-report onderzoek. Doorlopend project, tweejaarlijkse verslaglegging.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: WODC-notitie

28**Herziening jeugdstrafrecht***drs. M. Kruissink en drs. C.**Verwers*

Doel: Op 1 september 1995 is de Wet herziening strafrecht voor jeugdigen in werking getreden. Daarmee beoogt de wetgever drie zaken: vereenvoudiging van het strafrecht voor jeugdigen; versterking van de positie van de jeugdige verdachte zodat deze meer overeenkomstig wordt aan de rechtspositie van de meerderjarige verdachte, en; wettelijke regeling van de alternatieve sancties. Doel van het onderzoeksproject is tweeledig. In de eerste plaats is het doel om de gevolgen van de invoering van deze wet in de praktijk te bestuderen en na te gaan in hoeverre de met de wetswijziging beoogde doelen bereikt zijn. In de tweede plaats is het doel om cijfermateriaal te analyseren en te publiceren over de straftoemeting en justitiële jeugdbescherming. (Het WODC publiceert die cijfers tweejaarlijks in een serie rapporten over de ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit. In de meest recente uitgave ontbreken deze gegevens echter, als gevolg van technische problemen met de informatievoorziening (Rhapsody)).

Opzet en onderzoeksmethoden:

Beantwoording van de onderzoeksvragen zal plaatsvinden aan de hand van: het bestuderen en analyseren van cijfermateriaal, waarbij speciale aandacht uitgaat naar verschillen tussen de periodes voor en na de invoering van de nieuwe wetgeving; en interviews met vertegenwoordigers in 'het veld'.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: De onderzoeksresultaten worden in een van de rapportenreeksen van het WODC gepubliceerd en eventueel in een of meer tijdschriftartikelen.

29**Mogelijkheden en moeilijkheden bij preventief toezicht op (pedo)seksuele delinquenten***drs. Ed. Leuw*

Doel: Inzicht geven in de noodzaak, de mogelijkheden en de voor- en nadelen van op preventie gerichte begeleiding van en toezicht op personen die bekend zijn als plegers van (pedo)seksuele delicten en mogelijk een substantieel risico opleveren voor het (opnieuw) plegen van een pedoseksueel geweldsdelict.

Probleemstelling: Wat is er uit de literatuur bekend ten aanzien van: recidivegevaar bij typen van pedoseksuele geweldsdelinquenten, welke preventieve maatregelen zijn mogelijk, welke zijn de ervaringen in het buitenland met dergelijke maatregelen en wat is de relevantie en de toepasbaarheid van dergelijke maatregelen in de Nederlandse situatie.

Opzet: Literatuurstudie.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: WODC-rapport Onderzoek & Beleid nr. 185.

30

**Evaluatie beginselenwet
Tbs/wet Fokkens***drs. E. Leuw en drs. N. Mertens*

Doel: Het onderzoek dient de Tweede Kamer inzicht te verschaffen in de wijze van uitvoering van de beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt), en na te gaan of de doelstellingen van de wet worden bereikt. Ook dient inzicht verkregen te worden in de uitvoering en doeltreffendheid van enige aspecten van de wet Fokkens

Probleemstelling: Hoe worden de Bvt en enige aspecten van de wet Fokkens in de praktijk uitgevoerd? Worden de rechten van de tbs-verpleegden daadwerkelijk door de regelgeving beschermd? Wat zijn eventuele bijkomende effecten en knelpunten van de regelgeving?

Opzet: Het betreft met name een procesevaluatie. Uitspraken over effecten van de wet worden beperkt tot de specifieke deelvragen. Ten eerste dienen (cijfermatige) gegevens over klachten geïnventariseerd te worden (van DJI, zie. van Toezicht, Centrale Raad). DJI beschikt eveneens over vonnissen waarin een tbs wordt opgelegd. Verder dienen (jaar)verslagen bestudeerd te worden van inrichtingen, hof in Arnhem, O.M., ZM, reclassering en inrichtingsarten. Tevens dient een inhoudsanalyse van klachten (behandeling) gedaan te worden. Daarnaast zullen aanvullende interviews gehouden worden met vertegenwoordigers van directies, behandelaars, strm-ers, tbs-gestelden, voorzitter/ leden van de Commissie van Toezicht.

Einddatum: Eind 2000.*Publicatievorm:* WODC-rapport Onderzoek & Beleid of notitie.

31

Rechercheproces in Nederland*mr. drs. J.M. Nelen, prof. dr. P.J. van Koppen en mr. dr. E.R. Muller*

Samenwerkingsverband: WODC, Crisis Onderzoek Team (COT, Universiteit Leiden) en Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR, Universiteit Leiden). Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Er is veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de politie, maar de rol van de recherche is daarbij altijd betrekkelijk onderbelicht gebleven. Vaak wordt in algemene termen over de recherche gesproken, zonder dat dit is gebaseerd op een gedetailleerd inzicht in concreet werk van rechercheurs, hun beslissingen en de invloed daarop van de omringende organisatie en van het beleid van bestuur, justitie en de korpsleiding. Het onderzoek Rechercheproces in Nederland is allereerst ingegeven door dit besef dat het in Nederland ontbreekt aan voldoende inzicht in de organisatie en het functioneren van de recherche. Kennis en inzicht in het functioneren van het rechercheproces kan bijdragen aan de verbetering van het rechercheproces in Nederland. Het onderzoek richt zich zowel op de organisatie van de recherche als de wijze waarop politiemensen concrete opsporingsonderzoeken uitvoeren. Het onderzoek moet grondig inzicht verschaffen in de wijze waarop rechercheprocessen zich voltrekken. Op die manier kan een systematisch beeld worden gegeven van knelpunten en (onbenutte) mogelijkheden in het rechercheproces. Tevens biedt zo'n beeld zicht op kwaliteitseisen waaraan in de toekomst het verloop van

rechercheprocessen kan worden getoetst.

Methode: Observatie, interviews, dossieronderzoek.

Einddatum: Voorjaar 2001.

Publicatievorm: Boek.

32

Methoden criminologisch onderzoek

dr. W.H. Smeenk

Doel: Dit project heeft als doel het bieden van overzicht en inzicht in de veelheid aan theorieën ter verklaring van het ontstaan van anti-sociaal en crimineel gedrag in Westerse industriële samenlevingen.

Opzet: Het project behelst een theoretische analyse van theorieën uit de criminologie, psychologie, sociologie en biologie, met veel aandacht voor de formulering van probleemstellingen en het afleiden van toetsbare hypothesen. Op deze manier zou duidelijker moeten worden waarin theorieën nu precies van elkaar verschillen en hoe we dit vast zouden kunnen stellen bij empirische toetsing.

Einddatum: Voorjaar 2001

Publicatievorm: Boek, artikelen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van Justitie, WODC, afdeling EWB.

33

Geweld op straat

drs. G.J. Terlouw, prof. dr. W. de Haan en dr. B. Beke

Samenwerkingsverband: WODC in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen en Advies- en Onderzoeksgroep Beke.

Doel: Het enigszins in kaart brengen van het verschijnsel 'geweld op straat' door er op een gestructureerde wijze naar te kijken. Op grond van (de bevindingen van) het onderzoek kunnen gevallen van 'geweld op straat' voortaan wellicht beter

worden onderkend en voorkómen. Voorts kan de kennis die door middel van het onderzoek wordt gegenereerd van pas komen bij het monitoren dit soort incidenten in vervolgstudies.

Opzet: Het onderzoek bestaat uit twee delen. In het eerste gedeelte worden op basis van een werkdefinitie en binnen een vast te stellen tijdsperiode, de incidenten van 'zinloos geweld' geselecteerd uit politiegegevens van enkele regio's. Ter zake van deze voorvallen worden diverse kenmerken, zoals dader-, slachtoffer en situationele gegevens, geregistreerd en geanalyseerd. Dit mondt uit in een classificatie van de geselecteerde voorvallen van geweld op straat. Verder levert dit een profiel van de daders, slachtoffers en omstandigheden van de geselecteerde geweldsincidenten. In deel twee zullen interviews worden gehouden met nauw bij het voorval in kwestie betrokken personen, bijvoorbeeld daders, slachtoffers, politiefunctionarissen en omstanders/getuigen. In deze gesprekken zullen theoretische veronderstellingen inzake de beweegredenen van geweldplegers worden getoetst.

Einddatum: deel 1: eind oktober 1999 ('Geweld: gemeld en geteld'), deel 2: november 2000.

Publicatievorm: WODC-rapporten.

34

Evaluatie elektronisch huisarrest en nachtdetentie bij minderjarigen

drs. G.J. Terlouw en drs. P.A.

Kamphorst

Doel: De komende jaren wordt geëxperimenteerd met elektronisch huisarrest en nachtdetentie bij minderjarigen. Ten behoeve van de beleidsbeslissing omtrent al dan niet invoering op brede schaal dienen deze twee nieuwe

afdoeningsmodaliteiten te worden geëvalueerd. Hierop is het onderzoek gericht.

Opzet: Zowel bij het experiment Elektronisch Huisarrest en als bij het experiment Nachtdetentie betreft het een proces- en effectevaluatie. Over de instromende jongeren worden gegevens verzameld, waar mogelijk kwantitatief: wijze van instroom, duur, politiegegevens enzovoort. Voorts wordt een aantal sleutelfiguren geïnterviewd, bijvoorbeeld van de betrokken inrichtingen, van de jeugdreclassering, enzovoort.

Einddatum: Eind 2001 en medio 2002.

Publicatievorm: WODC-rapporten.

35

De rol van de officier van justitie en de rechter commissaris in het Franse en Nederlandse vooronderzoek in strafzaken

mr. P.A.M. Verrest

Doel: Het doel van het onderzoek is om met een actueel rapport een bijdrage te leveren aan zowel de gedachtenvorming met betrekking tot wetgeving en beleidsontwikkeling met betrekking tot de rol van de officier van justitie en de rechter-commissaris in het vooronderzoek in strafzaken, als uiteindelijk ook aan de opsporingspraktijk in Nederland. Daarnaast heeft het onderzoek tot doel om door middel van een duidelijke beschrijving van het Franse recht en de vergelijking met het Nederlandse recht, de samenwerking met Frankrijk op strafrechtelijk terrein te verbeteren.

Probleemstelling: De probleemstelling valt uiteen in de volgende vragen: welke rol spelen de officier van justitie en de rechter-commissaris in het Franse en Nederlandse vooronderzoek in strafzaken? Wat zijn de verschillen

en overeenkomsten in deze rol? Welke lering valt uit de resultaten van de vergelijking te trekken voor het Nederlandse recht?

Opzet: Het uitgangspunt van het onderzoek is literatuurstudie (bestudering van theorie, regelgeving en jurisprudentie). Een reeds verrichtte inventarisatie van de literatuur leidt echter tot de conclusie dat er in Frankrijk aanzienlijk minder literatuur is over de rol van de officier van justitie en de rechter-commissaris in het vooronderzoek in strafzaken dan in Nederland. Ook zullen er interviews met contactpersonen worden gehouden. De methode van interviews met contactpersonen zal tijdens het hele onderzoek worden gebruikt ter aanvulling en toetsing van de onderzoeksresultaten. Het functioneren van de regels in de praktijk zal worden onderzocht middels gestructureerde interviews en observatie.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapport in de WODC-reeks O&B. Artikelen. Als tussenrapport verscheen: P.A.M. Verrest, 'De sturing en controle van de politie in het Franse en Nederlandse vooronderzoek in strafzaken', WODC-onderzoeksnotitie, nr. 3, 2000.

36

Geweld tegen personen (tweede dieptestudie SRM)

dr. H. van der Vinne

Doel: Inzicht verschaffen in de factoren die een rol spelen in geweldsdelicten, in het bijzonder dader- en slachtofferkenmerken (alcohol- en/of druggebruik, etniciteit) en kenmerken van de interactie tussen dader en slachtoffer (publiek of privé-geweld, rol omstanders en/of mededaders).

Opzet: Literatuuronderzoek gevolgd door analyse van de gevalsbeschrijvingen uit de eerste

dataverzameling van de SRM. De nadruk ligt op het kwalitatieve gedeelte, maar meer dan in de eerste dieptestudie zullen ook de kwantitatieve gegevens in de analyse worden betrokken. Speciale aandacht wordt besteed aan gevallen van zogenaamd zinloos geweld.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Waarschijnlijk WODC-rapport.

37 Wetsevaluatie Wet Schuld- sanering Natuurlijke Personen (WSNP)

*M. ter Voert, drs. M.N. van Es en
N. Jungmann*

Doel: Ten behoeve van de beleidsdirectie (DRJB) inzicht geven in de wijze waarop de WSNP in de praktijk functioneert en of de doelen van de wet worden gerealiseerd.

Probleemstelling: Wat is de werking van de WSNP en welke factoren zijn daarop van invloed?

Opzet: Literatuuronderzoek; dossieronderzoek bij rechtbanken en schuldhulpverleningsinstanties; interviews met rechter-commissarissen inzake faillissementen, bewindvoerders, en schuldhulpverleningsinstanties; enquête onder gemeenten (doorSZW).

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: WODC-rapport Onderzoek & Beleid.

38 Recidive na een strafrechtelijke jeugdmaatregel

*drs. B. Wartna en N. van der
Heiden-Attema*

Doel: Recidivemeting, alsmede bijdrage aan de ontwikkeling van een monitor van periodiek en gestandaardiseerd recidive-onderzoek onder jeugdigen die zijn uitgestroomd uit één van de

jeugdinrichtingen in Nederland (de zogenaamde JJI-recidivemonitor).

Probleemstelling: Wat is de prevalentie, aard, frequentie en snelheid van de recidive onder jeugdigen die een maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, ofwel een jeugd-tbr hebben ondergaan, ofwel voor de duur van 2 jaar in een inrichting voor jeugdigen werden geplaatst?

Opzet: Bij de CJD te Almelo zullen JD-gegevens worden opgevraagd. Deze zullen handmatig worden verwerkt waarna ze worden gekoppeld aan enige achtergrond- en verblijfgegevens van de jongeren, afkomstig uit een bestand dat speciaal met betrekking tot deze groep door DJI, afdeling BI, is aangelegd. De verwerking van en analyses op het verzamelde materiaal zullen plaatsvinden volgens de standaard ontwikkeld in het kader van de Recidivemonitor. Dit betekent dat dezelfde definities van de recidive-aspecten worden aangehouden als in ander WODC-onderzoek, en dat dezelfde analyse-technieken worden gebruikt (met name survival-analyse en competing risk-modellen).

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Onderzoeknotitie.

39 Recidivemonitor

*drs. B.S.J. Wartna, drs. F. Heide en
mr. drs. C. Cozijn*

Aanleiding: Hoewel er binnen veel WODC-projecten recidive-onderzoek wordt gedaan op basis van informatie uit de Justitiële Documentatie is er geen sprake van een continue meting. Slechts in enkele gevallen (zoals in het tbs-onderzoek en in het onderzoek *Criminal careers in the Netherlands*) worden de recidive-metingen periodiek herhaald.

Doel: Het creëren van een vraagbaak voor gegevens over hernieuwde criminaliteit; het verschaffen van periodieke overzichten.

Einddatum: Doorlopend onderzoek.
Publicatievorm: Artikelen, notities en mogelijk een aparte WODC-reeks.

Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Afgesloten onderzoek

40

Inpoldering van het fraude-landschap

W. Faber en B.W.M. van der Lugt
Oss, Faber organisatievernieuwing, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 98

41

Handboek

drs. E. Hermans en drs. R. Frederikse
Amsterdam, Nipo Consult, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 123

42

Monitor bedrijven en instellingen, sector bouwnijverheid; sector vervoer, opslag en communicatie; sector cultuur, recreatie en overige dienstverlening

drs. E. Hermans, drs. R. Frederikse, drs. J. Korpel en C. van Meurs
Amsterdam, Nipo Consult/Eysink Smeets & Etman, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 123

43

Criminaliteit in cyberspace

W.Ph. Stol, R.J. van Treeck en A.E.B.M. van der Ven
Elsevier bedrijfsinformatie, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 114

44

Er gaat iets veranderen in de prostitutie

L. Venicz en I. Vanwesenbeeck
Utrecht, Instituut voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek, 2000
Zie JV7, 2000, nr. 115

45

Economische beoordeling van wet- en regelgeving

dr. A.C.P. Verster, drs. G.R. Otten, drs. A.G.M. ten Have, prof. mr. dr. R.J. van der bergh, mr. dr. H.O. Kerkmeester en mr. P.D.N. Camesasca
Rotterdam, Neie BV, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 117

46

Prostitutie in Nederland

drs. J.H. Visser, drs. H.C.D.M. Oomens m.m.v. dr. F.A. Boerman
Amsterdam, mr. A. de Graafstichting, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 119

Lopend onderzoek

47

Handhaving leerplichtwet

Supervisor: Drs. P.F.M. Boekhoorn.
Instelling: BBSO, Nijmegen.
Doel: Het ten behoeve van DGRh volgen (monitoren) en evalueren van het project: handhaving van de leerplichtwet in Breda als één van de stimuleringsstrategieën 'best practices handhaving ordeningswetgeving' in het kader van de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie Michiels (Handhaven op Niveau).
Opzet: Interviews, enquête, (dossier)analyse.
Einddatum: Juni 2002.
Publicatievorm: Rapport.

48

Prevalentie en signalering van ADHD bij veroordeelde mannelijke delinquenten

Supervisor: Prof. dr. J.K. Buitelaar.

Instelling: Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Doel: Nagaan wat de prevalentie van ADHD is bij strafrechtelijk veroordeelden (18-35 jaar) en nagaan wat de bruikbaarheid van bestaande diagnostische instrumenten voor ADHD bij justitiabelen is.

Opzet: Interviews, vragenlijsten.

Einddatum: September 2002.

Publicatievorm: Rapport.

49

Zaak van het jaar

Supervisor: Prof. dr. H.G. van de Bunt.

Instelling: Vrije Universiteit Amsterdam/ministerie van justitie, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum.

Doel: Analyse en beschrijving van milieuzaken, zowel publiek als privaat.

Opzet: Interviews; reconstructie door deskresearch.

Einddatum: Onbekend.

Publicatievorm: Rapport.

50

Evaluatie Koppelingswet deelproject B-deelonderzoek Justitie

Supervisor: Dr. J. Doornik.

Instelling: Imes, Amsterdam/KUN.

Samenwerkingsverband: Imes, Amsterdam/KUN.

Doel: De TK inzicht verschaffen in de wijze waarop het Justitie-deel van de in- en uitvoering van de Koppelingswet is verlopen, alsmede de coördinatie van de in- en uitvoering op de diverse ministeries vanuit Justitie. Aanbevelingen voor (tussentijdse) bijstellingen.

Opzet: Interviews.

Einddatum: Juli 2001.

Publicatievorm: Rapport.

51

Daderprofiel autodiefstal

Supervisor: B. van Dijk.

Instelling: Van Dijk, Van Soomeren en partners, Amsterdam.

Doel: Verbeterde preventie en inzet opsporingsapparaat in de bestrijding van autodiefstal.

Opzet: Expertmeeting, empirisch onderzoek, a-selecte steekproef, dossieranalyse.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Rapport.

52

Effect geprotocolleerde gedragstherapie

Supervisor: Prof. dr. H. van Engeland en dr. W. Matthys.

Instelling: Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Doel: Het ontwikkelen en evalueren van een ambulante behandelingsprogramma voor schoolkinderen met ernstige vormen van oppositioneel/antisociaal/agressief gedrag en hun gezinnen.

Opzet: Empirisch onderzoek.

Einddatum: Januari 2002.

Publicatievorm: Rapport.

53

Historisch onderzoek politie

Supervisor: Prof. dr. C. Fijnaut.

Instelling: KUB.

Doel: Schrijven van de geschiedenis van de Nederlandse politie. Dit dient te resulteren in een wetenschappelijk standaardwerk dat door vormgeving en redactie ook toegankelijk is voor een breder publiek en dat tevens een functie kan hebben bij de (hogere) politie-opleidingen.

Opzet: Archief- en literatuuronderzoek, interviews.

Einddatum: Januari 2004.

Publicatievorm: Rapport.

54

Media en geweld*Supervisor:* Prof. dr. J. Groebel.*Instelling:* Universiteit Utrecht.

Doel: Kennisverwerving en inzicht krijgen in de wijze waarop jongeren betekenis ont-/verlenen aan geweldfilms en of zij door deze films geïnspireerd worden om zelf tot gewelddadige handelingen over te gaan en inzicht krijgen in wat zij van gewelddadig gedrag in de media leren.

Opzet: Pseudo-experimenteel.*Einddatum:* 1 juni 2000.*Publicatievorm:* Rapport.

55

Forensische psychiatrie door de klant bekeken*Supervisor:* Dr. H.P.M. van Haaster.*Instelling:* Instituut voor Gebruikersparticipatie en Beleid.

Doel: Zicht krijgen op cliëntenbelangenbehartiging, voor het O.M. geldt: het huidige aanbod op waarde te kunnen schatten en t.b.v. de vormgeving van nieuwe voorzieningen in RIBW's en psychiatrische ziekenhuizen.

Opzet: Individuele en groepsinterviews, beoordeling van centrale cliëntenraden en/of circuitraden, verzamelen van commentaar van de medewerkers op de afdeling en directies.

Einddatum: Onbekend.*Publicatievorm:* Rapport.

56

Kansen en risico's bestuurlijke verkeershandhaving*Supervisor:* Prof. dr. M. Herweijer.*Instelling:* Rijksuniversiteit Groningen.

Doel: Informatieverzameling over de kansen en risico's inzake handhaving door het bestuur van een deel van de verkeersregels met het oog op de standpuntbepaling van de betrokken ministers en het lokale bestuur.

Opzet: Literatuuronderzoek en eventueel interviews.*Einddatum:* Oktober 2000.

57

Facilitaire functies transportknooppunten voor de georganiseerde misdaad*Supervisor:* Prof. dr. D.J. Hessing.*Instelling:* Erasmus Universiteit Rotterdam.

Doel: Onderzoek naar de kwetsbaarheid van de legale infrastructuur voor misbruik door criminelen.

Opzet: Literatuuronderzoek, interviews.*Einddatum:* Januari 2001.*Publicatievorm:* Rapport.

58

Benutting HKS en Ontwikkeling Vangst en Hervangst Methoden*Supervisor:* Prof. dr. P.G.M. van der Heijden.*Instelling:* Universiteit Utrecht, Capaciteitsgroep Methodenleer en Statistiek.

Doel: Een betrouwbare schatting van de werkelijke omvang van de ontwikkeling van (bepaalde) 'dark numbers', i.c. verboden vuurwapenbezit en rijden onder invloed.

Momenteel is de technologie beschikbaar om tot schattingen te komen uitgaande van een aantal veronderstellingen (model-assumpties) en het doel van het project is deze veronderstellingen nog verder te versoepelen met als oogmerk de precisie en zuiverheid van de schattingen te vergroten.

Opzet: Protocollering van de opsporing en registratie, statistische analyse van vangst-hervangst data.

Einddatum: April 2001.*Publicatievorm:* Rapport.

59

Handhavingstrategieën*Supervisor:* J. Heijke.*Instelling:* Handhaving Adviesgroep.*Doel:* Door middel van een min of meer informeel netwerk van handhavingexperts 'best practices' te verzamelen en handhavingstrategieën te ontwikkelen. Dit zou een kwaliteitsimpuls moeten opleveren waarmee de rechtshandhaving in Nederland verder geprofessionaliseerd kan worden.*Opzet:* Bijeenkomsten, enquête.*Einddatum:* December 2000.*Publicatievorm:* Rapport.

60

Muziek in het ziekenhuis*Supervisor:* Prof. mr. Hugenholtz.*Instelling:* UvA, IVIR.*Doel:* Informatie ten behoeve van een door minister Sorgdrager aan de TK toegezegde notitie over dit onderwerp.*Opzet:* Literatuur- en rechtspraakonderzoek, telefonisch inwinnen inlichtingen bij relevante organisaties.*Einddatum:* Najaar 2000.*Publicatievorm:* Rapport.

61

Prospectief onderzoek naar effecten van zoekacties van geadopteerden*Supervisor:* Mw. drs. M. Kaptein.*Instelling:* Fiom/Universiteit Utrecht.*Doel:* Inzicht verschaffen in de omvang van de zoekacties van binnenlands geadopteerden, inzicht geven in het effect van de zoekacties op zowel de geadopteerden, hun ouders als de adoptiefouders. Tevens inzicht verwerven in de effectiviteit van het bestaande hulpverleningsaanbod dat voor adoptieve en hun (afstands)ouder(s) beschikbaar is.*Opzet:* Prospectief onderzoek onder jongeren/volwassenen die zich bij het Fiom hebben aangemeld.*Einddatum:* Oktober 2001.*Publicatievorm:* Rapport.

62

Wenselijkheid en haalbaarheid van preventief toezicht bij aandelenoverdracht*Supervisor:* Drs. M. Langman.*Instelling:* KPMG BEA.*Doel:* Het doen van onderzoek ter ondersteuning van de besluitvorming over de mogelijke varianten voor het intensiveren van het preventief toezicht op de overdracht van aandelen op naam in NV's en BV's met het oog op de bestrijding van het misbruik van rechtspersonen.*Opzet:* Literatuuronderzoek, interviews.*Einddatum:* Januari 2001.*Publicatievorm:* Rapport.

63

Evaluatie uitvoering voogdijregeling Antilliaanse jongeren*Supervisor:* Mw. drs. B. Maasdamme.*Instelling:* KPMG Consulting.*Doel:* Ten behoeve van de ministers van justitie van Nederland en de Nederlandse Antillen inzicht verschaffen in de werking van de procedure ten aanzien van minderjarige Antillianen die alleen en onbegeleid naar Nederland afreizen om zich hier te vestigen, om te voldoen aan de evaluatie waarin het protocol inzake de samenwerking op het gebied van voogdijvoorzieningen tussen Nederland en de Nederlandse Antillen, d.d. 29 maart 1999 voorziet.*Opzet:* Analyse, dossieronderzoek, interviews.*Einddatum:* December 2000.*Publicatievorm:* Rapport.

64

**Commissie echtscheidings-
bemiddeling**

Supervisor: Drs. W.B.A.M. Melief en prof. mr. J. Doek.

Instelling: VU/Verwey-Jonker Instituut.

Doel: Evaluatie van experimenten echtscheidingsbemiddeling.

Opzet: Literatuurstudie, interview, enquête.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Rapport.

65

**Experimenten omgangs-
bemiddeling**

Supervisor: Drs. W.B.A.M. Melief en prof. mr. J. Doek.

Instelling: VU/Verwey-Jonker Instituut.

Doel: Evaluatie van experimenten echtscheidingsbemiddeling.

Opzet: Literatuurstudie, interview, enquête.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Rapport.

66

**Haalbaarheidsstudie
registratie SES, etniciteit en
alcoholgebruik in relatie tot
ongevalletsel**

Supervisor: Mw. ir. S. Mulder.

Instelling: Stichting Consument en Veiligheid.

Doel: Onderzoek ter bepaling van de haalbaarheid: enerzijds een standaard operationalisatie van SES, etniciteit en alcoholgebruik voor toepassing in LIS; anderzijds het berekenen van incidenties van letsels en ongevallen naar SES en etniciteit.

Opzet: Proefregistraties; test-metingen.

Einddatum: Oktober 1999.

Publicatievorm: Rapport.

67

**Communicatie in de kinderbe-
scherming**

Supervisor: Dr. C.H.C.J. van Nijnatten. Instelling: Universiteit Utrecht.

Doel: Wetenschappelijke onderbouwing van de professionalisering van de communicatieve praktijk in de gezinsvoogdij.

Opzet: Analyse door middel van video-opnamen, interviews van ouders en gezinsvoogden, bestudering van hulpverleningsplannen.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

68

**Financieel rechercheren/
forensische accountancy**

Supervisor: Mr. M. Pheijffer.

Instelling: Universiteit Leiden.

Doel: Verdere implementatie van de forensische accountancy binnen het veld van de opsporing in Nederland.

Opzet: Literatuurstudie, casestudie.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

69

Vertaling Corpus Iuris Civilis

Supervisor: Prof. mr. J. de Ruiter.

Instelling: UU, Instituut voor Rechtsgeschiedenis.

Doel: Het vervaardigen van een vertaling uit het Latijn van de Romeinse juridische wetenschaps-traditie, voor zover deze nog kenbaar is uit bewaard gebleven fragmenten van werken van klassieke Romeinse juristen alsmede uit het Corpus Iuris Civilis.

Opzet: Overig.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Rapport.

70
Europees vergelijkend
onderzoek arbeidstoelidings-
maatregelen

Supervisor: Mw. mr. dr. H.I. Sagel-Grande.

Instelling: Universiteit Leiden, jur. studiecentrum Hugo de Groot.

Doel: De kennis over de respectieve nationale conceptuele, sociale en juridische algemene voorwaarden voor de beroepsopleidingen en verdere vorming van delinquenten te vergroten.

Opzet: Analyse.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

71
Evaluatie van de gewijzigde
OTS-wetgeving

Supervisor: Prof. mr. J. de Savornin Lohman.

Instelling: Verwey-Jonker Instituut, Utrecht.

Doel: Inzicht krijgen in de (bedoelde en onbedoelde) effecten van de wetsherziening van november 1995.

Opzet: Analyse, enquête, interview.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

72
Scenario's voor het jaar 2010
op het terrein van (de aanpak
van) de financieel economi-
sche criminaliteit

Supervisor: Dr. C.D. Schaap.

Instelling: Ernst & Young Forensic Services.

Doel: De overheid en het bedrijfsleven inzicht verschaffen in de mogelijke ontwikkelingen die zich de komende tien jaar voor zullen doen op financieel-economisch gebied en op terreinen die daarmee samenhangen en de veranderingen die deze ontwikkelingen kunnen hebben voor de criminele dreigingsbeelden en voor

de aanpak van financieel-economische criminaliteit.

Opzet: Literatuurstudie, bevraging experts.

Einddatum: 15 december 2000.

Publicatievorm: Rapport.

73
Secundaire analyses
politiemonitor bevolking

Supervisor: Drs. E.D. Schoen.

Instelling: TNO Technisch Fysische Dienst TU Delft.

Doel: Het op basis van de monitoren 1993, 1997 en 1999 onderzoeken van 1. De representativiteit van de politimonitor en 2. De trends in criminaliteit volgens de Politie-monitor en het interpreteren van (de validiteit) van deze trends in het licht van andere registratiesystemen. De methodische conclusies zullen bij de opzet van de Monitor 2001 worden betrokken.

Opzet: Analyse.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

74
Correspondentschap
Scandinavië

Supervisor: Dr. R.J.S. Schwitters.

Instelling: Instituut for rettsossilogie.

Doel: Een breed georiënteerde registratie omtrent rapportage van (nieuwe) wetgeving en beleid in zoverre relevant voor ministerie van justitie. Het geven van inzicht in verricht onderzoek naar het functioneren van betreffende wetten.

Opzet: Correspondent voor Noorwegen, Zweden en Denemarken.

Einddatum: Onbekend.

Publicatievorm: Rapport.

75
Evaluatie Penitentiaire
beginselenwet en Peniten-
tiaire maatregel

Supervisor: Prof. mr. P.C. Vegter.

Instelling: ITS/KUN.

Samenwerkingsverband: ITS/KUN.

Doel: Het onderzoek dient inzicht te verschaffen in de wijze van uitvoering van de penitentiaire beginselenwet en penitentiaire maatregel en dient na te gaan of de doelstellingen van de regelgeving worden bereikt.

Opzet: Evaluatie, analyse, interviews, steekproef.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapport.

76

Adoptiekinderen als volwassenen

Supervisor: Prof. dr. F.C. Verhulst.

Instelling: EUR/Sophia kindziekenhuis

Doel: Op basis van de onderzoeksbevindingen kunnen aanbevelingen gedaan worden die als doel hebben de risico's voor buitenlandse adoptiekinderen op disfunctioneren te verminderen en om de kwaliteit van het leven van deze kinderen te bevorderen.

Opzet: Interview.

Einddatum: Oktober 2002.

Publicatievorm: Rapport.

77

Tweede evaluatie Awb; onderdeel: hoger beroep

Supervisor: Prof. mr. R.J.G.M. Widdershoven.

Instelling: Universiteit Utrecht, Katholieke Universiteit Brabant, Universiteit Maastricht.

Doel: Ten behoeve van een rapportage aan de TK onderzoeken in hoeverre de bedoelingen van de wetgever bij de invoering van de Algemene wet bestuursrecht op het terrein van het hoger beroep zijn gerealiseerd en in kaart brengen van de eventuele knelpunten.

Opzet: Literatuur-jurisprudentieonderzoek, interviews.

Einddatum: Voorjaar 2001.

Publicatievorm: Rapport.

78

Omgang als opgave

Supervisor: Mw. drs. A.C. ten Wolde en dr. L. Polstra.

Instelling: Hoeve Boschoord/RUG, vakgroep andragogie.

Doel: Het ontwikkelen, beschrijven en evalueren van verschillende behandeltrajecten voor verschillende soorten zwakbegaafde en verstandelijk gehandicapte mensen met ernstige en/of riskante gedragsproblemen.

Opzet: Multiple case study, interviews, dossieronderzoek.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Rapport.

79

Aard en omvang van seksueel misbruik (inclusief prostitutie) van minderjarige jongens

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Een indicatie van de huidige aard en omvang van seksueel misbruik (inclusief prostitutie) van allochtone minderjarige jongens in Nederland, in vergelijking met autochtone minderjarige jongens, teneinde preventie en aanpak te kunnen verbeteren.

Opzet: Landelijk verzamelen en analyseren van cijfermateriaal, interviews.

Einddatum: April 2001.

Publicatievorm: Rapport.

80

Effectiviteit sancties

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Nagaan wat de effectiviteit van een aantal soorten sancties is.

Opzet: Literatuuronderzoek, empirisch onderzoek.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Rapport.

81 Evaluatie Koppelingswet coördinatie departementen

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Coördinatie van de diverse deelonderzoeken evaluatie Koppelingswet, uit te voeren door de betrokken ministeries Justitie, VWS, OC&W, SZW, BZK en VROM.

Opzet: Divers.

Einddatum: Juni 2001.

Publicatievorm: Rapport.

82 Methodiekontwikkeling omvang fraude

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Dit is de eerste fase van een project dat moet leiden tot het ontwikkelen van één of meerdere methoden voor het vaststellen van de omvang van (vormen van) fraude, teneinde ontwikkelingen in de omvang van fraude te kunnen meten. Het doel van deze eerste fase is het verkrijgen van inzicht in theoretisch mogelijke en reeds gebruikte methoden en een uitwerking van een aantal van deze methoden, teneinde in een eventuele tweede fase bij enkele soorten fraude door middel van een pilot uitsluitsel te kunnen geven over de praktische bruikbaarheid van deze methoden.

Opzet: Literatuuronderzoek, inventarisatie en analyse van bestanden, expert-interviews.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapport.

83 Reactie politie op huiselijk geweld

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Het in kaart brengen van de werkwijze van diverse protocollen

bij de politie aangaande huiselijk geweld. Tevens wordt een vergelijking gemaakt tussen de werkwijzen in regio's met en zonder protocollen.

Opzet: Interview, dossieranalyse.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Rapport.

84 Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (SOV)

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Evalueren van de SOV-experimenten.

Opzet: Proces- en effect-evaluatie.

Einddatum: 2003 en 2006.

Publicatievorm: Rapport.

85 Stalking

Supervisor: Nog niet bekend.

Instelling: Nog niet bekend.

Doel: Het verkrijgen van inzicht in omvang en verschijningsvormen van stalking in Nederland en de bestaande interventie-mogelijkheden, zodat de aanpak van stalking verbeterd kan worden.

Opzet: Deskresearch, data-analyse, interview.

Einddatum: Voorjaar 2001.

Publicatievorm: Rapport.

Criminologisch instituut Bonger

Afgesloten onderzoek

86

Een sleutel voor de toekomst; tel- en consumenten-onderzoek onder daklozen in Amsterdam

D.J. Korf, L. Deben, S. Diemel, P. Rensen en H. Riper

Amsterdam, Thela Thesis, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 131

87

Het volgende station; zwerfjongeren in Nederland 1999

D.J. Korf, S. Diemel, H. Riper en T. Nabben

Amsterdam, Thela Thesis, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Schatting van het aantal zwerfjongeren in Nederland in 1999 en ontwikkeling in omvang sinds 1995.

Ontwikkelingen in de samenstelling van de populatie zwerfjongeren.

Aard van de problemen van zwerfjongeren (achtergrond, gezondheid, criminaliteit).

Ervaringen met en behoefte van zwerfjongeren aan (verbetering van) hulpverlening. Opzet en onderzoeksmethoden: Enquête onder lokale deskundigen. Literatuurstudie (inclusief 'grijze' literatuur).

Veldonderzoek en interviews met zwerfjongeren in vijf gemeenten in Nederland.

88

Outreach work among drug users in Europe; concepts, practice and terminology

D.J. Korf, H. Riper, M. Freeman, R. Lewis, I. Grant, E. Jacob, C. Mougin en M. Nilson

Lisbon, EMCCDA, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 133

89

De combiroes; gecombineerd gebruik van alcohol met cannabis, cocaïne, XTC en amfetamine

T. Nabben en D.J. Korf

Amsterdam, Thela Thesis, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

In de literatuur worden gebruikers van legale en illegale drugs vaak als twee aparte groepen beschreven. In werkelijkheid worden legale en illegale drugs vaak gecombineerd gebruikt. Doel van het onderzoek was beter inzicht te krijgen in motieven voor, verwachtingen bij en effecten van gecombineerd gebruik van alcohol met cannabis, cocaïne, ecstasy en amfetamine. Tevens was het doel te onderzoeken hoe (subjectief) ervaren effecten van gecombineerd gebruik zich verhouden tot wat (objectief) bekend is uit de toxicologische literatuur. Opzet en onderzoeksmethoden: Diepte-interviews en groepsgesprekken (focus groups) met jongeren die gecombineerd gebruiken. Resultaten worden vergeleken met die van een parallel

uitgevoerde literatuurstudie van het Leids Universitair Medisch Centrum.

Lopend onderzoek

90

Eigen maken of vervreemden: (de)criminaliseringsprocessen op enkele terreinen van het Islamitische leven in Nederland

M.J.P. Bosman

Promotor: Prof. dr. E. Lissenberg.

Doel: Verschillende aspecten van het leven van Islamitische immigranten in Nederland (bijvoorbeeld rond dood en lijkbezorging; rond huwelijk en sexualiteit, alsmede rond het rituele slachten) stonden, dan wel: staan nog steeds op gespannen voet met de Nederlandse strafwet. In dit onderzoek wordt nagegaan of en zo ja in hoeverre en op basis van welke argumenten het strafrecht is gewijzigd om ruimte te bieden (of juist niet) aan gedrag van Islamitische immigranten en of dit gebruik van het strafrecht bijdraagt aan de integratie van Islamitische minderheidsgroeperingen in de Nederlandse samenleving.

Opzet: Wetgevingsonderzoek, literatuurstudie, interviews.

Einddatum: Eind 2003.

Publicatievorm: Artikelen en dissertatie.

91

Overheid en slachtoffers; verschuiving in de machtsverhouding tussen het openbaar ministerie als houder van het vervolgingsmonopolie en slachtoffers van delicten in veranderende (multi-)culturele contexten

D.P. van Dijk

Promotor: Prof. dr. E. Lissenberg.

Doel: Het doel van het onderzoek is inzicht geven in het proces waarin het monopolie op vervolging van

delicten ten dele is aangetast nu slachtoffers van delicten meer rechten hebben gekregen om op te treden in het strafgeding. Welke rechten hebben slachtoffers van delicten thans in het strafgeding en welke sociale ontwikkelingen hebben aan het totstandkomen van die rechten bijgedragen, en in hoeverre sluit de daadwerkelijke vormgeving van deze rechten aan bij de wensen en behoeften van slachtoffers met verschillende culturele achtergronden. Van oudsher kwamen slachtoffers in het strafproces in Nederland nauwelijks aan bod. In de afgelopen eeuw is daar met enige regelmaat over geschreven (Slingenberg; Van Bemmelen; Stolwijk; Groenhuisen). In datzelfde tijdsbestek hebben de opvattingen over de wensen en behoeften wijziging ondergaan. De achtereenvolgende wetgevers van het Wetboek van Strafvordering meenden lange tijd dat het slachtoffer door wraakzucht werd gedreven en niet in de rationele orde van het strafproces paste. Het slachtoffer zou daarin slechts een (ver)storend element zijn. Deze opvatting is kennelijk veranderd. De discussies in strafrechtelijke en politieke kring voorafgaand aan de invoering op 23 december 1992 van de Wet en de Richtlijn Terwee wijzen daarop. Die wet en richtlijn hebben tot doel om slachtoffers van delicten meer mogelijkheden te geven schadevergoeding te verkrijgen. De discussie over de rechten van slachtoffers begon toen de verzorgingsstaat zijn hoogtepunt had bereikt en er in Nederland werd geredeneerd als was er slechts één dominante cultuur. De formele rechten van slachtoffers van delicten kwamen tot stand, en kregen en krijgen vorm in een tijd dat de beleidsbeslissers en beleidsvoerders zich realiseren dat Nederland een pluriforme,

multiculturele samenleving is geworden. Er ontwikkelt zich, in ieder geval retorisch, een toenemende gevoeligheid voor belangen en opvattingen van minderheidsgroepen: vrouwen en etnische minderheden en ouderen.
Opzet: Literatuuronderzoek, dossieronderzoek, interviews.
Einddatum: Eind 2001.
Publicatievorm: Artikelen en proefschrift.

92

Monitoringsonderzoek Amusementscentra

dr. D.J. Korf en drs. S. Diemel
Samenwerkingsverband: Centrum voor Verslavingsonderzoek (CVO), Universiteit Utrecht.
Doel: Ontwikkelingen in (problema-tisch) gokgedrag bij bezoekers van amusementscentra in Nederland en de mate waarin en de wijze waarop deze ontwikkelingen samenhangen met veranderingen in het aanbod van amusementscentra (verscherpte controle en breder aanbod van kansspelautomaten).
Opzet en onderzoeksmethoden: Longitudinaal onderzoek. Jaarlijks wordt een steekproef van 600 bezoekers van amusementscentra geïnterviewd met behulp van laptops (Capi). De bezoekers worden vervolgens jaarlijks opnieuw geïnterviewd. Het betreft een deelonderzoek. Het hoofdonderzoek wordt uitgevoerd door het CVO, dat onder andere middels etnografische methoden ontwikkelingen in de amusementscentra en in het bezoekersprofiel onderzoekt.
Einddatum: Eind 2003.
Publicatievorm: Rapporten en artikelen.

93

Antenne

dr. D.J. Korf, drs. T. Nabben en drs. S. Diemel

Samenwerkingsverband: Jellinek Preventie, Amsterdam.
Doel: Monitoren van ontwikkelingen in het gebruik van (nieuwe) legale en illegale drugs onder jongeren in Amsterdam.
Opzet en onderzoeksmethoden: De kern van het onderzoek bestaat uit een (kwalitatieve) panelstudie onder insider-experts werkzaam in settingen waar drugs gebruikt worden, respectievelijk deel uitmaken van netwerken van druggebruikers. Daarnaast wordt jaarlijks een (kwantitatieve) survey uitgevoerd, afwisselend onder oudere scholieren en 'risicogroepen', zoals uitgaanders en coffeeshopbezoekers. Tevens worden gegevens geanalyseerd afkomstig uit de registratie van de telefonische hulp- en adviesdienst en van de pillentest-service van Jellinek Preventie
Einddatum: Doorlopend.
Publicatievorm: Reeds gepubliceerd: D.J. Korf, U.E. Kemmesies en T. Nabben, 'Trendstudie Drogen; Ein Instrument zur verbesserten Analyse neuer Drogenumgangsformen', *Sucht*, 44^e jrg., nr. 4, 1998, pp. 280-284; D.J. Korf, T. Nabben, D. Lettink en H. Bouma, 'Antenne 1998; Trends in alcohol, drugs en gokken bij jonge Amsterdammers', Amsterdam, Thela Thesis, 1999; D.J. Korf, T. Nabben, D. Lettink en H. Bouma, 'Antenne 1999; Trends in alcohol, drugs en gokken bij jonge Amsterdammers', Amsterdam, Thela Thesis, 2000 (verschijnt september); T. Nabben, D.J. Korf, 'Cocaine and crack in Amsterdam; diverging subcultures', *Journal on drug issues*, 29^e jrg., nr. 3, 1999, pp. 627-652.

94

Evaluation guidelines for outreach*dr. D.J. Korf en drs. H. Riper*

Samenwerkingsverband: EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lissabon Chads, Edinburgh (UK).

Doel: Onderzoek Ontwikkeling van richtlijnen voor de evaluatie van 'outreach work' (straathoekwerk) onder drugsgebruikers, verzamelen van instrumenten en afstemming op bestaande Europese documentatie- en evaluatieprogramma's.

Opzet en onderzoeksmethoden: Literatuurstudie (inclusief 'grijze literatuur'), expertinterviews en invited expert meeting.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Boek en artikelen.

95

Mannen, vrouwen, misdaad en moraal*prof. dr. E. Lissenberg*

Doel/probleemstelling: Mannen worden eerder geassocieerd met misdaad, vrouwen eerder met moraal. Rechten lijken meer gekoppeld aan 'de' man en plichten aan 'de' vrouw. Mensen met meer plichten dan rechten vertonen andere vormen van regel-overtredend gedrag dan mensen voor wie rechten overheersen.

De ongelijke verdeling van rechten en plichten, dit verschil in machtsposities, correspondeert met verschillende ethische visies.

Globaal kunnen twee ethische visies worden onderscheiden, namelijk een ethiek van plichten en een ethiek van rechten. Aan deze ethische visies liggen twee verschillende mensenbeelden ten grondslag die Elias aanduidde als het beeld van de 'homo clausus', de autonome persoon die als het ware door onzichtbare muren van anderen is gescheiden, en dat van de 'homines aperti', de van anderen

afhankelijke en aan anderen gebonden personen. Aan de hand van deze uitgangspunten zullen problemen rond mannen, vrouwen, misdaad en moraal worden besproken.

Opzet: Literatuurstudie, bronnenstudie.

Publicatievorm: Boek.

Einddatum: Eind 2001.

Universiteit van Amsterdam Seminarium voor strafrecht en strafrechtspleging Van Hamel**Lopend onderzoek**

96

Overmacht in het stelsel van strafuitsluitingsgronden*mr. drs. M.M. Dolman*

Promotor: Prof. mr. S.A.M. Stolwijk.

Doel: Doel van het onderzoek is een dogmatische plaatsbepaling van de strafuitsluitingsgrond overmacht. Daartoe zal in de eerste plaats de rechtspraak terzake worden onderzocht en een typologie van de casus worden opgesteld. Vervolgens zal worden onderzocht in hoeverre de zogenaamde subjectieve overmacht zich verhoudt tot de overige strafuitsluitingsgronden en anderzijds de objectieve overmacht tot de andere rechtvaardigingsgronden. Centrale vraag is: is overmacht een eigen-aardige strafuitsluitingsgrond?

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

97

Noords internationaal strafrecht*mr. drs. C.F. Mulder*

Promotor: Prof. mr. C.F. Rüter en prof. mr. A.H.J. Swart.

Doel: Het promotie-onderzoek betreft een beschrijving en een analyse van het Noordse internationale strafrecht. De nadruk

ligt daarbij op het internationale strafrecht van Denemarken, Noorwegen en IJsland. In het onderzoek komen zowel rechtsmachtproblemen als internationale rechtshulprelaties aan bod. Wat de internationale rechtshulp betreft komen zowel de relaties tussen de Noordse landen onderling als de relaties met derde staten aan de orde. Het onderzoek moet een antwoord trachten te vinden op de vragen hoe de regelingen van de betrokken landen er uit zien en of dergelijke regelingen ook voor niet Noordse staten een aantrekkelijk alternatief vormen. Het onderzoek is niet alleen beschrijvend en theoretisch van aard. Ook de praktijk van de Noordse internationale strafrecht wordt besproken.

Opzet: Het onderzoek valt uiteen in twee delen. In het eerste deel worden de wettelijke regelingen besproken. Het materiaal daarvoor bestaat uit literatuur en wetsteksten, parlementaire stukken, overheidsnota's en ander overheidsmateriaal. Het tweede deel bestaat uit een bespreking van het feitelijk functioneren van de regelingen. Het materiaal uit het eerste deel wordt daartoe aangevuld met materiaal dat verzameld is door middel van gesprekken met functionarissen die in de regelingen aangewezen zijn om deze uit te voeren, zoals de politie, het O.M. en het ministerie van justitie.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

98

Justiz und NS-Verbrechen, Sammlung deutscher Strafurteile wegen nationalsozialistischer Tötungsverbrechen 1945-...

mr. C.F. Rüter en dr. D.W. de Mildt

Doel: Het verschaffen van inzicht in het wezen en de mogelijkheden van strafrechtelijke reacties op oorlogscriminaliteit en op van staatswege georganiseerde misdrijven (misdrijven tegen de menselijkheid).

Opzet: Bronnenpublicatie; databank; artikelen.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Volledige, geannoteerde en van registers voorziene uitgave in boekvorm van de terzake van nationaal-socialistische levensdelicten door West- en Oostduitse rechters sinds 1945 gewezen vonnissen. Publicatie van deze vonnissen middels CD-ROM tezamen met een full-text retrieval software programma ten behoeve van ontsluiting middels elektronische media. Artikelen: tot op heden zijn de tot 1966 door Westduitse rechtbanken gewezen vonnissen in boekvorm verschenen (22 delen, elk ongeveer 800 pagina's). De ontsluiting van deze eerste serie vonnissen geschiedt middels een CD-ROM, die in 1998 verschenen is. Ook alle Westduitse vonnissen na 1966 zijn inmiddels in de computer ingebracht. Deze vonnissen worden, na redactie, in de periode 1998-2005 gepubliceerd, eerst in boekvorm (ca. 25 delen) en uiteindelijk ook op CD-ROM. Op soortelijke wijze zullen ook de Oostduitse vonnissen vanaf 1999 worden gepubliceerd. Omvang ongeveer tien delen.

99

De verantwoordelijkheid van de strafrechter voor de tenuitvoerlegging

mr. H.J.M. Smid-Verhage

Promotor: Prof. mr. S.A.M. Stolwijk

Doel: In artikel 553 van het Wetboek van Strafvordering wordt de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen opgedragen aan het O.M. overeenkomstig

door de minister van justitie te stellen richtlijnen. In de praktijk draagt het O.M. de verantwoordelijkheid voor het oproepen en doen opnemen van tot vrijheidsstraf veroordeelden, terwijl de verdeling van de gedetineerden over de penitentiaire inrichtingen en de verdere executie onder verantwoordelijkheid van het ministerie geschiedt. Een rechterlijk advies omtrent de tenuitvoerlegging bindt het O.M. en het ministerie van justitie niet (HR 9 april 1974, NJ 1974, 244). Binnen de door de wet gegeven voorschriften heeft de rechter een grote vrijheid in de straftoemeting. Tengevolge van ingrijpende wijzigingen in het penitentiair beleid en de penitentiaire omstandigheden heeft de rechter evenwel steeds minder zicht op de 'inhoud' van de door hem opgelegde sanctie. De veronderstelling van de wetgever dat de zwaarte van de straf steeds gelijk zou zijn, ongeacht de plaats waar deze zou worden ten uitvoer gelegd, gaat daardoor thans niet meer op. Onderzocht zal worden welke factoren, die niet voor iedereen gelijk zijn, de tenuitvoerlegging beïnvloeden en of ons wettelijk systeem de ruimte biedt aan de rechter die de straf heeft opgelegd, onder omstandigheden een heroverweging vragen.

Einddatum: Onbekend.
Publicatievorm: Dissertatie.

100

Medeplichtigheid; een onderzoek naar de achtergrond en toepassing van art. 48 van het Wetboek van Strafrecht

mr. W.J. Spek

Promotor: Prof. mr. S.A.M. Stolwijk.
Doel: In de strafrechtelijke literatuur wordt er van uitgegaan dat de grens tussen medeplichtigheid als zelfstandige deelnemingsvorm en

andere vormen van deelneming niet scherp is. Voor zover te traceren is zijn die grenzen ook in de loop van de tijd gaan verschuiven. Daarmee zou de reikwijdte van de medeplichtigheid inmiddels een geheel andere zijn dan de wetgever in oorsprong voor ogen had. Deze en andere veronderstellingen rond medeplichtigheid op hun werkelijkheidsgehalte toetsen is doel van het onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

101

Rechtsbescherming tegen bestraffing

mr. P.G. Wiewel

Promotoren: Prof. mr. S.A.M. Stolwijk en prof. mr. G.J.M. Corstens.

Doel/probleemstelling: In het onderzoek zal een vergelijking worden gemaakt tussen de door de strafrechter en de door de bestuursrechter uit te voeren toetsing aan de hand van het gelijkheids-, vertrouwens- en evenredigheidsbeginsel en de onschuldpresumptie bij de beoordeling van de vraag of een wetsovertreder bestraft moet worden. Het onderzoek gaat enerzijds over de verschillen in de hantering van genoemde beginselen en anderzijds poogt het boven water te halen of door de keuze voor een bepaald handhavingsmechanisme de te beboeten of de te vervolgen burger in een wezenlijk andere positie wordt gebracht. Het onderzoek spits zich toe op beleidstoetsing, bewijslast en straftoemeting. De vergelijking strekt zich uit over beboeting en vervolging op de terreinen van de belastingen, de sociale zekerheid en het verkeer.

Einddatum: Najaar 2000.
Publicatievorm: Dissertatie.

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling strafrecht en criminologie

Afgesloten onderzoek

102

Criminaliteitsbeeld Noord-Holland-Noord

drs. P.M.A. Meesters en dr. E. Niemeijer en A.G. Groot-Bas
 Alkmaar, Politie Alkmaar, 1998
 Zie JV7, 1999, nr. 144

Lopend onderzoek

103

De bruikbaarheid van politionele en justitiële databronnen voor criminologisch- en beleidsonderzoek

drs. W.M.E.H. Beijers

Doel: Aan de hand van concreet onderzoek wordt de bruikbaarheid van de verschillende informatiesystemen die bij politie en justitie in gebruik zijn, getoetst. Het onderzoek bestaat uit drie modules. In de eerste module staat de criminele carrière van jongeren en de samenwerkingsverbanden die zij gedurende hun criminele carrière aangaan, centraal. Werken criminele jongeren tijdens hun jeugd steeds samen met dezelfde partners of gaan zij steeds verschillende samenwerkingsverbanden aan? En, wanneer zij steeds verschillende coalities aangaan, welke invloed heeft dat op de criminele activiteiten die zij ontplooiën?
Opzet: Voor de analyses van deze eerste module wordt gebruik gemaakt van HKS (Herkenings- en opsporingssysteem van de politie). In de tweede module worden de analyses uit de eerste module herhaald echter nu voor volwassen leden van criminele organisaties. Voor het beschrijven van de criminele carrière wordt nu, ter

vergelijking, naast HKS ook JDS (Justitieel Documentatie Systeem) gebruikt. De derde module wordt vormgegeven op basis van de resultaten van de eerste twee modules.

Einddatum: December 2002.

104

De bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

prof. dr. H.G. van de Bunt, mr. drs. H.N. Nelen en mr. W. Huisman

Doel: De parlementaire enquêtecommissie Opsporingsmethoden en andere onderzoeken hebben laten zien dat georganiseerde criminaliteit in onze samenleving een ernstig en wijdverbreid verschijnsel is. Ook is duidelijk dat politie en justitie alleen niet de georganiseerde criminaliteit kunnen pakken en dat het strafrecht niet het enige wapen is. Ook het openbaar bestuur heeft een belangrijke rol bij de aanpak van georganiseerde misdaad en kan hiertoe over bestuursrechtelijke en strafrechtelijke middelen beschikken. De bestuurlijke aanpak van criminaliteit heeft tot nu toe vorm gekregen in het 'Wallenproject' van de gemeente Amsterdam en het wetsvoorstel Bibob. Doel van dit onderzoek is inzicht te geven in de (on)mogelijkheden en effecten van deze bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.
Opzet: In het onderzoek zal ten eerste een beschrijving en analyse worden verricht van de mogelijke maatregelen die in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit worden genomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het screenen van burgers en bedrijven op integriteit en criminele antecedenten, het verhogen van de weerbaarheid van ambtelijke en bestuurlijke organen, het daartoe koppelen van allerlei registers, het creëren van nieuwe weigerings- en intrekingsgronden

voor vergunningen, bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden en privaatrechtelijke middelen als het opkopen van panden. Ten tweede zal onderzoek worden gedaan naar de effecten van de bestuurlijke aanpak op de aard en omvang van de georganiseerde criminaliteit. Onderzoeksmethoden zullen zijn literatuurstudie, interviews, het volgen van de ontwikkelingen rond Bibob en de evaluatie van het Wallenproject.
Einddatum: Najaar 2003.
Publicatievorm: Diverse rapporten en artikelen.

105

Financieel-economische aspecten criminaliteit

prof. dr. H.G. van de Bunt, mr. drs.

H.N. Nelen en mr. W. Huisman

Doel: Actuele maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken hebben de financieel-economische aspecten van criminaliteit op de onderzoeksagenda gezet. Zo is dankzij de parlementaire enquêtecommissie Opsporingsmethoden duidelijk geworden dat door het plegen van georganiseerde criminaliteit enorme winsten worden behaald, die een ontwrichtende werking hebben op legale sectoren van onze economie. Daarnaast is het besef gegroeid dat zich ook binnen (wettige) branches grootschalige vormen van criminaliteit voordoen, zoals de fraude binnen grote financiële instellingen en op de effectenbeurs. Ofschoon politie en justitie in toenemende mate aandacht zijn gaan besteden aan de financiële aspecten van deze criminaliteit (financieel rechercheren) is er nog maar weinig bekend over de vraag hoe en waar deze 'misdadgelden' worden besteed. Evenmin is duidelijk wat de mogelijke rol is van financiële dienstverleners en professionele beroepsbeoefenaars

bij het ontwerpen van witwasconstructies en het wegsluizen van geld in de legale economie. Doel van het onderzoek is het nader inzichtelijk maken van de wijze waarop bij georganiseerde criminaliteit en organisatiecriminaliteit grote financiële opbrengsten worden gegenereerd en besteed.

Opzet: Bovenstaande omschrijving van het doel van het onderzoek leidt tot de volgende onderzoeksvragen: Hoe worden bij georganiseerde criminaliteit en organisatiecriminaliteit de grote financiële opbrengsten gegenereerd? Hoe worden deze opbrengsten besteed, met name in de wettige sectoren van de economie? Welke consequenties kunnen aan de beantwoording van beide vragen worden verbonden voor de preventie en de aanpak van deze vormen van criminaliteit? De eerste vraag betekent het doen van onderzoek naar de *modus operandi*. De beantwoording van de tweede vraag betekent onderzoek naar onder andere het witwassen van misdaadgeld en de investering van deze gelden. Deze vragen zullen worden beantwoord aan de hand van dossierstudie, literatuuronderzoek, interviews en expertmeetings.
Einddatum: Lopend project, geen einddatum.
Publicatievorm: Diverse rapporten en artikelen.

106

De rechterlijke straftoemingsbeslissing en computerondersteuning

mr. M.J.A. Duker

Begeleiders/promotoren: Prof. mr. T.M. Schalken, prof. mr. H.W.K. Kaspersen en prof. mr. A. Oskamp.
Doel: Het inzichtelijk maken van de wijze waarop een rechter tot zijn of haar strafmaatbeslissing komt. Dit met als doel na te gaan of voor dit

besluitvormingsproces een kennissysteem gemaakt kan worden en aan welke eisen een dergelijk systeem moet voldoen. *Opzet:* Aan de hand van de literatuur en een analyse van de praktijk zal een zo compleet mogelijk beeld geschapen moeten worden van de rechterlijke straftoemtingsbeslissing. Ten eerste is daarbij van belang de wettelijke voorschriften te bestuderen. De straftoemtingsbeslissing is echter een sterk discretionaire bevoegdheid, die dus door meer factoren dan wettelijke regelgeving vorm krijgt. Onderzocht zal worden welke die factoren zijn en wat hun invloed is. Zij kunnen zijn gericht op het gehele delictenarsenaal danwel uitsluitend van toepassing zijn op specifieke delicten. Vervolgens zal nagegaan worden in hoeverre bestaande of gaande het onderzoek ontworpen ondersteunende methoden voor straftoemting (databanken, afspraken, richtlijnen, wetten, sociologisch onderzoek enzovoort) onderdeel kunnen vormen van een kennissysteem ter ondersteuning van de rechter bij straftoemting. Het onderzoek zal ook criteria en eisen voor zo'n systeem formuleren. *Einddatum:* Maart 2002. *Publicatievorm:* Dissertatie.

107

Contrasten in regelnaleving door ondernemingen

mr. W. Huisman

Promotor: Prof. dr. H.G. van de Bunt.

Doel: Uit empirisch onderzoek is naar voren gekomen dat tussen bedrijfstakken en ondernemingen in dezelfde bedrijfstak grote verschillen bestaan in de mate van regelnaleving. In de talrijke theoretische publicaties over het optreden van organisatiecriminaliteit is de aandacht echter vrijwel uitsluitend gericht geweest op de

oorzaken van regelovertreding, waardoor de vragen naar verschillen in de recidivefrequentie en naar de achtergronden van regelconformisme onderbelicht zijn gebleven. Onderzoek naar de motieven van conformisten is evenwel minstens zo interessant als het zoeken naar de motieven van regelovertridders. Het is zinvol om beide verschijnselen, regel-overtreding en regelnaleving, in samenhang te bestuderen. Om deze reden zal de aandacht in dit onderzoek worden gevestigd op de beide verschijnselen. Aan de ene kant de ondernemingen die bepaalde wettelijke regels overtreden, aan de andere kant ondernemingen die dezelfde wettelijke regels naar letter en strekking volgen. De hoofdvraag van het onderzoek luidt: Wat zijn de achtergronden van verschillen in de naleving van wettelijke regels door ondernemingen?

Opzet: De hoofdvraag wordt geconcretiseerd in de volgende onderzoeksvragen: In hoeverre zijn verschillen in naleving van wettelijke regels binnen bedrijfstakken toe te schrijven aan organisatorische kenmerken van ondernemingen? In hoeverre zijn verschillen in regelnaleving binnen bedrijfstakken toe te schrijven aan kenmerken van de omgeving van ondernemingen? Organisatorische kenmerken van ondernemingen hangen samen met de organisatiestrategie, -structuur en -cultuur. Ten aanzien van omgevingskenmerken wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke, zakelijke en sociale omgeving. De onderzoeksvragen worden met behulp van literatuurstudie en een empirisch onderzoek beantwoord. In het empirisch onderzoek is gekeken naar de naleving van milieu- en arboregeling door ondernemingen binnen de bedrijfstakken afvalverwerking

en textielveredeling. Er zijn in elke branche zeven ondernemingen geselecteerd, waarbij achtergronden van de naleving en/of overtreding van milieu- en arboregels door dossierstudie en interviews bij wijze van casestudie is bestudeerd.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

Einddatum: Najaar 2000.

108

Private rechtshandhavers en de aanpak van financieel-economische criminaliteit en integriteitdilemma's

mr. B.W.M. van der Lugt

Doel: Op het terrein van de bestrijding van financieel-economische criminaliteit en de bevordering van de integriteit van bestuursorganen, is niet alleen de overheid actief. Juist op deze terreinen ontwikkelt zich een private industrie van beveiliging, preventie, advies, onderzoek en opsporing. Afdelingen *Security* en *Compliance* van grote ondernemingen en bureaus voor forensische dienstverlening hebben zowel preventieve als repressieve taken, zoals het ontwikkelen van programma's om de integriteit te waarborgen of te versterken, het doorlichten van organisaties op zwakke plekken en het doen van curatief onderzoek naar vermeende gevallen van fraude of andere normovertredingen. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de activiteiten van deze private rechtshandhavers en hun bijdrage aan het verwerven van inzicht in en de aanpak van financieel-economische criminaliteit en integriteitvraagstukken.

Opzet: De ontwikkeling van deze private industrie roept allerlei belangrijke vragen op: Hoe gaan deze private rechtshandhavers te werk? Welke bevoegdheden hebben

zij? Wie houdt toezicht op hun activiteiten? Wat gebeurt er met door hen verkregen informatie? Hoe verhoudt zich het werk van de private rechtshandhavers tot dat van de publieke toezichthouders en opsporingsambtenaren? Welke nieuwe inzichten biedt het werk van de private rechtshandhavers in de aard en omvang van de integriteit-problematiek en financieel-economische criminaliteit?

Daarnaast roept de ontwikkeling van de private opsporing vragen op met betrekking tot de positie en bescherming van de subjecten van onderzoek en ook van hen die misstanden binnen organisaties naar buiten brengen, de zogenaamde klokkenluiders. In het onderzoek zullen antwoorden op deze vragen worden geformuleerd op basis van de ervaringsdeskundigheid van de onderzoeker, literatuuronderzoek, case-studies uit de praktijk en interviews.

Einddatum: 1 september 2001.

Publicatievorm: Diverse artikelen.

109

Integriteitsdilemma's van advocaten en notarissen in hun professionele vertrouwensrelatie met criminele cliënten.

mr. F. Lankhorst

Promotores: Prof. dr. H.G. van de Bunt en prof. dr. J. Naeyé.

Doel: Inzicht verkrijgen in de integriteitsdilemma's die zich voordoen in de praktijk van de advocatuur en het notariaat en inzicht geven over de manier waarop notarissen en advocaten zich beter kunnen verweren tegen verwijtbare betrokkenheid bij georganiseerde misdaad

Opzet: Het juridisch-theoretisch gedeelte bestaat uit het bestuderen van relevante wet- en regelgeving, tuchtrechtspraak, gedragsregels en literatuur met betrekking tot het

verschoningsrecht en beroepsgeheim van advocaten en notarissen. In het empirisch gedeelte zal door middel van interviews met de leden van de beroepsgroepen, en dossieronderzoek bij politie en Meldpunt ongebruikelijke transacties de dilemma's en problemen die zich in de praktijk voordeden worden onderzocht.
Einddatum: Maart 2004.
Publicatievorm: Dissertatie.

110 Informatiestromen van de RCID – recherche(proces)

drs. P.M.A. Meesters

Promotoren: Prof. dr. H.G. van de Bunt en prof. mr. H.W.K. Kaspersen.
Doel: Doel van het onderzoek is om inzicht te geven in het informatieproces en het produkt van de Regionale Criminele Inlichtingen Diensten (RCID) in Nederland. Hoe verloopt het RCID-proces van inwinnen, opslaan, analyseren en verstrekken? Waaruit bestaat het produkt van de RCID en wat is de opbrengst (meerwaarde)? Hoe wordt dit proces gecontroleerd en gestuurd? Ten aanzien van de eerste twee vragen wordt met name de relatie tussen de RCID en de overige politiemensen bestudeerd. Deze overige politiemensen zijn dan de agenten van de basispolitiezorg alsook de rechercheurs binnen RBT's en afdelingen zware georganiseerde criminaliteit. Er zal worden gekeken naar wat zij vragen en krijgen van de RCID. Hoe het produkt van het RCID-werk door hen wordt beoordeeld en omgekeerd hoe de RCID-ers vinden dat zij met hun produkt omgaan. Ten aanzien van de laatste vraag zal er naast aandacht voor de directe lijnverantwoordelijke ook aandacht zijn voor de RCID-officier van justitie. Bij de bestudering van het informatieproces zal tevens aandacht worden geschonken aan

de rol die de informatietechnologie speelt binnen dit proces. Dit vanwege de verwachtingen (communicatie, analyse, doelmatigheid en doeltreffendheid) die er zijn ten aanzien van de informatietechnologie. Overigens geeft het automatiseren van politieregisters ongekende mogelijkheden voor het opslaan en het koppelen van bestanden. Vandaar dat er binnen het onderzoek een accent zal liggen op de attitude van RCID-ers en tactisch rechercheurs ten aanzien van de persoonlijke levenssfeer van subjecten en 'grijze-veld'-subject. Dit zal worden vergeleken met de daarvoor bestaande juridische kaders.

Probleemstelling: Hoe verloopt het gegevensverwerkend proces van de RCID, welke bijdrage levert de RCID aan het rechercheproces en hoe is dit proces te verklaren?
Opzet: Bij een tweetal RCID-en in Nederland zal door middel van een case-study een beschrijving van de informatiestromen worden gegeven. De informatiestroom wordt in kaart gebracht door middel van interviews met CID-ers en chefs binnen de basispolitiezorg en tactische rechercheurs binnen grotere teams, zoals bij voorbeeld een RBT, en afdelingen zware georganiseerde criminaliteit. Verder zal de inhoud van de binnen de CID aanwezige registraties betreffende subjecten in kaart worden gebracht. Tevens zal een aantal recherche-onderzoeken nader worden bekeken en worden beschreven om zo de inzet van criminele inlichtingen inzichtelijk te maken. Daarnaast zullen er interviews worden gehouden met CID-officieren van justitie.
Einddatum: Eind 2000.
Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

111

De vrijheidsbenemende maatregel in het jeugdstrafrecht en de aanpak van ernstige criminaliteit

mw. mr. L.M.Z. Volf

Promotoren: Prof. mr. J.E. Doek en prof. dr. H.G. van de Bunt

Doel: Een op empirisch onderzoek gebaseerd inzicht verkrijgen in de aard en omvang van het opleggen en ten uitvoerleggen van de vrijheidsbenemende behandelmaatregel (Pij-maatregel) als een jeugdstrafrechtelijke aanpak van ernstige/chronische jeugddelinquentie.

Probleemstelling: In welke gevallen en aan welke delinquenten wordt een Pij-maatregel opgelegd; hoe verhoudt de feitelijke tenuitvoerlegging zich ten opzichte van de wettelijke regelingen? Welke verklaringen kunnen worden gegeven voor de opzienbarende stijging (sinds 1990) van het aantal nieuwe behandelmaatregelen dat jaarlijks wordt opgelegd? Zijn er verschillen in oplegging en tenuitvoerlegging tussen de (vroegere) TBR/PIBB en de (huidige) PIJ maatregelen; zo ja, welke?

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie.

**Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Klinische Psychologie**

112

Suïcidepogingen en sterfgevallen in politiebureaus

dr. E. Blaauw

Begeleider: Prof. dr. A.J.F.M. Kerkhof.

Samenwerkingsverband: Centrum voor Politiewetenschappen. Het onderzoek wordt gedaan in opdracht van het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Doel: Het doel van onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de aard,

omvang en ontwikkeling van aantal (bijna) sterfgevallen en (pogingen tot) zelfdoding in politiecellen. Tevens is het doel inzicht te verkrijgen in de oorzaken en toedracht van (bijna-)sterfgevallen en in wie (pogingen tot) zelfdoding doen, hoe en onder welke omstandigheden.

Opzet: Sinds 1994 ontvangt het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties meldingsformulieren van sterfgevallen en (pogingen tot) zelfdoding in politiebureaus. In het onderzoek worden alle meldingsformulieren uit de periode 1994 t/m 1999 bestudeerd.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

113

Ontwikkeling van een selectie-instrument voor gedetineerden in huizen van bewaring

dr. E. Blaauw

Begeleider: Prof. dr. A.J.F.M. Kerkhof.

Samenwerkingsverband: Centrum voor Politiewetenschappen. Het onderzoek wordt gedaan in opdracht van het ministerie van justitie.

Doel: Het doel van onderzoek is het ontwikkelen van een instrument waarmee huizen van bewaring kunnen werken wanneer zij gedetineerden willen selecteren voor regimedifferentiaties. Het is hierbij van belang om gedetineerden te kunnen selecteren voor standaardregimes, bijzondere zorg afdelingen (BZA's), Verslaving Begeleiding Afdelingen (VBA's), Afdelingen Maatschappelijke Integratie (MI's) en afdelingen voor beperkt gemeenschapsgeschiedte gedetineerden.

Opzet: In negen huizen van bewaring worden meer dan 200 gedetineerden geïnterviewd over

kenmerken die hun functioneren tijdens de insluiting en na de insluiting kunnen beïnvloeden. Tevens worden interviews gehouden met penitentiaire inrichtingswerkers, psychologen, medische diensten, medewerkers van het CAD, en functionarissen van de Bureaus Selectie en Detentiegeleiding. Kenmerken van gedetineerden binnen een bepaalde regime-differentiatie worden daarna vergeleken met kenmerken van gedetineerden binnen andere regimedifferentiaties.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

114

Internationale vergelijking omgaan met psychisch gestoorde delinquenten

dr. E. Blaauw

Begeleider: Prof. dr. A.J.F.M. Kerkhof.
Samenwerkingsverband: Centrum voor Politiewetenschappen. Het onderzoek wordt gedaan in opdracht van het ministerie van justitie.

Doel: In opdracht van het ministerie van justitie is de commissie Beleidsvisie tbs ingesteld. Deze commissie zal onder het voorzitterschap van de heer Kosto een nieuwe visie over de plaats en functie van de tbs in het forensische veld ontwikkelen. Om de doelstellingen te kunnen verwezenlijken en teneinde de ontwikkelingen zo optimaal mogelijk te sturen, is het ondermeer wenselijk een internationale vergelijking te maken van de omgang met ernstig psychisch gestoorde delinquenten. Dit onderzoek zal zich richten op het geven van een overzicht van de wijze waarop andere landen omgaan met ernstig psychisch gestoorde delinquenten. De landen die bij dit onderzoek betrokken gaan worden zijn: Engeland,

Frankrijk, Zweden, België, Duitsland en Canada.

Opzet: Gegevens zullen worden verzameld door middel van literatuuronderzoek, het raadplegen van databestanden in de zes landen en het interviewen van contactpersonen binnen het val van Justitie en de Gezondheidszorg in de zes landen.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

Vrije Universiteit Amsterdam Centrum voor Politie- wetenschappen

Afgesloten onderzoek

115

Politiewerk in gevaarsituaties; omgaan met agressie en geweld van burgers in het basispolitiewerk

drs. J. Timmer

Amsterdam, Centrum voor Politiewetenschappen, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 154

Lopend onderzoek

116

Politiële integriteit

T. Lamboo

Promotoren: Prof. dr. L.W.J.C. Huberts en prof. dr. J. Naeyé.
Doel: Kennisverwerving over politieële integriteit en de daarvoor relevante instituties en de inbedding van die kennis in theorievorming over (de integriteit van) het openbaar bestuur.
Probleemstelling: Wat houdt in de hedendaagse samenleving politieële integriteit in en welke institutionele arrangementen kunnen die integriteit schragen en waarborgen?
Opzet: De inhoud van de integriteit van het politiehandelen en de integriteitsinstituties in Nederland

wordt gereconstrueerd door: een analyse van de dominante waarden en normen binnen de Nederlandse politie door bestudering van literatuur en documenten; documentstudies en interviews met betrekking tot de instituties in Nederland ter bescherming van politieke integriteit (met aandacht voor alle korpsen). Daarnaast zal case studie onderzoek plaatsvinden naar de instituties ter bescherming van politieke integriteit in Duitsland en Engeland.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

117

De positie en het functioneren van de rijksrecherche in het Nederlandse politiebestedel

mw. mr. A. Nieuwendijk

Promotoren: Prof. dr. H.G. van de Bunt en prof. mr. T.M. Schalken.

Doel: Doelstelling van het onderzoek is meer inzicht verschaffen in een instituut dat een belangrijke rol speelt in het waarborgen van de integriteit van de overheid.

Opzet: De centrale vraag die aan dit onderzoek ten grondslag ligt, luidt: Hoe wordt aan de essentiële waarden van de rijksrecherche 'onafhankelijkheid en onpartijdigheid' in theorie en praktijk vorm gegeven? Welke knelpunten doen zich in de praktijk voor in de realisering hiervan? Uit deze centrale vraag worden vijf elementen afgeleid, namelijk: organisatie en taken, sturing en controle, omgeving, uitvoering en cultuur. Het onderzoek heeft een juridisch-normatieve en een sociaal-wetenschappelijke kant. Het sociaal-wetenschappelijke deel vormt de hoofdmoot van het onderzoek. Het onderzoek zal zich primair richten op rijksrecherche-onderzoek naar corruptie. Het sociaal-wetenschappelijke deel

bestaat uit dossieronderzoek, interviews, observatie en een schriftelijke enquête. Hoofdzakelijk zullen rijksrecherchezaken geëvalueerd worden door middel van dossieronderzoek, aangevuld met interviews met sleutelfiguren. Door middel van een checklist wordt de zaak gereconstrueerd vanaf de aanleiding tot het onderzoek tot en met de effecten.

Einddatum: Begin 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

118

Sturing en toetsing van internationale politiesamenwerking in strafzaken

mr. J.A.M. Pronk

Begeleider: Prof. mr. T.M. Schalken.

Doel: De groter wordende mobiliteit van de economie, het opengaan van de grenzen in Europa en de val van het ijzeren gordijn, hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de toename van de grensoverschrijdende criminaliteit. Deze laatste ontwikkeling zorgt voor een grotere behoefte aan internationale politiesamenwerking. Dankzij de stormachtige ontwikkelingen op het gebied van de informatietechnologie is de politie in staat om op steeds snellere wijze informatie met buitenlandse politieorganisaties uit te wisselen. Naast deze meer traditionele vorm van politiesamenwerking vinden er op Europees niveau belangrijke ontwikkelingen plaats die de politie in staat stelt om op operationeel niveau in gezamenlijke onderzoeksteams te gaan samenwerken. In de praktijk blijkt dat de organen die zich met de sturing (O.M.) en toetsing (rechterlijke macht) van deze uiteenlopende vormen van internationale politiesamenwerking op strafrechtelijk terrein bezig houden, veelal achter de ontwikkelingen aanlopen. Het doel van dit onderzoek is in de eerste plaats de

aard van de internationale politiesamenwerking op strafrechtelijk terrein in kaart te brengen om vervolgens een structuur te ontwikkelen om die samenwerking effectiever te laten verlopen en tenslotte een methode te ontwerpen op basis waarvan de resultaten van de samenwerking juridisch kunnen worden getoetst.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Dissertatie.

119

Politieel tuchtrecht in theorie en praktijk

mr. M. van der Steeg

Promotores: prof. dr. J. Naeyé en prof. drs. F.C.M.A. Michiels.

Doel: Het politieel tuchtrecht is gebaseerd op het Besluit algemene rechtspositie politie (Barp). Op grond van deze regeling kan het bevoegd gezag disciplinaire sancties opleggen aan een politieambtenaar die zich schuldig heeft gemaakt aan plichtsverzuim. De meest ingrijpende sanctie is onvoorwaardelijk ontslag. Niet alleen gedragingen gedurende de dienstuitoefening, maar ook daarbuiten kunnen plichtsverzuim opleveren. Doel van het onderzoek is het karakter van het politieel tuchtrecht als rechtsvorm te belichten en de theoretische grondslag van het politieel tuchtrecht te doorgronden, zowel wat betreft het materiële als het procedurele tuchtrecht. Daarnaast beoogt het onderzoek een beeld te geven van de toepassing van het politieel tuchtrecht in de praktijk. Hierbij wordt de vraag gesteld of het politieel tuchtrecht een doelmatig instrument is om normafwijkend gedrag van politieambtenaren te beïnvloeden. *Opzet:* Het onderzoek behelst theoretisch en empirisch onderzoek. Ter beantwoording van de onderzoeksvragen zal zowel

informatie worden betrokken uit recht, rechtspraak en literatuur als uit de empirie, de werkelijkheid.

Einddatum: Eind 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

120

Politiegeweld in vergelijkend perspectief

drs. J.S. Timmer

Begeleider: Prof.dr. J. Naeyé.

Doel: In de West-Europese rechtsstaten berust het geweldsmonopolie van de overheid ten aanzien van de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde primair bij de politie. Nederlands onderzoek maakt duidelijk dat er het nodige valt te verbeteren aan de professionaliteit, de legitimiteit en de sturing en toetsing van het politieel geweldsgebruik. Tentatieve vergelijkingen met enkele Europese landen laten zien dat er over en weer met betrekking tot dit onderwerp veel valt te leren. Doel van dit onderzoek is de uitvoeringspraktijk van het politieel geweldsgebruik op politiek-bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoerend niveau in een aantal Europese landen te vergelijken. 'Politiegeweld in vergelijkend perspectief' richt zich in het algemeen op de vraag welke betekenis binnen Europa aan het geweldsmonopolie van overheid wordt toegekend op grond van een analyse van de situatie in Nederland vergeleken met enkele omliggende landen. Uitgangspunt is de Europese eenwording en de toenemende politieke samenwerking. Het onderzoek richt zich meer in het bijzonder op de juridisch-normatieve kaders en de uitvoeringspraktijk van het politieel geweldsgebruik en de politiek-bestuurlijke en strafrechtelijke toetsing daarvan.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Boek.

Rijksuniversiteit Groningen
Vakgroep strafrecht en
criminologie

Afgesloten onderzoek

121

Dwangmiddelen in bijzondere wetten

mr. D.V.A. Brouwer

Deventer, Gouda Quint, Facetten van de strafrechtspleging 14, 1999
 Zie JV7, 1999, nr. 160

122

Jeugd en geweld; een interdisciplinair perspectief
W.J.M. de Haan, E.F.A.E. de Bie, C. Baerveldt, C. Bouw, Th.A.P.H. Doreleijers, H.B. Ferwerda, J.M.A. Hermans en P.H. van der Laan

Den Haag, ministerie van VWS, 1999
 Zie JV7, 1999, nr. 167

123

Onderhandelen in strafzaken
mr. A. den Hartog en mr. E.F. Stamhuis

Deventer, Gouda Quint, 1996
 Zie JV7, 1999, nr. 170

124

Laat maar zitten; een exploratief onderzoek naar de werking van de korte vrijheidsstraf

J.H.L.J. Janssen

Den Haag, Boom juridische uitgevers, 2000 (diss.)
 Zie JV7, 1999, nr.

Lopend onderzoek

125

Jeugd en geweld
drs. E. de Bie

Promotor: Prof. dr. W.J.M. de Haan.
Samenwerkingsverband: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door

het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.

Doel: Doel van het onderzoek is een beschrijving van aard, omvang en ontwikkeling van geweld onder jongeren en het vinden van verklaringen hiervoor. Enkele specifieke onderzoeksvragen zijn: welke vormen van (individueel en groeps-)geweld zijn het meest voorkomende? Welke categorieën jongeren lopen de grootste risico's om dader en/of slachtoffer te worden van individueel en/of groepsgeweld? Onder welke omstandigheden en in welke situaties ontstaat geweld onder jongeren? Welke strategieën spelen een rol bij het vermijden of hanteren van geweld? Wat is de rol van omstanders?

Opzet: Het onderzoek valt uiteen in een drietal afzonderlijke delen. Na een beschrijving van de situatie in Nederland (onder andere de bevindingen van interdisciplinair onderzoek naar jeugd en geweld) spitst het onderzoek zich in de tweede fase toe op de situatie in Groningen. Hierbij gaat de aandacht met name uit naar het opstellen van een zogenoemde geweldskaart. In de derde fase, het kwalitatieve deel, staat de aard van geweldsdelicten gepleegd centraal. Middels observaties op zogenoemde 'hot spots' en interviews met jongeren wordt verdergaand inzicht geboden in het ontstaan en het verloop van geweldsdelicten.
Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

126

Strafrechtelijke subjectieve aansprakelijkheidsvoorwaarden in Europa

mr. A.M. Dingley

Promotor: Prof. mr. G. Knigge.
Doel: Het onderzoek richt zich op de vraag of het mogelijk en wenselijk is, op het punt van de

strafrechtelijke aansprakelijkheid te nuanceren en zo te geraken tot een meer delictsafhankelijke invulling van mens rea. Het doel daarbij is het aandragen van bouwstenen voor de ontwikkeling van nieuwe dogmatiek.

Opzet: Een beschrijving en analyse van de wijze waarop het mens rea vereiste in het Engelse en Schotse strafrecht wordt ingevuld; een beschrijving en analyse van de Nederlandse jurisprudentie met betrekking tot de bestanddelen opzet en schuld; een onderlinge vergelijking van het Nederlandse, Engelse en Schotse recht toegespitst op een aantal delicten.
Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie

127

Strafrechtelijke en criminologische benadering van geweldsmisdrijven in Nederland en Duitsland

mw. Dipl.-Krim. M.M. Egelkamp

Promotor: Prof. dr. W.J.M. de Haan.

Probleemstelling: Onderzoek naar de verschillen van dogmatische aard in de wetgeving en jurisdictie ten aanzien van geweldsmisdrijven en in het bijzonder het specifieke geweldsaspect daarbij.

Opzet: Een comparatief onderzoek naar verschillen in kwalificatie, subjectieve aansprakelijkheid en sanctionering inzake geweldsmisdrijven in het Nederlandse en Duitse strafrecht.

Einddatum: Februari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

128

Subjective aspects of the implementation of treaty obligation to criminalise within the framework of the European Union: Spain, United Kingdom and The Netherlands

mr. M.I. Francisco Francisco

Promotor: Prof. mr. G.A.M. Strijards.

Doel: The United Nations Convention against illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances of 1988, the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime of 1990 and the Council directive 91/308/EEC 1991 on Prevention of the Use of the Financial System for the Purpose of Money Laundering have qualified, among other things, the activity of money laundering as a criminal activity. Indeed, they established criminal liability in relation to such an activity. In this context, the main objective of the research is to study whether or not the criminal legal systems of Spain, United Kingdom and The Netherlands have implemented these international legal texts into their domestic criminal laws. In other words, whether or not they have qualified the activity of money laundering as an offence and they have established criminal liability in case such an offence is perpetrated.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

129

Strafrechtelijk ondernemingsrecht

mr. E. Gritter

Promotor: Prof. mr. G. Knigge en prof. mr. L. Timmerman.

Doel: Het in kaart brengen en vergelijken van strafrechtelijke en quasi-strafrechtelijke verantwoordingsplichten die op de bestuurders en commissaris van een rechtspersoon uit hoofde van hun functie rusten.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

130**Endemisch geweld**

prof. dr. W.J.M. de Haan en J.A. Nijboer

Vraagstelling: Ontstaan er in Nederland vormen van endemisch geweld? Onder endemisch geweld wordt het geweld verstaan dat wordt veroorzaakt door een aantal randvoorwaarden, zoals kenmerken van de omgeving (wijze van bebouwing), kenmerken van de bevolkingsstructuur (percentage achtergestelden en/of etnische minderheden), kenmerken van de economische structuur (aanwezigheid illegale markten). De oorzaak van het geweld wordt derhalve niet in eerste instantie in de persoon gezocht maar in de omgeving. Centraal zal staan de vraag of verschillen in ontwikkelingen van geweld verklaard kunnen worden door omgevingsfactoren. Er zal daarbij echter speciale aandacht worden besteed aan de wijze waarop die factoren op persoonlijk en groepsniveau worden vertaald in 'normen en waarden' met betrekking tot het gebruik van geweld.

Doel: Doel van het onderzoek is indicatoren te ontwikkelen die het ontstaan van endemisch geweld vroegtijdig signaleren. Aan de hand hiervan kan een strategie bepaald worden om endemisch geweld beter te kunnen bestrijden en voorkomen.

131**Dwangmiddelen**

mr. A.E. Hartevelde, mr. H.G.M. Krabbe, mr. J.L. van der Neut en mr. F. Vellinga-Schootstra

Doel: In het onderzoek staan een positiefrechtelijke analyse van de bevoegdheden tot staande houden, aanhouden, in verzekeringstelling, voorlopige hechtenis, inbeslagname, huiszoeking en het betreden van plaatsen centraal. Daarnaast

wordt aandacht geschonken aan het klachtrecht tegen de inbeslagname en de bewarings- c.q. vernietigingsvoorschriften, alsmede aan de rol van de rechter-commissaris.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: A.E. Hartevelde, 'Commentaar op de artikelen 170-241c', in: C.P.M. Cleiren, J.F. Nijboer (red.), *Tekst en commentaar strafvordering*, Deventer, Kluwer, 1999, pp. 553-640; F. Vellinga-Schootstra, 'Het daderschap van de natuurlijke persoon', in: J.L. van der Neut (red.), *Daderschap en deelneming*, Arnhem, Gouda Quint, 1999; F. Vellinga-Schootstra, W.H. Vellinga, W.H. van Strien, 'Het daderschap van de rechtspersoon', in: J.L. van der Neut (red.), *Daderschap en deelneming*, Arnhem, Gouda Quint, 1999; F. Vellinga-Schootstra, 'Het betreden van plaatsen' in: F. Vellinga-Schootstra (red.), *Vademecum strafzaken* (Losbladige uitgave), supplement nr. 65, hoofdstuk 13, jaarlijkse aanpassing, Arnhem, Gouda Quint, 1999; F. Vellinga-Schootstra, 'Huiszoeking' in: F. Vellinga-Schootstra (red.), *Vademecum strafzaken* (Losbladige uitgave), supplement nr. 65, hoofdstuk 13, jaarlijkse aanpassing, Arnhem, Gouda Quint, 1999. Voor overige publicaties zie JV7, 1999, nr. 169.

132**Subjectieve bestanddelen in bijzondere wetten**

mr. M. Kessler

Promotor: Prof. mr. D.H. de Jong.
Doel: Het betreft een onderzoek naar plaats en werking van subjectieve bestanddelen in het bijzonder strafrecht. Het onderzoek richt zich op materieelrechtelijke aspecten en de procesrechtelijke gevolgen daarvan. De te onderzoeken bijzondere wetten moeten nog nader worden bepaald, maar de

Wet Economische Delicten zal in ieder geval aan de orde komen.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

133

Actuele strafrechtelijke ontwikkelingen

prof. mr. G. Knigge, mr. A.E.

Harteveld en mr. H.G.M. Krabbe

Doel: Het onderzoek is tweeledig. In de eerste plaats worden rechterlijke uitspraken door middel van annotaties becommentarieerd. In de tweede plaats worden regelmatig belangrijke ontwikkelingen in wetgeving en rechtspraak becommentarieerd.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Artikelen, annotaties.

134

Fundamenteel onderzoek op het terrein van de strafvordering; Strafvordering 2001

prof. mr. G. Knigge, prof. mr. D.H.

de Jong, mr. A.E. Harteveld, mr. A.

den Hartog, mr. E.F. Stamhuis

(RUG); prof. mr. M.S. Groenhuij-

sen en mr. J.B.H.M. Simmelink

(KUB)

Samenwerkingsverband: Het onderzoek wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband, gevormd door de Vakgroep strafrecht en criminologie van de Rijksuniversiteit Groningen en de Vakgroep strafrechtswetenschappen van de Katholieke Universiteit Brabant. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: In dit onderzoeksproject staat de vraag naar de systematische grondslagen van een eventueel nieuw Wetboek van Strafvordering centraal: is het mogelijk een wettelijk stelsel van strafvordering

tot stand te brengen dat recht doet aan eigentijdse inzichten en behoeften? Het gaat om fundamenteel juridisch onderzoek met een strategisch karakter. Het onderzoek richt zich op de keuze van de uitgangspunten, en het zichtbaar maken van de consequenties van die keuze voor de structuur en de systematiek van een nieuw wetboek. Het accent ligt op de ontwikkeling van nieuwe begrippen en eigentijdse concepten. Het onderzoek is in zoverre beperkt dat het zich concentreert op de kern van de strafvorderlijke regeling: de (rechterlijke) organisatie, het vooronderzoek, het onderzoek ter zitting, het bewijsrecht en de rechtsmiddelen. Deze onderwerpen zullen in hun onderlinge samenhang worden gezien. Daarnaast zal worden onderzocht hoe bijzondere procedures zich verhouden tot de kern van de strafvordering en wat hun systematische plaats in het wetboek dient te zijn. Aandacht zal ook besteed worden aan de verhouding tussen de centrale regeling in het wetboek en de afwijkende en aanvullende regelingen in bijzondere wetten. *Opzet:* Het onderzoek vindt zijn vertrekpunt in het geldende Nederlandse strafprocesrecht en beoogt daarin verbetering te brengen. Een inventarisatie van de knelpunten en de systematische inconsequenties in de bestaande wettelijke regeling maakt dan ook deel uit van het onderzoek. Richtinggevend voor het onderzoek is de zich ontwikkelende Europese rechtspraak. Het gaat daarbij deels om de Europese standaard voor behoorlijk procesrecht zoals die vorm krijgt in de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Daarnaast is ook, gelet op het perspectief van de Europese eenwording, het strafprocesrecht van de (toonaan-

gevende) afzonderlijke lidstaten van betekenis. Het onderzoek heeft daarom een sterke rechtsvergelijkende component.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Verslagen en rapporten, artikelen, boek. Reeds verschenen: M.S. Groenhuijsen en G. Knigge (red.), *Het onderzoek ter zitting; eerste interimrapport onderzoeksproject strafvordering 2001*, Groningen.

135

Algemene leerstukken materieel strafrecht

prof. mr. G. Knigge en prof. mr. D.H. de Jong

Doel: Het onderzoek is gericht op verdere ontwikkeling en modernisering van de materieelrechtelijk dogmatiek, enerzijds vanuit een historisch en (wets)systematisch perspectief en anderzijds met het oog op een drietal belangrijke actuele ontwikkelingen: a. De steeds belangrijker rol die organisaties in de maatschappij en in het recht spelen heeft gevolgen voor centrale leerstukken als handelingsbegrip, corporatief ouderschap en subjectieve bestanddelen. b. Er wordt nog steeds bijzondere strafwetgeving gecreëerd die naar inhoud en naar systematiek op verschillende punten afwijkt van het Wetboek van Strafrecht. Dat roept de vraag op of er hetzij een wisselwerking plaatsvindt, hetzij zich een proces van uiteengroeien voltrekt. c. Op het niveau van afzonderlijke wettelijke delictsomschrijvingen manifesteert zich de spanning tussen de drang naar restrictieve interpretatie (zedendelicten) enerzijds en extensieve interpretatie anderzijds (als reactie op technologische ontwikkelingen en het toegenomen belang van organisaties).

Methode: De methode van onderzoek binnen dit aandachtsveld kenmerkt zich onder meer door: een fundamentele, diepgaande bestudering op hoofdlijnen van materieelrechtelijke dogmatiek en interpretatie, waarbij de functionaliteit van het positieve recht een belangrijke plaats inneemt; een rechtsvergelijkende benadering op drie niveaus: vergelijking met strafrechtsstelsels van andere staten, met andere deelgebieden van Nederlands recht, zoals privaaten bestuursrecht, en tussen algemeen en bijzonder strafrecht. *Einddatum:* 2002.

Publicatievorm: Boek, dissertatie. Reeds verschenen: M. Kessler, 'Het ouderschap van de rechtspersoon; een pleidooi voor afschaffing van het aanvaardingscriterium', *Delikt en delinkwent*, 1997, pp. 230-246; G. Knigge, 'Dat deed mijn handje; enige opmerkingen over het ouderschap van de rechtspersoon', in: *Onderneming en strafrecht; lustrumbundel Nico Muller 1966-1996*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 1997, pp. 11-19; D.H. de Jong en J.L. van der Neut, 'Lust, onmacht en verkrachting', *Nederlands juristenblad*, 1997, pp. 1067-1073; D.H. de Jong, 'Zedendelicten; legaliteit, wetshistorie en actualiteit', *Delikt en delinkwent*, 1997, pp. 625-630; W. Wedzinga, 'Voorwaardelijk opzet is geen smeermiddel', *Advocatenblad*, 1997, pp. 497-501.

136

Achtergronden van openbare ordeverstoring door groepen jongeren in relatie met politie-optreden

drs. A.M. van der Laan Begeleiders: Prof. dr. W.J.M. de Haan en dr. J.A. Nijboer.

Samenwerkingsverband: Ministerie van buitenlandse zaken, politie Amsterdam en Groningen.

Probleemstelling: Het doel van het onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de vormen van geweld en de relatie daarvan met geweld in de openbare orde. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde. Met welke vormen van geweld hebben groepen jongeren in met name Amsterdam-West en de Groninger Oosterparkwijk te maken? Op welke manieren uit zich dat geweld? In welke hoedanigheid maken jongeren geweld in de openbare orde mee, als daders of ook als slachtoffers? Hoe ziet het geweldsnetwerk van de jongeren eruit? Wat is de rol van het politie-optreden? Hoe wordt de interactie met de politie ervaren?

Opzet: Het onderzoek vindt plaats in Amsterdam-West en de Oosterparkwijk in Groningen. Analyse van verdachtenregistratie van de Herkenningdienst (HKD) van de politie en processen-verbaal van geweldplegers (Xpol registraties). Daarnaast zijn jongeren uit de betreffende wijken benaderd voor een mondeling interview. In het totaal zijn 46 jongeren geïnterviewd.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikel

137

De effecten van politie en justitiecontacten op jeugdige delinquenten met een weerspannigheidssyndroom

drs. A.M. van der Laan

Promotor: Prof. dr. W.J.M. de Haan.

Begeleider: Dr. J.A. Nijboer.

Doel: De doelstelling van het onderzoek is meer inzicht te krijgen in de onbedoelde en ongewenste effecten van (strafrechtelijke) rechtshandhaving om zodoende nieuwe aangrijpingspunten te vinden voor de speciale preventie van delinquent gedrag. Het is daarbij van belang meer duidelijkheid te krijgen over de verschillen in reactieformatie van jongeren naar

aanleiding van ervaringen met autoriteiten als gevolg van strafrechtelijke sancties, corrigerende maatregelen of andere contacten. Door deze ervaringen, de sociale achtergrond, de context en individuele kenmerken van jongeren kan bij bepaalde groepen een weerspannige houding ontstaan. Meer in het bijzonder zal worden nagegaan in hoeverre een syndroom van weerspannigheid (defiance) een (aanvullende) verklaring biedt voor de belemmering in contacten met politie en justitie. Onderzoek naar sanctie-effecten is sterk gericht geweest op de afschrikwekkende en de stigmatiserende werking van straffen en maatregelen. De resultaten van deze studies zijn nogal tegenstrijdig en laten zowel gewenste, neutrale als averechtse effecten zien van straffen en maatregelen. Recent zijn enkele nieuwe theoretische inzichten aangedragen waaronder de studie van Sherman (1993) naar 'defiance'. Volgens deze theorie leiden straffen en maatregelen die als onterecht of onrechtvaardig worden ervaren tot individuele en collectieve weerspannigheid en persistentie van delinquent gedrag.

Opzet: Om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van een weerspannige houding en delinquent gedrag is een longitudinale opzet gekozen. Het onderzoek kent drie meetmomenten waarbij zowel kwantitatief al kwalitatief gegevens worden verzameld. Bij het eerste meetmoment wordt door een representatieve steekproef van leerlingen uit de derde en vierde klas van het voortgezet onderwijs in Groningen een klassikale enquête ingevuld. Daarin wordt tevens gevraagd om medewerking voor het vervolgonderzoek. Uit deze steekproef wordt op basis van relevante kenmerken een

onderzoeksgroep van 150 jongeren gekozen, die in de volgende meetmomenten uitgebreid worden geïnterviewd.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen

138

De beveiligingsgedachte in het Nederlandse strafstelsel

mr. K. Lindenberg

Promotor: Prof. mr. D.H. de Jong.

Doel: Het onderzoek richt zich op de vraag of er naast de gevangenisstraf en de tbs plaats is voor beveiligende sancties in het Nederlandse sanctiestelsel. Het accent van het onderzoek zal liggen op de rechtsvergelijking. Twee componenten zijn daarbij van belang: namelijk: de historische invalshoek en de rechtsvergelijking met andere staten waaronder Engeland en mogelijk Duitsland of Frankrijk.

Opzet: Beschrijving en analyse van de plaats van de beveiligingsgedachte in vergelijking met de theorie en praktijk in de andere onderzocht staten.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Dissertatie.

139

Meewerken door financiële en andere dienstverleners aan strafvordering

mr. E. Mac Gillavry

Promotor: Prof. mr. G. Knigge.

Samenwerkingsverband: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Banken en verzekeraars werken - vrijwillig of onvrijwillig - mee aan opsporing en vervolging. Daarbij lijkt een zekere voorkeur aanwezig om informele wegen te bewandelen om toepassing van de als belastend ervaren dwangmidde-

len (huiszoeking) te voorkomen. Onderzocht wordt of deze vrijwillige medewerking op een voldoende grondslag berust, met name gelet op eventuele geheimhoudingsverplichtingen (bankgeheim).

Nagegaan wordt of nadere wettelijke regeling gewenst is en zo ja, hoe deze er uit zou moeten zien. Het onderzoek concentreert zich op financiële dienstverleners maar dat betekent niet dat andere sectoren van het bedrijfsleven buiten beeld blijven. Onderzocht zal worden in hoeverre sprake is van een gemeenschappelijke problematiek en in hoeverre de problemen specifiek zijn voor de bankwereld.

Opzet: Beschrijving wetgeving, literatuur en jurisprudentie, praktijkonderzoek door middel van interviews, rechtsvergelijking.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Deelrapporten, dissertatie. Reeds verscheen: E.C. Mac Gillavry, *Meewerken aan strafvordering door banken en Internet service providers; een onderzoek naar wetgeving en praktijk*, Deventer, Gouda Quint, 2000.

140

Sociale uitsluiting als een multi-dimensioneel proces; subculturele strategieën en strategieën met formele ondersteuning van omgaan met en vermijden van sociale uitsluiting

dr. S. Miedema en dr. J.H.L.J. Janssen

Samenwerkingsverband: In dit door de Europese Unie gefinancierd onderzoeksproject werken universiteiten uit zeven West-Europese landen samen (Oostenrijk, Duitsland, Groot-Brittannië, Italië, Spanje, Zweden en Nederland).

Probleemstelling: Hoe gaan mensen in kwetsbare posities om met sociale uitsluiting en over welke

oplossingsstrategieën beschikken ze? Domeinen van uitsluiting zijn onder meer: werk/arbeidsmarkt; inkomen/levensonderhoud; opleiding; institutionele infra-structuren; leeftijd; handicaps. Specifieke aandacht wordt besteed aan: jeugd; senioren; vrouwen; migranten; laaggeschoolden. Het onderzoek is gebaseerd op internationale vergelijking. Doel van het project is het op basis van in het onderzoek succesvol gebleken strategieën ontwikkelen van een instrumentarium voor beleid, bestuur, politiek, instellingen en 'bewonersgroepen'/ buurtorganisaties dat als basis kan dienen om (dreigende) uitsluitingsprocessen op lokaal niveau tegen te gaan. Tevens wordt aandacht besteed aan processen van leefbaarheid en buurtveiligheid en motieven voor dan wel consequenties van criminaliteit voor daders, slachtoffers en buurtbewoners.

Ozet: Kwalitatieve interviews in twee geselecteerde buurten in Groningen naar episoden van en omgaan met sociale uitsluiting aan de hand van een combinatie van 'key informant sampling' en 'respondent-driven sampling'. In totaal worden 150 respondenten geïnterviewd naar vijf episoden van uitsluiting.

Einddatum: 2001-2002.

Publicatievorm: Internationaal rapport, 'landenrapporten' en congresbijdragen.

141

Het strafkarakter van alternatieve sancties in criminologisch perspectief

mr. J.M.L. van Mulbregt

Promotores: Prof. mr. D.H. de Jong en dr. J.A. Nijboer.

Doel: Passen alternatieve straffen in het hedendaagse strafbegrip? Welke ervaringen hebben

verschillende partijen die bij alternatieve straffen betrokken zijn?

Opzet: Interviews met alternatief gestraften, en andere bij de alternatieve straf betrokken partijen en analyse van dossiers.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

142

Bestuurlijke boete, toezicht en effectenverkeer

mr. I. Peçi

Promotor: Prof. mr. G. Knigge.

Doel: Het onderzoek richt zich op de wijze waarop opsporing en controle in de verschillende landen van Europa regeling hebben gevonden. Daarbij staan centraal de vragen of in andere landen op vergelijkbare wijze onderscheid wordt gemaakt tussen opsporing en controle, en in hoeverre dit onderscheid doorwerkt in wet en jurisprudentie. En of de regeling van toezicht en opsporing verschilt al naar gelang sprake is van bestuurlijke beboeting of niet. Dit onderzoek dient bouwstenen aan te dragen voor een (dogmatische) bezinning op de Nederlandse wetgeving.

Opzet: Het onderzoek is in de eerste plaats beperkt tot handhavingstoezicht op het terrein van het effectenverkeer. Hierbij moet met name worden gedacht aan het gebruik van voor-wetenschap. Voorts is het aantal te onderzoeken landen beperkt tot Engeland en Duitsland. Door middel van bestudering van literatuur, wetgeving en jurisprudentie zal een beschrijving en analyse van de handhaving van het effectenrecht in Nederland, Duitsland en Engeland worden gegeven. Dit moet leiden tot een oordeel over het (wenselijk) Nederlandse recht.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Dissertatie.

143

Strafrechtelijke aansprakelijkheid van ambtenaren*E. Sikkema**Promotor:* Prof. mr. D.H. de Jong.

Doel: Onderzoek naar de wijze waarop en de mate waarin de strafrechtelijke aansprakelijkheid van ambtenaren is geregeld en de wijze waarop in het stelsel van toezicht, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid wijzigingen moeten worden aangebracht. Beoogd wordt om in eerste instantie een inventarisatie te geven van de effecten die politieke verantwoordelijkheid, strafrechtelijke aansprakelijkheid en toezicht hebben op de positie van ambtenaren. Vervolgens wordt nagegaan of de verhouding tussen deze drie elementen nog wel de juiste is, mede in het licht van actuele ontwikkelingen, zoals de toenemende corruptie in de ambtelijke dienst, de Pikmeer-problematiek enzovoort.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.

Einddatum: 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.

144

Strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen; een vergelijkend onderzoek*mr. P. Smith**Promotor:* Prof. mr. D.H. de Jong.

Doel: Op welke wijzen en in welke omvang worden voorbereidingshandelingen strafbaar gesteld in een aantal landen waaronder Nederland? Welke theorievorming is hieromtrent in deze landen tot stand gekomen? Welke conclusies kunnen hieruit worden getrokken met betrekking tot het Nederlandse strafrecht?

Einddatum: 2000.*Publicatievorm:* Dissertatie.

145

Internationaal strafrecht/ Europees Verdrag voor de rechten van de Mens (EVRM)

prof. mr. G.A.M. Strijards, mr. A den Hartog, mr. W.F. van Hattum en mr. E.F. Stamhuis en mr. A.E. Harteveld

Doel: Het onderzoek is in de eerste plaats gericht op materieel en formeel rechtshulprecht. In de tweede plaats is het gericht op supranationaal strafrecht, op Europees en op mondiaal niveau. Daarbij wordt de ontwikkeling van een Europees *ius commune* op strafrechtelijk gebied nauwlettend gevolgd en bevorderd.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Artikelen, boek. Reeds verschenen: G.A.M. Strijards, *Een universeel strafhof; chimère of realiteit?*, Deventer, Gouda Quint, 1997 (oratie); G.A.M. Strijards, 'Exequatur-perikelen; over specialiteit, teruglevering en Wots-lacunes', *Delikt en delinkwent*, 1997, pp. 660-673; W.F. van Hattum, 'Toepassing van het Lex mitiorbeginsel; het kiezen van de juiste strafmaat in de exequatur-procedure', *Delikt en delinkwent*, 1998, pp. 750-767; W.F. van Hattum, 'Ne bis in idem in de Nederlandse uitleveringsprocedure; een verhaal over twee Grieken en een loden monster', *Delikt en delinkwent*, 1999, pp. 941-960; H.G.M. Krabbe en W.F. van Hattum, 'De ne bis in idem-regel in de rechtspraak van het EHRM', *Delikt en delinkwent*, 2000, pp. 6-20; G.A.M. Strijards, 'Een internationaal strafhof; strafvorderlijke aspecten', *Delikt en delinkwent*, 1999, pp. 524-537.

146

Waarborgen en rechtsbescherming in het nieuwe Arubaanse/Nederlands-Antilliaanse Wetboek van Strafvordering

mr. G.A.E. Thodé

Promotor: Prof. mr. D.H. de Jong.
Samenwerkingsverband: Universiteit van Aruba.

Doel: In de nieuwe Wetboeken van Strafvordering van de Nederlandse Antillen en Aruba zijn een aantal onderwerpen op het terrein van waarborgen en rechtsbescherming geregeld op een wijze die afwijkt van het geldende Nederlandse procesrecht. Door middel van inter-regionale rechtsvergelijking worden de divergerende onderwerpen geïventariseerd, geanalyseerd en becommentarieerd. Er zal worden nagegaan hoe deze regelingen precies in elkaar steken, of zij in de nieuwe wetboeken aanpassingen behoeven en of zij in aanmerking kunnen komen voor overname in het (nieuwe) Wetboek van Strafvordering van Nederland.

Opzet: De van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering afwijkende regelingen betreffende waarborgen en rechtsbescherming worden geïventariseerd, waarna deze uitvoerig worden geanalyseerd en becommentarieerd. Achtergrond, ontwikkeling en uiteindelijke vorm van de regelingen komen hierbij uitvoerig aan de orde.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

147

Gemandateerde bevoegdheden in het strafproces

mr. V. Wolting

Promotor: Prof. mr. G. Knigge.

Doel: Beantwoording van de centrale vraag of en in hoeverre mandatering van bevoegdheden van het O.M. naar komend recht acceptabel moeten worden geacht

en of het mogelijk is de mandaatsfiguur op systematisch verantwoord wijze in te bouwen in een patroon van bevoegdheden en bevoegdheidsverdelingen.

Opzet: Onderzoek van literatuur, wetgeving en jurisprudentie. Zowel interne (bestuursrecht) als externe (Duitsland?) rechtvergelijk. Stage bij het O.M.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

148

Mannelijkheid en publiek geweld

drs. M. Zwaan

Promotoren: prof. dr. W.J.M. de Haan en dr. K.E. Davis.

Doel: Doel van het onderzoek is een bijdrage te leveren aan het begrijpen en verklaren van op het eerste gezicht onbegrijpelijk gedrag van 'gewone' mannen die zich te buiten gaan aan (zinloos) publiek geweld. De centrale onderzoeksvraag is: welke betekenissen geven mannen aan geweld, in hoeverre worden deze betekenissen ontleend aan discoursen over mannelijkheid, en in hoeverre kan publiek geweld worden verklaard als een fysieke expressie van 'gewone' mannelijkheid?

Opzet: Voor dit onderzoek worden een aantal jonge mannen in de leeftijd van 18-30 jaar geïnterviewd over diverse episoden in hun leven waarin geweld een rol speelde. Op transcripties van de interviews wordt een discours-analyse (een vorm van tekst-analyse) toegepast.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Artikel, dissertatie.

149

De morele economie van geweld in groepsverband

Vacature

Promotor: prof. dr. W.J.M. de Haan.

Begeleiders: dr. S. Miedema en dr. J.A. Nijboer.

Probleemstelling: Wat is de invloed van peergroups in de ontwikkeling naar meer en ernstiger vormen van delinquentie, waaronder geweld? In het onderzoek naar geweld in groepsverband wordt de vraag gesteld wat de rol is van verbaal en fysiek geweld, zowel op individueel niveau als op collectief niveau, zowel intern als extern (naar derden, getuigen, omstanders). Nagegaan wordt wat de ontstaansvoorwaarden, reguleringsmechanismen en functies zijn van geweld, zowel binnen groepen zelf als gericht op anderen. Sociologische antwoorden op vragen naar geweld in groepsverband moeten duidelijk maken hoe individuele en/of collectieve keuzes om geweld toe te passen, sporen met strafrechtelijke aansprakelijkheid van individuele groepsleden als deelnemers aan geweld in groepen.

Opzet: Individuele- en groepsinterviews, aangevuld met observatiegegevens, kwantitatieve informatie over feitelijk groeps-geweld. Het ligt in de bedoeling om minimaal vijftig episodes van geweld in groepsverband vanuit verschillende actorperspectieven uitvoerig te analyseren.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen en congresbijdragen.

Rijksuniversiteit Leiden
Departement strafrecht en
criminologie

Afgesloten onderzoek

150
Achtergronden van criminaliteit op macroniveau
prof. dr. J.J.M. van Dijk en medewerkers criminologisch instituut

Zie JV7, 1999, nr. 193

151
Harmonisation in forensic expertise

J.F. Nijboer en W.J.J.M. Sprangers (red.)

Amsterdam, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 212

152
Leonardo da Vinci Orestis; Niederländischer Abschlussbericht

I. Sagel-Grande en L. Toornvliet
 Leiden, Universiteit Leiden, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 213

Lopend onderzoek

153
Strafbaarstelling van en beleid aangaande exploitatie van prostitutie

mr. K. Boonen

Promotor: Prof. mr. A.C. 't Hart.

Doel: In dit crimineel-politieke onderzoek staan twee vragen centraal. De eerste vraag is waarom en tot welke van de aan (exploitatie van) prostitutie verbonden aspecten de bemoeienis van de (rijks- en gemeentelijke) overheid zich kan dan wel zou moeten uitstrekken. De constatering dat prostitutie een maatschappelijk gegeven is, is het uitgangspunt van de tweede vraag: kan, en zo ja op welke wijze, de prostitutie in goede banen worden geleid? Aandacht wordt onder andere geschonken aan de strafbejegening, de strafwaardigheid en de delictsomschrijving van exploitatie van prostitutie.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

154

De rechterlijke toetsing van het vervolgingsbeleid van het O.M. bij het beklag ex art. 12 Sv. over het niet (verder) vervolgen

mr. S.M. de Bruijn

Promotoren: Prof. mr. A.C. 't Hart, prof. mr. Th.A. de Roos en mr. A.L.J. van Strien.

Doel: Is de huidige beklagregeling een adequaat correctief op het vervolgingsmonopolie van het O.M. en het opportuniteitsbeginsel? Dit probleem wordt zowel vanuit de invalshoek van het O.M. als vanuit die van het slachtoffer bestudeerd.

Opzet: Rechtshistorisch onderzoek, rechtsvergelijking (o.m. Duitsland en België), analyse wetgeving, rechtspraak en literatuur.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

155

Het effect van de psychiatrisch psychologische rapportage op een strafzaak

mr. C.M. van Esch

Promotor: Prof. dr. A.M.H. van Leeuwen.

Doel: Nagaan welke invloed de gedragsdeskundige rapportage heeft op het uiteindelijke vonnis in strafzaken. Zijn er positieve en/of negatieve indicatoren te vinden die van invloed zijn op de strafmaat, het opleggen van een strafrechtelijke maatregel en een verplicht hulpverleningscontact?

Opzet: Participerend onderzoek in raadkamer; gestructureerd interview.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Proefschrift.

156

Mogelijke verbeteringen van de milieustrafbepalingen in het Wetboek van Strafrecht

prof. mr. M.G. Faure, prof. mr. Th.A. de Roos en mr. M.J.C. Visser

Samenwerkingsverband: Opdrachtgever VROM. Metro (Universiteit Maastricht), Universiteit Leiden, centrum voor milieurecht (UvA).

Doel: Verkenning van de wenselijkheid en mogelijkheid tot herziening van het commune milieustrafrecht.

Opzet: Literatuuronderzoek, jurisprudentie-analyse, rechtsvergelijking (Duitsland en België), opinieonderzoek onder milieu-officieren.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Boek.

157

Internationale bewijsgaring in strafzaken

mr. S.K. de Groot

Begeleider: Mr. J.F. Nijboer.

Samenwerkingsverband: RU-Leiden/Seminarium voor Bewijsrecht (i.o.). Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Verbetering van de kwaliteit van het internationale rechtshulpverkeer.

Opzet: Het project behelst een inventariserend onderzoek naar het straf(proces)- en bewijsrecht van Engeland en Wales, Frankrijk en Duitsland. Door middel van een inventarisatie van methoden van bewijsgaring en de strafprocesrechtelijke voorschriften met betrekking tot die methoden en het gebruik van het daarmee verkregen bewijs komen verschillen tussen het Nederlandse strafprocesrecht en het strafprocesrecht van de respectieve rapportlanden aan het licht. In de rapporten wordt gezocht naar oplossingen voor de problemen die in de praktijk bestaan als gevolg van deze verschillen.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Drie rapporten (Engeland en Wales, Frankrijk, Duitsland).

158

Reactie op victimisatie van buitenlandse toeristen; de Amsterdam Tourist Assistance Service (Atas)

dr. A.R. Hauber, drs. L.G. Toornvliet en drs. J.G.A. Zandbergen

Samenwerkingsverband: Politie Amstelland, Atas, ministerie van justitie.

Doel: Bijna vijf jaar geleden is de Stichting Amsterdam Tourist Assistance Service (Atas) met haar werkzaamheden begonnen.

Buitenlandse toeristen die slachtoffer zijn van een misdrijf worden na verwijzing door de politie in de districten 2 en 3 in het centrum van Amsterdam door de Atas geholpen. De hoofddoelstelling daarbij is om aan het emotionele verwerkingsproces een zodanige bijdrage te leveren, dat de door de negatieve ervaring veroorzaakte schade aan het imago van Amsterdam, zo veel mogelijk wordt hersteld. Dit onderzoek is bedoeld om na te gaan in hoeverre Atas daarin slaagt en in welke opzichten de aanpak eventueel dient te worden bijgesteld, dus kort gezegd het gaat om het effect van Atas. Tevens wordt het gevonden effect vergeleken met de resultaten van een eerdere effectmeting door de VU, zodat een ontwikkeling van het effect in de tijd zichtbaar wordt.

Opzet: In dit onderzoek wordt informatie verzameld bij een aantal betrokkenen: Atas-cliënten, Atas-medewerkers, politiefunctionarissen en contactpersonen bij ambassades. Als methoden worden telefonische en schriftelijke interviews gebruikt.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Rapport en artikelen. Reeds verscheen: A.R. Hauber, L.G. Toornvliet, J.G.A. Zandbergen en J.J.M. van Dijk, 'Vijf jaar slachtofferhulp voor toeristen in

Amsterdam; evaluatieonderzoek naar de Amsterdam Tourist Assistance Service (Atas)', RULeiden, 1996; A.R. Hauber, J.G.A. Zandbergen, 'Victimized in Amsterdam; the organized reactions', *Crime, law and social change*, 31^e jrg. , 1999, pp. 127-144; A.R. Hauber, J.G.A. Zandbergen, 'Criminaliteit en toerisme', *Het tijdschrift voor de politie*, juni 1995, pp. 6-11; J.J.M. van Dijk, A.R. Hauber, *Traveling as a risky business; visions in leisure and business*, april 1997, pp. 14-25.

159

Preventie van slachtofferschap speciaal onder buitenlandse bezoekers

dr. A.R. Hauber, drs. L.G. Toornvliet en drs. J.G.A. Zandbergen

Samenwerkingsverband: Politie Amstelland, Gemeentelijk Vervoerbedrijf Amsterdam.

Doel: Het bepalen van de effectiviteit van preventieve maatregelen teneinde slachtofferschap van buitenlandse bezoekers in Amsterdam te voorkomen.

Opzet: In de zomer van 1995 werd in Amsterdam aan buitenlandse gasten een folder verstrekt *Keep your eyes open in Amsterdam*. De evaluatie richt zich door middel van interviews op de vraag in hoeverre de tips uit deze in drie talen gestelde folder worden opgevolgd alsmede op het effect van de folder. *Einddatum:* 2005.

Publicatievorm: Rapporten en artikelen. Reeds verscheen: A.R. Hauber, L.G. Toornvliet en J.G.A. Zandbergen, 'Keep your eyes open in Amsterdam; onderzoek naar de sociale veiligheid onder buitenlandse bezoekers', RULeiden, 1996; A.R. Hauber, J.G.A. Zandbergen, 'Foreign visitors as targets of crime in the Netherlands; perceptions and actual victimization over the years

1989, 1990 and 1993', *Security journal*, 7^e jrg., 1996, pp. 211-218.

160

Controle op zwartrijden

dr. A.R. Hauber, drs. L.G.

Toornvliet en drs. J.G.A.

Zandbergen

Doel: In dit onderzoek gaat het er om door middel van observaties een objectief beeld te krijgen van de werkwijze van controlebeambten in het openbaar vervoer in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Met betrekking tot dit onderzoek zijn drie deelaspecten te onderscheiden: inventarisatie van het beleid ten aanzien van de inzet van controleurs; beschrijving van de activiteiten van de controleurs; beschrijving van de interactie tussen de controleurs en de passagiers.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Artikelen. Tot nu toe verschenen: A.R. Hauber, B. Hofstra, L.G. Toornvliet, J.G.A. Zandbergen, 'Some new forms of functional social control in the Netherlands and their effects', *British journal of criminology*, 36^e jrg., nr. 2, 1996, pp. 199-219; A.R. Hauber, *Fare evasion in a European perspective*; A.R. Hauber, *Public transport inspectors in Great Britain and in the Netherlands; divergent development in authorities and acceptance by fare dodgers in the period 1965-1995*, Paper voor de Universiteit van Sheffield, 1995.

161

Criminaliteit in en rond openbaar vervoer-situaties in internationaal perspectief

dr. A.R. Hauber, drs. L.G.

Toornvliet en drs. J.G.A.

Zandbergen

Samenwerkingsverband: Verschillende buitenlandse openbaar vervoer bedrijven.

Doel: Het verkrijgen van informatie over het zwartrijden in een aantal Europese steden om op grond hiervan te komen tot aanbevelingen voor een toekomstig beleid met betrekking tot het zwartrijden in Nederland.

Opzet: Het gaat primair om de beschrijving van de openbaar vervoer situatie en de gevolgen met betrekking tot het zwartrijden in een aantal steden. Door het verzamelen van gegevens over zwart- en grijsrijden enerzijds en de openbaar vervoer situatie anderzijds bij een aantal buitenlandse stedelijke vervoerbedrijven kan men een beter beeld krijgen van deze relatie. Met name het nader analyseren van de relatie tussen pakkans, boetehoogte en percentage zwartrijders is hier in het bijzonder van belang. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het eindtraject van betrappen tot betalen. In het onderzoek worden betrokken belangrijke steden in Duitsland, Engeland, België, Frankrijk, Zwitserland, Italië en Denemarken.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Rapporten en artikelen. A.R. Hauber, 'Fare evasion in a European perspective', *Studies on crime and crime prevention*, Volz, 1993, pp. 122-141; A.R. Hauber, *To a social safer public transport; possibilities and necessity*, Union des transports publics, Berlijn, 1997, pp. 1-10.

162

Beroepsfunctionarissen als slachtoffers van geweld en agressie

dr. A.R. Hauber en drs. J.G.A.

Zandbergen

Samenwerkingsverband: Nederlandse Spoorwegen.

Doel: Het verkrijgen van informatie over de frequentie en de aard van het geweld waarmee de beroeps-

functionarissen worden geconfronteerd. Tevens wordt aandacht besteed aan de omstandigheden waaronder dat gebeurt. Naar aanleiding van bovenstaande resultaten worden oplossingen aangedragen om de kans slachtoffer te worden van geweld te verkleinen en voorts om door adequate reacties de kans op escalaties te minimaliseren.
Opzet: In het onderzoek zijn betrokken conducteurs en controleurs bij het openbaar vervoer, ambtenaren bij de sociale dienst en onderwijskundig personeel. De bestaande literatuur wordt aangevuld met interviews van potentiële slachtoffers en van potentiële daders en met gedragsobservaties van de interactie tussen beroepsbeoefenaar en cliënt.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Rapporten en artikelen. Congresbijdrage: A.R. Hauber, 'Agressie en agressiepreventie; van theorie naar praktijk', gepresenteerd tijdens het congres *Agressie aan de balie*, 22 februari 1996 te Ede; A.R. Hauber, 'Reaktion auf steigende Kriminalität und Gefühle sozialer Unsicherheit; Lehren aus dem Niederländische Ansatz', in: *Kriminalität und Sicherheit als Thema der politischen Bildung*, Bonn, Bundeszentrale für politische Bildung, pp. 41-55; A.R. Hauber, 'Victimization as duty', *International faces of victimology*, 1996.

163

Reintegrative shaming en de Halt-afdoening

dr. A.R. Hauber, drs. J.G.A. Zandbergen en drs. L.G. Toornvliet

Samenwerkingsverband: Halt-Nederland, ministerie van justitie.

Doel: Het doel is tweeledig, wetenschappelijk en beleidsmatig. Het wetenschappelijk doel is er op

gericht de theorie inzake *reintegrative shaming* van Braithwaite in een Nederlandse setting te toetsen. De Halt-bureaus lenen zich daarvoor goed, blijkens de resultaten van het vooronderzoek. Het beleid heeft – mede gezien de qua ethniciteit veranderde samenstelling van de bevolking – behoefte aan een zodanige invulling van de Halt-aanpak, dat deze ook voor groepen problematische jongeren, zoals sommige Marokkaanse jongeren, effectiever zou kunnen worden. Dit onderzoek gaat na in hoeverre toepassing van reintegrative shaming, hetgeen nauw lijkt aan te sluiten bij in de Moslim-cultuur bestaande schaamtebeleving, daartoe kan bijdragen.

Opzet: In 18 Halt bureaus over geheel Nederland worden Halt-clënten geobserveerd tijdens gesprekken met de Halt-medewerker in aanwezigheid van de ouders. Na dit gesprek worden de Halt-jongeren en de Halt-medewerkers afzonderlijk geïnterviewd. Ook na het werk, dat onderdeel vormt van de Halt-afdoening, krijgt de jongere een vragenlijst in te vullen. Tenslotte vindt na een half jaar de nameting plaats.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Rapportage voor opdrachtgever; tijdschriftartikelen. A.R. Hauber, J.G.A. Zandbergen en L.G. Toornvliet, *Reintegrative shaming in de Halt-afdoening*, Leiden, 1999, 85 pp.

164

Treinreizigers en onveiligheid

dr. A.R. Hauber, drs. J.G.A. Zandbergen en drs. L.G. Toornvliet

Samenwerkingsverband: Spoorwegpolitie, district Zuid-West.

Doel: In dit onderzoek – dat in opdracht van de Spoorwegpolitie Rayon-West wordt verricht –

worden de onveiligheidsgevoelens van treinreizigers onderzocht met betrekking tot het Centraal Station in Rotterdam, het Hollands Spoor in Den Haag en de stations van de Zoetermeerlijn. Meting van deze onveiligheidsgevoelens geschiedt door per station 1500 enquêtes af te nemen bij reizigers die genoemde stations regelmatig bezoeken. Het zich al dan niet veilig voelen van de ondervraagden in de stations en/of directe omgeving daarvan wordt gerelateerd aan een aantal mogelijke oorzaken zoals de aanwezigheid van politie, N.S.-personeel, en rondhangende (ongewenste) personen zoals junkies en zwervers. Bovendien kan worden vastgesteld of onveiligheidsgevoelens zich op specifieke tijdstippen en plaatsen in en/of rondom het station manifesteren. De resultaten dienen om het de N.S. mogelijk te maken gericht verbeteringen aan te brengen in en rondom de betreffende stations. Verslaglegging heeft inmiddels in drie afzonderlijke rapporten plaatsgevonden.

Einddatum: 2005.

Publicatievorm: Rapporten en artikelen. Reeds verscheen: J.J.M. van Dijk, A.R. Hauber, 'NS vervoer; naar een sociaal veilige toekomst', Advies aan Directie Nederlandse Spoorwegen, in: *Trendboek*, uitgave Nederlandse Spoorwegen, 1996; A.R. Hauber, 'Criminaliteit in en rond het openbaar vervoer millenniumproof? Prognose 2010, in: Congresbundel NVK-congres 1999; A.R. Hauber, *Criminaliteit in en rond het openbaar vervoer millenniumproof? Prognose tot 2010*. A.R. Hauber, *Situationele en individuele preventie*, in: *Tegen de regels III*, Nijmegen, Ars Aequi, 1999, pp. 258-273.

165

Het legaliteitsbeginsel in het Indonesische strafrecht

mr. R.H. Haveman

Doel: Duidelijkheid verkrijgen over de inhoud van het legaliteitsbeginsel, in het bijzonder wat de plaats daarin van 'gewoonterecht' – adatstrafrecht – betreft. Centrale vraag luidt hoe de introductie van adat-strafrecht in het statelijke strafrecht, zoals neergelegd in artikel 1 van het nieuwe Wetboek van Strafrecht van Indonesië, moet worden beoordeeld in het licht van civil en common law als de stereotiepen van rechtssystemen, en welke consequenties daaruit voortvloeien?

Opzet en onderzoeksmethoden: Na een schets van (overeenkomsten in en verschillen tussen) common en civil law op relevante punten, in het bijzonder wat de vorming van (nieuw) recht betreft en de relatie met het materieel strafrechtelijke legaliteitsbeginsel, zal binnen dit kader het adatstrafrecht worden beschreven. Vervolgens worden 'meetpunten' geformuleerd waaraan in de praktijk kan worden getoetst in hoeverre adatstrafrecht ingepast kan worden op de schaal common-civil law, zoals (voortopig): hoe gaat de rechter te werk, is adatrechtspraak in concrete gevallen gebaseerd op precedenten, is er een binding aan precedenten, waarop worden nieuwe regels gebaseerd? Ten slotte zullen de gegevens uit het literatuuronderzoek gecombineerd worden met de gegevens uit de praktijk, waarna bekeken kan worden welke consequenties inpassing van adatstrafrecht in het statelijke strafrecht heeft wanneer het wordt afgezet tegen de achtergrond van civil en common law.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Boek, artikelen (Engels).

166

Seks – werk en recht*mr. R.H. Haveman*

Doel: Bijdrage aan de verbetering van de (rechts)positie van sekswerkers door (inter)nationale wet- en regelgeving te beschouwen in het licht van de notie dat prostitutie reguliere arbeid is. Centrale vraag is welke consequenties de keuze voor prostitutie als arbeid op verschillende rechtsgebieden heeft, en op welke wijze specifieke kenmerken van sekswerk doorwerken in (inter)nationale wet- en regelgeving.

Opzet: Vanuit twee overkoepelende onderzoeken rond internationale standaarden op het terrein van mensenrechten in het algemeen en arbeid in het bijzonder wordt in deelonderzoeken op verschillende terreinen – zoals arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen, migratie, strafrecht – onderzocht wat de effecten zijn van insluiting van sekswerk in reguliere wet- en regelgeving.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Artikelen, boek.

167

Controlling illegally obtained foreign evidence in national criminal law*dr. Ch. Joubert, LL.M.*

Begeleider: Dr. J.F. Nijboer.

Samenwerkingsverband: Seminarium voor Bewijsrecht.

Doel: Hoe wordt buitenlands bewijs getoetst als het in eigen land gebruikt wordt? Zijn er manieren om de rechtmatigheid en de geloofwaardigheid van bewijs te toetsen, als het bewijs uit een ander land afkomstig is? Hoe wordt het probleem in andere landen geregeld? Zijn er regels die hiervoor als een soort minimumstandaard zouden kunnen gelden? Dit onderzoek zal trachten op deze

vragen een (deel)antwoord te vinden, aan de hand van, ten eerste, het nationale bewijsrecht van Canada, Frankrijk en Duitsland, ten tweede het bewijsrecht van het Internationaal strafhof voor het voormalige Yoegoslavië (ICTY) en van het permanente internationale strafhof, en ten derde, het EVRM. Een beperkt aantal procedurele bewijsrechtelijke garanties zal als voorbeeld dienen: de onschuld-presumptie (alsmede de rechten die daar uit voortvloeien zoals het zwijgrecht, het nemo tenetur-beginsel en het recht op bijstand door een advocaat), het recht op privacy en lichamelijke integriteit en regels die de betrouwbaarheid van het bewijs willen garanderen zoals hearsay regels en de 'een getuige is geen getuige'-regel.

Opzet: Het onderzoek wordt hoofdzakelijk rechtsvergelijkend. Rechtsvergelijking wordt hier gebruikt om het probleem te definiëren, maar ook als een bron van mogelijke oplossingen; er wordt in het bijzonder gekeken naar formeel, positief recht: wet en aanhangende circulaire en secundaire regelgeving, jurisprudentie en literatuur. Andere, minder formele bronnen zullen waar nodig en relevant als aanvulling gebruikt worden.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Engelstalig boekje.

168

Het gebruik van deskundigenbewijs in strafzaken*dr. mr. P.T.C. van Kampen*

Doel: Analyse van het gebruik van deskundigen en hun verklaringen in strafzaken.

Opzet: Rechtsvergelijkende studie door middel van een analyse van literatuur en jurisprudentie.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Artikelen.

169

Het gebruik van 'Character evidence' in strafzaken*dr. mr. P.T.C. van Kampen*

Doel: Nagaan in hoeverre in Nederland met betrekking tot de bewezenverklaring gebruik wordt gemaakt van zogenaamd 'bewijs van karakter': aanwijzingen dat de verdachte zich eerder aan (soortgelijke) strafbare feiten schuldig heeft gemaakt.

Opzet: Rechtsvergelijkende literatuur- en jurisprudentiestudie.

Einddatum: Onbekend.

Publicatievorm: Boek.

170

Strafrechtelijke aansprakelijkheid bij rampen met dodelijke slachtoffers*mr. A.M. de Koning*

Samenwerkingsverband: Rijksuniversiteit Leiden, Strafrecht en Bestuurskunde. J.F. Nijboer.

Doel: Nagaan in hoeverre sociaal wetenschappelijke inzichten inzake oorzaken van rampen kunnen worden ingezet in de strafrechtelijke theorie en praktijk, met name wat betreft het misdrijf 'dood door schuld'. Het onderwerp wordt toegespitst op strafrechtelijke verantwoordelijkheid van collectieven, waaronder de overheid en haar ambtenaren.

Opzet: Literatuurstudie, case-studies.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Monografie.

171

Kernproblemen in de forensische psychiatrie*prof. dr. A.M.H. van Leeuwen*

Doel: Onderzoek naar en specificering van het verschil tussen toerekeningsvatbaarheid en toerekenen en de afgrenzing van deze begrippen naar andere strafrechtelijke begrippen. Nadere uitwerking en omschrijving van het

in de wet genoemde criterium van 'gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens'; de relevantie van de forensisch psychiatrische diagnostiek en behandeling/begeleiding voor strafrechtelijke interventies. Onderzoek naar de consequenties van de actuele ontwikkelingen in de forensisch-psychiatrisch relevante wetgeving.

Opzet: Voornamelijk empirisch.

Einddatum: Doorlopend onderzoek.

Publicatievorm: Artikelen en lezingen.

172

De constitutionalisering van het straf(proces)recht en de taken van de strafrechter*dr. J.F. Nijboer*

Samenwerkingsverband: NSCR, Meijers-instituut.

Doel: Een analyse geven van de ontwikkeling van het Nederlandse strafprocesrecht van een formalistisch systeem (en een informele praktijk) naar een systeem waarin de nadruk ligt op constitutionele waarden en waarin 'theorie' en 'praktijk' dichter bij elkaar staan.

Opzet: Rechtsvergelijking; constitutionele analyse.

Einddatum: 2000 (voorlopig).

Publicatievorm: Bundel essays.

173

Strafrechtelijk bewijsrecht, i.h.b. forensische expertise*dr. J.F. Nijboer*

Samenwerkingsverband: NIAS/Wassenaar; INREP, Leiden.

Doel: Publicaties rond 'current topics on forensic expertise and expert evidence'. Deelproject A: Complex cases; how the Dutch criminal justice system deal with complex cases (onderzoekers: T. Anderson, A. Dingley, E. Feteris, J. Hielkema, M. Malsch, W. Twining, B. v.d. Veer). Deelproject B: serie

Seminarium voor bewijsrecht
(onderzoekers en redactie: A.M. van Hoorn en J.F. Nijboer).

Opzet: Literatuuronderzoek; voortzetting eerdere publicaties.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Bundels, monografieën. Reeds verscheen in 2000: 'Strafrechtelijk bewijsrecht' (4e druk, Ars Aequi Libri, Nijmegen); M. Malsch en J.F. Nijboer (red.), Complex cases, Amsterdam, 1999; Verschenen 4 delen in Sem. Voor Bewijsrecht-reeks: 1) J.F. Nijboer, *De waarde van het bewijs*, Deventer, 1999. 2) J.J. Guyt, *Daderidentificatie door middel van ooggetuigen*, Deventer, 1999. 3) Nog te verschijnen. 4) K. Boonen e.a., *Criminalistiek, forensische deskundigen en strafrechtspiegeling*, Deventer 2000. 5) S.K. de Groot, *Internationale bewijsgaring; Nederland, Engeland en Wales*, Deventer, 2000

174

Schone handen in de kleine rechtshulp; een rechtsvergelijkend onderzoek

dr. J.F. Nijboer, mr. dr. E.I.M.T. van der Westen-Baptist, M. Hallers en C. Breur

Samenwerkingsverband: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.
Doel: Een eerste verkenning met betrekking tot de omgang met derde-landen met een (ernstige) mensenrechtenproblematiek door met Nederland vergelijkbare landen.
Opzet: Literatuurstudie en gerichte interviews.
Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Rapporten.

175

De mini-instructie in het wetboek van strafvordering

prof. mr. Th.A. de Roos

Samenwerkingsverband: Meijers Instituut, Faculteit rechten Universiteit rechten.

Doel: Analyse, op grond van wethistorie en systeem van strafvordering, van het bereik en de toepassingsmogelijkheden van de artt. 36a e.v. uit het wetboek van strafvordering die per 1 februari 2000 in werking traden.

Opzet: Bijdrage aan Melai c.s., losbladig commentaar op het Wetboek van Strafvordering.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: A.C. Melai c.s., *Het wetboek van strafvordering* (losbladig).

176

Schadevergoeding in plaats van straffen (compensation or penalty)

mr. dr. Sagel-Grande m.m.v. J. van Kesteren en studenten van de Universiteit Leiden, prof. dr. K. Sessar, Universität Hamburg, prof. dr. A. Pitsela, Universiteit Thessaloniki

Doel: Vaststellen, of de grenzen voor de 'restorative justice' volgens de in de samenleving en bij bepaalde groepen in de samenleving (rechters, officieren van justitie, advocaten, politie en politici) heersende opvattingen verder zijn te verruimen.

Opzet: Enquêtes, rechtsvergelijkend onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Vier doctoraalscripties, Workshop tijdens 9th International Symposium on Victimology, Amsterdam 1997, artikelen in Nederland en Griekenland.

177

Rechterlijke samenwerking met betrekking tot de straftoemeting*mr. G.K. Schoep**Promotoren:* Prof. mr. Th.A. de Roos en prof. mr. A.C. 't Hart.*Doel:* De roep om meer uniformiteit of consistentie in de straftoemeting is niet nieuw. Toch worden inmiddels concrete pogingen ondernomen de straftoemittingsvrijheid van de Nederlandse rechter aan banden te leggen, onder meer door interrechterlijke afstemming. Centraal in het onderzoek staat de vraag wat deze afstemming kan betekenen voor de straftoemeting en welke grenzen hierbij in acht dienen te worden genomen. Wat betekent de steeds verdergaande onderlinge afstemming, bijvoorbeeld in de vorm van uitgangspunten, voor de straftoemeting als zodanig? Ter beantwoording van deze vraag zal inzicht verkregen dienen te worden in de wezenlijke elementen van straftoemeting. Aan de hand hiervan zou dan bepaald kunnen worden in hoeverre rechterlijke samenwerking op dit punt recht doet aan deze elementen. De aard en vorm van rechterlijke samenwerking zullen daarbij van doorslaggevend belang kunnen zijn.*Opzet:* Naast een rechtshistorisch en rechtstheoretisch onderzoek naar het vraagstuk van de straftoemeting en de wijze waarop deze vorm heeft gekregen binnen de Nederlandse strafrechtspleging zal een belangrijk onderdeel van het onderzoek worden gevormd door een rechtsvergelijkend deel.*Einddatum:* Februari 2004.*Publicatievorm:* Dissertatie en artikelen.

178

Spreekrecht voor slachtoffers in het Nederlands strafproces?*mr. J.W. Spanninga**Promotor:* Prof. mr. Th.A. de Roos.*Opzet:* Onderzocht wordt de vraag of het mogelijk en wenselijk is om in het Nederlandse strafproces een spreekrecht voor slachtoffers in te voeren. Aan de orde komen de verschillende vormen van spreekrecht die denkbaar zijn en de potentiële doeleinden van dit recht. Ook wordt onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen van de verschillende vormen van spreekrecht. Valt dit recht wel in te passen in het systeem van het Nederlandse strafproces, mede gezien de kritiek die in de literatuur is geuit op slachtoffer gerichte benaderingen van het strafrecht? Stel dat men kiest voor invoering van een spreekrecht voor slachtoffers, op welke manier dient dit recht dan vormgegeven te worden?*Einddatum:* 2003.*Publicatievorm:* Dissertatie.

179

Kinderdoding*drs. A.J. Verheugt**Promotores:* Prof. dr. A.M.H. van Leeuwen en prof. dr. T.I. Oei.*Doel:* Meer inzicht krijgen in de bewuste en onbewuste motieven van ouders die hun eigen kinderen doden, de precipiterende omgevingsfactoren en de relatie tussen deze twee. Hoe werd in deze zaken gevonnist?*Opzet:* Dossieronderzoek en mogelijk interviews.*Einddatum:* 2001.*Publicatievorm:* Proefschrift.

180

Regulering en vergelijking van (technische) identificatiemethoden*mr. drs. E.I.M.T. van der Westen-Baptist**Begeleider:* Dr. J.F. Nijboer.

Doel: Het onderzoek wil van een aantal (technische) identificatiemethoden in kaart brengen welke factoren van invloed zijn op de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten en aangeven in hoeverre de regulering van de onderzoeksmethoden verbeteringen kunnen brengen wat betreft de effectieve inzet van de methoden en de betrouwbaarheid van de resultaten. Bovendien wordt met het onderzoek beoogd een overzicht te geven van de identificatieproblematiek wat betreft betrouwbaarheid en specificiteit van de uitkomsten, zodat meer inzicht ontstaat in deze problematiek.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentieonderzoek, aangevuld met interviews en dossieronderzoek.

Einddatum: Lopend onderzoek.

Publicatievorm: Rapporten en dissertatie.

181

Cultural defense en strafrechtspiegeling*mr. H.C. Wiersinga**Promotor:* Prof. mr. A.C. 't Hart.

Probleemstelling: Welke rol speelt de factor 'cultuur' bij de berechting van niet-Westerse verdachten? Het onderzoek zal worden toegespitst op de positie van de 'cultuur-specialist' als deskundige in strafzaken.

Opzet: Literatuuronderzoek, empirisch onderzoek (dossiers).

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

182

KAMRA. Comparative analysis of measures of vocational training and further education for offenders especially considering conceptual, social and legal circumstances in the member states of the European Union as a basis for a common European strategy and an optimised transfer

Samenwerkingsverband: Transnationaal project onder leiding van Walter Hammerschick, Institut für Rechts- und Kriminalsoziologie, Wenen, Oostenrijk en medewerking van Jürgen Hillmer, Institut für Kriminalpolitik, Universität Bremen, Duitsland, Ida Castiglioni, IARD, Milaan Italië, Irene Sagel-Grande en Leo Toornvliet, Universiteit Leiden, Miguel Alves, Direcção Geral Dos Servicos Prisonais, Portugal, alsmede Andrew Bridges, Berkshire Probation Service, Verenigd Koninkrijk. Het project wordt voor Nederland medegefinancierd door het ministerie van justitie, voor de andere landen door de Directie Generaal XXII van de Europese Commissie in het kader van het Leonardo da Vinci programma. Het programma is van start gegaan in september 1998.

Doel: Het project heeft tot doel de kennis over de respectieve nationale conceptuele, sociale en juridische algemene voorwaarden voor de beroepsopleidingen en verdere vorming van delinquenten te vergroten. Deze kennis is strikt noodzakelijk als grondslag voor de beoordeling van de transfer van regionale of nationale oplossingen en voor de ontwikkeling van Europese strategieën voor de (her)integratie in de arbeidsmarkt en de maatschappij van een in verschillende opzichten benadeelde probleemgroep. Er zullen vergelijkende analyses worden uitgevoerd die rekening houden

met de nationale algemene voorwaarden en bijzonderheden. De belangstelling gaat daarbij in het bijzonder uit naar discursieve evaluatiemethoden waarin wetenschappelijke instellingen, leidende figuren en verantwoordelijke personen worden betrokken en naar een geïntegreerde transferstrategie, die een directe overdracht van inzichten en mededeling van noodzakelijk ingrijpen mogelijk maakt.

Opzet en onderzoeksmethoden: Nationale rapporten, conferenties met key-persons (nationaal en transnationaal) evaluatie-studies met betrekking tot arbeidstoeleidingsprojecten.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Bericht in het kader van het Leonardo da Vinci programma, boek.

Universiteit Maastricht Vakgroep strafrecht en criminologie

Lopend onderzoek

183

Rechtsbescherming onder druk

LL.M., W.A. Bell

Promotores: Prof. mr. G.P.M.F. Mols en mr. D.M.H.R. Garé.

Doel: Dit onderzoek beoogt inzicht te verwerven in recente ontwikkelingen op het gebied van het strafprocesrecht in Amerika en Nederland en dan met name in de fase van het voorbereidend onderzoek in strafzaken. Hiertoe dient een vergelijking te worden getroffen tussen beide rechtsstelsels om relevante overeenkomsten en verschillen te kunnen vaststellen. Deze overeenkomsten en verschillen moeten vervolgens worden onderzocht in het licht van de vraagstelling of zij over het geheel genomen een identieke

tendens vertonen die erop neerkomt dat de rechtsbescherming van verdachten in deze procesfase allengs is teruggeschoefd ten gunste van instrumentaliteit van de strafrechtspleging.

Opzet: Literatuurstudie.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

184

Regelgeving en controle op de Amsterdamse beurs; een criminologische analyse

mr. M.I. Blagrove

Promotor: Prof. dr. G.A.A.J. van den Heuvel

Doel: Beschrijving en analyse van de rechtshandhaving op de Amsterdamse effectenbeurs. (Trefwoorden: beursdelicten en zelfregulering).

Opzet: Dossieranalyse, interviews en literatuurstudie.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

185

Motiveringsplicht van de strafrechter aangaande betrouwbaarheid van het bewijs

mr. W.H.B. Dreissen

Promotor: Prof. mr. E. Prakken.

Onderzoeksschool: Rechten van de Mens.

Doel: Het onderzoek beoogt een antwoord te formuleren op de vraag of van de Nederlandse strafrechter kan en moet worden geëist dat hij verantwoording aflegt met betrekking tot de waardering van het bewijs, in het bijzonder wanneer door de verdediging ter terechtzitting een gemotiveerd verweer met betrekking tot de betrouwbaarheid van het bewijs is gevoerd. Het onderzoek omvat tevens rechtsvergelijking met Duitsland en de Verenigde Staten.

Opzet: Literatuurstudie.

Einddatum: Januari 2004.

Publicatievorm: Dissertatie.

186

Overheidscriminaliteit als specimen van organisatiecriminaliteit

prof. dr. G.A.A.J. van den Heuvel

Doel: Beschrijving en analyse van de verschillende vormen van overheidscriminaliteit. Hoe ontstaat het, hoe wordt het verklaard en wat kan men ertegen doen?

Einddatum: Onbepaald.

Publicatievorm: Boek en artikelen.

187

Onderzoek van telecommunicatie ten behoeve van justitiële doeleinden

mr. J.H. Klifman

Promotores: Prof. mr. G.P.M.F. Mols en prof. mr. Th.A. de Roos.

Doel: Art. 125 Sv geeft aan de rechter-commissaris de bevoegdheid om tijdens het gerechtelijk vooronderzoek te bepalen dat telecommunicatie ten aanzien waarvan het vermoeden bestaat dat de verdachte eraan deelneemt, door een opsporingsambtenaar worden afgetapt of opgenomen. Justitieel onderzoek van telecommunicatie is enkel toegestaan ter zake van een reeds gepleegd misdrijf. Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de strafvorderlijke telecommunicatietap.

Probleemstelling: Welke wettelijke en/of in de rechtspraak ontwikkelde criteria gelden in Nederland om ten behoeve van de strafvordering telecommunicatie te kunnen aftappen of opnemen; met welke waarborgen voor het afgetapte is de toepassing van het middel omkleed; in hoeverre is de aanwending van het middel verenigbaar met de in internationale mensenrechtenverdragen neergelegde garanties en waarborgen.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentieonderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

188

Getuigen in strafzaken

prof. mr. G.P.M.F. Mols

Doel: Het onderzoek naar de plaats en functie van getuigen in strafzaken. Door middel van (deel)publicaties kan voorts de kennis betreffende getuigen in strafzaken bij de deelnemers aan het strafproces worden vergroot. *Probleemstelling:* Kritische beschrijving en analyse van de wettelijke voorschriften en jurisprudentie m.b.t. getuigen in strafzaken.

Opzet: Literatuurstudie.

Einddatum: Onbepaald.

189

Resocialisatie; visies van gedetineerden en inrichtingspersoneel op de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving

drs. P.Ph. Nelissen

Promotor: Prof. mr. G.P.M.F. Mols.

Doel: Hoe beoordelen en beleven gedetineerden en personeel de doelstelling(en) en middelen ten behoeve van de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving? Doel van het onderzoek is het geven van een beeld van beleving en opvattingen inzake resocialisatie en het onderzoeken van verbanden tussen enerzijds persoons- en organisatie gebonden factoren en anderzijds beleving en opvattingen. *Opzet:* Enquête, literatuuronderzoek en participerende observatie.

Einddatum: Eind 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

190

Handhaving van het kartelrecht in Nederlands en Europees verband*mr. H.M.J. Quaedvlieg**Promotores:* Prof. mr. Th.A. de Roos en prof. dr. G.A.A.J. van den Heuvel.*Opzet:* Rechtsvergelijkend onderzoek van relevante literatuur/ empirisch onderzoek.*Einddatum:* Eind 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.

191

Strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden en ambtenaren voor milieuverontreiniging*D. Roef**Promotores:* Prof. mr. M.G. Faure en prof. mr. Th.A. de Roos.*Doel:* Het verdient aanbeveling om ambtenaren van milieu-administraties, danwel deze besturen zelf, strafrechtelijk aansprakelijk te houden voor de milieuverontreiniging die door hun handelen/nalaten wordt geïnitieerd of bevordert en zo ja, kan een dergelijke aansprakelijkheid *de lege lata* reeds worden gerealiseerd en zo niet, welke aanpassingen zijn ter zake noodzakelijk?*Opzet:* Op basis van literatuuronderzoek zal er rechtsvergelijkend naar de grondslagen van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden en ambtenaren worden gezocht. De landen die worden onderzocht zijn voornamelijk Nederland, België en Duitsland.*Einddatum:* Eind 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.

192

Uitlevering en mensenrechten; een vergelijkend onderzoek naar de rechtspraktijk in Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten*drs. A.L. Smeulers**Promotores:* Prof. mr. Th.A. de Roos en prof. mr. Th.C. van Boven.*Co-promotor:* Mr. H.G. van der Wilt.*Doel:* Deze studie beoogt te onderzoeken of rechters in Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten, bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van uitleveringen, rekening plegen te houden met de eerbiediging van de rechten van de mens in de verzoekende staat.*Opzet:* Literatuurstudie en vergelijkend jurisprudentieonderzoek.*Einddatum:* 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.

193

Verdediging in strafzaken, een onderzoek naar de professionele verantwoordelijkheid van de advocaat in het strafproces*mr. T.N.M.B. Spronken**Promotor:* Prof. mr. G.P.M.F. Mols.*Doel:* Het verkrijgen van inzicht in de theoretische achtergronden van verdediging in strafzaken en van de relatie tussen de rol van de advocaat in het strafproces en normen van beroepsethiek en professionele verantwoordelijkheid van de advocaat.*Probleemstelling:* Door welke normen wordt de professionele verantwoordelijkheid van de advocaat in het strafproces bepaald en welk verband bestaat er tussen deze normen, die de beroepsethiek van de advocaat betreffen, en de rol van de advocaat in het strafproces.*Opzet:* Literatuur-, jurisprudentieonderzoek en empirisch onderzoek.*Einddatum:* 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.

Katholieke Universiteit Nijmegen
Vakgroep strafrecht

Lopend onderzoek

194

Informatie en strafvordering

prof. mr. Y. Buruma, prof. mr. J.M.A. Berkvens, mr. M. Goos en mr. G.W.T.J. Michels

Doel: In een samenwerkingsverband tussen de Sectie strafrecht en de Sectie recht en informatica wordt onderzoek gedaan naar de strafvorderlijke betekenis van informatieverwerkende systemen. Daarbij wordt vooral inzicht gezocht in de Wet Politierregisters, de Wet op de Justitiële Documentatie en verwante regelgeving. Het onderzoek is gericht op een analyse van de rechtsregels die de tenuitvoerlegging beheersen van deze registratie- en documentatie-regelgeving.

Opzet: In hoofdzaak literatuurstudie.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: De onderzoeksresultaten worden regelmatig gepubliceerd in de vorm van supplementen op de losbladige editie *Wet Politierregisters*, mr. M. Goos, prof. mr. J.M.A. Berkvens, prof. mr. Y. Buruma (red.), Kluwer Juridische Uitgevers, Deventer. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Organiek strafrecht en bijzondere opsporingsmethoden*.

195

Dogmatiek en dynamiek van materieel en formeel strafrecht

prof. mr. Y. Buruma, prof. mr. A. Machielse en mr. H. J. Sackers
Samenwerkingsverband: Met prof. mr. J.-W. Fokkens en mr. A.J.A. van Dorst vormt prof. Machielse de huidige redactie van Noyon-Langemeijer-Remmelink, *Het wetboek van strafrecht* (losbladig).

Doel: Ontsluiting van nieuwe bronnen en ontwikkelingen die van fundamenteel belang zijn voor de wijze waarop het positieve materiële straf- en strafprocesrecht wordt uitgelegd en toegepast. Evaluatie van die ontwikkelingen in het licht van algemene leerstukken en mensenrechten.

Opzet: Wetgevings-, jurisprudentie- en literatuuronderzoek.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: De onderzoeksresultaten worden gepubliceerd in de vorm van supplementen voor de losbladige uitgave. Jaarlijks verschijnt een *Kroniek van het strafrecht* in boekvorm. Voorts verschijnen artikelen. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Dogmatiek en dynamiek van materieel en formeel strafrecht*.

196

Fraude

prof. mr. Y. Buruma en mr. H.J.B. Sackers

Doel: Fraude als overkoepelend begrip van diverse strafbare feiten heeft betekenis op tal van maatschappelijke terreinen. Daarbij is zowel te denken aan de fraude tussen burgers onderling (bij voorbeeld faillissementsfraude, effectenfraude, kredietfraude enzovoort) als aan fraude jegens de overheid (bij voorbeeld belastingfraude, sociale zekerheidsfraude) als ook aan fraude jegens supranationale instellingen (EG-fraude). Ook niet op het eerste gezicht financieel georiënteerde vormen van misleiding worden onder het begrip gevat (milieufraude, computerfraude). Het onderzoek beoogt de terzake geldende regels te analyseren. Daarbij komen zowel het materiële strafrecht, het strafvorderlijk beleid als het (penitentiaire) bestuursrecht aan de orde.

Probleemstelling: Welke lijnen zijn te ontdekken in het geldende op fraude betrekking hebbende recht en in hoeverre geven de geldende rechtsregels een adequate normering voor de praktijk.

Opzet: Literatuurstudie.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Diverse artikelen, alsmede (de actualisering van) een boek in de serie Studiepockets strafrecht. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Bijzonder straf- en strafprocesrecht en fraudebestrijding*.

197

Bijzondere opsporingsmethoden

prof. mr. Y. Buruma en prof. mr. P.C. Vegter

Doel: Na de bevindingen van de Parlementaire Enquêtecommissie is een hausse aan nieuwe regels over opsporingsmethoden in de vorm van wetwijzigingen en richtlijnen te verwachten. Deze veranderingen in de regelgeving worden kritisch gevolgd zowel vanuit het oogpunt van de strafvorderlijke dogmatiek als de rechtspraak, als ook de politiepraktijk.

Probleemstelling: Hoe worden wettelijke en jurisprudentiële grenzen gesteld aan en mogelijkheden geboden tot het observeren van al de niet verdachte personen, het runnen van informanten, het (doen) uitvoeren van infiltraties en het gebruik van informatieverwerkende en andere methoden.

Opzet: In hoofdzaak literatuurstudie.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Diverse artikelen, alsmede een boek in de serie Studiepockets strafrecht. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Organiek strafrecht en bijzondere opsporingsmethoden*.

198

Privatisering van het gevangeniswezen

mr. N.J. Labout

Promotor: Prof. mr. P.C. Vegter.

Doel: Naar aanleiding van de herbezinning die gaande is binnen het gevangeniswezen op de rol van de overheid bij de tenuitvoerlegging van sancties en de toenemende relatieve autonomie van penitentiaire instellingen, worden tendensen ten dezen in kaart gebracht en de wenselijkheid ervan in het licht van de doeleinden van straffen geëvalueerd. Nadruk ligt op de betekenis van een en ander voor de ministeriële verantwoordelijkheid, de aansprakelijkheid voor onrechtmatigheden en de rechtspositie van de gedetineerden.

Opzet: onderzoek van wetgeving, literatuur en rechtspraak ook in rechtsvergelijkend perspectief, alsmede participerende observatie in detentie-oorden.

Einddatum: 15 maart 2003.

Publicatievorm: Dissertatie. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Penitentiair recht*.

199

Daders en slachtoffers

mr. K. Lünemann

Doel: Onderzoek naar de verhouding tussen de rechtsposities in het strafprocesrecht van daders en slachtoffers in het algemeen en met betrekking tot gezinsgeweld in het bijzonder.

Opzet: Interdisciplinair juridisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Begonnen wordt met de publicatie van een handboek over schadevergoeding na seksueel misbruik (i.s.m. Clara Wichmann Instituut); tijdschrift-artikelen. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma

Organiek strafrecht en bijzondere opsporingsmethoden.

200

De rol van de omvang van de schuld bij de straftoemeting

mr. drs. P.M. Schuyt

Promotor: Prof. mr. Y. Buruma.

Doel: Onderzoek naar de dogmatiek van de relatie tussen de mate van schuld en de hoogte van de straf.

Voorts wordt gekeken hoe de moderne instrumenten ter uniformering van de straftoemeting, zoals bij voorbeeld onderlinge rechterlijke afspraken, richtlijnen en strafmaatdatabanken zich verhouden tot de dogmatiek. In het bijzonder worden wetshistorische en wetssystematische argumenten gezocht om tot een evenwichtiger strafmaatbepaling te komen.

Opzet: Literatuuronderzoek.

Einddatum: Juni 2000.

Publicatievorm: Dissertatie. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Dogmatiek en dynamiek van materieel en formeel strafrecht.*

201

De lichamelijke integriteit in het strafrecht

mr. I.A.H.M. Stijns-Schepers

Promotor: Prof. mr. A.J.M.

Machielse.

Doel: Bij de uitvoering van dwangmiddelen, straffen en maatregelen kunnen zich inbreuken op de lichamelijke integriteit voordoen. Uitgangspunt bij de regeling van dergelijke inbreuken is dat naarmate de zwaarte van de inbreuk toeneemt, ook de rechtsbescherming toeneemt. Het onderzoek wil antwoord geven op de vraag hoe men de zwaarte van de inbreuk op de lichamelijke integriteit, en daarmee de omvang van de rechtsbescherming, dient vast te stellen. Einddoel daarbij is het aanwijzen van de onderlinge

rangorde in de bestudeerde ingrepen en het bepalen van de plaats daarin van nieuw te ontwerpen ingrepen.

Opzet: Onderzoek van wetgeving, inclusief de mensenrechtenverdragen, rechtspraak en literatuur.

Einddatum: December 2001.

Publicatievorm: Dissertatie. Het onderzoek maakt deel uit van het onderzoeksprogramma *Dogmatiek en dynamiek van materieel en formeel strafrecht.*

**Erasmus Universiteit Rotterdam
Vakgroep strafrecht en
criminologie**

Afgesloten onderzoek

202

Voor risico van de overheid

prof. mr. C.P.M. Cleiren e.a.

Deventer/Rotterdam, Gouda Quint/Sanders Instituut, SI-EUR-reeks deel 13, 1996

Zie JV7, 1999, nr. 249

203

De rechtsgevolgen van onrechtmatigheden in het vooronderzoek

prof. mr. P.A.M. Mevis

In: J.P. Balkema, J.A.W. Lensing e.a. (red.), *Dynamisch strafrecht; opstellen ter gelegenheid van het afscheid van prof. mr. G.J.M. Corstens*, Arnhem, Gouda Quint, 1995

Zie JV7, 1999, nr. 256

204

Rechterlijke controle impliceert onderzoeken door de zittingsrechter

prof. mr. P.A.M. Mevis

Delikt en delinkwent, 27^e jrg., 1997, pp. 251-268

Zie JV7, 1999, nr. 256

205

De Nationale Ombudsman en het strafprocesrecht; capita selecta bij een afscheid*prof. mr. P.A.M. Mevis*Delikt en delinkwent, 29^e jrg., 1999, pp. 691-705

Zie JV7, 1999, nr. 156

206

Beoordeling van strafvorderlijk overheidsoptreden; een beschouwing op basis van een vergelijking tussen de strafrechter en de Nationale Ombudsman*prof. mr. P.A.M. Mevis i.s.m. prof. C.P.M. Cleiren*Delikt en delinkwent, 25e jrg., 1995, pp. 700-713

Zie JV7, 1999, nr. 256

207

Het dubbelzijdig karakter van onrechtmatig strafvorderlijk overheidsoptreden*prof. mr. P.A.M. Mevis i.s.m. prof. C.P.M. Cleiren*In: C.P.M. Cleiren, R.M.G.E. Foqué e.a., *Voor risico van de overheid? Vooruitzichten van de aansprakelijkheid van de overheid in bestuurs-, straf- en civielrechtelijk perspectief*
Zie JV7, 1999, nr. 256

208

Banken en witwassen; wetgeving omtrent de betogeling van het witwassen van geld*dr. V. Mul*Deventer, Gouda Quint, 1999 (diss.)
Zie JV7, 1999, nr. 258

209

Bemiddelen bij conflicten tussen burens; een sociaal wetenschappelijke evaluatie van experimenten met buurtbemiddeling in Nederland*B. Peper, F. Spierings, W. de Jong, J. Blad, S. Hogenhuis en V. van Altena*

Delft, Eburon, 1999

Zie JV, 1999, nr. 260

210

Heling getoetst; studie naar het witwassen van geld en de strafbaarstelling door middel van helingsbepalingen*dr. C.D. Schaap*

Deventer, Gouda Quint, 1999 (diss.)

Zie JV7, 1999, nr. 258

211

Regiovisie dak- en thuislozen; naar een regionaal en integraal beleid voor dak- en thuislozen in de regio Rijnmond via een programma van 'Sociaal bereik'*dr. F. Spierings*

Rotterdam, Sozawe, 1998

Zie JV7, 1999, nr. 259

Lopend onderzoek

212

Strafrechtstheorie in Nederland*J.R. Blad**Doel:* Het doel van het onderzoek is een samenhangend beeld te krijgen van de strafrechtstheoretische posities die in Nederland zijn en worden vertegenwoordigd. Het onderzoek zal vertrekken vanuit een historisch perspectief, een actuele evaluatie ontwikkelen en eindigen met een perspectief aan de hand van theoretische onderzoeksvragen.
Opzet: Literatuuronderzoek.
Einddatum: 2001.
Publicatievorm: Boek.

213

Herstelrecht; een fundamentele hervorming van strafrecht*J.R. Blad*

Doel: In dit onderzoek wordt de vraag uitgewerkt wat de opkomst van herstelrecht in Nederland kan betekenen voor de inrichting van het materiële strafrecht en de procedures van het formele strafrecht, alsmede voor de rechtvaardiging van de strafrechtspleging. In hoeverre bezit het herstelrechtelijke denken transformatieve mogelijkheden voor het strafrecht?

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Boek. Reeds uitgekomen: J.R. Blad, 'Naar een herstelrechtelijke procedure', *Tijdschrift voor humanistiek*, 1° jrg., nr. 1, 2000, pp. 28-33.

214

De bijzondere strafuitsluitingsgrond in strafrechtsdogmatisch en wetgevings-technisch perspectief*P.C. Bogert*

Samenwerkingsverband: EUR/NOW/REOB.

Doel: Het doordenken van de (dogmatische) aard en de (wetgevingstechnische) positie van de verschillende bijzondere strafuitsluitingsgronden in het strafrecht en het bestuursstrafrecht.

Opzet: Klassiek-juridisch.*Einddatum:* Mei 2003.*Publicatievorm:* Dissertatie.

215

Het ontstaan van criminaliteit; een methodologische studie over onderzoeken naar de oorzaken van criminaliteit

prof. dr. H. van de Bunt, prof. dr. D.J. Hessing en dr. P.J. van Koppen

Samenwerkingsverband: Maatschappelijke veiligheid (Sanders Instituut – Juridische Faculteit Rotterdam);

Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving; WODC – ministerie van justitie.

Doel: Op welke wijzen is naar het ontstaan van probleemgedrag, deviant gedrag en criminaliteit in het verleden onderzoek verricht, en op welke wijze zou er onderzoek naar verricht kunnen worden, dan wel moeten worden. Hierbij wordt aandacht besteed aan de biologische, sociale, psychologische en economische factoren die leiden tot probleemgedrag, deviant gedrag en delinquent gedrag.

Opzet: Meta-analyse van bestaand onderzoek naar de oorzaken van criminaliteit en het ontwerpen van een wetenschapstheoretische 'ideaalopzet'.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Er zal door middel van artikelen, rapporten en boeken worden gerapporteerd.

216

Schadevergoeding voor ondergane voorlopige hechtenis indien de zaak eindigt zonder oplegging van straf of maatregel*mr. N.M. Dane*

Promotor: Prof. mr. C.P.M. Cleiren.

Doel: Het onderzoek beoogt allereerst een overzicht te verschaffen in het geheel aan mogelijkheden om, zowel *in criminalibus* (artt. 89-93 Sv) als *in civilibus* (via 6:162 BW), te komen tot het verkrijgen van schadevergoeding voor ondergane voorlopige hechtenis indien de strafzaak eindigt zonder oplegging van straf of maatregel. Het gebruik van criteria zoals gehanteerd bij de schadevergoedingsbeslissing in beide procedures doet vragen rijzen terzake van strijdigheid met beginselen van straf(proces)recht, zoals de onschuldpresumptie en het *nemo tenetur* beginsel. Om te bepalen of en in hoeverre deze

beginselen na afloop van het strafproces een bepaalde doorwerking hebben op schadevergoedingsprocedures is het onderzoek gericht op het vaststellen van een normeringskader voor genoemde schaderelaties (bij schade door overheid veroorzaakt bij *ab initio* rechtmatige toepassing van strafvorderlijke bevoegdheden). Naast een deugdelijk normeringskader wordt voorts gezocht naar een antwoord op de vraag waarom de keuze in de grondslag van de schadevergoedingsregeling van de artt. 89-93 Sv. van invloed is op het gebruik van – in het kader van normering beschouwde onwenselijke – criteria. Vervolgens zullen diverse (andere) grondslagen van schadevergoeding worden onderzocht vanuit deze bevindingen. Voorts wordt de wenselijkheid van het gebruik van de procedure *in civilibus* besproken voor wat betreft genoemde schaderelaties.
Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.
Einddatum: 2001.
Publicatievorm: Dissertatie.

217

Bestuurlijk sanctierecht

prof. mr. H. de Doelder, mr. dr. A.R. Hartmann, mr. dr. J.W. van der Hulst en prof. mr. L.J.J. Rogier
Samenwerkingsverband: Onderdeel van de Onderzoeksschool Maatschappelijke Veiligheid.
Doel: Deze voortzetting van een groot deel van de onderzoeksgroep Bestuursstrafrecht per 1 januari 2000 heeft tot doel om thema's op het grensvlak van strafrecht en bestuursrecht nader uit te diepen. Het gaat hierbij enerzijds om het deel van het strafrecht dat bestuursrechtelijke trekken vertoont (bijvoorbeeld de zogenaamde ordeningswetgeving en de Wet op de Economische Delicten),

anderzijds om dat deel van het bestuursrecht dat strafrechtelijke elementen bevat (bijvoorbeeld de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften). De primaire doelstelling van de onderzoeksinspanningen is integratieve bestudering van het publiekrechtelijke sanctierecht, in het bijzonder van het bestuursstrafrecht. Onderzocht wordt wat de verhouding is tussen bestuursrecht en strafrecht en wat het rechtskarakter is van het bestuursstrafrecht, mede gelet op de internationaal-rechtelijke ontwikkelingen op dat gebied. Hierbij wordt gebruik gemaakt van literatuuronderzoek, juridisch-empirisch onderzoek, rapportage en annotaties.
Einddatum: Geen.
Publicatievorm: Artikelen, boeken, symposiumbijdragen, onderzoeksrapporten e.d.

218

Universele rechtsmacht en de verplichting om ernstige schendingen van rechten van de mens te vervolgen

mr. R. van Elst

Samenwerkingsverband:

Onderzoeksschool Rechten van de Mens en de Sectie strafrecht en criminologie (prof. mr. C.P.M. Cleiren en dr. M.T. Kamminga).
Doel: Op grond van universele rechtsmacht is het mogelijk om iemand te vervolgen, ongeacht de vraag waar hij het strafbare feit zou hebben begaan, en ongeacht de nationaliteit van de verdachte of het slachtoffer. Verdragen die betrekking hebben op ernstige schendingen van rechten van de mens verplichten verdragsluitende partijen veelal om universele rechtsmacht te vestigen en verdachten op grond daarvan te vervolgen. Dat betekent concreet bij voorbeeld dat een Joegoslaaf in Nederland terecht zou kunnen

staan wegens een oorlogsmisdrijf dat hij in Bosnië jegens een Kroaat heeft begaan. In dit onderzoek wordt onder meer gezocht naar de betekenis van universele rechtsmacht, de omschrijving ervan in verdragen, de verplichting om daadwerkelijk te vervolgen en de wijze waarop op nationaal niveau met deze verdragen wordt omgegaan.

Opzet: Inhoudsanalyse, case-studies, interviews, literatuur- en bronnenonderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie. Eerdere publicatie: 'Afscheid van Joegoslavië; over oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid begaan in voormalig Joegoslavië en de Nederlandse rechter', *Nederlands Juristenblad*, 69e jrg., 1994, pp. 1401-1410; *Nederlands Juristenblad*, 70e jrg., 1995, pp. 251-254.

219

De strafrechtelijke maatregel in rechtsdogmatisch en maatschappelijk perspectief

mr. T. Kooijmans

Promotor: Prof. mr. P.A.M. Mevis. *Samenwerkingsverband:* Grootstedelijke veiligheid (Sanders Instituut, Juridische faculteit Rotterdam). *Doel:* Het ontwikkelen van grondslagen van de strafrechtelijke maatregel. De voorwaarden van oplegging en tenuitvoerlegging van strafrechtelijke maatregelen komen aan de orde en zullen worden afgezet tegen de voorwaarden voor strafoplegging en tenuitvoerlegging van straffen. Tevens zal de strafrechtelijke maatregel vergeleken worden met andere publiekrechtelijke instrumenten die de overheid voor het bereiken van beleidsdoelstellingen ter beschikking staan.

Opzet: Het betreft een klassiek-juridisch onderzoek: met name zal aan de hand van (toekomstige)

wetgeving, jurisprudentie en literatuur de strafrechtelijke maatregel worden onderzocht.

Einddatum: Mei 2002.

Publicatievorm: Proefschrift.

220

De kroongetuige binnen het Koninkrijk

mr. A.N.J. Korenhof

Promotores: Prof. mr. H. de Doelder en prof. mr. P.A.M. Mevis.

Doel: Een interregionaal rechtsvergelijkend onderzoek naar de plaats welke de (verklaring van de) kroongetuige als bewijsmiddel inneemt in de strafrechtspleging van de landen van het Koninkrijk.

Opzet: Methoden en technieken: analyse, analyse van bestaande onderzoekgegevens, bronnenonderzoek, literatuuronderzoek, rechtvergelijking.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

221

Het rechtsgevolg van vormverzuim binnen het strafproces

mr. G. van Leijen

Promotor: Prof. mr. C.P.M. Cleiren. *Probleemstelling:* Hoe kunnen de rechtsgevolgen worden bepaald die aan vormverzuimen begaan in het strafproces zouden moeten worden verbonden?

Doel: Met het onderzoek wordt beoogd om vanuit een theoretisch en normatief kader enig licht te werpen op de vraag wanneer, door wie of wat, in welke gevallen en op welke gronden het recht rechtsgevolgen behoort te verbinden aan de niet-naleving van strafprocesrechtelijke voorschriften wat de aard is van deze rechtsgevolgen. Beoogd wordt hiermee enige systematiek en een aantal normatieve uitgangspunten te formuleren die bij wetgeving en

rechtspraak inzake het onderwerp van nut kunnen zijn.

Opzet: Op basis van een aantal vastgestelde normatieve en systematische uitgangspunten wordt een analysekader opgebouwd waarin een antwoord op de vraagstelling wordt geformuleerd. Bij het ontwerp daarvan wordt met name gebruik gemaakt van een analyse van begrippen en verbanden, waartoe hun betekenis en onderlinge samenhang in meerdere rechtsstelsels worden bestudeerd. Aan dit kader zullen tenslotte een aantal positief-rechtelijke facetten van het onderwerp worden getoetst.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

222

Het Openbaar Ministerie in civilibus

mr. M.E. de Meijer

Promotor: Prof. mr. H. de Doelder.

Methoden en technieken: Analyse van bestaande onderzoeksgegevens, case study, interviews, literatuuronderzoek, participerende observatie.

Probleemstelling: Wat zijn de bijzondere taken en positie van het openbaar ministerie in civilibus, zowel in historisch als huidig perspectief, en hoe kan hiermee invulling worden gegeven aan de rechtshandhaving?

Doel: Met het onderzoek wordt vanuit een rechtsdogmatisch, rechtstheoretisch en rechtspolitieke benadering weergegeven welke civiele instrumenten het openbaar ministerie ten dienste staan en met welk doel. Daarbij wordt tevens onderzocht welke positie het openbaar ministerie in dit kader inneemt ten opzichte van de burger, de overheid en de rechter. Beoogd wordt hiermee om de taak en positie van het openbaar ministerie in civilibus opnieuw te doordenken

en een aantal uitgangspunten te formuleren die bij de rechtshandhaving van belang kunnen zijn.

Opzet: Op basis van een beschrijving en systematisering van de relevante regelgeving op dit vlak, zowel vanuit een historisch als huidig perspectief, wordt een kader gevormd waarin een antwoord op de vraagstelling wordt geformuleerd.

Publicatievorm: Dissertatie.

Einddatum: 2001.

223

Sociale veiligheid in Europa; tussen risico-beheersing en structurele politiek

dr. R. van Swaaningen

Samenwerkingsverband: Università di Bologna, Universidad de Barcelona, Middlesex University, Rijksuniversiteit Gent, Universität des Saarlandes.

Doel, opzet, probleemstelling: Doel van het onderzoek is in kaart te brengen op welke wijze getracht wordt de sociale veiligheid in verschillende Europese grote steden of stedelijke regio's te verhogen. In eerste instantie wordt gekeken naar het *Città Sicure*-project in Emilia Romagna, de *Seguritat i Prevenció Urbana* in Barcelona, het Rotterdamse integrale veiligheidsbeleid, 'regeneration projects' in verschillende Londense boroughs, de 'veiligheidscontracten' in Gent. Ook het Hamburgse en Parijse veiligheidsbeleid zal worden bekeken. Hierbij zal worden gekeken naar 1) de gehanteerde begrippen van veiligheid en onveiligheid, risico, overlast, preventie, criminaliteit, sociale cohesie, gemeenschap, burgerzin enzovoort als zodanig; 2) de manieren waarop de vooronderstellingen waarop het veiligheidsbeleid gebaseerd is zijn onderzocht; 3) de politieke motieven en 4) criminologische analyses die aan een

bepaald veiligheidsbeleid ten grondslag liggen, of eventuele verschillen dienaangaande 5) ook gevolgen hebben voor de institutionele inbedding van dergelijk beleid, en 6) hoe en op welke gronden het 'succes' van verschillende projecten wordt beoordeeld. Dit comparatieve onderzoek gaat gepaard met een probleemstelling van theoretische aard. De centrale vraag hierbij is in hoeverre het veiligheidsbeleid in een bepaalde stad vooral een vorm van risico-justitie is (geënt op overlastbestrijding buiten de grenzen van strafrechtelijke legaliteit) en welke vormen van interventie vooral een aanzet zijn om op een meer structurele, sociale wijze iets aan (de oorzaken van) criminaliteit te doen.

Einddatum: Doorlopend project.
Publicatievorm: Artikelen, rapportages C.N.R., boek.

224
Determinanten van (on)veiligheidsgevoelens; een rechtspsychologisch onderzoek naar de beleving van veiligheid en onveiligheid in een stedelijke omgeving.

drs. G.N.G. Vanderveen

Samenwerkingsverband: Grootstedelijke Veiligheid.

Promotor: Prof. dr. D.J. Hessing.
Onderzoeksinstelling: Sanders Instituut Juridische Faculteit Rotterdam.

Doel: Het inventariseren en evalueren van operationalisaties van diverse (deel)concepten die gebruikt worden in empirisch onderzoek op het gebied van onveiligheidsbeleving zodat een meer betrouwbaar en valide meetinstrument kan worden ontwikkeld. Dit meetinstrument wordt vervolgens gebruikt in diverse studies om meer inzicht te krijgen in de situationele en individuele

factoren die van invloed zijn op de onveiligheidsbeleving.

Opzet: In verschillende studies zal met behulp van diverse methoden (interview, survey, experiment) het meetinstrument worden ontwikkeld en een psychologisch model worden getoetst.

Einddatum: Juni 2001.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen.

225
Geschiedenis jeugd-(beschermings)recht

dr. C.G.M. van Wamelen

Doel: Bestudering van de geschiedenis van het jeugd-(beschermings)recht.

Opzet: Literatuurstudie, interviews en ander bronnenonderzoek.

Publicatievorm: De komende tien jaar zullen er deelpublicaties verschijnen, te weten (werktitels): 2003: De kinderbescherming in Nederlands Indië; 2005: Honderd jaar Kinderwetten. Reeds verschenen de publicaties: 'Kinderbescherming in oorlogstijd; de strijd tegen het wangedrag van de jeugd', *Tijdschrift voor familie- en jeugdrecht*, nr. 5, 1995, pp. 98-111; 'Honderd jaar Pro Juventute', *Proces*, nr. 3, 1996, pp. 47-51.

226
Shipping cocaine through the Rotterdam port; risk perceptions of Colombian cocaine entrepreneurs

drs. D. Zaitch

Doel: De probleemstelling van het onderzoek luidt als volgt: Wat zijn, vanuit het perspectief van Colombiaanse drugshandelaren, de zwakke plekken in het vervoers- en controlesysteem in de Rotterdamse haven en op welke wijze wordt hiervan door hen gebruik gemaakt? De probleemstelling is uitgewerkt in de volgende onderzoeksvragen: In hoeverre maken Colombiaanse

drugshandelaren bij de doorvoer en afzet van illegale goederen een afweging tussen de gelegenheidsstructuren die diverse Europese havens hen te bieden hebben en waarop zijn die afwegingen gebaseerd? Hoe verhoudt de positie van Rotterdam zich in dit verband tot andere Nederlandse en buitenlandse havens? Welke sterke en zwakke punten openbaren zich in de beleving van Colombianen in het vervoers- en controle systeem in de Rotterdamse haven? Op welke wijze worden illegale goederen door Colombiaanse groepen in Nederland aan land gebracht of overgeslagen?

Opzet: Het onderzoek is kwalitatief van aard. Behalve een onderzoek van de bestaande literatuur - over de drugshandel die via de Rotterdamse haven plaatsvindt en over georganiseerde misdaad - vormen interviews met Colombianen (die al dan niet betrokken zijn bij criminele activiteiten) het leeuwendeel van het onderzoek. Het zal hier gaan om open diepte-interviews binnen verschillende situaties waarin Colombianen zich in Nederland bevinden - van de gevangenis tot het specifieke Latijnse uitgaanscircuit. Gezien het precaire karakter van dergelijke interviews, en de daartoe noodzakelijke vertrouwensrelatie tussen de onderzoeker en zijn onderzoeksgroep, kan bij dit type onderzoek geen gebruik worden gemaakt van politiebronnen.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Rapport EUR.

227

Veiligheid en onveiligheid; een juridische, juridisch-filosofische en sociaal-wetenschappelijke analyse

mr. R.W. van Zuijlen

Samenwerkingsverband: Sanders Instituut, UPT Veiligheid, Sectie rechtsfilosofie (EUR).

Promotoren: Prof. dr. D.J. Hessing en dr. J.V.A.G. Piret (co-promotor).

Doel: Komen tot een fundamentele betekenis/definitie/omschrijving van het begrip 'veiligheid', welke ten grondslag kan worden gelegd aan wetgeving en beleid waarin veiligheid een rol speelt.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.

Einddatum: Augustus 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

228

Maatschappelijke veiligheid

Vele onderzoekers

Samenwerkingsverband: TNO, NSCR, EUR.

Doel: De onderzoeksschool Maatschappelijke veiligheid heeft als missie: het verrichten van wetenschappelijk multidisciplinair onderzoek en de wetenschappelijke vorming van onderzoekers op het gebied van de maatschappelijke veiligheid. De drie centrale onderzoeksthema's van de onderzoeksschool zijn openbare orde, criminaliteit en grootschalige ongevallen. Deze drie thema's krijgen ieder een samenhangende theoretische onderbouw. Onder Openbare Orde richt de aandacht in het onderzoek zich op de openbare orde en de rechtshandhaving. Het onderzoek is zowel rechtswetenschappelijk als empirisch. Onder het thema criminaliteit richt het onderzoek zich onder meer op afwijkend gedrag, overlast, belaging, subjectieve overlast e.d. Onder het thema Grootschalige ongevallen wordt onderzoek verricht naar subthema's als zorgplicht, redelijke technologie, technologie en aansprakelijkheid en risico-aanvaarding. Binnen het aandachtsgebied maatschappelijke veiligheid zijn een viertal

aandachtsgebieden uiterst relevant om – in multidisciplinaire samenwerking – de kaders van de technologische mogelijkheden, hetzij voor de burger, hetzij voor de veiligheidsorganisaties nader te analyseren en vast te leggen. Dit zijn: 'Ontwikkeling van veiligheidsmodellen', 'Ontwikkeling van juridische en maatschappelijke kaders voor toegestane methodieken voor informatievergaring en observatie', 'Gewenste rol en organisatie van politie inclusief scope van informatievoorziening', en 'Presentatie veiligheidsbeleid naar burger'.

Opzet en methoden: Veiligheidsvraagstukken vergen een geïntegreerde benadering vanuit de verschillende mens- en maatschappijwetenschappen, gezondheidswetenschappen en technische en natuurwetenschappen.

Einddatum: Onbepaald.

Publicatievorm: Dissertaties en andere boeken, rapporten, artikelen. Reeds verschenen: H. Moerland en F. Boerman, *Georganiseerde misdaad en betrokkenheid van bedrijven*, Alphen aan de Rijn, Samson, 1999.

**Universiteit Utrecht
Willem Pompe instituut voor
strafrechtswetenschappen**

Afgesloten onderzoek

229

**Recht voor algemeen
gestraften; dogmatisch-
juridische aspecten van
taakstraffen en penitentiaire
programma's**

dr. M.M. Boone

Deventer, Gouda Quint, 2000
(Pompe-reeks deel 31)
Zie JV7, 1999, nr. 283

230

**Misdaadvermogen en het
internationaal strafrecht; de
internationale samenwerking
door Nederland, de Neder-
landse Antillen en Aruba
inzake de bestrijding van het
witwassen en de confiscatie
van wederrechtelijk verkregen
voordeel**

dr. R. Lamp

Deventer, Gouda Quint, 2000
(Pompe-reeks deel 32)
Zie JV7, 1999, nr. 290

231

**De verbeterde strijd tegen
pedoseksen en kinderporno**

dr. mr. M. Moerings

In: M. Moerings, C.M. Pelsler, C.H. Brants (red.), *Morele kwesties in het strafrecht*, Gouda Quint, 1999

Lopend onderzoek

232

**Maatregelen in het belang van
het onderzoek in strafzaken
en de rechtspositie van de
verdachte**

mr. A.M. Berkhout-van Poelgeest

Promotoren: Prof. mr. C. Kelk en dr. P.J. Baauw (co-promotor).

Doel: Het onderzoek richt zich op een beschrijving van de 'maatregelen' (art. 62.2 jo 76 Sv jo art. 222, 225 Invoeringswet Sv.) in historisch en constitutioneel perspectief, in verband met hun plaats in het strafprocesrecht en het detentierecht. Per periode worden vanaf 1838 de beginselen van strafprocesrecht en detentierecht aangegeven die bij toepassing van de 'maatregelen' een rol spelen.

Probleemstelling: Wat is de rechtspositie van de verdachte ten aanzien van maatregelen in het belang van het onderzoek? Waar liggen de grenzen van dergelijke maatregelen?

Opzet: Literatuuronderzoek.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

233

Variaties voor drugsbeleid in Europa

drs. T. Boekhout van Solinge

Supervisor: Prof. dr. F. Bovenkerk.

Opdrachtgever: George Soros Foundation.

Doel: Vergelijking van het drugsbeleid in Nederland, Frankrijk en Zweden. Het gaat om de sociale constructies van het drugsprobleem, de uitgangspunten van het beleid en de uitvoering daarvan.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

234

Effectiviteit interventiestrategieën

prof. dr. F. Bovenkerk i.s.m. mw. B. Cohen (WODC)

Financiering: Openbaar Ministerie.

Doel: Het toegankelijk maken van criminologische kennis op het gebied van werkzame interventiestrategieën voor een serie veel voorkomende en/of lastige criminaliteitsproblemen: diefstal, uitgaansgeweld, overtreding van de maximumsnelheid, dronken rijden, racistisch geweld, ambtelijke corruptie, straatroof, rondhangende jongeren, onveiligheid op school mensenhandel/prostitutiebeleid, het illegaal sorteren van afval, huiselijk geweld, autokraak en illegaal wapenbezit. Aan de hand van een vast 'format' presenteren de criminologen die veel van deze problemen weten hun kennis omtrent het delict en werkzame interventies. Het informatiesysteem wordt toegankelijk gemaakt voor het O.M. (en anderen die het willen gebruiken) in een geautomatiseerd bestand.

Einddatum: Doorlopend voor drie jaar.

235

Multiculturaliteit in misdaad en straf

prof. dr. F. Bovenkerk, prof. dr. C. Kelk, prof. dr. M. Bovens, dr. mr. M. Moerings en dr. Y. Yesilgöz

Financiering: NWO-aandachtsgebied.

Projectomschrijving: In hoeverre moet het ontstaan van een multiculturele samenleving met een gedifferentieerd criminaliteitspatroon tot uitdrukking komen in pluriformiteit van het recht en in het bijzonder in het strafrecht? Deze vragen worden beantwoord aan de hand van een drieledige probleemstelling: In hoeverre is er in Nederland sprake van etnische specificiteit in de opvattingen over misdaad en straf? In hoeverre staan de uitvoerders van het strafrecht bloot aan druk om delinquenten uit etnische minderheden apart te behandelen en welke oplossingen hebben zij daarvoor gevonden? In hoeverre kunnen bijzondere afhandelingsmodaliteiten worden gerechtvaardigd en is het mogelijk om een normatieve theorie over mogelijkheden en grenzen van etnisch pluralisme in het strafrecht te ontwikkelen? Het project zal worden uitgevoerd door twee 'postdocs', aangevuld met enkele aio's en het team van de aanvragers.

Einddatum: Voorjaar 2002.

Publicatievorm: Een boek, artikelen en op termijn een serie dissertaties.

236

Een probleemverkenning op het gebied van politie en etnische minderheden terzake van vraagstukken effectiviteit van politiewerk

prof. dr. F. Bovenkerk en dr. D. Korf

Supervisie: G. Horstmann.

Opdrachtgever: LSOP.

Doel: Het verkrijgen van overzicht van alle bijzondere criminaliteitsproblemen die samenhangen met de vorming van een multi-etnische samenleving alsmede alle interventiemodaliteiten die door de politie in Nederland en omliggende landen zijn uitgeprobeerd en daarbij behorende evaluaties en tenslotte het vervaardigen van een voor de politie bruikbaar informatiesysteem hieromtrent. Wat heeft de politie allemaal geprobeerd om effectief op te treden tegen specifieke etnische misdaad; rondhangende groepen, racistisch geweld, interetnische conflicten enzovoort? Zijn daar ook ingrepen of projecten bij die aantoonbaar helpen? De expertise zal via Politie Intra Net voor de politie landelijk toegankelijk worden gemaakt.

Einddatum: Doorlopend.

237

Doding in gezinsverband

dr. F.A.M.M. Koenraadt

Doel/probleemstelling: Empirisch onderzoek naar gevallen van partnerdoding en kinderdoding.
Einddatum: Doorlopend onderzoek.
Publicatievorm: Boek en artikelen in vaktijdschriften.

238

Forensisch psychiatrische en psychologische rapportage

dr. F.A.M.M. Koenraadt

Samenwerkingsverband: Het Pieter Baan Centrum, Psychiatrische Observatiekliniek van het Gevangeniswezen.
Doel: Aan de hand van actuele en historische processen inzichtelijk maken hoe in de Nederlandse strafrechtspleging de aandacht voor de persoon van de verdachte vorm heeft gekregen.
Opzet: Onderzoek naar huidige en oude (van rond de eeuwwisseling) forensische psychiatrische rapporten. Het materiaal bestaat

onder meer uit: de huidige rapporten (uit het Pieter Baan Centrum); de oude rapporten (deze worden onderzocht in de Rijksarchieven). Daarnaast literatuurstudie.

Einddatum: Lopend onderzoek.

Publicatievorm: Naar aanleiding van dit onderzoek verscheen reeds en zal nog verschijnen een aantal artikelen.

239

Evaluatie Wet Terwee; juridische knelpunten

dr. R. Kool en dr. mr. M. Moerings

Doel: Op verzoek van het ministerie van justitie wordt empirisch onderzoek verricht naar mogelijk juridische knelpunten van de wet Terwee. Hiervoor zijn interviews gehouden met rechters en officieren van justitie bij een vijftal rechtbanken en parketten. De aan de orde gestelde onderwerpen betreffen onder meer de toekenning van immateriële schade, de schadevergoedingsmaatregel en de daarbij behorende vervangende hechtenis die niet echt vervangend is, de schade bij *ad info* gevoegde zaken, de aansprakelijkheid voor schade bij meerdere daders in een strafzaak.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikel in wetenschappelijk tijdschrift.

240

Het beginsel der externe openbaarheid in de Nederlandse strafrechtspleging

mw. mr. L. van Lent

Doel: Het beantwoorden van de vraag welke problemen zich voordoen in de Nederlandse strafrechtspleging bij de realisering van het beginsel der externe openbaarheid, gelet op het doel van het beginsel en recente ontwikkelingen met betrekking tot de media en de strafrechtspleging zelf.

Opzet: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek: in de eerste plaats komen hier literatuur- en bronnenonderzoek (jurisprudentie van Hoge Raad en Europees Hof voor de Rechten van de Mens) in aanmerking. Daarbij zal het gaan om zowel juridische literatuur als sociaal-wetenschappelijke literatuur met betrekking tot de betekenis en onderlinge samenhang van openbaarheid, media en overheid in het kader van de strafrechtspleging. Rechtsvergelijking: object van het onderzoek is de situatie in Nederland; het ligt dan ook niet in de bedoeling om tot een vergelijking te komen met andere landen. Desalniettemin, de huidige ontwikkelingen, zowel in de strafrechtspleging als in de media, worden veelal aangeduid met 'Amerikanisering', een term die overigens staat voor de situatie in landen die aan de openbaarheid in strafzaken en de daarbij behorende afweging van fundamentele rechten op geheel andere wijze vormgeven. Het ligt voor de hand dat de feitelijke en juridische situatie in een van die landen op zijn minst betrokken wordt in dit onderzoek.
Einddatum: 2003.
Publicatievorm: Dissertatie.

241 Internationale samenwerking in strafzaken en rechtsbe- scherming

mr. I.J.K. van der Meer

Doel: Vergelijkend onderzoek (Nederland, Verenigde Staten en Zwitserland) naar de individuele rechtsbescherming bij internationale strafrechtelijke samenwerking.
Opzet: Literatuuronderzoek.
Einddatum: 2002.
Publicatievorm: Dissertatie.

242 De Raad voor de Kinderbe- scherming en de multicultu- rele samenleving

drs. B. Oude Breuil

Supervisors: Prof. dr. F. Bovenkerk en dr. Y. Yesilgöz.

Opdrachtgever: Raad voor de Kinderbescherming.

Doel: Het doordenken van de vraag in hoeverre de organen van de strafrechtspleging in brede zin in casu de Raad voor de Kinderbescherming, rekening moeten houden met de etnische diversiteit van zijn cliëntenbestand.

Opzet: de onderzoeker gaat na of en op welke wijze de uitvoerders en beleidsbepalers van de Raad in de uitoefening van hun werk voor zover dat met jeugdmisdaad te maken heeft, rekening houden met etnische diversiteit. Interviews en waar mogelijk een moment van participerende observatie.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Rapport.

243 Strafrecht en privacy

dr. C.M. Pelsler

Doel: Als het gaat om het recht op privacy in de sfeer van het straf(proces)recht, dan wordt dit doorgaans in verband gebracht met strafvorderlijke opsporingsmethoden en dwangmiddelen. De (mogelijke) relatie tussen privacy en materieel strafrecht is tot op heden enigszins onderbelicht gebleven. Probleemstelling van onderhavig onderzoek vormt de vraag wat de betekenis van het recht op privacy voor het materiële strafrecht is. Onderzocht wordt in hoeverre het recht op privacy reeds (in)direct aan wetgeving (of juist het ontbreken daarvan) ten grondslag ligt en in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om privacy als te beschermen rechtsbelang te introduceren.

Opzet: Bronnenonderzoek (wetgeving, rechtspraak, literatuur).
Einddatum: Doorlopend project.
Publicatievorm: Artikelen.

244

Liquidaties in Nederland en de ontwikkeling van de georganiseerde misdaad met bijzondere aandacht voor etnische differentiatie

dr. M. van de Port Supervisor:
Prof. dr. F. Bovenkerk.

Opdrachtgever: Ministerie van justitie (WODC). Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het Ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Het geven van overzicht van de criminele milieus (onder andere etnisch) waarin liquidaties voorkomen. Dit geschiedt door studie van vijf jaar politiedossiers van alle zaken die mogelijk op liquidatie betrekking hebben. Het onderzoek gaat in op kwesties van definitie, meten, en interpreteren.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Boek.

245

De Russische georganiseerde misdaad in Nederland

dr. D. Siegel

Supervisors: prof. dr. F. Bovenkerk en prof. dr. M. Amir.

Opdrachtgever: Ministerie van justitie, WODC. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Bepalen van aard en omvang van de zware en georganiseerde misdaad van Russisch-sprekenden in Nederland. De onderzoekster die van oorsprong Russisch is probeert het probleem te bestuderen met behulp van antropologische veldtechnieken.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Boek.

246

Harmonisatie en harmoniserende maatregelen in het strafrecht

mr. F.M. Tadic

Promotoren: prof. mr. C.H. Brants en dr. A.H. Klip.

Doel: Kern van het onderzoek is te bepalen in hoeverre zowel bestaande bindende gemeenschappelijke instrumenten, als niet bindende rechtsinstrumenten een harmoniserende werking hebben en zo condities voor harmonisatie af te leiden.

Opzet: Literatuuronderzoek, interviews.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie.

247

Rechtspositie jeugdigen in jeugdbeschermingsinrichtingen

mr. drs. A. van Vliet

Promotor: Prof. mr. C. Kelk.

Doel: Studie naar de (rechts)positie van jongeren in justitiële jeugdinrichtingen.

Opzet: Het onderzoek bestaat onder meer uit het analyseren van beklagzaken in vergelijking met die in het gevangeniswezen en in het vergelijken van de rechtspositie in de rijksinrichtingen met die in de particuliere inrichtingen. Ook de komende Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen wordt in de beschouwingen betrokken.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Een reeks artikelen en/of andere publicaties, uitmondend in een dissertatie. Tussentijds: het schrijven van annotaties bij uitspraken op beklagzaken van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen.

248

Interne openbaarheid en 'fair trial' in strafzaken*mr. T.G. van der Zwaag**Samenwerkingsverband:*

Onderzoeksschool Rechten van de Mens; prof. dr. C.H. Brants.

Doel: Reikwijdte, beperkingen en afdwingbaarheid van interne openbaarheid in strafzaken.*Opzet:* Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.*Einddatum:* 2000*Publicatievorm:* Dissertatie.**Katholieke Universiteit Brabant
Vakgroep strafrechts-
wetenschappen****Lopend onderzoek**

249

De materiële jurisdictie van het permanente internationale strafhof*mw. mr. M. Boot**Promotoren:* Prof. mr. W.J.M. van Genugten en prof. dr. N. Keijzer.*Begeleider:* Drs. A.M. van Kalmthout.*Doel:* Analyse van de strafbaarstellingen in het statuut voor het permanente internationale strafhof (Rome 1998) in het licht van het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel. Het onderzoek richt zich op de strafbaarstelling van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven.*Opzet:* Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.*Einddatum:* September 2000.*Publicatievorm:* Dissertatie.

250

Oplegging en executie van de ontnemingsmaatregel (art. 36° Sr.)*mr. M.J. Borgers**Financier:* Het onderzoek wordt gefinancierd door NWO-REOB.*Doel:* Het onderzoek heeft betrekking op de grondslagen van de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, de criteria voor oplegging van de ontnemingsmaatregel en de aansprakelijkheden in de executiefase (onder andere met het oog op witwasconstructies).
Opzet: Literatuur- en jurisprudentiestudie, vanuit zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk perspectief. Rechtsvergelijking.*Einddatum:* December 2000.*Publicatievorm:* Dissertatie en artikelen.

251

**Het persoonlijkheids-
onderzoek in het strafrecht***E.J.P. Brand**Promotoren:* Prof. dr. T.I. Oei en prof. mr. P.C. van Duyne.*Doel:* Historische en actuele schets van de opkomst en de toepassing van het psychologisch onderzoek in het strafrecht.*Opzet:* Weergave van de in de loop van een eeuw gevoerde discussie tussen psychiaters en psychologen enerzijds en tussen gedragskundigen en de rechterlijke macht anderzijds.*Einddatum:* Voorjaar 2001.*Publicatievorm:* Artikelen en proefschrift.

252

Affectief agressief gewelddadig gedrag*drs. R.C. Brouwers**Promotor:* Prof. dr. T.I. Oei.*Doel:* Onderzoek naar de verklarende en therapeutische kwaliteit van de klinische factoren gebaseerd op de catastrofe theorie gericht op affectief agressief gewelddadig gedrag.*Opzet:* Klinisch onderzoek.*Einddatum:* Eind 2001.*Publicatievorm:* Artikelen en eventueel dissertatie.

253

Political transition, criminal law and reconciliation*mr. drs. A. Ellian**Promotoren:* Prof. mr. M.S. Groenhuijsen.

Doel: De spanning tussen het strafrecht en de verzoening in de politieke overgangperiode is het centrale thema van dit onderzoek. Door de ontbinding van de oude macht kampt de onderdrukte (de nieuwe macht) met de erfenis van de ontbonden macht (de grove schendingen van de mensenrechten). Wat moet in deze situatie gebeuren met de mensen die de geweldmachine van het oude regime dienden? Het recht moet in deze situatie de geschikte instrumentaria en kaders vinden, waarbinnen het verleden definitief beslecht kan worden. De rol en de mogelijkheden van het strafrecht en de verzoening bij het berechten of vergeven van de daders enerzijds en het tot stand brengen van een nieuwe orde (de rechtsorde) anderzijds zijn de fundamentele zaken die gedurende dit onderzoek aan de hand van de werkzaamheden van de Waarheids- en verzoeningscommissie in Zuid-Afrika uitgediept en geproblematiseerd zullen worden. Daarnaast zal er aan strafrechtelijke begrippen (zoals dader, slachtoffer of legaliteitsbeginsel) een bijzondere aandacht worden besteed.

Opzet: Literatuur- en empirisch onderzoek.*Einddatum:* Februari 2001.*Publicatievorm:* Dissertatie.*Samenwerkingsverband:* Schoordijk-instituut KUB.*Promotoren:* Prof. B.W.N. de Waard, mr. W.E.C.A. Valkenburg, prof. mr. A.J.C. de Moor-van Vugt.

Doel: De verwevenheid van de verschillende systemen van rechtshandhaving brengt met zich dat bewijs dat binnen het ene systeem vergaard wordt, overgedragen kan worden – en ook wordt – ten behoeve van rechtshandhaving binnen een ander systeem. Het onderzoek concentreert zich rond de uitwisseling van onrechtmatig verkregen bewijs. Deze bewijsuitwisseling geeft aanleiding tot nadere bezinning over de vragen wanneer bewijs onrechtmatig verkregen is en welke consequenties verbonden zouden moeten worden aan onrechtmatige bewijsgaring. De uiteindelijke vraag die in dit onderzoek dient te worden beantwoord is of, dan wel in hoeverre, de beginselen die de bewijsgaring en de consequenties die verbonden worden aan onrechtmatige bewijsgaring normeren, een vakgebied-overschrijdende invulling dienen te krijgen.

Opzet en onderzoeksmethoden: Literatuur- en jurisprudentie-onderzoek. Interne rechtsvergelijking tussen strafrecht, bestuursrecht en civiel recht. Externe rechtsvergelijking met Duitsland en de Verenigde Staten.

Einddatum: November 2002.*Publicatievorm:* Dissertatie.

Daarnaast zullen tussentijds wetenschappelijke artikelen worden gepubliceerd.

254

De toelaatbaarheid van onrechtmatig verkregen bewijs in andere trajecten dan waar het is verkregen*mr. M.C.D. Embrechts*

255

De rol van het kort geding in strafzaken*mr. E.S.G.N.A.I. van de Griend**Promotor:* Prof. mr. M.S. Groenhuijsen.

Doel: De laatste jaren is de rechter in kort geding met regelmaat geconfronteerd met problemen van strafrechtelijke aard. De vraag is nu of dit een wenselijke ontwikkeling is. Wellicht moet er in het strafrechtelijke systeem zelf een algemene rechtsgang voor spoedeisende situaties worden geschapen zoals ook in het Ontwerp Wetboek van Strafvordering Nederlandse Antillen is gebeurd. In dit onderzoek zal tevens in kaart worden gebracht in welke situaties er blijkbaar behoefte is aan het oordeel van de rechter in kort geding. Wie partij zijn in het geding alsmede van wie de aangevochten beslissing afkomstig is zijn daarbij belangrijke aspecten. De verhouding tussen privaatrecht en strafrecht ligt aan het onderzoek ten grondslag.

Opzet: Grotendeels literatuur- en jurisprudentie-onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

256

Community Service in Western-Europa

drs. A.M. van Kalmthout

Promotoren: Prof. mr. P.J.P. Tak en prof. mr. M.S. Groenhuijsen.

Doel: In het onderzoek wordt nagegaan hoe binnen de landen van de Raad van Europa de nieuwe strafsancie dienstverlening zich heeft ontwikkeld. Tevens wordt de juridische vormgeving van deze sanctie in verschillende landen met elkaar vergeleken en wordt uitvoerig ingegaan op de ervaringen met deze sanctie in de praktijk.

Probleemstelling: In het onderzoek komen onder meer de volgende vraagpunten aan de orde: In hoeverre is er bij de dienstverlening sprake van een nieuwe sanctie, anders gezegd, in welk opzicht wijkt de huidige verschijningsvorm af van de vroeger bekende 'arbeidsstraf'?

In hoeverre beantwoordt deze strafsancie aan de daaraan toegekende intrinsieke en extrinsieke doelstellingen? In hoeverre beantwoordt de juridische vormgeving van de dienstverlening aan grondwettelijke en internationale verdragrechtelijke bepalingen? Hoe verhouden de diverse wettelijke regelingen zich tot elkaar?

Opzet: Hoofdzakelijk (rechtsvergelijkend) literatuuronderzoek en interviews.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie. Enkele monografieën zijn reeds verschenen.

257

Vreemdelingenbewing in Europa

drs. A.M. van Kalmthout

Samenwerkingsverband: Max Planck Instituut te Freiburg.

Doel: In dit onderzoek wordt de rechtspositie van de illegale vreemdeling in de landen van de EU bestudeerd en vergeleken. Bijzondere aandacht krijgt de strafbaarstelling van het illegaal verblijf in sommige landen en de vrijheidsbenemende maatregelen die het gevolg kunnen zijn van het ongedocumenteerd in een land verblijven. Onderzocht wordt hoe deze vrijheidsbeneming in overeenstemming is met de internationale mensenrechtenverdragen.

Opzet: Literatuurstudie, jurisprudentie-onderzoek, rechtsvergelijking.

Einddatum: Doorlopend project.

Publicatievorm: Boek en artikelen.

258

Differentiatie in strafoplegging en strafuitvoering

drs. A.M. van Kalmthout

Doel: De toename in de omvang en diversiteit van de criminaliteit heeft

geleid tot een druk op het Nederlandse gevangeniswezen. Die druk kon niet alleen worden opgelost door vergroting van de capaciteit van de justitiële inrichtingen. Deze maatschappelijke ontwikkeling leidde echter ook tot een streven naar hervorming van het sanctiestelsel van het Wetboek van Strafrecht. In dat verband kan worden gewezen op een tendens, waarbij de wijze van afdoening van strafbare feiten en de op te leggen sancties worden gerelateerd aan de aard van de betreffende delictscategorie. Met name ten aanzien van de kortere vrijheidsstraffen kan worden gesproken van een verschuiving van vrijheidsstraf naar *community based sanctions* en *community based executions*. Een opmerkelijk gevolg van deze verschuiving is de toename aan verantwoordelijkheid voor de executie en de in dat kader uit te oefenen bevoegdheden van niet-justitiële organen; een vorm van privatisering van bepaalde delen van de strafrechtspleging. Met betrekking tot vermogenssancties wordt gezocht naar mogelijkheden om problemen bij de incasso op te lossen en naar wijzen van sanctionering van delicten die in hoofdzaak vanwege de grote financiële voordelen worden begaan. Bij deze ontwikkelingen in de strafwetgeving op het terrein van het sanctierecht staat de balans tussen de diverse bij de strafoplegging en strafuitvoering betrokken instanties – O.M., rechter en administratie – centraal. Aangezien in dit onderzoek kwesties worden aangeroerd, die ook in West-Europees verband in het strafrechtelijke onderzoek een belangrijk thema vormen, zal voor de rechtsvergelijkende component een vooraanstaande plaats worden ingeruimd.

Einddatum: Doorlopend project.

Publicatievorm: Wetenschappelijke artikelen en korte monografieën.

259

Implementatie van Staatsburger beslissingen met betrekking tot nationale uitspraken die in kracht van gewijsde zijn gegaan

mr. P.H.P.H.M.C. van Kempen

Samenwerkingsverband: Schoordijk Instituut, KUB/T.M.C. Asser Instituut, Den Haag.

Promotoren: Prof. mr. J. de Hullu en dr. mr. W.E.C.A. Valkenburg.

Doel: Het onderzoek richt zich op de vraag of en zo ja, welke voorzieningen voor de klager en eventuele derden aanwezig (moeten) zijn, om na een beslissing van een Staatsburger instantie, waaruit blijkt dat de nationale rechter het EVRM heeft geschonden, de oorspronkelijke beslissing aan te vechten. Deze centrale probleemstelling zal met name worden uitgewerkt aan de hand van vier, onderling samenhangende, deelonderwerpen/vragen: In welke situaties bestaat er aanleiding om ten gevolge van een uitspraak van een Staatsburger instantie een afgesloten procedure te heropenen? Deze vraag zal vanuit strafrechtelijke, civielrechtelijke en administratiefrechtelijke invalshoek aan de orde worden gesteld. Zijn bij voorbeeld aangepaste herzieningsregelingen in het Wetboek van Strafvordering een mogelijkheid om de beslissing van de nationale rechter opnieuw ter discussie te stellen of bestaat de noodzaak voor een rechtsdiscipline overschrijdende regeling in de Wet op de Rechterlijke Organisatie? En, in aansluiting op de vorige deelvraag, hoe hebben andere West-Europese landen dergelijke problemen aangepakt?

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.
Daarnaast zullen er tussentijds wetenschappelijke artikelen worden gepubliceerd.

260 Internationale samenwerking; uitgaande rechtshulp in strafzaken

mr. J. Koers

Promotor: Prof. mr. M.S. Groenhuijsen en prof. mr. N. Keijzer.

Doel: In deze studie worden de bronnen van die internationale rechtshulp in kaart gebracht en zodanig beschreven en besproken, dat enerzijds het belang en de mogelijkheden voor de praktijk duidelijk worden, terwijl anderzijds ook de juridische samenhang blijkt. De verschillende verdragen, hun vorm en inhoud worden in

onderling verband beschreven en voor de praktijk uitgewerkt. De verschillende verdragen worden in relevante clusters besproken zoals: Beneluxlanden, Schengenlanden, landen die lid zijn van de Raad van Europa, landen met een Angelsaksisch rechtsstelsel zoals het Verenigd Koninkrijk, VS, Canada enzovoort, ERV-landen die geen Schengen-landen zijn, landen die partij zijn bij de VN-verdragen en de niet-verdragslanden. In deze benadering wordt niet alleen aandacht gegeven aan grondbegrippen als specialiteit, wederkerigheid en dergelijke, maar ook begrippen als bevoegde verzoeken autoriteit, huiszoeking, (conservatoir) beslag, getuigenverhoor, observatie, achtervolging, gecontroleerde aflevering komen aan de orde in hun specifieke verdragscontext. Welke bevoegdheden heeft een Nederlandse opsporingsambtenaar in het buitenland, wat is de waarde van een proces-verbaal inhoudende wat in het buitenland is bevonden? Rechtshulp in fiscale, douane en

Europese fraudes zal bekeken worden, specifieke problemen zowel als bijzondere mogelijkheden gebaseerd op aparte overeenkomsten komen daarbij aan de orde. Bij de uitgaande rechtshulp is de lokale wetgeving van de aangezochte staat van groot belang, omdat uiteindelijk de autoriteiten van de aangezochte staat bepalen of aan een rechtshulpverzoek kan worden voldaan. In dit verband wordt in ieder geval aandacht besteed aan de relevante wetgeving in een aantal landen als België, Duitsland, Zwitserland en de Verenigde Staten.

Opzet: Literatuur- en empirisch onderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

261 Maatnemen en maatgeven

drs. W.F. Kordelaar

Promotoren: Prof. dr. T.I. Oei en prof. mr. M.S. Groenhuijsen.

Doel: Richtlijnontwikkeling voor de berechting van de psychisch gestoorde delinquent.

Opzet: Kwantificerende praktijkstudie en kwalitatief onderzoek volgens de 'Delphi-methode'.

Einddatum: Eind 2002.

Publicatievorm: Artikelen uitmondend in dissertatie.

262 De strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap

F.G.H. Kristen

Promotor: Prof. mr. M.S. Groenhuijsen.

Doel: Bescherming van de belegger ter beurze is de door de wetgever aangegrepen grondslag voor de strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap. Deze op het oog heldere grondslag blijkt in de praktijk niet sluitend te zijn en geeft aanleiding tot onduidelijkheid over de reikwijdte van de delicts-

omschrijving. Voorts zijn allerlei strafvorderlijke complicaties aan het licht getreden, met als gevolg dat opsporing en vervolging van misbruik van voorwetenschap moeizaam verloopt.

Opzet: Literatuuronderzoek.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

263

Differentiatie in de afdoening van strafbare feiten

mr. D. van der Landen

Doel: Het uit 1926 daterende Wetboek van Strafvordering is ten aanzien van de afdoening van strafbare feiten geënt op de situatie dat één verdachte één of hooguit enkele delict(en) pleegt. Zo'n verdachte moest dan in de visie van de wetgever worden opgespoord, vervolgd en volgens één uniforme procedure berecht. Als gevolg van kwantitatieve en kwalitatieve verschuivingen in de criminaliteit zijn deze uitgangspunten in de afgelopen decennia aan een herbezinning onderhevig, waarbij in toenemende mate lijkt te worden geopteerd voor een differentiatie in de afdoeningswijze van (categorieën van) delicten. Zo heeft zich de praktijk van de voeging *ad informandum* van niet tenlaste gelegde strafzaken ontwikkeld. Nu deze praktijken op belangrijke punten afwijken van de procedure zoals die de wetgever in 1926 voor ogen stond, rijst de vraag of de uniforme procedure in de strafwet nog wel in alle gevallen voldoet. Daarnaast zijn de capaciteitsproblemen een belangrijke aanleiding geweest om bepaalde categorieën van delicten – bij voorbeeld op het terrein van de verkeersovertradingen – te depenaliseren. Deze feiten worden niet meer langs de strafrechtelijke weg afgedaan, maar op grond van het administratieve recht

afgehandeld. Naast deze ontwikkelingen als gevolg van kwantitatieve verschuivingen in het criminaliteitsbeeld, bestaat tevens de neiging om als gevolg van kwalitatieve ontwikkelingen inbreuk te maken op het stelsel van het Wetboek van Strafvordering.

Einddatum: Doorlopend project.

Publicatievorm: Wetenschappelijke artikelen.

264

Ambulante en klinische studie; een studie over de relatie tussen perverse object relatiepatronen en de mate van coverte en overte agressie en/of geweldpleging

mw. drs. K.M. Lehnecke

Promotor: Prof. dr. T.I. Oei.

Doel: Een indruk te krijgen op welke wijze perverse dynamische interactiepatronen kunnen resulteren in bepaalde fantasieën en gedragshandelingen die ten grondslag liggen aan seksueel delinquent gedrag.

Opzet: Dossieronderzoek 1996/1997.

Gegevens uit ambulante en klinische rapportages van tbs-patiënten.

Publicatievorm: Artikelen en proefschrift.

265

Strafrechtelijke sanctionering van milieudelicten in een bestuursrechtelijk kader

mr. J.C. Oudijk

Promotor: Prof. mr. J. de Hullu en prof. mr. Th. A. de Roos (Rijksuniversiteit van Leiden).

Probleemstelling: Op welke wijze kunnen bij de oplegging van de bedrijfsgerichte en reparatoire sancties uit de WED fricties met rechten verworvenheden-beslissingen van bestuurlijke instanties en rechten van derden vermeden worden?

Opzet: Onder gebruik van inzichten uit de ontwikkeling in de strafrechtsdogmatiek, de rechtsvergelijking en de rechtseconomie zal naar een oplossing voor de gesignaleerde potentiële fricties worden gezocht.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

266

De straf- en auteursrechtelijke positie van bij Bulletin Board Systems en Internet betrokken actoren

mr. ir. M.H.M. Schellekens

Promotoren: Prof. mr. M.S.

Groenhuijsen en prof. mr. J.E.J.

Prins.

Doel: Onderzoek naar de straf- en auteursrechtelijke

aansprakelijkheidspositie van Internet access- en service-providers, telecom-operators, gebruikers en auteursrechthebbers voor en bij communicaties en publicaties via BBS of Internet.

Opzet: Literatuuronderzoek, interne rechtsvergelijking tussen straf- en auteursrecht, eventueel interviews.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Dissertatie, tijdschriftartikelen.

267

Grondslagen van het oorlogsstrafrecht

mr. drs. E. van Sliedregt

Promotoren: Prof. mr. N. Keijzer, prof. mr. G.L. Coolen en prof. mr. W.J.M. van Genugten.

Samenwerkingsverband: Schoordijk Instituut en T.M.C. Asser Instituut.

Doel: Hoewel oorlogen worden gevoerd door staten zijn het tegenwoordig juist individuen die voor schendingen van het oorlogsrecht aansprakelijk worden gesteld. Het uit te voeren onderzoek richt zich op de vraag naar de grondslagen en de grenzen van de individuele aansprakelijkheid in

het oorlogsstrafrecht, waaronder het systeem van het internationale oorlogsrecht, verweren tegen individuele aansprakelijkheid voor schending ervan, en de betekenis van de hiërarchische verhoudingen voor de individuele aansprakelijkheid.

Opzet: Na uiteenzetting van de hoofdlijnen van het normensysteem van het internationale oorlogsrecht en van de historische ontwikkeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van juist individuen bij schending daarvan zal (rechtsvergelijkend) de strafrechtelijke aansprakelijkheid worden onderzocht van superieuren voor schendingen door ondergeschikten en die van ondergeschikten voor uitvoering van onrechtmatige bevelen van superieuren. Enkele specifiek oorlogsstrafrechtelijke verweren zullen daarbij aan de orde komen.

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

268

Fiscaal straf- en strafprocesrecht

mr. W.E.C.A. Valkenburg

Doel: De studie beoogt een wetenschappelijk verantwoord commentaar te geven op het fiscale straf- en strafprocesrecht zoals dat na de belangrijkste wetswijzigingen van 1 januari 1998 geldt. Zowel materiële onderwerpen (bijvoorbeeld de fiscale delicts-omschrijvingen, samenloop, meer algemene strafrechtelijke leerstukken in een fiscaal strafrechtelijke setting etc.) als processuele aspecten (bijvoorbeeld controle/opsporing, dwangmiddelen) komen aan de orde. Tevens wordt aandacht geschonken aan de internationale samenwerking/informatie-uitwisseling bij fiscale onderzoek.

Einddatum: Zomer 2001.

Publicatievorm: Monografie in fiscale studieserie.

269

Bestuurlijke boeten in het fiscale recht

mr. W.E.C.A. Valkenburg en mr. H.H.M. Maathuis

Doel: Geïnspireerd op het Öztürk-arrest heeft de Hoge Raad in 1985 beslist dat de fiscale boete bij navorderings- of naheffings-aanslagen moet worden gezien als een 'criminal charge' in de zin van art. 6 EVRM. Dit heeft tot gevolg dat de verdragsrechtelijke minimumgaranties in de boete-procedure van toepassing zijn. De reikwijdte van deze waarborgen heeft tot een stormvloed aan jurisprudentie geleid. Tegelijkertijd zijn diverse wetsvoorstellen in de Kamer behandeld die beoogde de boeteprocedure verdragsconform te laten verlopen. Het heeft tot 1 januari 1998 geduurd totdat de nieuwe boete-afdeling (VIII A Algemene Wet inzake Rijksbelastingen) in werking is getreden. In dit onderzoek worden die nieuwe boetevoorschriften besproken en wordt tevens bekeken of de nieuwe bepalingen voldoende garanties bieden in het licht van het EVRM. Bovendien worden de bepalingen besproken in hun relatie tot de gewijzigde strafrechtelijke bepalingen in de AWR.
Einddatum: Najaar 2000.
Publicatievorm: Monografie en artikelen.

270

Kinderdoding

drs. A.J. Verheugt

Promotor: Prof. dr. A.M.H. van Leeuwen en prof. dr. T.I. Oei en.
Doel: Meer inzicht krijgen in de bewuste en onbewuste motieven van ouders die hun eigen kinderen doden, de precipiterende

omgevingsfactoren en de relatie tussen deze twee.

Opzet: Dossieronderzoek en interviews.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Artikelen en eventueel proefschrift.

271

Commentaar op de Wet Computercriminaliteit

mr. F.P.E. Wiemans

Promotoren: Prof. mr. M.S. Groenhuijsen en prof. mr. H.W.K. Kaspersen.

Samenwerkingsverband: Centrum voor Recht en Informatisering, Schoordijk Instituut voor Grondslagenonderzoek en Rechtsvergelijking, KUB.

Doel: Op 1 maart 1993 is de Wet Computercriminaliteit in werking getreden. Deze regeling voorziet in een aantal substantiële wijzigingen in de wetboeken van Strafrecht en Strafvordering die nodig werden geacht in verband met de voortschrijdende toepassing van de informatietechniek. Deze studie beoogt een bespreking van en commentaar op de (ver)nieuw(d)e bepalingen in de genoemde wetboeken. Voor een goed begrip van de concrete bepalingen is de wetgeschiedenis onontbeerlijk. Veel van de te bespreken artikelen hebben – op grond van kritiek in de literatuur, kamervragen en amendementen – in de loop der tijd een aantal wijzigingen ondergaan of zijn later toegevoegd. Naast de toelichting van de regering zelf zal een bespreking van deze mutaties in relatie tot de eerste tekst (en de voorstellen van de Commissie Computercriminaliteit, zie ook hierna) al veel duidelijk kunnen maken over wat de werkgever precies heeft willen regelen en over de 'grenzen' van deze bepalingen. Doel van het boek is niet alleen het verschaffen van tekst en uitleg over

een nieuwe wettelijke regeling.

Tevens wordt een inhoudelijke kritiek, die kan uitmonden in aanbevelingen, beoogd.

Opzet: Bespreking van en commentaar op de strafvorderlijke bepalingen, mede aan de hand van de wetgeschiedenis en (overige) literatuur. Evaluatie van de opsporingspraktijk (in relatie tot de nieuwe wet); internationale aspecten; synthese; beantwoorden de Nederlandse bepalingen aan eisen van rechtmatigheid en doelmatigheid en sluiten zij aan bij internationale aanbevelingen voor wetgevingsprojecten?

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Universiteit Twente Internationaal Politie Instituut Twente

Afgesloten onderzoek

272

Evaluatie grootschalig optreden Gelderland-Midden

drs. S.M.G. Nieuwkamp en prof.

dr. C.D. van der Vijver

Universiteit Twente, IPIT, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Het onderzoek is een evaluatie van het grootschalig werken volgens de regeling Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden tijdens de Millenniumwisseling in (opdracht van) het regiokorps Gelderland-Midden. Centrale vraagstelling: Welke algemene en specifieke leermomenten en/of verbeterpunten zijn er bij het werken volgens de SGBO-regeling ten opzichte van de dagelijkse gang van zaken en hoe kunnen deze inzichten worden geplaatst in een algemeen evaluatiemodel?

Lopend onderzoek

273

Kennissysteem Nederlandse politie

drs. G.D. Bakker

Doel en probleemstelling: Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de Commissie Politie en Wetenschap. De politie is een kennisintensief bedrijf. Om te kunnen voldoen aan de toenemende behoefte aan informatie tijdens het werkproces, wordt gewerkt aan een geautomatiseerd kennissysteem, gericht op de ondersteuning van de professionaliteit bij de taakuitvoering van de organisatie. Het is van groot belang dat de structuur van het systeem aansluit op de wijze van bevraging. Dat vereist grondige kennis van de manier waarop informatie tijdens het werkproces wordt gebruikt. Teneinde na te gaan of de systemen die thans worden ontwikkeld daaraan voldoen, is onderzoek nodig naar het informatiegebruik in de praktijk.

Einddatum: Zomer 2001.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

274

Van wetenschappelijk tot opsporingsonderzoek

drs. A.R. Draisma, drs. S.M.G.

Nieuwkamp, prof.dr. C.D. van der Vijver en prof. mr. Y. Buruma

Samenwerkingsverband: Landelijke Projectgroep Zware Milieucriminaliteit. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede)gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.

Doel: Bestuderen en in kaart brengen van de aard, werkwijze en resultaten van een variatie aan onderzoeksvormen (fenomeen, wetenschappelijk, pro-actief) die in een samenwerkingsverband tus-

sen politie en wetenschap vorm krijgen. In het bijzonder wordt aandacht geschonken aan de kwaliteit en toegankelijkheid van diverse bronnen.

Opzet: Aan de hand van literatuurstudie en interviews met betrokken onderzoekers worden diverse vormen van onderzoek onderkend en de mogelijkheden en beperkingen van diverse bronnen en methoden van onderzoek in kaart gebracht.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Boek/rapport.

275

Politiekorpsen en oordelen van burgers

drs. J.B. Lammers

Promotoren: Prof. dr. C.D. van der Vijver en prof. dr. G.J.N. Bruinsma.

Doel: Het verwerven van inzicht in verbanden tussen het functioneren van politiekorpsen en de oordelen die burgers hebben over dat functioneren.

Probleemstelling: De Politiemonitor geeft een beeld van oordelen van burgers over het functioneren van de politie. Die oordelen blijken niet alleen sterk uiteen te lopen tussen politieregio's, zij veranderen ook in de loop der tijd binnen afzonderlijke regio's. Vaak wordt ervan uitgegaan dat de oordelen in belangrijke mate samenhangen met het feitelijke functioneren van de korpsen. Als dat zo is, dan kan de Politiemonitor een belangrijk sturingsinstrument betekenen. Er kunnen echter ook andere verklarende variabelen zijn, die een vergelijking tussen regio's bemoeilijken. Zo kunnen bijvoorbeeld de verwachtingen uiteenlopen tussen bepaalde streken van ons land, of tussen steden en platteland. Er is meer inzicht vereist in de achtergronden van de oordelen van burgers en de relatie van die oordelen met het functioneren van de politie.

Opzet: Literatuurstudie, empirisch onderzoek.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

276

Geschiedenis van de Nederlandse politie

dr. A.J.J. Meershoek

Doel en probleemstelling: Historisch onderzoek naar de lokale politiezorg in Nederland in de twintigste eeuw, geplaatst in zijn politieke en maatschappelijke context. Dit onderzoek is een van de bouwstenen voor een uiteindelijke Geschiedenis van de Nederlandse politie (in samenwerking met de Nederlandse Politie Academie).

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Boek en artikelen.

277

Turkse en Oost-Europese georganiseerde misdaad en onderzoeksmethoden.

drs. D.F. Slobbe

Samenwerkingsverband: IRT Noord- en Oost-Nederland.

Doel- en probleemstelling: Het gaat in dit project in de eerste plaats om een methodisch-technische begeleiding van verschillende onderzoeksprojecten naar georganiseerde misdaad, in het bijzonder het opstellen van criminaliteitsbeelden. Hierin wordt een crimineel feit in een bredere context dan strafrecht geplaatst, waarbij meer actoren betrokken zijn dan het O.M. en de politie. Kwetsbaarheden van de samenleving voor georganiseerde misdaad worden onderzocht, met het oogmerk om barrières op te werpen. Er worden dieptestudies begeleid met verschillende aandachtsgebieden. In deze studies wordt naast gegevens van politie (documenten, processen-verbaal, dossiers) ook gebruik gemaakt van andere databronnen. De onderzoe-

ker zorgt voor een methodologisch verantwoorde opzet en uitvoering van deze onderzoeken. Tevens worden er maten opgesteld voor de validiteit en betrouwbaarheid van de verkregen informatie. Daarnaast gaat speciale aandacht uit naar de ontwikkeling van methoden voor misdaadanalyse en de rol daarvan in opsporing, zoals sociale netwerk- en strategische analyse van criminele dadergroepen. Ook zal gepubliceerd worden over de mogelijkheden en beperkingen van de samenwerking tussen politie en wetenschap.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Artikelen en rapporten.

278

Kerntaken van de politie

dr. D.F. Slobbe, dr. A.J.J.

Meershoek en dr. C.D. van der Vijver

Doel en probleemstelling: De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven (politiewet 1993, artikel 2). Op deze manier is de taak van de politie omschreven in de politiewet. In de praktijk is echter gebleken dat deze omschrijving niet altijd duidelijkheid schept in de grenzen tussen politietaken en taken die niet tot die van de politie behoren. In Nederland is dan ook veel discussie over wat wel en niet tot de kerntaken van de politie behoort. Het gaat er in dit onderzoek niet om de kerntaken van de politie vast te stellen. Binnen dit onderzoek staat de volgende probleemstelling centraal: Op welke manier gingen men in Nederland in het verleden om met de kerntaken van de politie, op welke punten bestaat discussie

op het gebied van de kerntaken van de Nederlandse politie en welke opvattingen leven hierover bij sleutelpersonen? Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de Commissie Politie en Wetenschap.

Opzet: Literatuurstudie en interviews.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

279

Burgers, onveiligheid en politie

prof. dr. C.D. van der Vijver

Doel: Het verwerven van inzicht in achtergronden van gevoelens van onveiligheid bij de bevolking en de invloed die de politie heeft op die gevoelens.

Probleemstelling: De kennis over onveiligheidsgevoelens en de samenhang van die gevoelens met (het functioneren) van de politie is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De resultaten van empirisch onderzoek zijn echter niet eenduidig. Nader onderzoek zal hierin meer inzicht moeten bieden.

Opzet: Literatuurstudie, empirisch onderzoek.

Einddatum: Doorlopend project.

Publicatievorm: Artikelen.

280

Gebiedsgebonden politiezorg

prof. dr. C.D. van der Vijver, dr.

P.A.Th.M. Geurts, drs. O.J. Zoomer en drs. S.M.G. Nieuwkamp

Doel en probleemstelling: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties. Doel is inzicht krijgen in de vorm en inhoud die gebiedsgebonden politiezorg krijgt in de praktijk, de wijze waarop het management vorm en inhoud geeft aan de sturing van de gebiedsgebonden politie-ambtenaren en de

daadwerkelijke effecten van gebiedsgebonden politiezorg op de wijkveiligheid. Bovendien wordt getracht inzicht te krijgen in de aard en vorm van samenwerkingsverbanden van politie en relevante partners.

Opzet: Literatuurstudie, documentanalyse, veldstudie, quasi-experimentele opzet.

Einddatum: Maart 2001.

Publicatievorm: Rapport.

281

Georganiseerde criminaliteit m.b.t. Oost-Europa

dr. A.W. Weenink

Samenwerkingsverband: IRT Noord- en Oost-Nederland.

Doelstelling: Het project beoogt een aantal dieptestudies op te leveren van georganiseerde criminaliteit die op een of andere manier verbonden is met Oost-Europa, Turkije en het Midden-Oosten. Vormen van de genoemde criminaliteit worden geanalyseerd en in hun maatschappelijke context geplaatst. Speciale aandacht wordt gewijd aan karakteristieke reacties van daders, slachtoffers en omstanders, aan de innesteling in de Nederlandse samenleving en de invloed van maatschappelijke omstandigheden op de voltrekking van de delicten. Het project is er expliciet op gericht om bij te dragen aan de kennis van de politie over deze vorm van criminaliteit en om mogelijkheden voor het bestuur op te sporen om tegen dergelijke criminaliteit barrières op te werpen.

Einddatum: Februari 2001.

Publicatievorm: Rapporten en artikelen.

282

De betekenis van samenwerking, groepsvorming en netwerken voor crimineel gedrag van jongeren

dr. F.M. Weerman

Doel: Het doel van dit onderzoek is het krijgen van meer inzicht in het groeps karakter van criminaliteit, met name die van jongeren. Het gaat om de vraag hoe delicten samen met anderen worden gepleegd en hoe variaties en patronen daarin zijn te verklaren. Daartoe zullen de volgende onderzoeksvragen aan de orde komen. Wanneer en waarom worden delicten samen met anderen gepleegd? Zijn er individuele verschillen in de mate waarin en de wijze waarop jongeren samenwerken bij het plegen van delicten? Hoe stabiel, homogeen, georganiseerd en succesvol zijn delinquente groepen en netwerken? Wat is de invloed van groeps lidmaatschap en netwerkpositie op ernst en duur van delinquent gedrag? Welke sociale omstandigheden zijn van invloed op het ontstaan van criminele samenwerking en groepsvorming?

Opzet: Om de bovenstaande onderzoeksvragen te beantwoorden wordt eerst een literatuurstudie uitgevoerd. Aan de hand van criminologische en sociologische theorieën wordt een specifieke theorie geformuleerd over criminele samenwerking en groepsvorming. Hypothesen die hieruit voortvloeien, worden in een later stadium getoetst aan de hand van politiegegevens en interviewdata.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Boek, wetenschappelijke artikelen en congresbijdragen.

283

Het justitiële ketenbeheer in een zelfregulerende samenleving

Supervisie: prof. dr. P.B. Boersma en prof. dr. G.J.N. Bruinsma.

Dit onderzoekprogramma heeft als centraal thema hoe de overbelasting van de justitiële keten kan

worden gereduceerd, hetzij door terugdringing van het beroep op de keten, hetzij door een verhoging van de productiviteit van de keten door een betere onderlinge afstemming binnen de keten. Het programma omvat de volgende projecten.

283A

Interacties tussen delen van de (justitiële) keten en de (meting van) productiviteit

Dit onderzoek richt zich op de beoordeling van de productiviteit van de justitiële keten. De vraag is hoeverre de (producten van de) afzonderlijke schakels van de keten op elkaar zijn afgestemd en de meer ontwerpachtige vraag hoe de afstemming tussen de schakels van de justitiële keten kan worden verbeterd, staat hierbij centraal. Er wordt uitgegaan van de veronderstelling dat een verbetering van de afstemming de productiviteit van de keten als geheel kan bevorderen. Binnen dit onderzoek worden twee deelonderzoeken verricht, die gezamenlijk leiden tot een integrale theorie over de productiviteit van de gehele justitiële keten.

Deelonderzoek 1: *Schakel Politie-O.M.*

drs. M.S. de Vries

Promotoren: Prof. dr. P.B. Boorsma en prof. dr. G.J.N. Bruinsma.
Doel: Dit onderzoek richt zich op de relatie tussen de politie en het openbaar ministerie. Met behulp van de *principal-agent benadering* wordt een nadere analyse gemaakt van de wijze waarop een verbetering van de relatie een bijdrage kan leveren aan een verhoging van de productiviteit van de keten als geheel.

Einddatum: Maart 2002.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen.

Deelonderzoek 2: *Schakel O.M.-Rechterlijke macht*

drs. J. Inberg

Promotoren: Prof. dr. P.B. Boorsma en prof. dr. G.J.N. Bruinsma.

Doel: Dit onderzoek richt zich op de relatie tussen het openbaar ministerie en de rechterlijke macht. De *netwerkbepandering* wordt gebruikt om sturingsmogelijkheden van beide organisaties in beeld te brengen, en te beoordelen hoe deze relatie kan bijdragen aan een verhoging van de productiviteit van de keten als geheel.

Einddatum: December 2001.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen.

283B

Maatschappelijke ontwikkelingen en deviant gedrag

drs. M. Bongers

Promotoren: Prof. dr. mr. H.M. de Jong en prof. dr. J.J.A. Thomassen.

Doel- en probleemstelling: In dit onderzoek wordt nagegaan in hoeverre uit de theorieën van het communitarisme en de *civil society* een coherente empirische theorie is te ordenen waarmee de relatie tussen veranderingen in de samenleving en de toenemende criminaliteit kan worden verklaard. Vervolgens wordt empirisch onderzocht in hoeverre de theorie wordt ondersteund door feitelijke maatschappelijke ontwikkelingen (in Nederland).

Opzet: Literatuurstudie en systematische analyse van beschikbare empirische studies, analyse van ambtelijk statistisch materiaal.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen.

284

**Evaluatie ontruimingen
Betuwelijn**

*dr. ir. J.B. Terpstra en prof. dr. C.D.
van der Vijver*

Doel en probleemstelling: In het kader van de aanleg van de Betuweroute zijn begin februari acht panden door de politie ontruimd die gekraakt waren door actievoerders van Groenfront! Het onderzoek richt zich op drie vragen, namelijk hoe zijn de ontruimingen zelf verlopen, hoe zijn de voorbereidingen daarop verlopen, en wat is hiervan te leren voor de toekomst? De ontruimingen en de voorbereidingen daarop worden gezien in het licht van de doelstellingen die aan deze ontruimingen werden toegekend, zoals het voorkomen van geweld en risico's voor betrokkenen.

Opzet: De empirische gegevens in dit onderzoek worden verzameld met behulp van documentanalyse en interviews met onder meer vertegenwoordigers van politie, burgemeesters, openbaar ministerie, buurtbewoners, actievoerders en NS.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Rapport.

Afgesloten onderzoek**285****Beleid en bedrijfsvoering
Kmar 2000***drs. J. Elffers en ir. C.J.W. Landré*

Utrecht, AEF, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 355

286**Budgetverdeelsysteem
Openbaar Ministerie***drs. J.H. Haagsma, dr. R.E. van de
Lustgraaf en drs. J.W.L. van
Bokhoven*

Utrecht, AEF, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 356

Lopend onderzoek**287****Integrale veiligheid***drs. H. Andersson en drs. M. H.
van der Velden*

Doel: Verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in buurten en wijken. In toenemende mate is duidelijk dat veiligheidsbeleid meer moet zijn dan inzet van alleen politie, justitie en brandweer. Vooral bij het voorkomen van problemen is een samenspel nodig tussen diverse onderdelen van de overheid, instellingen, bedrijfsleven en individuele burgers. Integraal veiligheidsbeleid voorziet in dit samenspel van de huidige en toetredende partners in de bestrijding en voorkoming van onveiligheid. De ontworpen en nog verder te ontwikkelen aanpak zal eenduidige sturingsinstrumenten

leveren zodat de samenwerking tussen alle partners een vruchtbare zal zijn. De regie over het integraal veiligheidsbeleid zal daarbij ten principale bij het lokaal bestuur moeten liggen.

Opzet: De ontwikkelde aanpak kent een informatie-, analyse en een actiedeel. Inzicht in de aard en omvang van de veiligheidsproblematiek op lokaal (buurt-)niveau wordt verkregen aan de hand van methodisch verzamelde informatie over feitelijke onveiligheid, openbare veiligheidsrisico's en ook gevoelens van onveiligheid. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve analyses worden vervolgens gehanteerd om oorzaken en voorwaarden voor (specifieke) buurt-gerelateerde problemen op te sporen. Relaties worden gelegd tussen (gevoelens van) onveiligheid en omgevingskenmerken. Daarnaast wordt een effectiviteitsanalyse opgezet om de huidige inzet ten aanzien van bestrijding en voorkoming van onveilige situaties te beoordelen. Op basis van de analyses zijn systematische aanpakken ontwikkeld voor de korte en lange termijn. Integrale samenwerking tussen verschillende gemeentelijke diensten, politie, brandweer en externe partners staat hierbij centraal in de ontwikkeling van zowel preventieve als repressieve acties. Het onderzoek wordt uitgevoerd in verschillende gemeenten, onder andere in Utrecht, IJsselstein,

Velsen, Nijmegen, Almere en binnen een regio.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Diverse rapporten, artikelen. Reeds verschenen openbare publicaties zijn: 'Stappenplan integrale veiligheid; een schets voor het bestuur' (februari 1994); 'Stappenplan integrale veiligheid; technische leidraad voor functionarissen op uitvoeringsniveau' (september 1994); 'Pilotproject Integrale Veiligheid Maastricht' (november 1994); 'Pilotproject Integrale Veiligheid Eindhoven' (december 1994); 'Pilotproject Integrale Veiligheid Velsen' (september 1995); 'Samen werken aan veiligheid' (maart 1996); 'Toezicht in drie bedrijven' (juni 1996); 'Feiten en gevoelens IJsselsteinse wijken' (1996, 1997 en 1998); 'Nulmeting objectieve onveiligheid per buurt en Onveiligheidsbeleving in Utrecht' (beiden 1994); 'Wijkveiligheidsplannen gemeente Utrecht' (juni 1995); 'Integrale Veiligheid Ontwikkeling Zenderpark' (juni 1995); 'Goed - Best; evaluatie en toekomst Veiligheidsbeleid Nijmegen' (1997); 'Discussiestuk Integrale Veiligheid Nieuwgein' (1998); 'Kiezen of delen: gevoelens onveiligheid en oordeel politie-optreden Almere (december 1996); voorts diverse rapportages binnen de genoemde gemeenten (1995, 1996, 1997, 1998 en 1999).

288

Onderzoek naar effecten 10-dagetoets vreemdelingenbewaring

drs. K. Bron en drs. M. Steeman

Doel: Het toetsen van de kwantitatieve gevolgen van de 10-dagetoets voor vreemdelingenbewaring. Kwantitatieve gevolgen zijn er voor de IND, rechtbanken, politie en vreemdelingenvervoer.

Opzet: Participatief onderzoek binnen een brede proefimplementatie van de 10-dagen toets. Hierbij zijn onder andere de IND, rechtbanken en vreemdelingendiensten betrokken. Door een praktijksimulatie bij een beperkt aantal rechtbanken, IND-regio's en vreemdelingendiensten nagaan wat de kwalitatieve knelpunten zijn van de 10-dagetoets. Vervolgens formuleren van aanbevelingen om de toets zo goed mogelijk te laten verlopen.

Einddatum: 01-08-2000.

Publicatievorm: Interne rapportage.

289

Integratie gebiedsgebonden politiezorg en vreemdelingen- zorg

drs. R. van Doesburg, drs. J.H.

Haagsma en drs. H.N. Plomp

Samenwerkingsverband: Andersson Elffers Felix en de regiopolitie Gelderland Midden.

Doel: Doel van het onderzoek is te komen tot integratie van de vreemdelingenzorg van de politie binnen de gebiedsgebonden politiezorg. De vreemdelingzorg door de politie moet daarmee één van de instrumenten worden om de veiligheid en leefbaarheid in de wijken te verbeteren.

Opzet: Als eerste stap worden de producten in het kader van de vreemdelingenzorg in kaart gebracht en geanalyseerd. Vervolgens wordt het werkaanbod op de deelterreinen van de vreemdelingenzorg in kaart gebracht. Vanuit deze positie worden in overleg met de districten afspraken gemaakt over de bijdragen die de vreemdelingendienst kan leveren aan gebiedsgebonden politiezorg. Deze afspraken worden vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten. In het project zal ook worden onderzocht welke organisatiestruc-

tuur het beste past bij de taken die verricht worden ten behoeve van de verschillende partners.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Interne rapportage.

290

Fusie tussen twee instellingen op het gebied van justitiële opvang en behandeling van jongeren

drs. J.H. Haagsma, drs. J.G.M.

Peerlings en ir. P.J.C.H. Remmen

Doel: Het begeleiden van de fusie.

Opzet: Het onderzoek is opgedeeld in twee fasen. De eerste fase bestond uit een vooronderzoek naar de meerwaarde van een fusie, waarin motieven en haalbaarheid van de fusie zijn onderzocht. Conclusie was dat een fusie meerwaarde zou opleveren, mits voorafgaand aan de daadwerkelijke fusie enkele vraagstukken werden opgelost, in het bijzonder inzake de missie van de nieuwe organisatie, bestuur/management, de hoofdstructuur en de inrichting van de lijnorganisatie. In de tweede fase is overgegaan tot het voorbereiden van de daadwerkelijke fusie. In samenwerking met een aantal werkgroepen zijn de vraagstukken behandeld en zijn onder andere een ondernemingsplan, een Sociaal Plan, statuten en een reglement ontwikkeld. Directie en bestuur worden begeleid tot aan de ondertekening van het fusiebesluit.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Interne rapportage.

291

Contra-expertise frictiekosten dependance O.M. Zwolle

drs. J.H. Haagsma en ir. P.J.C.H.

Remmen

Doel: Onafhankelijk onderzoek naar de frictiekosten van de nevenvestiging Lelystad. In het budgetverdeelsysteem voor het openbaar ministerie is aan het

arrondissementsparket Zwolle een specifieke toedeling toegekend voor de extra kosten als gevolg van de dependance in Lelystad. De toegekende extra budgetten zijn volgens betrokkenen in het arrondissement Zwolle te laag om de werkelijke frictiekosten mee te kunnen dekken.

Opzet: Drietal invalshoeken: inventarisatie gerealiseerde extra uitgaven, vergelijking met andere arrondissementen, toetsing van extra uitgaven.

Einddatum: Nog niet bekend.

Publicatievorm: Interne rapportage.

292

Kwaliteitsinstrument zware en georganiseerde criminaliteit Politie

drs. J.H. Haagsma en drs. O.L.A.

Wilders MBA

Doel: Te komen tot een geautomatiseerde versie van het kwaliteitsinstrument voor zware en georganiseerde criminaliteit.

Opzet: In 1999 heeft het kwaliteitsinstrument voor zware en georganiseerde criminaliteit (zie JV7, 1999, nr. 350) de Politie Innovatie Prijs (PIP) gewonnen. Met het gebruik van het kwaliteitsinstrument in de praktijk is de behoefte aan een geautomatiseerde versie gegroeid. Eind 2000 komt deze geautomatiseerde versie beschikbaar. Naast een (continue) kwaliteitsverbetering en evaluatie van recherche-onderzoek biedt het kwaliteitsinstrument in de geautomatiseerde versie de mogelijkheid tot meting en vergelijking van de kwaliteit (tussen bijvoorbeeld regiokorpsen). Voor de directe ondersteuning van medewerkers in de uitvoering (rechercheurs en projectleiders) zijn aan het kwaliteitsinstrument hulpmiddelen toegevoegd in de vorm van 'formats' (modellen en checklists) van bijvoorbeeld een

projectplan, onderzoeksdossier(-bibliotheek), voortgangsverslag, onderzoeksevaluatie en dergelijke.
Einddatum: Eind 2000.
Publicatievorm: Cd-rom.

293
Kwaliteitsinstrument voor zware en georganiseerde criminaliteit openbaar ministerie

drs. J.H. Haagsma en drs. O.L.A. Wilders MBA

Doel: Het doel van dit project is kwaliteitsverbetering door o.a. uniformering en standaardisatie van activiteiten tijdens de juridische afhandeling van een zaak (bijvoorbeeld de dagvaarding en zitting voor de rechter). Daartoe wordt een kwaliteitsinstrument voor zware en georganiseerde criminaliteit voor het openbaar ministerie ontwikkeld.

Opzet: Dit proces van 'juridisch afhandelen' bestaat uit de volgende stappen: intake/registreren; beoordelen; plannen; voorbereiden; uitvoeren en monitoren/afsluiten. Bij ieder van deze stappen zijn de belangrijke (kritische) momenten met de daarbij behorende kwaliteitscriteria (-eisen) benoemd. Op soortgelijke wijze als bij het kwaliteitsinstrument voor de zware en georganiseerde criminaliteit voor de politie is het daardoor mogelijk een (continue) kwaliteitsverbetering en evaluatie van de juridische afhandeling door het openbaar ministerie te realiseren. Voor de directe ondersteuning van medewerkers in de uitvoering (parket-secretaris en zaaksofficier) zijn aan het kwaliteitsinstrument hulpmiddelen toegevoegd in de vorm van 'formats' (modellen en checklists) van bijvoorbeeld een zaaksplan, voortgangsverslag (zaaksmonitor), requisitoir, zaaksevaluatie en dergelijke.

Einddatum: September/oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport (handleiding, documentatie).

294
**Inrichtingsplan beheer-
 infrastructuur arrondissement
 Arnhem**

drs. J.H. Haagsma, drs. O.L.A. Wilders MBA, drs. J. Wachtmeester en drs. I. Dries

Doel: Aanpassen van de beheerorganisatie aan de modernisering van de rechterlijke macht.

Opzet: Om de verandering (verschuiving) in beheertaken en financieringsstromen in goede banen te leiden is eerst een reconstrueerde van de huidige situatie van beheer gemaakt en financieel ontvlochten naar de afzonderlijke parketten en gerechten. Op basis van de gewenste beheersituatie voor de toekomst zijn beheertaken en de bijbehorende financiering weer bijeengebracht in een nieuw opgerichte lokale gemeenschappelijke beheerorganisatie met heldere verantwoordelijkheid en financiering.

Einddatum: Augustus 2000.

Publicatievorm: Rapportage (inrichtingsplan).

295
**Normeren werkzaamheden
 officieren van justitie Parket
 Rotterdam**

dr. R.E. van de Lustgraaf en drs. J. Wachtmeester

Doel: Gemiddelde normtijden ontwikkelen voor alle werkzaamheden van de officieren van justitie.

Opzet: Begonnen wordt met het categoriseren van de werkterreinen (in specialismen, zaaksgerelateerde, algemene en juridische werkzaamheden). Zonodig wordt deze eerste categorisering verdiept. Daarna

volgt het vaststellen van de gemiddelde normtijden.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapportage.

296

Beoordelingstraject voor parketsecretarissen en administratief / juridische medewerkers Parket Rotterdam

dr. R.E. van de Lustgraaf en drs. J. Wachtmeester

Doel: Gemiddelde normtijden ontwikkelen voor parketsecretarissen en administratief / juridische medewerkers van de Expertiseteams en het team Verkeer & van het Parket Rotterdam. De normtijden betreffen de werkzaamheden in het beoordelingstraject van zaken.

Opzet: Als eerste het categoriseren van de zaakswaarten en beleidsvelden. Vervolgens het maken van onderscheid in deelhandelingen in zaaksbeoordeling. Daarna het vaststellen van gemiddelde normtijden en het bepalen van de mogelijkheden m.b.t. capaciteitsberekening.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapportage.

297

Kwaliteitsinstrument voor de afhandeling van verkeersongevallen

drs. O.L.A. Wilders MBA, drs.

M.M.A. Rovers en drs. J.H.

Haagsma

Doel: Het doel van dit project is kwaliteitsverbetering door o.a. uniformering en standaardisatie van activiteiten tijdens de afhandeling van een verkeersongeval. Daartoe wordt een kwaliteitsinstrument voor de 'afhandeling van verkeersongevallen' ontwikkeld.

Opzet: Door de processtappen te benoemen, het benoemen van de belangrijke (kritische) momenten

tijdens deze stappen en de daarbij behorende kwaliteitscriteria (-eisen), is het totale werkproces in beeld gebracht. Op soortgelijke wijze als bij het kwaliteitsinstrument voor de zware en georganiseerde criminaliteit is het daardoor mogelijk een (continue) kwaliteitsverbetering en evaluatie van de afhandeling van verkeersongevallen door de politie te realiseren. Het instrument biedt bovendien de mogelijkheid tot meting en vergelijking van de kwaliteit (tussen bijvoorbeeld regiokorpsen). Voor de directe ondersteuning van medewerkers in de uitvoering (medewerker basispolitiezorg, aanrijdingscoördinator e.d.) zijn aan het kwaliteitsinstrument hulpmiddelen toegevoegd in de vorm van 'formats' (modellen en checklists) van bijvoorbeeld een onderzoekspan, einddossier, evaluatie en dergelijke.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Rapportage (handleiding, documentatie).

298

Optimalisering logistieke planning AC Rijsbergen

ir. J.D.C.A. Zoontjens en drs. B.E. van Marum

Doel: De huidige planning en afstemming tussen partijen betrokken bij de 48-uurs procedure op het aanmeldcentrum Rijsbergen te optimaliseren.

Opzet: Samen met betrokken partijen IND, Vreemdelingendienst, Kmar en Stichting Rechtsbijstand Asielzoekers is aan de hand van gesprekken en kwantitatieve analyses nagegaan waar tijd verloren gaat binnen de zogenaamde 48 uren procedure die asielzoekers doorlopen bij hun aanvraag van een verblijfsvergunning. Na de formulering van aanbeveling om het planningsproces te optimaliseren zijn

afspraken gemaakt tussen partijen. Deze afspraken worden momenteel in de praktijk gebracht. Tijdens dit proces vindt begeleiding en evaluatie plaats om te komen tot aanpassing en optimalisering van het huidige planningsproces.
Einddatum: November 2000.
Publicatievorm: Interne rapportage.

Advies- en Onderzoeksgroep Beke

Afgesloten onderzoek

299

Zeg nee tegen geweld

dr. B.M.W.A. Beke en M. Bottenberg

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

In deze brochure wordt ingegaan op wat geweld op straat precies is, wanneer geweld zinloos is, of geweld op straat toeneemt en zo ja, hoe dat komt en wat ertegen gedaan kan worden. De doelgroepen voor deze brochure zijn de jeugd van 15 tot ongeveer 24 jaar, media en instanties die zich beleidsmatig met het onderwerp bezig houden.

300

Laat de tijd niet door de vingers glijpen; een analyse van huidige en toekomstige risicogroepen onder de jeugd

dr. B.M.W.A. Beke, dr. H.B. Ferwerda en prof. dr. J.D. van der Ploeg

Arnhem:, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 368

301

Jeugdcriminaliteit in Zeeland; een onderzoek naar de omvang, aard, spreiding en achtergronden

dr. H.B. Ferwerda, M. Bottenberg en dr. B.M.W.A. Beke

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 372

302

Jeugdcriminaliteit in de politieregio Zaanstreek-Waterland; een onderzoek naar omvang, aard, spreiding en achtergronden

dr. H.B. Ferwerda, M. Bottenberg en dr. B.M.W.A. Beke

Zie JV7, 1999, nr. 371

303

Jongerencriminaliteit in de regio Haaglanden; een trendanalyse (1988-1997) van de omvang, aard en achtergronden.

dr. H.B. Ferwerda en drs. P. Versteegh m.m.v. drs. A.J. Smulders

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 373

304

Binnenstad Breda bekeken; een BPS-analyse over de periode 1996-1998

dr. H.B. Ferwerda, mr. drs. A.Ph. van Wijk m.m.v. M. Bottenberg en drs. A.J. Smulders

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 374

305

Jeugd op de agenda; een inventarisatie van de jeugdproblematiek in 's Heerenberg

drs. J.P. Jakobs en dr. H.B. Ferwerda

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 376

306**Stedelijk Instrument Sluitende Aanpak/Kernpunt Oude Noorden**

drs. J.P. Jakobs en dr. H.B. Ferwerda

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 377

307**Geweld: gemeld en geteld; een analyse van aard en omvang van geweld op straat tussen onbekenden**

drs. G.J. Terlouw, prof. dr. W.J.M. de Haan en dr. B.M.W.A. Beke

Arnhem, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Het onderzoek betreft een samenwerkingsverband met het WODC en de Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Strafrecht en Criminologie. Het onderzoek brengt verschillende vormen van geweld op straat tussen onbekenden in kaart door systematisch gegevens te verzamelen en te analyseren in welke contexten deze vormen van geweld hebben plaatsgevonden. Er wordt met andere woorden een beeld gegeven van de verschillende vormen van geweld op straat tussen onbekenden, de profielen van daders en slachtoffers en de context waarin het geweld is gepleegd. Hiervoor werd een analyse gemaakt van alle aangiften uit 1998 van geweldsincidenten in twee politieregio's.

308**Een verkennend onderzoek naar jeugdige zedendelinquenten**

mr. drs. A.Ph. van Wijk

Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem/VU, Amsterdam, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 378

Lopend onderzoek**309****Criminaliteit in groepsverband ontrafeld; tussen rondhanggedrag en bendevoering**

dr. B.M.W.A. Beke, mr. drs. A.Ph. van Wijk en dr. H.B. Ferwerda

Samenwerkingsverband: Regiopolitie Haaglanden.

Doel: Inzicht verwerven in de aard, omvang en het karakter van problematische jeugdgroepen in een zestal (middel)grote steden in Nederland. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een door de regiopolitie Haaglanden ontwikkeld meetinstrument. Met behulp van dit instrument zijn gebiedsgebonden politiefunctionarissen in staat periodiek de problematische jeugdgroepen in hun verzorgingsgebied te inventariseren. Vervolgens zullen acht van dergelijke problematische jeugdgroepen (lopend van hinderlijke jeugdgroepen, overlastgevende jeugdgroepen, criminele jeugdgroepen tot jeugdbendes) intensief worden gevolgd en geanalyseerd. Afsluitend zal een HKS-netwerkanalyse plaatsvinden.
Opzet: Vragenlijsten, participerende observaties, diepte-interviews, aangevuld met interviews met sleutelfiguren. Afsluitend worden HKS-netwerkanalyses verricht.
Einddatum: September 2000.
Publicatievorm: Diverse deelrapporten (vertrouwelijk), eindrapportage en publieksversie.

310

Veiligheid en de organisatie van toezicht in Natuurgebieden

dr. H.B. H.B. Ferwerda (Advies- en Onderzoeksgroep Beke), mr. F. Meiresonne en drs. E. Bruls (Stichting Recreatie)

Samenwerkingsverband: Stichting Recreatie Kennis- en Innovatiecentrum Den Haag.

Doel: In nauw overleg met de directies en het personeel (boswachters) van het Goois Natuurreservaat en de Vereniging Natuurmonumenten wordt – in een tweetal pilotge- bieden – informatie verzameld ('hard en zacht') over het incidentenpatroon in natuurgebieden, over de (on)mogelijkheden van handhaving en over de samenwerking met derden. Op basis van deze informatie wordt – in samenwerking met gemeenten, regiopolitie en openbaar ministerie – een protocol toezicht opgesteld en worden protocollen van aanpak rondom ernstigere vormen van criminaliteit geschreven.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Diverse rapportages.

311

Bevordering Veiligheid Buitengebied

E. Harmsen (CMG), drs. E. Bruls (Stichting Recreatie) en dr. H.B. Ferwerda (Advies- en Onderzoeksgroep Beke)

Samenwerkingsverband: CMG Divisie Management Consultancy Den Haag en Stichting Recreatie, Kennis- en Innovatiecentrum Den Haag.

Doel: De veiligheid in het landelijke gebied kan verbeteren door de inzet van politie en toezichthouders te coördineren. Hiervoor is een goede informatiehuishouding noodzakelijk. In de praktijk blijkt dat de kennis over incidenten in het landelijk gebied matig is en dat die

kennis – indien aanwezig – verspreid aanwezig is bij verschillende partners (met veelal verschillende informatiesystemen). Dit project is erop gericht om de afstemming van informatiebehoefte en het informatie-aanbod te verbeteren. Het project wordt uitgevoerd in de volgende vijf politieregio's: Midden en West Brabant, Gooi- en Vechtstreek, Limburg Zuid, Flevoland en Gelderland Oost.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Diverse rapporten en artikelen.

Samenwerkingsverband: Openbaar ministerie Arnhem, Stiva, Koninklijke Horeca Nederland.

Doel: Inzicht verwerven in de wijze waarop uitgaansjongeren de risico's om betrokken te geraken bij geweldsdelicten kunnen minimaliseren. In het verlengde daarvan wordt gekeken welke (praktische) opvoedingsadviezen ouders kunnen geven aan hun kinderen op dit terrein.

Opzet: Analyse geregistreerde geweldsincidenten, interviews met ouders, slachtoffers en breder uitgaansjongeren, groepspanels van uitgaansjongeren en ouders, expertmeetings met horeca, politie, docenten e.d.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Handboek, vier modules 'Veilig Uitgaan', video en brochure.

313

Geweld op straat; motieven van ouders

drs. G.J. Terlouw, prof. dr. W.J.M. de Haan en dr. B.M.W.A. Beke

Samenwerkingsverband: WODC en Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep strafrecht en criminologie.
Doel: Het onderzoek is bedoeld om meer inzicht te krijgen in het ontstaan (aanleiding) en het verloop van (potentiële) gewelds-

incidenten en in de beweegredenen van plegers van geweld op straat (motieven van daders).

Opzet: Er worden analyses gemaakt van processen-verbaal met betrekking tot geweldsincidenten en daarnaast worden er aanvullende interviews met daders en andere relevante sleutelinformanten uitgevoerd.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Rapport en artikelen.

314

Inventarisatie jeugdgroepen politie Haaglanden

mr. drs. A. Ph. van Wijk en dr. H.B.

Ferwerda (Advies- en Onderzoeksgroep Beke) en drs. P.

Versteegh (politie Haaglanden)

Samenwerkingsverband: Bureau Analyse en Research, politie Haaglanden.

Doel: Op basis van informatie van wijkagenten wordt een beeld gegeven van de aantallen hinderlijke, overlastgevend en criminele jeugdgroepen in de regio Haaglanden. Daarnaast worden ook kenmerken en achtergronden van de groepen gegeven.

Einddatum: Zomer 2000.

Publicatievorm: Rapport.

315

Youth at risk

mr. drs. A.Ph. van Wijk en drs. J.P.

Jakobs

Samenwerkingsverband: ABJ te Leiden.

Doel: Evaluatieonderzoek naar de effecten van de Youth at Risk-methode in drie pilotprojecten. De YAR-methode is bedoeld voor multiproblemjongeren. Het gehele traject duurt een klein jaar en bestaat uit een residentiële week en een ambulante traject. Er wordt voor dit laatste onderdeel gebruik gemaakt van vrijwilligers. Het onderzoek bestaat uit een aantal

delen, te weten een nul-, tussen-, eind- en nameting. Teneinde de resultaten te kunnen vaststellen, wordt een uitgebreid psychologisch onderzoek onder de deelnemende jongeren gehouden, interviews gehouden met medewerkers, vrijwilligers en jongeren, en informatie bij de politie opgevraagd.

Einddatum: Medio 2002.

Publicatievorm: Eindrapport en artikel(en).

316

Jeugdige zedendelinquenten in de Pittsburgh Youth Study

mr. drs. A.Ph. van Wijk, prof. dr. R. Loeber; prof. dr. Th.A.H.

Doreleijers; prof. dr. J. Frenken en dr. H.B. Ferwerda

Samenwerkingsverband: Pittsburgh University, Vrije Universiteit, Nisso/Universiteit Leiden.

Doel: De Pittsburgh Youth Study is een prospectieve longitudinale studie onder 1500 jongeren in Pittsburgh met een looptijd van ruim 10 jaar. Van deze jongeren is een grote hoeveelheid gegevens verzameld over onder meer gezinsachtergronden, criminaliteit en psychosociaal functioneren. Het onderzoek spitst zich toe op de jongeren die een of meer zedendelicten hebben gepleegd. Het doel is na te gaan wat de specifieke ontwikkelings- paden en risicofactoren voor seksueel delinquent gedrag zijn. Daartoe worden een of meer controlegroepen samengesteld.

Einddatum: 2001-2002.

Publicatievorm: Artikelen.

B&A Groep Beleidsonderzoek & -Advies bv**Afgesloten onderzoek****317****Internationale politiesamenwerking; handreiking voor verbeteringen***H. Berg, M. Brander, W. Gelderloos*

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 389

318**Richtlijnen voor het (laten) verrichten extern onderzoek***W. Gelderloos, H. Konings-van Leeuwen, M. Meijers, M. Thieme en J. Ververs*

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 387

319**Kleurrijk management: een praktische handleiding; binnenhalen en binnenhouden van allochtoon politiepersoneel***W. Gelderloos, S. Verberk, P. Wijntuin en U. Hoeke*

Den Haag, Nederlands Politie Instituut, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 390

320**Vrijwilligheid in de openbare veiligheid; verdiepingstudie naar vrijwilligers bij Brandweer, KNBRD, politie, Natres en SIGMAS's van NRK***H. Geveke, F. Sybrandi en H. Vorselaars*

Den Haag, ministerie van BZK, directie Brandweer en Rampenbestrijding, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 391

321**Politiemonitor Bevolking 1999 (diverse landelijke en regionale rapporten)***H. Geveke, J. Ververs, N. Nelis, S. Kroon, P. Wijntuin, M. Diepeveen, M. Gerritsen, J. Kootstra en A. Nienhuis*

Den Haag, Projectbureau

Politiemonitor, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 392

322**Evaluatie van het Coach Project Deventer***M. Meyers, E. Plant en P. Wijntuin*

Den Haag, B&A Groep, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest

323**Meer vrouwen in het blauw; evaluatie van de Stichting Politie en Emancipatie***E. Plant, P. Wijntuin, R. Hoffius en M. Verberk*

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 395

324**Sepotbeleid in milieuzaken***M. Thieme, W. Gelderloos, E. Koolhaas*

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 388

325**Lik op stuk in de milieuwet-handhaving; procesevaluatie naar de toepassing van lik-op-stuk voor milieudelicten***S. Verberk, F.P. Sybrandi en E. Koolhaas*

Den Haag, B&A Groep, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 399

326

Consequenties van de Awb voor het departement van SZW, werkdocument nr. 149 van het ministerie van SZW

M. Verberk, M. Thieme en S. van der Sluis

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 393

327

Situationele sancties in de milieuhandhaving

M. Verberk, M. Thieme en H. Vorselaars

Den Haag, B&A Groep, 2000

(discussienotitie)

Zie JV7, 1999, nr. 398

328

Lik-op-stuk in de milieuwet-handhaving

S. Verberk, M. Verberk, E. Koolhaas en F. Sybrandi

Den Haag, B&A Groep, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 399

329

Evaluatie 12-minnersproject Nijmegen

P. Wijntuin, M. Meijers, W. Gelderloos

Den Haag, B&A Groep, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 394

Lopend onderzoek

330

Evaluatie van de Koppelingswet

J. Geerlof, W. Gelderloos, M.P. Verberk, L. Sipkes, P. Wijntuin, M. Brander, E. van Rooijen, M. Ocal, S. Osei-Owusu en A. Chiba

Samenwerkingsverband: Dhr. W. Jansen, New Law Facilities.

Doel: Op 1 juli 1998 is de Koppelingswet in werking getreden. Deze wet beoogt illegaal verblijf in Nederland te ontmoedigen door vreemdelingen die in Nederland verblijven zonder een geldige

verblijfsstatus uit te sluiten van diverse voorzieningen (zoals medische voorzieningen, huisvesting en onderwijs), verstrekkingen, uitkeringen, ontheffingen en vergunningen van overheidswege. In opdracht van het ministerie van justitie voert B&A Groep – in samenwerking met 'New Law Facilities'- een evaluatiestudie uit van deze wet. Het onderzoek dient inzicht te verschaffen in de legitimiteit, de efficiency en de effectiviteit van de wet. Het onderzoek bestaat uit een zestal deelstudies: (I) een onderzoek onder (illegale) vreemdelingen, (II) een intensief instantie-onderzoek, (III) een juridische analyse, (IV) het verzamelen en analyseren van cijfermateriaal over illegaliteit en migratie, (V) het verzamelen van cijfermatige/feitelijke indicaties over effectiviteit en efficiency van de koppelingswet per betrokken beleidsterrein, (VI) en een survey onder burgers, uitvoerders en (rechts)hulpverleners en belangennorganisaties.

Einddatum: April 2001.

Publicatievorm: Rapport.

331

Uitvoering twee deel-onderzoeken Commissie Onderzoek Vuurwerkrap: Rampenplan, openbare veiligheid en openbare orde; Gezondheidszorg

H. Geveke, J.J. van den Berg, J. Bos en S. Verberk

Doel: Op 13 mei 2000 vond in het centrum van Enschede een grote explosie van een vuurwerkopslag plaats. Gezien de ernst en omvang van de ramp is door de verantwoordelijke bewindspersonen besloten om zo spoedig mogelijk te starten met een onafhankelijk onderzoek. Op 26 mei is door de burgemeester van Enschede, de Commissaris van het Koninkrijk van Overijssel en de

minister van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties de Commissie Onderzoek Vuurwerkcramp geïnstalleerd. In opdracht van de Commissie voert B&A Groep de deelonderzoeken rampenbestrijding (inclusief openbare orde en veiligheid) en gezondheidszorg uit. De beide deelonderzoeken zullen uitmonden in een rapportage geven een integraal beeld van – de voorbereiding op – de rampenbestrijding, openbare orde en veiligheid en de geneeskundige hulpverlening.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport.

332

Meten van doorlooptijden van gerechtelijke procedures

M.P. Verberk, R. Hoffius, M. van Twuyver en M. Thieme

Doel: Momenteel worden diverse maatregelen voorbereid en uitgevoerd gericht op het bekorten van de doorlooptijd van rechterlijke procedures, en het verkleinen van werkvoorraden. Om uiteindelijk te kunnen bepalen of deze maatregelen tot resultaat hebben geleid, is het belangrijk om betrouwbare gegevens te hebben over doorlooptijden en werkvoorraden. Op dit moment bestaat er geen landelijk betrouwbaar beeld. In opdracht van het ministerie van justitie (WODC, afdeling EWB) onderzoekt B&A Groep hoe een meetmethode kan worden ontwikkeld, die een betrouwbaar beeld oplevert van de doorlooptijden en werkvoorraden voor vier zaakscategorieën: handelszaken op tegenspraak; beschikkingen scheidingszaken; appellabele einduitspraken van bestuursrechtelijke bodemzaken; en uitspraken van de meervoudige strafkamer. Na ontwikkeling van de meetmethode, zal een nulmeting worden uitgevoerd.

Einddatum: Nog onbekend.

Publicatievorm: Rapport.

333

Mediation bij de huurcommissies

M.P. Verberk en S. Verberk

Samenwerkingsverband: M. Kleiboer.

Doel: Mediation kan wellicht een alternatief vormen voor of een aanvulling zijn op de reguliere wijze waarop geschillen die worden voorgelegd aan de huurcommissies worden behandeld. Om na te gaan of, en zo ja: onder welke randvoorwaarden mediation een zinvol alternatief of aanvulling kan zijn voor de huurcommissies, zal een experiment worden gestart. B&A Groep stelt – in opdracht van de Stichting Experimenten Volkshuisvesting en in samenwerking met mw. M. Kleiboer – een plan van aanpak op voor een dergelijk experiment.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

334

Eindevaluatie van de wet en richtlijn Terwee

M.P. Verberk, S. Verberk, S. Alta, F. Sybrandi en J. van Erp

Doel: In 1995 zijn de wet en richtlijn Terwee van kracht geworden. De wet Terwee beoogt de positie van het slachtoffer in het strafproces te verstevigen, door de mogelijkheden om de geleden schade op de dader te verhalen te vergroten. De richtlijn Terwee draagt O.M. en politie op slachtoffers correct en waar nodig persoonlijk te bejegenen, en goed te informeren (dat wil zeggen vroegtijdige verstrekking, duidelijke en relevante informatie). Tevens dienen in een zo vroeg mogelijk stadium pogingen te worden ondernomen om daders ertoe te bewegen de aangerichte schade te vergoeden. In de toelichting op de richtlijn Terwee wordt het begrip

netwerkvorming geïntroduceerd: politie en O.M. dienen samen te werken met organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan slachtofferzorg, met name bij het tot stand brengen van schade-regelingen (Bureaus Halt, reclassering, raden voor de Kinderbescherming, Buro's Slachtofferhulp en Bureaus voor Rechtshulp). In opdracht van het ministerie van justitie (WODC, afdeling EWB) voert B&A Groep de eidevaluatie uit van deze wet. Het onderzoek bestaat uit twee delen: een onderzoek onder de betrokken instanties naar de uitvoerbaarheid van de wet en de geleverde prestaties; en een grootschalige survey onder slachtoffers om de tevredenheid van slachtoffers over de bejegening, de informatieverstrekking en de schade-aspecten te bepalen. Deze eidevaluatie is voorafgegaan door twee tussen-evaluaties die eveneens zijn uitgevoerd door B&A Groep. Deze tussen-evaluaties hebben geleid tot de volgende publicaties: H. Geveke, F. Leemhuis en M. Verberk, *Slachtofferzorg: netwerken en resultaten*, Den Haag, 18 april 1996; H. Geveke, M.P. Verberk, *De organisatie van slachtofferzorg*, DPJ&R-reeks (ministerie van justitie), 1996; Mathilde Meijers, Femke Sybrandi, Mariëlle Verberk, *Slachtofferzorg, evaluatie van de huidige stand van zaken aangevuld met een toekomstverkenning*, DPJ&R-reeks (ministerie van justitie), augustus 1998.
Einddatum: December 2000.
Publicatievorm: Nog onbekend.

Compliance Methodology Consultants (CMC)/T11 Company

Lopend onderzoek

335

Criminaliteitsbeeldanalyse met de Tafel van Elf (T11) methodiek en de Beredeneerde Waarheid methodiek (BWM)

drs. J.M. van Kooten, mr. dr. D.

Ruimschotel en drs. A. Visser

Samenwerkingsverband: Politieregio Midden- en West Brabant/Inspectie Milieuhandhaving Zuid-Nederland, Politieregio Friesland.

Doel: Het (verder) ontwikkelen en toepassen van het T11-instrumentarium bij het maken van criminaliteitsbeeldanalyses op gebieden van moeilijk meetbare criminaliteit zoals milieucriminaliteit.
Opzet en onderzoeksmethoden: In de Beredeneerde Waarheid Methodiek wordt een criminaliteitsbeeld opgebouwd langs vier (hopelijk) convergerende lijnen: T11-beoordelingen van preventieve en repressieve (oorzakelijke) factoren via survey en expertsessie; creatieve/kritische gegevensanalyse, waarbij interne handavingsgegevens worden gewaardeerd; effectbeoordeling (slachtofferschap, klachten, milieusituatie); vergelijking met (vergelijkbare) terreinen.
Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Interne rapporten, publicatie in *Handhaving en Tijdschrift voor de Politie 1999*.

336

Methoden voor dark number schattingen bij slachtofferloze delicten

mr. dr. D. Ruimschotel

Doel: Dark number schattingsmethoden zijn bedoeld om op gebieden waar niet directe metingen voor de omvang van een

fenomeen als de omvang van de criminaliteit voorhanden zijn, toch redelijke schattingen te verkrijgen. Voor de omvang van delicten waar een slachtoffer in het spel is, worden sinds vele jaren slachtoffer-surveys gehouden. Getracht wordt een uitputtend overzicht te krijgen van alle methoden van dark number schattingen, hun methodische merites en hun praktisch gebruik. *Opzet en onderzoeksmethoden*: Via literatuurstudie en case-onderzoek (interviews, inhoudsanalyse van interne rapporten) wordt geanalyseerd welke methoden genoemd en gebruikt worden en wat daar de methodische validiteit en praktische bruikbaarheid van zijn. Bekeken zijn tot nu toe: fraude tegen de EEG/EU, fraude met de in- en uitvoerwet, fraude met de bestrijdingsmiddelenwet, fraude met huursubsidies, met de Wet MOT, de Precursorenwet en fraude op het gebied van verzekeringen (schade, leven, hypotheek, zorg, intermediairenfraude). Op enkele van deze gebieden is een survey daarder- annex projectiemethode uitgediept evenals de toepassing van een zogenaamde causale schattingsmethode via een beoordeling van de achterliggende T11-dimensies. Deze methode kan in de politieregio's worden gehanteerd als onderdeel van een criminaliteitsbeeldanalyse-fenomenenonderzoek, zowel als survey als via expertsessies. *Einddatum onderzoek*: Het betreft hier onderzoek dat zich de komende jaren zal blijven ontwikkelen in samenhang met onderzoek naar de Tafel van Elf. *Publicatievorm*: De eerste resultaten zijn gepubliceerd in *De eerste stap*, Den Haag, ministerie van justitie, Inspectie voor de Rechtshandhaving, 1994. Verder is een artikel verschenen: D. Ruimschotel, P. van Reenen e.a., 'Tussen norm en

feit; methoden ter schatting van naleving', *Beleidsanalyse*, nr. 2, 1995. Laatste rapportage is *Monitoring van beleidsinstrumentele wetgeving*, Den Haag, ministerie van justitie, Inspectie voor de rechtshandhaving, 1998.

337 Kennismanagement en ketenmanagement in de rechtshandavingspraktijk

mr. dr. D. Ruimschotel

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met de ECD (Kenniscentrum), Politie Amsterdam (Kennismanagement, en Ketenmanagement), Werkgroep PIM (Output en effectkennis). *Doel*: Het onderzoek analyseert (reconstrueert/modelleert) die momenten in de rechtshandhaving (wetgeving, beleid, politie en O.M.) waar kennis een cruciale rol speelt bij de verbetering van de rechtshandhaving. Gekeken wordt hoe kennis op deze momenten geoptimaliseerd kan worden. Als methoden worden gehanteerd: kennismanagement; uitwerken van modellen van de rol van kennis in de rechtshandhaving; interviews en expertsessies met betrokkenen binnen en buiten de rechtshandhaving; analyse van bestaande 'kennisinstrumenten' (als politiemonitor, kwaliteits-thermometer en dergelijke); analyse van bestaande projecten waar de relatie tussen informatie en strategische beleidsvoering aan de orde is; het beoordelen van samenwerking tussen handavingspartners in kwalitatieve en kwantitatieve zin, o.a. met de integrale T11-ketenmethodiek zoals het (helpen) opzetten van kennis- of expertisecentra; het opzetten van analyse- annex verbeterprojecten. Een operationele variant van het project is opgezet onder de naam PIM (Politie Integraal Model). Hierin

wordt de POM (Politie Output Monitor) uitgebreid met kennisrelaties (simulatiemodel, project-evaluaties) tussen output, kwaliteit en effectiviteit. Kennismanagement probeert informatiemanagement beter aan te laten sluiten bij de sturing in de planning en control cyclus.

Einddatum onderzoek: Het project zal zich over de komende jaren uitstrekken.

Publicatievorm: Er zal gerapporteerd worden via artikelen en werkconferenties. Reeds verscheen:

'Kennismanagement bij de politie; een contradicto in terminis?'

Tijdschrift voor de politie (oktober 1996), 'Nieuwe instrumenten voor de rationalisering en optimalisering van beleid en wetgeving:

vergelijking van Ketenbenadering en Tafel van Elf' (met P. Van Reenen en B. Klaasen), 1996 en het rapport *Stuurwijs* (Andersson Elffers Felix/Platform Politie Informatievoorziening), mei 1997. Komend jaar zal een boekje verschijnen over kennismanagement bij de politie, geschreven door experts binnen en buiten de politie en zullen er workshops worden georganiseerd.

338

De Tafel van Elf voor rechtshandhaving en naleving

mr. dr. D. Ruimschotel

Samenwerkingsverband: Bij het ontwikkelen, toetsen en toepassen wordt (verder) samengewerkt met de Inspectie voor de Rechtshandhaving van het ministerie van justitie.

Doel: Elf is het getal van de duivel, die weer staat voor alles wat verboden is. De tafel van Elf geeft een beperkt aantal variabelen (namelijk elf) dat op een gestandaardiseerde manier de mate van naleving en niet-naleving ten aanzien van een bepaalde wet verklaart. Het kan gaan om een

enkele verbodsclausule, een serie verboden, alle verboden in een wet of het totaal aan verbodsbepalingen van een heel gebied (bij voorbeeld milieuwetgeving). De analyse-methode kan zich richten op klassieke, min of meer tijdloze verboden dan wel verboden die deel uitmaken van nogal tijdgebonden sociaal-economische regelgeving (beleidsinstrumentele wetgeving). De elf dimensies betreffen deels factoren die betrekking hebben op zogenaamde spontane naleving (variabelen als acceptabiliteit van het beleid, baten-kosten dimensie, informele controle) en op zogenaamde afgedwongen naleving (variabelen als detectiekans en sanctiezwarte). Behalve een verklaring en voorspelling van naleving, geeft de Tafel van Elf (T11) een evaluatie van het beleid, de regelgeving en de handhavingsinspanning op een bepaald gebied. De T11 kan daarmee gebruikt worden ter voorbereiding/formulering van een wet of beleidsgebied of voor tussentijdse/eindevaluatie (ex post). Doordat T11 exacte performance indicatoren bevat is het zowel geschikt voor operationele als voor strategische sturing. In het afgelopen jaar is de T11-softwarematig uitgebouwd (Groupware), uitgewerkt als ketenanalyse en ingebed in een bredere methodiek voor de Beredeneerde Waarheid.

Opzet en onderzoeksmethoden: Met de T11 zijn al vele wetten geanalyseerd zoals de B.M.W., de wet MOT en EU-regelingen; ook wordt de T11 gebruikt bij fraude-onderzoek betreffende verzekeringsproducten en bancaire zaken. In beginsel heeft de T11 dezelfde monitorfunctie voor beleidsinstrumentele regelgeving (meestal slachtofferloze delicten) en bijzondere handhaving als de

politiemonitor heeft voor handhaving door politie (slachtofferdelicten) en klassieke delicten. *Einddatum onderzoek:* Het betreft hier langlopende instrument- en modelontwikkeling dan wel toepassing. In de loop van de komende jaren zal de T11 op een veelheid aan regelgeving en beleid worden toegepast, hetzij via surveys, hetzij via deskanalyse, hetzij via panel/groepware methoden, zowel op Nederlandse als buitenlandse (EU) regelgeving. *Publicatievorm:* Delen van het onderzoek zijn gepubliceerd in *De eerste stap; kosten-effecten analyse naar een integrale periodieke rapportage naar de mate van naleving van beleidsinstrumentele wetgeving*, Den Haag, ministerie van justitie, 1994. Verder nog: 'Tussen norm en feit; methoden ter schatting van naleving van wetgeving', *Beleidsanalyse*, nr. 2, 1995 (samen met P. van Reenen en B. Klaasen); 'De Tafel van Elf; een conceptueel kader en een instrument bij rechtshandavingsvraagstukken', *Beleidsanalyse*, nr. 3, 1996 (met P. van Reenen en B. Klaasen); 'Nieuwe instrumenten voor de rationalisering en optimalisering van beleid en wetgeving; vergelijking van Ketenbenadering en Tafel van Elf', *Beleidsanalyse*, nr. 4, 1996 (met P. van Reenen en B. Klaasen); 'Monitoring beleidsinstrumentele wetgeving', Den Haag, ministerie van justitie, 1998.

339

Fraude en corruptie

mr. dr. D. Ruimschotel en drs. J. de Bruin

Samenwerkingsverband: Bij het ontsluiten van relevantie informatie uit bedrijfsadministraties wordt samengewerkt met Origin alsook bij het construeren van management/

beleidsinformatiesystemen (MIS/BIS).

Opzet en onderzoeksmethoden: Het onderzoek wil inzicht verschaffen in de omvang en oorzaken van de verschillende vormen van fraude en corruptie (in vergelijking tot vermogenscriminaliteit en agressiecriminaliteit). Gebruik wordt gemaakt van theoretische noties uit de algemene criminologische literatuur, van dark number schattingsmethoden en van casuonderzoek naar bepaalde wetten als de Bestrijdingsmiddelenwet. Geprobeerd wordt om de inzichten te vertalen in instrumenten voor continue monitoring en voor risico-analyse.

Publicatievorm: Tot nu gepubliceerd 'Criminele gedragingen, overheid en samenleving; een drieluik', Den Haag, SDU, 1988; 'Fraude en corruptie in Nederland; suggesties voor management en beleid', Stichting Maatschappij en Politie, 1993; 'Corruptie als combinatie van irreguliere bevoordeling en infaam verraad', Nederlands juristenblad, december 1994); *mr. dr. D. Ruimschotel*, 'EG-fraude; criteria voor nationale rechtshandhaving' in: *Justitiële verkenningen*, 19e jrg., nr. 1, 1993, pp. 85-101. Verder in 'De eerste Stap', Den Haag, ministerie van justitie, Inspectie voor de rechtshandhaving, 1994.

340

Doelgroepbepaling en risico-analyse

mr. dr. D. Ruimschotel en drs. A.G.B. Visser

Samenwerkingsverband: Inspectie voor de Rechtshandhaving, ministerie van justitie. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB. *Doel:* Bij controlerende en anderszins rechtshandhavende

instanties binnen buiten de overheid (BOD-en, CRI, Belastingdienst, verzekeringen, GAK) wordt gekeken wat de 'state of the art' is ten aanzien van: doelgroepbepaling, bepaling homogeniteit en subgroepen, individuele lijsten; risicogroepen, risico-analyse, profiling; omschrijven, schatten en benaderen.

Opzet en onderzoeksmethoden: De geëigende paden worden betreden: literatuurstudie; interviews; nadenken: combineren, deduceren, bedenken, systematiseren en toetsen.

Einddatum: September 1999.

Publicatievorm: Rapportage aan WODC, intern rapport.

341

Klein gemis; elektronische criminaliteitsbeeldanalyse

dr. D. Ruimschotel en ing. R. van den Sigtenhorst

Samenwerkingsverband: Samenwerkingsverband met GroupSupport.com, Politie Midden & West Brabant, Politie Amsterdam.

Doel: Het project Klein gemis beoogt het maken van elektronische criminaliteitsbeeldanalyses, met behulp van expertsessies, zodanig te automatiseren dat er een gebruiksvriendelijke, flexibele toepassing ontstaat, die ook door cliënten zelf te bedienen is. De toepassing kan simultaan zijn, met alle experts lijfelijik bijeen, maar ook verspreid via intranet en internet toepassingen. Deze automatisering geldt voor zowel de voorbereiding, afname, verwerking en rapportage van de sessies, als voor de opslag van resultaten in databases, die kennisaccumulatie en vergelijking (benchmark, best practice) vergemakkelijken. De sessies zijn inhoudelijk voorgestructureerd door een inhoudelijk model voor naleving, de Tafel van Elf (T11), waar al jaren lang zeer positieve

ervaring mee is opgedaan bij diverse handhavingsinstanties. De verwachting is dat het te maken product met veel vrucht kan worden ingezet als instrument bij het maken van jaarlijkse of incidentele criminaliteitsbeeldanalyses op nationaal en regionaal niveau (departementen als justitie, BZK en VROM), landelijke diensten (als inspecties/BOD, CRI/ KLPD), regionale politie, justitie bestuur (provincie en gemeenten).

Opzet: Formulering technische specificaties en functionaliteiten aan de hand van enkele pilotprojecten in 1999 en een voorstudie in 2000, gevolg door programmering/ automatisering, gebruikmakend van standaard windows applicaties.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Er zal gerapporteerd worden via artikelen en werkconferenties.

342

EG-EU-fraude

mr. dr. D. Ruimschotel en drs. A.G.B. Visser

Samenwerkingsverband: Met de vakgroep strafrecht van de Erasmus Universiteit Rotterdam (Den Doelder, Van der Hulst) waar het project voorheen was ondergebracht, wordt samengewerkt op juridisch gebied.

Doel: Het onderzoek naar EG/EU fraude is een voortzetting van onderzoek dat begonnen is op het Europees Universitair Instituut in Florence (Italië) en is voortgezet op de Erasmus Universiteit Rotterdam. Via analyse van juridisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek, van officiële rapporten en beleidsstukken en van minder officiële bronnen (interviews, grey literature) wordt gekeken naar de verhouding tussen de *criminal policy* van de Commissie en van de lidstaten en de achterliggende

feiten over EU-fraude (omvang, oorzaken, context). Twee dominante perspectieven in het onderzoek betreffen die mogelijkheden voor verbetering van kennis over EU-fraude en voor verbeteringen van beleid. In het laatste EU-onderzoek (1998) zijn onderzoeksvragen als modules softwarematig geïmplementeerd in het T11-instrumentarium en in de T11 wordt een middel gezien om de criteria uit het verdrag van Maastricht voor handhaving van EU-regels door lidstaten effectief en proportioneel te operationaliseren en te meten.

Publicatievorm en einddatum: Het betreft hier continu onderzoek met een wisselend accent. De spanning tussen beleid en feitenkennis is gerapporteerd in vier elkaar overlappende artikelen: 'EG-fraud; ten percent fraud', European University Institute, 1993; 'EG-fraude; criteria voor nationale rechtshandhaving', *Justitiële verkenningen*, 19e jrg., nr. 1, 1993, pp. 85-110; 'Ambiguities between criminal policy and scientific research; the case of fraud against the EC', in: *The European journal on criminal policy and research*, 1e jrg., nr. 3, 1993, pp. 101-123; 'EC-fraud; a policy analysis approach', in: *Journal of common market studies*, 1994. De afgelopen jaren zijn twee uitvoerige rapporten verschenen: 'EU-fraud and organizational crime', Rotterdam, Erasmus Universiteit, 1996 (samen met H. den Doelder en Th. de Jong) en 'Handhaven en fraude bij EU-subsidies; feitelijke situatie, problemen en suggesties voor verbetering', in: *Handhaven op niveau*, Commissie bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke handhaving, Tjeenk Willink, januari 1998 (samen met C. Damaisjha). Tijdens het congres 'Combating fraud in the EU', EIPA, Maastricht oktober '98, is een samenvatting

van EU-onderzoek gepresenteerd onder de titel 'The European Union as a vulnerable organization'. Tevens is een ad hoc T11-expertsessie gehouden over exportsubsidie-fraude onder de lidstaten van de EU.

CRI **Directie Recherche**

Afgesloten onderzoek

343 **Zware milieucriminaliteit; deelrapportage b, extern functioneren**

W. van der Leest en B. Duesman
Zoetermeer, Directie Recherche,
1999
Zie JV7, 1999, nr. 408

Lopend onderzoek

344 **Criminaliteitsbeeldanalyse milieu**

R. Bijkerk en drs. W.P.E. van der Leest
Doel: In dit onderzoek wordt door middel van een criminaliteitsbeeld-analyse een landelijk overzicht gegenereerd over de aard en omvang van milieucriminaliteit in Nederland voor een bepaalde (nog niet afgebakende) periode.
Opzet: Deze analyse bestaat uit een tweetal fasen. In de eerste fase vindt definiëring van de verschillende vormen van milieucriminaliteit plaats. In deze fase wordt vervolgens een inventarisatie gemaakt van alle beschikbare bronnen en gegevens over deze vormen van milieucriminaliteit. Onder andere op basis van de beschikbaarheid van gegevens wordt bekeken welke vormen van milieucriminaliteit in het criminaliteitsbeeld meegenomen worden. Deze fase wordt afgesloten met een plan van aanpak voor het

criminaliteitsbeeld. In de tweede fase van het onderzoek wordt het eigenlijke criminaliteitsbeeld voor Nederland gemaakt, nu is nog niet duidelijk op welke periode dit beeld betrekking heeft.

Einddatum: De eerste fase zal eind 1999 worden afgerond, de tweede fase medio 2000.

Publicatievorm: Rapport.

345

Inbeslagnemingen verdovende middelen

drs. M. Grapendaal en R. Bijkerk

Doel: Inventariseren van de hoeveelheden inbeslaggenomen middelen.

Opzet: Schriftelijk enquête onder 25 politieregio's.

Einddatum: April 2001.

Publicatievorm: Rapport.

346

Analyse van voertuigdiefstal door middel van woning- en showroominbraak

drs. M. Grapendaal, J. Degen en H. de Miranda

Doel: Inzicht in aard en omvang van de genoemde criminaliteitsvorm.

Opzet: Exploreren van kwantitatief materiaal dat aanwezig is in registratiebestanden; interviews; analyse van politiedossiers.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Rapport.

347

Landelijke criminaliteitskaart 1998

drs. M. Grapendaal, L. Prins en W. van Tilburg

Samenwerkingsverband: Ministerie van justitie, WODC.

Doel: Vervaardigen van een landelijke verdachtenkaart. Jaarlijks weerkerend onderzoek

Opzet: Analyseren van HKS verdachtgegevens over 1998.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Rapport.

348

Neerslag misdaadgeld

drs. R. Landman, H.A. de Miranda, drs. S.R. van Soest en W.A.C. van Tilburg

Doel: Ten behoeve van de opsporing het verkrijgen van inzicht in het gebruik van financiële gegevensbronnen bij de opsporing, het maken van een overzicht van de moeilijkheden die worden ondervonden om vermoedens omtrent misdaadgeld om te zetten in een voor de rechter onderbouwde bewijslast en het geven van een stelselmatige weergave van de wijzen waarop misdaadgeld in de bovenwereld wordt ingevlochten. Ten behoeve van de beleidsvorming het verkrijgen van inzicht in de omvang van de invlechting van misdaadgeld in de bovenwereld, het opstellen van een inventarisatie van de 'zwakke plekken' in de bovenwereld en het verkrijgen van inzicht in de maatschappelijke uitwerking van de neerslag van het misdaadgeld.

Opzet en onderzoeksmethoden: Dossieronderzoek en interviews met personen van organisaties die betrokken zijn bij het ontnemingsproces, officieren van justitie en leiders van de recherche-eenheden die onderzoeken hebben uitgevoerd.

Einddatum: Tweede helft 2000.

Publicatievorm: Rapport.

349

Vuurwapenbezit onder jongeren

drs. F. Luykx en drs. M. Grapendaal

Doel: Het inventariseren van de omvang en spreiding van vuurwapenbezit onder jongeren tot 25 jaar.

Opzet en onderzoeksmethoden: De omvang en spreiding van het vuurwapenbezit onder jongeren zal worden gemeten aan de hand van

kwantitatieve gegevens uit bestaande statistieken, zoals HKS. Daarnaast wordt informatie vergaard door middel van interviews met sleutelfiguren (te denken valt aan politie, scholen en horeca-gelegenheden).

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: CRI rapport en artikel.

350

Mensenhandel

drs. F. Luykx, drs. M. Grapendaal en L. Bloemendaal

Doel: Inzicht in de structuur van dadergroepen alsmede hun modi operandi.

Opzet: Inventarisatie en analyse van opsporingsonderzoeken in de periode 1997-1999; interviews; analyse van politiedossiers.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Rapport.

351

Transportcriminaliteit

drs. A. Mooij, R. Bijkerk en L. Bloemendaal

Doel: Inzicht in aard en omvang van transportcriminaliteit.

Einddatum: Zomer 2001.

Publicatievorm: Rapport.

352

Vorbereidend onderzoek criminaliteitsbeeld ICT in Nederland

drs. R.C.M. de Vette en J.H.J.A. Degen

Doel: Het ontwikkelen van een 'blauwdruk' ten behoeve van een jaarlijks criminaliteitsbeeld ICT (criminaliteit met gebruikmaking van informatie- en communicatie-technologie) aan de hand waarvan zaken op het gebied van crimineel of faciliterend gebruik van ICT bij het plegen van misdrijven eenduidig kunnen worden geregistreerd bij specialistische teams (Bureaus Digitale Expertise), regiokorpsen en

intern bij de Divisie Centrale Recherche Informatie.

Opzet: Het onderzoek heeft het karakter van een inventarisatie op basis waarvan in de toekomst een overzicht kan worden gecreëerd op het gebied van ICT-gerelateerde criminaliteit. In die zin richt het onderzoek zich op de huidige en in de toekomst wenselijke registratie van gegevens hieromtrent. Om een beeld te krijgen welke ICT-gerelateerde criminaliteitsvormen kunnen voorkomen worden in eerste instantie op dit terrein verschenen wetenschappelijke literatuur en andere rapporten geanalyseerd. Vervolgens vinden (semi-gestructureerde) vraaggesprekken plaats met sleutelfiguren. In deze vraaggesprekken worden knelpunten in en behoeften met betrekking tot de registratie van ICT-gerelateerde criminaliteit geïnventariseerd.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Interne nota, c.q. rapportage.

353

Aanpak van georganiseerde criminaliteit in Nederland 2000

drs. R.C.M. de Vette, drs. R. Landman, drs. W. van der Leest en M. Neefe

Doel: Het schetsen van een landelijk beeld van de opsporingsonderzoeken naar georganiseerde criminaliteit in Nederland in 1998 en het concretiseren, onder andere op basis van de gegevens verzameld ten behoeve van de inventarisatie georganiseerde criminaliteit van de Europese Unie voor het jaar 1998, van de aanbevelingen zoals deze door de Cczwacri zijn geformuleerd op basis van het WODC-rapport *Georganiseerde criminaliteit in Nederland* (Kleemans, Van den Berg & Van de Bunt, 1998).

Opzet: Het situatierapport Nederlandse opsporingsonderzoeken naar georganiseerde criminaliteit in 1998 is geschreven ten behoeve van de inventarisatie georganiseerde criminaliteit van de Europese Unie. De gegevens die ten behoeve van dit rapport zijn verzameld bieden echter meer aanknopingspunten. Teneinde de betrokken opsporingsinstanties een volledig beeld te kunnen aanbieden worden daarom de gegevens aan een verdiepingsslag onderworpen, in die zin dat een analyse op meer specifieke aspecten zal plaatsvinden. Waar mogelijk worden de gegevens gekoppeld aan informatie uit databestanden die door de Divisie Centrale Recherche Informatie worden beheerd. Daarbij wordt in opdracht van de Cczwacri met name ingezoomd op de aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de meest recente WODC-monitor. De resultaten worden aangevuld met inzichten uit wetenschappelijke literatuur op dit terrein. Tenslotte wordt een en ander doorgesproken en geconcretiseerd in interviews met teamleiders, c.q. rechercheurs van enkele politiekorpsen.
Einddatum: 2000.
Publicatievorm: Rapport en – indien mogelijk – artikel.

Van Dijk, Van Someren en partners BV

Afgesloten onderzoek

354

Huiselijk geweld ... ook in Amsterdam

drs. M. van Barlingen
Amsterdam, Van Dijk, Van Someren en partners, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.
Kwalitatieve literatuur(studie) naar huiselijk geweld in Nederland en

huiselijk geweld in Amsterdam in het bijzonder. Ingegaan wordt op aard en omvang, oorzaken en gevolgen, de relatie met publiek geweld en mogelijke oplossingsrichtingen. Dit onderzoek, dat is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Amsterdam, dient ter voorbereiding en onderbouwing van het gemeentelijk beleid rond huiselijk geweld.

355

Herhaald slachtofferschap woninginbraak in Enschede, Maastricht en Groningen

drs. M. van Barlingen, drs. R. van Overbeeke, drs. H. van Tulner, drs. G. Müller, drs. P. van Amersfoort en drs. E. van Dijk

Amsterdam, Van Dijk, Van Someren en partners, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 422

356

Zelfredzaamheid in slachtoffersituaties

drs. H. Coumou, prof. dr. R.W.J. Beek, dr. J.F. Beek, drs. M. Geldorp, drs. H.J. Korthals Altes, drs. M. van Maanen en drs. G.J. Slump

Stichting Maatschappij en Onderneming, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 423

357

Instroom-analyse Raad voor de Kinderbescherming

drs. A. van Hoek, drs. H. Groen, drs. H. Gelinck en drs. N. Schoof

Amsterdam, Van Dijk, Van Someren en partners, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.
Doel van het onderzoek was zicht te krijgen op de oorzaken van de stagnatie c.q. fluctuatie in de instroom van civiele zaken en strafzaken bij de negen vestigingen van de Raad van de Kinderbescherming waar de instroomproblemen

het grootst zijn. Ook diende onderzocht te worden of deze oorzaken van tijdelijke of blijvende aard zijn en welke acties of middelen de raad kan aanwenden om invloed uit te oefenen op de instroom van zaken.

358

Handreiking probleemgericht werken bij de politie

drs. A. van Hoek, drs. P. van Soomeren, drs. M. van Barlingen en drs. E. van Dijk

Amsterdam, Van Dijk, Van Soomeren en partners, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

359

Veiligheid schoolomgeving en –routes, regio Oost; uitkomst van de taakgroep veilige School en Omgeving

drs. J. Mólck m.m.v. H.J. Korthals Altes en T. Woldendorp

Amsterdam, Van Dijk, Van Soomeren en partners BV, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Inventarisatie en prioriteren van de veiligheidsproblemen en mogelijke oplossingen. Het onderzoek is de eerste fase van een traject met de volgende drie fases: inventarisatie veiligheidsproblemen; uitwerking oplossingen; uitvoering maatregelen/oplossingen.

360

Eindrapportage elektronische aangifte

A.J. van Os en A.A. van Pel

Amsterdam, Van Dijk, Van Soomeren en partners, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 425

361

Ontwikkeling Justitie in de Buurt Den Haag

drs. G. de Poorter en drs. G.J. Slump

Amsterdam, Van Dijk, Van Soomeren en partners BV, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

In het arrondissement Den Haag is enige tijd geleden de pilot 'Justitie dichterbij de Wijk' gestart. Doel van deze pilot is het creëren van een geïntegreerde, snelle, territoriale en dadergerichte aanpak van strafbare feiten door het openbaar ministerie. In sommige Haagse Wijken (binnen de stadsdelen Escamp en Centrum) wordt extra en versterkte inzet in de vorm van Justitie in de Buurt (JIB) noodzakelijk geacht. Om deze versterkte inzet (plusvariant) te kunnen realiseren dienden het criminaliteitsbeeld en de justitiële en welzijnsinfrastructuur van de beoogde wijken in beeld gebracht te worden. Daarnaast diende in beeld gebracht te worden hoe de samenwerking in het kader van de plusvariant (JIB) op van tevoren vastgestelde thema's schuld, werk, wonen en schuldsanering (vorm te geven middels een JIB-nazorgtraject) eruit zou moeten zien. Ten derde diende te worden onderzocht of de betrokken organisaties de plusvariant (JIB) met reguliere middelen zouden kunnen realiseren.

362

Tussenevaluatie project Hestelbemiddeling

drs. G.J. Slump, drs. M. van Barlingen en drs. H. Tulner

Amsterdam, Van Dijk, Van Soomeren en partners BV, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Inzichtelijk maken wat de opbrengst voor betrokken partijen (dader en

slachtoffer) is van activiteiten in het kader van Herstelbemiddeling, zowel direct gerelateerd aan het delict (schuld- en leedverwerking) als in meer algemene zin (kwaliteit van leven). Analyseren van de bestaande randvoorwaarden en aangeven aan welke belangrijke randvoorwaarden voldaan dient te zijn voor de (verdere) uitvoering van Herstelbemiddeling.

Lopend onderzoek

363

Verdachtenpopulatie arrondissementsparket ... ; rapporten uitgebracht voor afzonderlijke

arrondissementsparketten

drs. P. van Amersfoort, drs. M. Geldorp, drs. H.J. Tulner, drs. G. Müller, drs. E. van Dijk, drs. C.

Loef en P. van Duivenbode

Samenwerkingsverband: HKS-deskundigen binnen de diverse regio's.

Doel: Statistische informatie over door de politie aangehouden verdachten beschikbaar maken.

Opzet: Extractie en bewerking gegevens uit HKS-systeem van de politie.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Rapportages per arrondissementsparket.

364

Veiligheid op scholen in Amsterdam; leerlingen- en personeelonderzoek

drs. E. van Dijk

Samenwerkingsverband: Amsterdams Samenwerkingsverband Veiligheid op School (ASVOS); uitvoering DSP.

Doel: Het verkrijgen van een (kwantitatief) inzicht in de mate van ouderschap, slachtofferschap, veiligheidsgevoelens en ervaringen met melding/opvang onder leerlingen en personeel van

Amsterdamse scholen in de VO/BVE-sector.

Opzet: Leerlingenonderzoek: leerlingenenquête die klassikaal wordt ingevuld op verschillende vestigingen, met een evenredige verdeling naar leerjaar en schoolrichting. Personeelsonderzoek: Enquête die in principe door alle personeelsleden wordt ingevuld.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Rapporten per regio.

De volgende rapporten zijn reeds verschenen: Veiligheid op scholen in Amsterdam-Oost (ASVOS, Amsterdam, juni 1998); Veiligheid op scholen in Amsterdam-West (ASVOS, Amsterdam, juli 1998); Veiligheid op scholen in Amsterdam-Zuid (ASVOS, Amsterdam, april 1999).

365

Aanpak en positionering jeugdzaken bij het Openbaar Ministerie

drs. M. Geldorp, drs. M. van Barlingen, drs. E. Klooster en drs. R. van Overbeeke

Doel: Na te gaan in hoeverre de praktijk bij het openbaar ministerie, in jeugdzaken, overeenstemt met het gepropageerde beleid, waarin de aanpak van jeugdcriminaliteit reeds enige jaren één van de prioriteiten is. Daartoe beoogt het onderzoek inzicht te bieden in de wijze waarop jeugdzaken binnen de arrondissementen en ressorten worden aangepakt en in de mate waarin jeugdzaken en de afhandeling daarvan organisatorisch zijn ingebed in de verschillende parketten.

Opzet: Analyse van schriftelijk parketmateriaal, alsmede van registratiegegevens uit Compas, gevolgd door diepte-interviews met de jeugdofficieren en hoofdofficieren van de 19 arrondissementsparketten en met de jeugd

advocaten-generaal en hoofd advocaten-generaal van de 5 ressortsparketten in Nederland.
Einddatum: September 2000.
Publicatievorm: Rapportage.

366

Tussenrapportage. Plan van aanpak van de veiligheid in de schoolomgeving en -routes. Concretisering van maatregelen voor het Regionaal Integraal Schoolveiligheidsplan en bundeling van het materiaal van de 2e fase taakgroep Veilig Schoolgebouw en omgeving, regio Amsterdam Oost

J.Mölck en P. van Soomeren
Samenwerkingsverband: ASVOS.
Einddatum: September 2000.
Publicatievorm: Rapportage.

367

Evaluatie Stop-reactie; bereik, ervaringen en effecten

drs. G.J. Slump, drs. E. van Dijk, drs. M. Rietveld en drs. E. Klooster
Samenwerkingsverband: Het evaluatie-onderzoek wordt verricht in opdracht van het ministerie van justitie.

Doel: Het op basis van het bereik in de experimenteerperiode (1 mei 1999 – 1 september 2000) aangeven voor welke categorieën (kinderen en ouders) en voor welke zaken een Stop-reactie feitelijk wordt ingezet, dit om de mogelijkheden voor inzet verder te bepalen. Het aan de hand van ervaringen tijdens de experimenteerperiode bepalen in welke behoeften van betrokkenen (ouders, kinderen en instanties) de Stop-reactie voorziet, dit om de Stop-reactie verder op maat te kunnen snijden. Het aan de hand van ervaringen tijdens de experimenteerperiode analyseren hoe de organisatie, voorwaarden voor effectiviteit en samenwerking gestalte krijgen, welke knelpunten

zich daarbij voordoen, dit om de organisatorische inbedding van de Stop-reactie verder te verbeteren. Het aan de hand van de (pedagogische en preventieve) effecten en de waardering daarvan door betrokkenen in de experimenteerperiode aangeven wat de belangrijkste opbrengst van de inzet van een Stop-reactie is, dit om de effectiviteit van de reactie nader te kunnen aanscherpen.

Opzet en onderzoeksmethoden:

Het evaluatie-onderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: Een brede inventarisatie van bereik en invulling van de Stop-reactie op hoofdlijnen in Nederland. Het eerste deel wordt uitgevoerd middels een analyse van registratiegegevens van een selectie van 18 Halt-bureaus, gevolgd door een aanvullende enquête en een brede nameting van het bereik aan het eind van de experimenteerperiode onder alle Halt-bureaus. Een verdiepend onderzoek bij een viertal Halt-bureaus in Nederland naar de ervaringen, voorwaarden en effecten van de Stop-reactie plus de behoeften van betrokkenen. Het tweede deel wordt uitgevoerd middels interviews met direct betrokken instanties en organisaties, interviews met betrokken ouders en kinderen en het beknopt analyseren van de politieregistratie (om de Stop-cijfers enig reliefs te geven)

Einddatum: September 2000.
Publicatievorm: Het onderzoek zal in rapportvorm worden gepubliceerd door het ministerie van justitie.

368

Doorontwikkelen van het instrument Veiligheideffect-rapportage (VER) ten behoeve van het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties

drs. P. van Soomeren, drs. P. Reijnhoudt en drs. H.J. Korthals Altes

Samenwerkingsverband: Berenschot, mr. J.H. Leopold, ir. J.W. Plekkenpol.
Doel: Doel is om door middel van de aanscherping van het instrument Ver en het uitvoeren van pilots, een instrument te ontwikkelen dat door bestuurders gebruikt kan worden om aandacht te vragen en vast te houden voor de integrale veiligheid op het gebied van de ruimtelijke ordening en infrastructuur.

Opzet en onderzoeksmethoden: Aan de hand van in 1999 uitgevoerde pilots wordt de concept-Ver verder aangescherpt; vervolgens worden er 15 gemeenten geselecteerd die de Ver in de praktijk gaan testen onder begeleiding van een externe adviseur. Hun ervaringen worden in de definitieve versie van het instrument verwerkt.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Handleiding en rapportages.

Eysink Smeets & Etman

Afgesloten onderzoek

369

Middellijke uitbetaling: het anti-verslavingsbeleid onder de toonbank? Verslag van het onderzoek naar en advies over het verschijnsel van de middellijke uitbetaling

H. van den Broek en M. Lemmens

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

370

Allochtonen en verslavingszorg: naar een zichtbaarder en daadkrachtiger beleid; discussienota over allochtonen en verslavingszorg op verzoek van de afdeling verslavingszorg van de directie Geestelijke Gezondheidszorg, Verslavingszorg en Maatschappelijke Opvang van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport

H. van den Broek, P. den Otter, R. Witte en J. van der Werf

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 2000

371

Evaluatie Samen Veilig Ondernemen

B. Kesselaar en J. van de Nieuwenhuizen

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

372

Veiligheid: de samenwerkingspraktijk tussen politie en gemeente; rapportage van een onderzoek in opdracht van het Nederlands Politie Instituut

P. Klerks en H. van den Broek

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

373

'Een rode draad in ons werk'; inspanningen in de basis-politiezorg ten aanzien van alcoholmisbruik

P. Klerks, H. van den Broek en J. van der Werf

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

374

HALT! Politie? Een onderzoek naar de oorzaken van het stagneren van Halt-verwijzingen in de politieregio Haaglanden in opdracht van de afdeling Analyse & Research van Politie Haaglanden

P. Klerks, M. Tijssen, M. Lemmens en E. Zandhuis

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

375

Eerste screening SBA: proces-evaluatie; een onderzoek naar het screenen van bouwbedrijven in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

J. Korpel

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

376

Dakloze verslaafden in Amsterdam Zuidoost; eindverslag van een inventarisatie van het aantal dakloze verslaafden in stadsdeel Amsterdam Zuidoost

J. Korpel, M. Lemmens en P. den Otter

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

377

Toolkit; gereedschapskist voor het oplossen van excessieve veiligheidsproblemen in de actiegerieden en omliggende buurten in Amsterdam Zuidoost

E. Lugtmeijer, S. Korz en P. Klerks

Den Haag, Eysink Smeets & Etman, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

378

'De kans, dat is wat je nodig hebt'; Jongeren van Youthstartprojecten over school, opleiding en werk

P. Naber en R. Wiebing

Den Haag, ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Lopend onderzoek

379

Een niet-commercieel coffeeshopbeleid

drs. C.J.A. van den Broek, mr.

E.R.J. Zandhuis, drs. M. Braam en

drs. N. Maalste

Opdrachtgever: Gemeente Zwijndrecht.

Doel: Het begeleiden van de betrokkenen bij de selectie en implementatie van een niet-commerciële coffeeshop in de gemeente Zwijndrecht.

Opzet: De volgende stappen zijn in het traject ondernomen: het opstellen en publiceren van beleidsregels; instellen van een adviescommissie waarin de gemeente, politie, O.M. en ES&E zitting hadden; voeren van gesprekken met de aanvragers van de exploitatievergunning; bieden van ondersteuning aan de gemeente bij het opstellen van een handhavingsarrangement; geven van advies aan de burgemeester omtrent de aanvragers van de exploitatievergunning.

Einddatum: Augustus 2000.

Publicatievorm: Advies.

380

**Verantwoord differentiëren
speelautomatenhallen en zicht
op het gemeentelijk
speelautomatenbeleid**

*drs. C.J.A. van den Broek, mr.
E.R.J. Zandhuis en drs. J. van der
Werf*

Opdrachtgever: Ministerie van VWS.

Doel: Zicht verkrijgen op de gevolgen van de herziening van de Wet op de kansspelen met betrekking tot productdifferentiatie in speelautomatenhallen en het gemeentelijk speelautomatenbeleid in het algemeen.

Opzet: Een schriftelijke enquête binnen alle gemeenten in Nederland, een schriftelijke enquête onder alle exploitanten van speelautomatenhallen en gesprekken met betrokkenen binnen de gemeente, politie, verslavingszorg en de branche in drie casusgemeenten.

Einddatum: Nulmeting in 2000 en eindmeting in 2002.

Publicatievorm: Rapportage en advies.

381

**Keurmerk Veilig Ondernemen
Bedrijventerreinen en
Winkelcentra**

*thr. A. Kaouass, drs. W. Ritzema,
mw. J. van den Oever en thr. G.A.
de Vor*

Opdrachtgever: Nationaal Platform voor Criminaliteitsbeheersing (Overheid en Bedrijfsleven).

Doel: Het bevorderen van de objectieve en subjectieve veiligheid voor bedrijventerreinen en winkelcentra door het ontwikkelen en introduceren van een landelijk Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

Opzet: Het KVO-certificaat kan worden behaald als ondernemers, gemeente, politie en andere relevante partijen gezamenlijk hebben bewezen effectieve en

structurele maatregelen te nemen om de veiligheid op een bedrijventerrein of in een winkelcentrum op een hoger plan te brengen. In KVO-handboeken zijn de vereisten voor en de wijze waarop het KVO-certificaat gerealiseerd kan worden nauwkeurig omschreven. In het jaar 2000 zullen een aantal pilotgemeenten de handboeken in de praktijk testen. Aan de hand van de resultaten van de pilotgemeenten zal er een definitief handboek-KVO worden opgesteld.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Handboeken, brochures, website, advies en begeleiding.

382

**Particuliere recherche;
werkwijzen en informatiestromen.**

*dr. P.P.H.M. Klerks en mw. C. van
Meurs*

Opdrachtgever: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Het verschaffen van inzicht in de aard en zo mogelijk de omvang van de werkzaamheden die door private recherche-instellingen worden verricht, alsmede in de vraag in hoeverre politie en O.M. gebruik maken van de door deze instellingen geleverde informatie. *Opzet:* Het onderzoek bestaat uit desk research, waarbij uit diverse open en gesloten bronnen informatie over actieve particuliere recherchebureaus wordt geput. Deze informatie wordt vervolgens aangewend om gericht een spectrum van recherchebureaus ter benaderen. Achtereenvolgens vinden drie inventariserende bijeenkomsten met betrokkenen uit de branche plaats, gevolgd door een reeks van circa vijftig interviews. Hierbij wordt gepoogd

om variatie aan te brengen naar omvang van de bureaus, aard van de werkzaamheden en vestigingsplaats.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapportage.

383

Handhaving lokaal prostitutiebeleid; monitoring en evaluatie van de ervaringen in Utrecht

dr. P.P.H.M. Klerks, dr. P.M. Naber, drs. J. van der Werf, drs. C.J.A. van den Broek, mr. E.R.J. Zandhuis en drs. M. Braam

Opdrachtgever: Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het Ministerie van Justitie, WODC, Afdeling EWB.

Doel: Het ontwikkelen van 'best practices' op het terrein van de handhaving van de ordeningswetgeving in het kader van het stimuleringstraject 'Handhaving lokaal prostitutiebeleid' in de gemeente Utrecht, het beschrijven van het verloop van het ontwikkelingsproces en het bepalen welke bijdrage deze 'best practices' leveren aan de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie Michiels.

Opzet: Het onderzoek start met een nulmeting d.m.v desk research en interviews. De desk research omvat het bestuderen van hetgeen er aan beleidsstukken bij de diverse partnerorganisaties voorhanden is met betrekking tot de handhaving in de prostitutiebranche. Interviews vinden plaats met beleidsmatig direct betrokkenen en met de doelgroep van de handhaving. Tot slot vinden twee metaplansessies plaats, alsmede observaties en een aantal case studies.

Einddatum: Juni 2002.

Publicatievorm: Rapportage.

384

Naar een verbetering van de helingbestrijding

dr. P.P.H.M. Klerks en mr. E.R.J. Zandhuis

Opdrachtgever: NPI.

Doel: Door middel van het identificeren en beschrijven van best practices komen tot een intensivering en kwalitatieve verbetering van de aanpak van heling.

Opzet: Een literatuuronderzoek en een brainstormsessie vormde de basis voor een startnotitie. Vervolgens is een landelijk werkgroep Helingaanpak geformeerd, bestaande uit politiemensen van diverse korpsen en het NPI. De werkgroep formuleerde mogelijkheden en streefdoelen, die zijn vastgelegd in een plan van aanpak. Een reeks interviews met zo'n vijftien praktijkdeskundigen levert het materiaal waaruit een Gids voor helingbestrijding wordt samengesteld.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Praktijkgids.

385

Bandopnamen als controle-middel van het nader gehoor

drs. J.H. Korpel, dr. P.M. Naber en drs. L.J.J. Wijkhuijs

Opdrachtgever: Ministerie van justitie/IND.

Doel: Het inventariseren van meningen van experts inzake asielzaken, aangaande de praktische en juridische consequenties van bandopnamen als controlemiddel van het nader gehoor van asielzoekers.

Opzet: Het onderzoek bestond uit een tweeledige consultatieronde onder een selectie van experts. Eerst zijn veertien individuele gesprekken gevoerd om de opvattingen en ideeën van experts inzake bandopnamen te inventari-

seren. De bevindingen van deze consultaties zijn verwerkt in een discussienotitie die vervolgens ter voorbereiding van een gezamenlijke expertmeeting aan de genodigden is toegestuurd. Tijdens de gezamenlijke expertmeeting is vervolgens discussie gefocust op de meest essentiële, discutabele aspecten van het gebruik van bandopnamen als controle middel van het nader gehoor. De resultaten van de consultaties zijn vervat in een slotnotitie.

Einddatum: Augustus 2000.

Publicatievorm: Rapportage.

386

Sociale Veiligheid in het openbaar vervoer 2000: resultaten van de landelijke Monitor Sociale veiligheid 2000. Achtste meting onder reizigers, niet-reizigers en personeel in het openbaar vervoer

drs. J.H. Korpel, drs. V. Wijkhuis, dhr. A. Kaouass en drs. N. Berweger

Opdrachtgever: Ministerie van V&W.

Doel: Het verschaffen van inzicht in de aard en omvang van incidenten die de reizigers en het rijdend en controlerend personeel in het openbaar vervoer meemaken en inzicht in de subjectieve beleving van de sociale veiligheid in en rond het openbaar vervoer.

Opzet: Deze zesde rapportage sluit aan bij vijf monitor-onderzoeken in de jaren negentig. Van 1993 tot en met 1997 werd jaarlijks informatie voor de landelijke monitor verzameld onder reizigers en niet-reizigers (telefonisch) en onder het rijdend en controlerend personeel van de vervoerbedrijven (schriftelijk). In 2000 is het onderzoek onder reizigers en personeel is, met enkele aanpassingen, herhaald. Daarbij is van een

onderzoek onder niet-reizigers afgezien.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapportage.

387

24-uursopvang: 24 uur bereikbaar? Concept-rapportage over de opzet van een onderzoek naar de maatschappelijke opbrengsten van (laagdrempelige) 24-uursopvang

drs. N. Maalsté, drs. J. Van der Werf en drs. C.J.A. van den Broek

Opdrachtgever: Ministerie van VWS.

Doel: Inzicht geven in de wijze waarop gemeenten een sluitend 24-uurs-aanbod ontwikkelen voor de opvang van verslaafden, psychiatrische patiënten en/of daklozen die veelal overlast veroorzaken; in kaart brengen van de maatschappelijke opbrengsten die een sluitend 24-uursaanbod heeft voor deze cliënten, omgeving en hulpverlening; kennistransfer van de bevindingen naar andere gemeenten en belanghebbenden. *Opzet:* Het onderzoek bestaat uit een vooronderzoek, mogelijk gevolgd door een vervolgonderzoek. Het vooronderzoek wordt binnenkort afgerond en heeft onder andere geresulteerd in een voorstel voor een vervolgtraject dat nu ter beoordeling bij de opdrachtgever ligt. De belangrijkste activiteiten van het vooronderzoek zijn desk research, gesprekken met direct betrokken landelijke partijen en bezoeken aan mogelijke pilotgemeenten voor het vervolgtraject. *Einddatum:* Vooronderzoek: september 2000. *Publicatievorm:* Vooronderzoek: rapportage.

388

Criminaliteit in relatie tot de integratie van etnische minderheden.*dr. R. Witte en drs. F. Knaack**Oprichting:* Ministerie van BZK.*Doel:* Beoordelen van de effectiviteit van vooral preventieve maatregelen binnen een integrale aanpak op stedelijk niveau om marginalisatie of afglijden naar het criminele circuit van sommige jongeren uit etnische groepen te voorkomen.*Opzet:* In zeven door het ministerie van BZK geselecteerde gemeenten zijn over een periode van twee jaar pilots opgezet ten behoeve van jongeren uit etnische groepen. Door het ontwikkelen van een integrale aanpak op beleidsniveau, het creëren van een sluitende aanpak bij de uitvoering en het bieden van maatwerk jegens individuele jongeren wordt beoogd criminaliteit terug te dringen of te voorkomen. Er is sprake van een voor- en eindmeting en een procesevaluatie. Een begeleidingscommissie zal op grond van de resultaten advies uitbrengen aan de minister voor GSI of implementatie van de voorgestane methodiek op grotere schaal opportuun is.*Einddatum:* December 2000.*Publicatievorm:* Rapportage en advies.**Justitiële behandelinstelling 'De Hunnerberg'****Lopend onderzoek**

389

Recidive; samenhang met persoonlijkheidsontwikkeling en leefsituatie na detentie*drs. C. van Dam**Promotoren:* Prof. dr. J.M.A.M.

Janssens en prof. dr. E. de Bruyn.

Samenwerkingsverband: Het onderzoek betreft een AIO-project; een samenwerkingsverband tussen

de Katholieke Universiteit Nijmegen en R.B.I.J. De Hunnerberg.

Doel: Doel van de Hunnerberg is door behandeling van de jongeren recidive te voorkomen. In het onderzoek wordt nagegaan in welke mate jongeren na ontslag recidiveren en of dit samenhangt met de gedrags- en persoonlijkheidsontwikkeling van de jongere en/of leefsituatie na ontslag. Door terugkoppeling van de resultaten wordt inzicht verkregen in de effectiviteit van de behandeling.*Opzet:* Van alle jongeren die De Hunnerberg hebben verlaten worden halfjaarlijks gegevens opgevraagd uit justitiële registers om na te gaan of ze zijn gerecidiveerd. Tevens worden de jongeren een jaar na ontslag uit De Hunnerberg benaderd voor een follow-up interview m.b.t. hun leefsituatie en gedrags- en persoonlijkheidsontwikkeling.*Einddatum:* AIO-project eindigt in 2003, daarna neemt De Hunnerberg het onderzoek zelf over.*Publicatievorm:* Proefschrift, artikelen.

390

Evaluatie-onderzoek in Justitiële Behandelinstelling 'De Hunnerberg'*drs. J.E.J. Spee**Samenwerkingsverband:* Op 23 maart 1995 werd de rijksbehandelinstelling *De Hunnerberg* in gebruik gesteld. In samenwerking met de Katholieke Universiteit Nijmegen is bij de planning en opzet van de instelling ruimte gecreëerd voor een systematische, empirische evaluatie van de behandelingsresultaten.*Doel:* Evaluatie van behandelingsresultaten. Het betreft een longitudinaal onderzoek; niet alleen bij opname van de jongere wordt relevante informatie verzameld

middels afname van vragenlijsten (zogenaamde voormeting), de metingen worden ook op gezette tijden herhaald tijdens de behandeling, gevolgd door follow-up onderzoek. Door terugkoppeling van de resultaten krijgt het behandelprogramma vorm en ontstaat er inzicht in de werkzaamheid van de verschillende programma-onderdelen. Momenteel zijn er bij ruim 120 jongeren een viertal, halfjaarlijkse metingen gedaan. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in een tussentijds (intern) onderzoeksrapport.
Einddatum: Longitudinaal onderzoek.
Publicatievorm: Artikelen.

Intraval

Afgesloten onderzoek

391

Doelgroepen in beeld; doelgroepenanalyse dak- en thuislozen en hard-druggebruikers in Apeldoorn

drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma en drs. G. Meijer

Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doelgroepenanalyse van de groepen dak- en thuislozen en harddrugsgebruikers in Apeldoorn, waarbij vooral aan bod kwamen de verschillende categorieën verslaafden en dak- en thuislozen die zijn te onderscheiden. Een belangrijk aandachtspunt daarbij was in hoeverre vermenging van deze categorieën wel of niet wenselijk is in verband met een mogelijke clustering van voorzieningen.

392

Opgevangen in het centrum; evaluatie opvang- en adviescentrum Apeldoorn

drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma en drs. G. Meijer

Stichting Intraval, Groningen/Rotterdam, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 449

393

Jeugdcriminaliteitsmonitor Amsterdam; evaluatie

B. Bieleman, C. Hoogeveen, R. van der Laan, G. Meijer en J. Snippe

Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 455

394

Jeugdcriminaliteitsmonitor rapportage eerste periode; Slotervaart-Overtoomseveld, stadsdeel Amsterdam-Noord, Rivierenbuurt (stadsdeel Zuideramstel), Zeeburg/Oost, Bijlmer-Oost (stadsdeel Amsterdam-Zuidoost)

B. Bieleman, C. Hoogeveen, R. van der Laan, G. Meijer, J. Snippe en J. Sok

Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 455

395

Onderzoek rellen Groningen-Sparta; voetbalgeweld of uitgaansgeweld

B. Bieleman, C. Hoogeveen, G. Meijer, W.J.M. de Haan en J.A. Nijboer

Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

De centrale vraag in het onderzoek was in hoeverre bij de ordeverstoringen na de voetbalwedstrijd Groningen-Sparta op 19 juni 1999 sprake is geweest van voetbalgeweld en/of uitgaansgeweld?

396

Monitoring Justitiedeel drugsmonitor Nederland*drs. B. Bieleman, drs. C.**Hoogeveen en drs. J. Snippe*

Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel was het ontwikkelen van het justitiedeel van de Nationale Drugsmonitor (NDM). Hiertoe werden interviews gehouden met medewerkers van beleidsdirecties van het ministerie van justitie, de politie, het O.M. en overige betrokken organisaties en werd een analyse gemaakt van geautomatiseerde) gegevensverzamelingen. Begonnen werd met een definitiestudie, gevolgd door een ontwikkeltraject waar de te volgen procedures werden beschreven.

397

Evaluatie softdrugsbeleid Zoetermeer*drs. B. Bieleman, drs. E. Spijkers en dr. H. Winter*

Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Inzicht geven het huidige Zoetermeerse softdrugsbeleid. Daarnaast wordt ingegaan op de duidelijkheid en helderheid van het beleid, de naleving en handhaving van de regelgeving en op de vraag in hoeverre door de aanwezigheid van één gedoogd verkooppunt in de gemeente Zoetermeer de vraag naar softdrugs voldoende wordt beantwoord. Tenslotte komen de belangrijkste knelpunten in het huidige beleid aan bod, zoals het aantal coffeeshops voor Zoetermeer, openingstijden voor de coffeeshop(s) en de achterdeurproblematiek.

398

Jongeren in Groningen; een beschrijving voor de evaluatie van de Jeugd- en Jongeren-teams en het Stedelijk Straathoekwerk*R. van der Laan, J. Boekelaar en B. Bieleman*

Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

399

Jong Contact; evaluatie JJT's/SST in Groningen tweede helft 1999*R. van der Laan, J. Boekelaar en B. Bieleman*

Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was de evaluatie van de vier Jeugd- en Jongerenteams (JJT's) en het Stedelijk Straathoekteam (SST). Deze evaluatie beoogde inzicht te verschaffen in de werkwijze en de eerste resultaten van de JJT's en het SST. Daartoe werd per JJT en SST informatie verzameld, werden interviews afgenomen met de betrokken organisaties en met jongeren. Ook werden politie-, monitoronderzoek- en meldpuntgegevens verzameld en bewerkt.

400

Buurten over last*J. Snippe en B. Bieleman Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 1999*
Zie JV7, 1999, nr. 454

401

Leefbaarheid De Wijert-Noord*J. Snippe en J. Blömer*
Stichting IntraVal, Groningen-Rotterdam, 1999
Zie JV7, 1999, 451

402

Evaluatie SVO-projecten Rotterdam; eindrapport*E.G. Wits, S. Biesma, H.F.L. Garretsen en B. Bieleman*

Rotterdam/Groningen, IVO-Intraval, 1999

Zie JV7, 1999, nr. 450

403

Buurtveiligheidsplannen Heksenberg, Zeswegen-Nieuw Husken, Nieuw Lotbroek, Hoensbroek-De Dem, Molenberg, Rennemig-Beersdal, Vrieheide-De Stack, Meezenbroek-Schaesbergerveld-Palemig, Heerlen-centrum

Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam Heerlen, Gemeente Heerlen, Bureau Openbare Orde, Veiligheid en Kabinet, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 452

Lopend onderzoek

404

Doelgroepenanalyse Harddrugsverslaafden en Dak-en thuislozen in Deventer*drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma, drs. A. de Jong en drs. G. Meijer*

Doel: Een analyse van de harddrugsverslaafden en dak- en thuislozen in Deventer. De interesse gaat vooral uit naar de verschillende categorieën verslaafden en dak- en thuislozen die zijn te onderscheiden. Een belangrijk aandachtspunt is de psychiatrische problematiek onder de doelgroepen.

Opzet: Interviews met sleutelinformanten (medewerkers van betrokken organisaties en instellingen) en leden van de doelgroep; analyse bestanden van politie, hulpverlening en maatschappelijke zorg; observaties op plekken waar drugsverslaafden en dak- en thuislozen zich verzamelen.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Rapport.

405

Evaluatie Verantwoord Schoon in Rotterdam*drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma, drs. D. van der Mheen, drs. R. Spijkerman en drs. I. Bongers*

Samenwerkingsverband: Instituut voor Verslavingsonderzoek, Rotterdam.

Doel: Proces- en effectevaluatie van het project Verantwoord Schoon in Rotterdam. De onderzoeksvragen luiden: Op welke wijze wordt Verantwoord Schoon geïmplementeerd? Leidt Verantwoord Schoon tot een verbetering van de situatie van dak- en thuisloze poly-drugsgebruikers en tot een vermindering van door burgers ervaren drugsoverlast? Onder welke voorwaarden is Verantwoord Schoon ook elders toe te passen?

Opzet en onderzoeksmethoden: Voor het verzamelen van de onderzoeksdata worden de volgende methoden gehanteerd: interviews met sleutelinformanten; interviews met (dak- en thuisloze) gebruikers/verslaafden; survey onder bewoners; observaties.

Einddatum: Loopt tot en met 2001.

Publicatievorm: Rapport, artikel(en).

406

Onderzoek achtergronden jongerenoverlast Hoogkerk*drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma en drs. G. Meijer*

Doel: Al meer dan 25 jaar is in Hoogkerk sprake van zogenoemde problematische jongeren. In al deze jaren lijken deze jongeren niet of nauwelijks door het sociaal-cultureel werk te worden benaderd. De vraag is of deze problematiek door de jaren heen niet voor een belangrijk deel milieugebonden is. Een bijkomende vraag is of sociaal-cultureel werk c.q.

welzijnswerk wel het goede antwoord is op deze problemen.

Opzet: In het kader van het onderzoek worden relevante documenten bestudeerd, zoals nota's, rapporten en dergelijke die de afgelopen jaren over de jongerenproblematiek in Hoogkerk zijn verschenen. Circa tien sleutelinformanten worden geïnterviewd (personen die bekend zijn met de situatie van de jongerenoverlast in Hoogkerk, zowel nu als vroeger). Daarnaast vinden circa tien gesprekken plaats met (oud-)leden uit de doelgroep en enkele groepsgesprekken.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Rapport.

407

Effecten Dagopvang Dak- en thuislozen in het Magdalenaklooster in Haarlem

drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma en dr. F. Oldersma

Samenwerkingsverband: Markttracé.

Doel: Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de effecten van een dagopvang voor dak- en thuislozen die sinds december 1999 is gevestigd aan de rand van het centrum van Haarlem, in de Magdalenabuurt (in de deelbuurt Witte Herenstraat). In het kader van dit onderzoek wordt de ruimtelijke, sociale, maatschappelijke en economische samenstelling van de buurt geïnventariseerd. De nadruk van het onderzoek ligt op een onderzoek onder de buurtbewoners, waarbij de veiligheid, criminaliteit en (drugserelateerde) overlast worden geëvalueerd, alsmede de sociale en psychologische gevolgen van de vestiging van de dagopvang in de Magdalenabuurt.

Opzet: Gesprekken met vertegenwoordigers van betrokken organisaties en instellingen (waaronder gemeente, politie, maatschappelijke opvang,

hulpverlening en bewonersorganisaties); enquête onder buurtbewoners; verzamelen van gegevens over de ruimtelijke omgeving en de sociale samenstelling van de buurt en informatie over de vergelijkbare situaties elders in Nederland; analyseren bestanden van politie, hulpverlening en maatschappelijke zorg.

Einddatum: Juli 2000.

Publicatievorm: Rapport.

408

Evaluatie Tippelzone Heerlen

drs. B. Bieleman, drs. S. Biesma, drs. J. Snippe, drs. G. Meijer en drs. A. de Jong

Samenwerkingsverband: Markttracé.

Doel: Het onderzoek zal nagaan in hoeverre de doelstellingen van de tippelzone worden gerealiseerd: de overlast van de prostitutie voorkomen en beperken; de veiligheid van de tippelaarsters vergroten; en de hulpverlening en medische zorg aan tippelaarsters verbeteren.

Opzet: De kern van het onderzoek bestaat uit een herhaalde enquête onder de omwonenden van het huidige tippelgebied en de nieuw in te stellen tippelzone. Daarnaast zal een vergelijking worden gemaakt van gegevens van politie, openbaar ministerie, milieudienst, GGD, CAD en straatprostitutieproject over de situatie voorafgaande aan, en een jaar na invoering van de tippelzone. Tevens wordt een eenmalige (retrospectieve) enquête onder prostituees uitgevoerd en zullen gesprekken plaatsvinden met vertegenwoordigers van politie, CAD, GGD, straatprostitutieproject, reinigingsdienst en andere betrokken organisaties.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Rapport.

409

**Evaluatie Horecabeleid
Amsterdam***drs. B. Bieleman en drs. J. Snippe
Samenwerkingsverband: Markttracé.*

Doel: De centrale vraag is welke effecten het verruimen van openingstijden en instellen van een afkoelperiode in horecaconcentratiegebieden (Rembrandts- en Leidseplein) hebben op het woon- en leefklimaat in deze gebieden van Amsterdam.

Onderzocht worden de naleving en handhaving van de maatregelen; de gevolgen van deze aanpassing van het horecabeleid op de overlast en de (veiligheids)beleving rondom de horecaconcentratiegebieden.

Opzet: Herhaalde enquête onder bewoners van de binnenstad, bezoekers van horecaconcentratiegebieden, horeca-exploitanten en portiers en vervoerders (openbaar vervoer en taxi's); analyse van beschikbare registratiegegevens van de politie, het gemeentelijk vervoerbedrijf (GVB) en de Milieudienst; periodieke observaties.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapportages (tussen- en eindrapport).

410

**Thermometer Binnenstad
Groningen***drs. B. Bieleman en drs. J. Snippe
Samenwerkingsverband: Bureau
Mediad.*

Doel: Inzicht verkrijgen in de effecten van het inzetten van het Beheerteam Binnenstad van de gemeente Groningen.

Opzet en onderzoeksmethoden: In de periode 1998-2000 wordt jaarlijks een enquête gehouden onder bewoners, bezoekers en winkeliers in de binnenstad naar beleid, handhaving en toezicht in de binnenstad. In 1999 is de onderzoekspopulatie uitgebreid met uitgaanspubliek en horeca-

ondernemers. Het meetinstrument bestaat uit een zowel telefonisch, schriftelijk als *face-to-face* af te nemen vragenlijst die speciaal voor deze monitor is ontwikkeld.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Rapporten. Reeds gepubliceerd werd: *Thermometer binnenstad Groningen; resultaten eerste meting*, J. Snippe, C. ten Den en B. Bieleman, Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam, 1998.

411

Evaluatie Alijda Delfshaven*drs. B. Bieleman, drs. J. Snippe,
drs. C. Hoogeveen en drs. G.
Meijer*

Doel: Het uitgangspunt van de projectgroep Alijda in de Rotterdamse wijk Delfshaven is een integrale inzet van alle handhavingsinstrumenten om drugsoverlast en drugscriminaliteit te verminderen. De evaluatie dient inzicht te geven in het effect van de Alijda-aanpak op het aantal drugsrunners, de effectiviteit van de bestuurlijk-juridische instrumenten die zijn ingezet en in welke mate de samenwerking tussen de partners heeft bijgedragen aan een efficiënte en effectieve aanpak van de drugsoverlast- en criminaliteit.

Opzet: Analyse relevante bestanden betrokken organisaties (Politie, Belastingdienst, Sociale Dienst, Vreemdelingendienst en Dienst Bouw- en Woningtoezicht); interviews met drugsrunners; interviews met medewerkers betrokken organisaties.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Rapport.

412

Evaluatie Cameratoezicht Groningse uitgaansgebied*drs. B. Bieleman, drs. J. Snippe en drs. C. Hoogeveen*

Samenwerkingsverband: Drs. E. de Bie (Vakgroep strafrecht en criminologie, Rijksuniversiteit Groningen), Markttracé.

Doel: Onderzoeken of camera-toezicht in het uitgaansgebied van de stad Groningen bijdraagt tot een vergroting van de gevoelens van veiligheid, een vermindering van geweld en een vergemakkelijking van de werkzaamheden van politie, justitie en hulpverleningsinstellingen.

Opzet: De kern van het onderzoek bestaat uit een herhaalde enquête onder directe betrokkenen: bezoekers in het uitgaansgebied; horecaondernemingen in het uitgaansgebied; bewoners in het uitgaansgebied; regiopolitie Groningen; ambulance medewerkers; taxichauffeurs. Verder zijn observaties, registratiegegevens van de politie en justitiële aspecten die samenhangen met het camera-toezicht van belang.

Einddatum: Maart 2002.

Publicatievorm: Rapport.

413

Monitor Veiligheid gemeente Rotterdam*drs. B. Bieleman, drs. J. Snippe, drs. C. Hoogeveen, drs. G. Meijer en dr. F. Oldersma*

Samenwerkingsverband: Mediad Rotterdam.

Doel: Inzicht geven in de ontwikkeling van trends van veiligheid en veiligheidsbeleving in Rotterdam en de deelgemeenten. Daarnaast vindt onderzoek plaats naar de veiligheidsbeleving van allochtone inwoners.

Opzet: Per deelgemeente zullen jaarlijks 400 bewoners telefonisch worden geënquêteerd. Verder

wordt, voor zover mogelijk, gebruik gemaakt van gegevens uit de politiemonitor, de omnibusenquête en de leefbaarheidsmonitor GSB. Alle verzamelde gegevens dienen herleidbaar te zijn tot het niveau van de deelgemeenten. Daarnaast worden sleutelinformanten uit de allochtone bevolkingsgroepen geïnterviewd.

Einddatum: Maart 2002.

Publicatievorm: Rapporten.

414

Evaluatie Cameratoezicht Rotterdam*drs. B. Bieleman, drs. J. Snippe en drs. A. de Jong*

Doel: Onderzoeken of het cameratoezicht bijdraagt tot een vermindering van de criminaliteit waaronder (uitgaans)geweld, (drugs)overlast en onveiligheidsgevoelens en het bekijken van het verloop van de samenwerking tussen de betrokken partijen, met name Rotterdam Veilig en de politie.

Opzet: De kern van het onderzoek bestaat uit een herhaalde enquête onder de direct betrokkenen: bewoners Saftlevenkwartier, ondernemers Saftlevenkwartier, ondernemers Stadhuisplein en bezoekers Stadhuisplein. Daarnaast worden meerdere malen interviews gehouden met medewerkers van politie, gemeente en openbaar ministerie. De metingen onder de direct betrokkenen worden aangevuld met registratiegegevens van met name de politie en justitie.

Einddatum: Oktober 2002.

Publicatievorm: Rapporten.

415

Resultaten Metingen Drugsoverlast 1996, 1997, 1998, 2000*drs. B. Bieleman, drs. J. Snippe en dr. F. Oldersma*

Samenwerkingsverband: Mediad.

Doel: Het inventariseren van ontwikkelingen in door bewoners ervaren drugsoverlast in Nederland.

Opzet: In opdracht van het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties is ten behoeve van de Integrale Veiligheidsrapportages door onderzoeks- en adviesbureau Intraval onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingen in drugsoverlast in Nederland. Het betreft het inventariseren van door bewoners ervaren drugsoverlast. In 16 gemeenten verspreid over het hele land zijn in een tweetal achterstandsbuurten in de jaren 2000, 1998, 1997 en 1996 metingen uitgevoerd.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Rapport. Reeds gepubliceerd werd: *Resultaten metingen drugsoverlast 1996 en 1997* (1997); *Resultaten metingen drugsoverlast 1996, 1997 en 1998*, (1998); J. Snippe, B. Bieleman. Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam.

416

Evaluatie Gebruiksruimte Groningen

dr. M. Koeter, drs. S. Biesma, drs. G. Meijer, drs. J. Snippe en drs. B. Bieleman

Samenwerkingsverband: AIAR.

Doel: Het evaluatieonderzoek richt zich op de vraag in hoeverre de instelling van een gebruiksruimte leidt tot een reductie van de door de bewoners van het Noorderplantsoen ervaren drugsoverlast, zonder een toename van de drugsoverlast voor de bewoners in de directe omgeving van de gebruikersruimte. Verder wordt de instelling van een gebruiksruimte de gezondheid- en leefsituatie van de pashouders verbeterd. Ten slotte wordt nagegaan in welke mate de gebruiksruimte door de hulpverleningsinstanties gezien en

gebruikt wordt als een vindplaats van problematische harddrugsgebruikers.

Opzet: Er wordt een herhaalde enquête gehouden onder de bewoners in de omliggende straten van de gebruiksruimte en onder de bewoners rondom het Noorderplantsoen, de locatie waarop momenteel de drugsoverlast zich grotendeels voordoet. Dit wordt aangevuld met informatie uit de registraties van de meldpunten overlast over 1999 en 2000. Bovendien worden agenten in beide bovengenoemde buurten naar hun ervaringen gevraagd. Verder worden observaties uitgevoerd. Ook worden de pashouders die in de ruimte kunnen gebruiken, twee maal geïnterviewd.

Einddatum: December 2000.

Publicatievorm: Rapport.

417

Het opstellen van integrale wijkveiligheidsplannen in de stad Groningen

drs. J. Snippe en drs. B. Bieleman

Samenwerkingsverband: Gemeente Groningen (afd. Stadsdeel-coördinatie).

Doel: Het verbeteren van de objectieve veiligheid en de veiligheidsbeleving op buurtniveau door het nemen van gerichte, concrete maatregelen.

Opzet: In 13 wijken van de stad Groningen worden op buurtniveau de problemen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid middels trendanalyses vastgesteld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de op buurt- en/of wijkniveau beschikbare gegevens uit bevolkingsenquêtes (politiemonitor en leefbaarheidsmonitor, inclusief drugsmodule voor buurten met substantiële drugsoverlast) en politiecijfers (aangiftecijfers en jeugdmonitor). Op basis van de geschetste ontwikkelingen in de afgelopen

jaren wordt samen met bewoners en betrokken instellingen een maatregelenprogramma opgesteld ter verbetering van de veiligheid en leefbaarheid van de buurt. Een belangrijk aspect bij het opzetten en uitvoeren van de maatregelen is het creëren van een draagvlak bij betrokken organisaties en de participatie van de bewoners.
Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Rapporten, artikelen, presentaties. Reeds gepubliceerd werden: *Wijkveiligheidsplannen gemeente Groningen: Binnenstad, 1998; Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen en Grunobuurt, 1998; De Wijert/Helpman, 1998; Oosterpoort, Hereweg- en Rivierenbuurt, 1998; Hoornse wijken, 1998; Hoogkerk, 1997; Korrewegwijk, 1997.* J. Snippe, B. Bieleman, Stichting Intraval, Groningen-Rotterdam.

Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten

Lopend onderzoek

418

Rechtsvergelijkend onderzoek naar constitutionele enverdragswaarborgen ter zake van de bestuurlijke boete

mr. C. Albers

Promotor: Prof. dr. mr. A.W. Heringa.
Instituut: Universiteit Maastricht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Publiekrecht (Penvoerder), 043-3883231. Universiteit Maastricht, Onderzoekschool Ius Commune, 043-3883060.
Einddatum: December 2002.
Publicatievorm: Dissertatie.
Niwi-nummer: 1998.1784.

419

Databank Regionale Interdisciplinaire Fraudeteams (RIF's)

drs. F.J.A. Angenent

Instituut: SGBO, Onderzoeks- en Adviesbureau van de VNG, (Penvoerder) 070-3738357.
Doel: Ter intensivering van de fraudebestrijding op het terrein van de sociale voorzieningen, sociale verzekeringen en belastingen zijn in de afgelopen jaren in de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) en in Twente RIF's opgericht. De RIF's zijn vanaf 1994 operationeel en inmiddels zijn diverse onderzoeksprojecten afgerond. Na afloop van elk onderzoek wordt een rapport opgesteld waarin verslag wordt gedaan van de uitgevoerde werkzaamheden. Bovendien bevat elk rapport aanbevelingen in de sfeer van preventie. Het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid en de VNG hebben een databank voor de RIF-rapporten opgericht. De RIF-databank is een onderdeel van Loci, de documentaire databank van de VNG. Door middel van deze databank kunnen ook anderen gebruikmaken van de kennis die de RIF's hebben opgedaan.

Einddatum: 2078.

Niwi-nummer: 1998.2134.

420

Mensenrechten in ontwikkeling; het recht op ontwikkeling als mensenrecht

mr. drs. M.H.M. de Bonth

Promotoren: Prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin, dr. S.C. van Bijsterveld en dr. A.H. Vedder.
Instituut: Katholieke Universiteit Brabant Faculteit der Rechtsgeleerdheid Schoordijk Instituut voor Grondslagenonderzoek en Rechtsvergelijking (Penvoerder), 013-4663227.

Doel: Het recht op ontwikkeling wordt geclassificeerd als behorend tot de derde generatie mensenrechten. Het onderzoek is erop gericht om te kijken of het recht op ontwikkeling een mensenrecht mag heten. Hierbij is het uitgangspunt dat de huidige kijk op mensenrechten vooral aandacht heeft voor gecodificeerde mensenrechten en weinig ruimte laat voor de rechten die veelal aan de kant gezet worden als aspiraties en idealen.

Einddatum: Oktober 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1539.

421

Kinderbescherming en het ingrijpen van de overheid in het gezinsleven; een rechtsvergelijkend onderzoek naar de grondslagen, de doeleinden en de grenzen van het ingrijpen van (de) overheid(sorganen)

M.R. Bruning

Promotor: Prof. mr. J.E. Doek.

Instituut: Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Privaatrecht.

Doel: Doel van het onderzoek is na te gaan of en zo ja, op welke wijze regelgeving met betrekking tot overheidsinterventie in het gezinsleven ter bescherming van de belangen van het kind en de toepassing ervan kan worden verbeterd. Een helder beeld van de grondslagen, doeleinden en grenzen (inclusief controle) van overheidsoptreden is nodig om te komen tot voorstellen voor een betere regelgeving en toepassing daarvan. De kritiek op overheidsingrijpen is in Nederland de afgelopen jaren zeer omvangrijk geweest; een belangrijke oorzaak van de onduidelijkheid en onzekerheid is de gebrekkige kwaliteit van de regelgeving. Het

ontbreekt in Nederland vrijwel geheel aan fundamentele doordenking van dit overheidsingrijpen. Ook daarom is bestudering van internationale verdragen en andere rechtssystemen van belang. *Opzet:* Bronnenonderzoek, enquête, interviews, literatuuronderzoek. *Einddatum:* September 2000. *Publicatievorm:* Dissertatie. *Niwi-nummer:* 1996.1198.

422

Financiering van gemeentelijk milieubeleid door rechten

mr. M.P. van der Burg, mr. G. Groenewegen en mr. G.A.

Momma

Promotor: Prof. mr. drs. H.P.A.M. van Arendonk.

Instituut: Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Fiscaal Recht (Penvoerder), 010-4081647.

Doel: Milieutaken voor gemeenten zijn de afgelopen jaren toegenomen. Niet duidelijk is hoe de financiering hierbij is geregeld. Veelal financieren gemeenten de kosten via rechten (retributies).

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Dissertaties.

Niwi-nummer: 1998.1101

423

Strafrechtsgeschiedenis

dr. C.M. Cappon en G.F.M.

Bossers

Onderzoeksinstituut: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep rechtsgeschiedenis.

Einddatum: Tweede helft 2000.

Niwi-nummer: 1990.1878

424

Het leerstuk aanvullen van de rechtsgronden in het recht (burgerlijk procesrecht, bestuursprocesrecht, strafrecht)

mr. R.W.J. Crommelin

Promotor: Prof. mr. A.F.M. Brenninkmeijer.

Onderzoeksinstelling: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep privaatrecht.

Doel: In dit onderzoek wordt gekeken naar de verschillen tussen de procesrechten. Als invalshoek is gekozen voor het leerstuk aanvulling van de rechtsgronden. Dit leerstuk en aanverwante leerstukken (bij voorbeeld bewijsrecht en verandering van eis) zullen bekeken worden in het burgerlijk procesrecht, bestuursprocesrecht en eventueel het strafrecht. Ook de verschillen tussen de procesrechten binnen deze categorieën zullen worden bekeken; verschillen tussen de dagvaardings- en de verzoekschrift-procedure.

Opzet: Bronnenonderzoek, case study, interviews, literatuuronderzoek.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1994.1121.

425

De dwangopvoeding van criminele kinderen in Nederland, 1905-1955

drs. J.W. Delicat

Promotor: Prof. dr. A.W. van Haften.

Onderzoeksinstelling: Katholieke Universiteit Nijmegen, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Vakgroep algemene pedagogiek.

Doel: Het onderzoek beoogt een beeld te schetsen van de dwangopvoeding in rijksopvoedingsgestichten en tuchtcholen in Nederland in de periode 1905-1955. Twee thema's staan centraal: de modernisering van het kinderstrafrecht benadrukte de noodzaak van langdurige heropvoeding. In hoeverre werd hierbij de onduidelijkheid in de verhouding tussen straf en opvoeding als probleem

ervaren? De dwangopvoeding vond plaats in een geïsoleerd milieu en werd gekenmerkt door een disciplinerende opvoedingstijl. De vraag rijst in hoeverre dergelijke opvoeding kan voorbereiden op zelfstandigheid. Het onderzoek richt zich zowel op de pedagogische meningsvorming als op de gestichtspraktijk.

Opzet: Bronnenonderzoek, literatuuronderzoek.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1996.0441.

426

Bijzondere aspecten van computercriminaliteit

P. van Dijken

Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Departement Metajuridica, 071-5277548.

Promotor: Prof. mr. H. Franken.

Einddatum: Januari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0798.

427

Studies omtrent strafrechtsgeschiedenis, in het bijzonder omtrent het strafrecht in de Leges Barbarorum

J.P. Dor

Promotor: Prof. mr. L.C. Winkel.

Instituut: Erasmus Universiteit, Rotterdam Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Rechtshistorie, Rechtsvergelijking en Jurimetrie (Penvoerder), 010-4082194.

Einddatum: Januari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1425.

428

De algemeen-verbindendverklaring in het milieurecht

drs. M.J. Dresden

Promotor: Prof. mr. N.S.J. Koeman.

Instituut: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Centrum voor Milieurecht (Penvoerder), 020-5253075.

Doel: In het milieubeleid wordt in toenemende mate aandacht besteed aan de rol van zelfregulering. Discussie vindt plaats over de wettelijke inkadering (horizontale sturing) van de diverse vormen van zelfregulering. Het onderzoek richt zich op de vraag welke mogelijkheden de rechtsfiguur van algemeen-verbindendverklaring (a.v.v.) kan bieden om vormen van zelfregulering in het milieubeleid te reguleren. Na een analyse van bestaande en in voorbereiding zijnde wetgeving in Nederland en de ons omringende landen, zullen aanbevelingen gedaan worden over een mogelijke wettelijke regeling van de a.v.v. in de Wet milieubeheer.

Einddatum: Augustus 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1723

429

De rechten van de mens in niet-functionerende staten

mr. R. van Eijk

Promotor: Prof. dr. mr. C. Flinterman.

Instituut: Universiteit Maastricht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Internationaal en Europees Recht (Penvoerder), 043-3883233. Universiteit Utrecht, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Onderzoekschool Rechten van de Mens, 030-2538033.

Doel: Het onderzoek betreft de netelige vraag van de verantwoordelijkheid voor mensenrechten in situaties waarin statelijke structuren geheel ontbreken of niet functioneren. De bescherming en realisatie van de rechten van de mens worden tot nu toe in beginsel beperkt tot een verantwoordelijkheid van staten. Wie kunnen worden aangesproken in de situatie van niet-functionerende of

ineengestorte staten? De feitelijke machthebbers? Vloeien er in een dergelijke situatie uit het volkenrecht en uit de algemene rechtsbeginselen verplichtingen voort voor de staten van de wereldgemeenschap? Hebben ook niet-statelijke actoren, zoals Non-Gouvernementele Organisaties (ngo's) en Transnationale Ondernemingen (tno's), verplichtingen in situaties waarin de staat geheel of grotendeels is opgehouden te functioneren? Zo ja, welke, wanneer en op grond van wat?

Einddatum: September 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1724.

430

Misbruik van voorwetenschap bij effectentransacties

R. van Ekeren

Promotoren: Prof. mr. H. Franken en dr. mr. J.F. Nijboer.

Instituut: Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Strafrechtelijke Vakken, Straf(proces)recht.

Doel: Het voorkomen van voorwetenschap en het gebruik daarvan. Waarom strafbaarstelling? Wat is de effectiviteit van de bestrijding met de huidige middelen? Is nieuwe wetgeving nodig? Er is reeds een voorstel ingediend. Deze vragen worden beantwoord aan de hand van een viertal aspecten: materieel-rechtelijke analyse en rechtsvergelijking; onderzoek opsporingsbevoegdheden toezicht; bewijsbaarheid delicten (direct/indirect) omschrijving; sancties.

Opzet: Bronnenonderzoek, case study, inhoudsanalyse, literatuuronderzoek.

Einddatum: December 2000.

Niwi-nummer: 1996.1121.

431

De toelaatbaarheid van onrechtmatig verkregen bewijs in anderehandhavings-trajecten dan waar het is verkregen

mr. M.C.D. Embregts

Promotor: Prof. mr. B.W.N. de Waard.

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Staatsrecht en Bestuursrecht (Penvoerder), 013-4662302.

Einddatum: November 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0203.

432

Grensoverschrijdende executie van rechterlijke vonnissen inburgerlijke en handelszaken

mr. R.J.C. Flach

Promotor: Prof. mr. G.R. Rutgers.

Instituut: Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Privaatrecht en Notarieel Recht (Penvoerder), 050-3635767.

Doel: Onderzoek naar (I) de voorwaarden welke naar huidige opvatting, zoals deze blijkt uit nationale en internationale regelgeving, gesteld worden aan de grensoverschrijdende rechtskracht van rechterlijke vonnissen in burgerlijke en handelszaken en (II) de samenhang tussen enerzijds het recht inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen en anderzijds het recht inzake de internationale bevoegdheid van de rechter en het recht inzake de internationale rechtsvordering, met het oog op de voorgenomen herziening van art. 431 WvBRv en het voornemen van de Haagse Conferentie voor het Internationaal Privaatrecht om te komen tot een mondiaal executieverdrag.

Einddatum: September 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 2000.906.

433

De relatie tussen de internationale straffhoven en nationale jurisdictie

mr. S. Furuya

Promotoren: Prof. dr. mr. C.

Flinterman en prof. mr. G.J.H. van Hoof.

Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Rechtsgeleerdheid Studieren Informatiecentrum Mensenrechten (SIM), 030-2538033.

Doel: In dit onderzoek zal, in het licht van nationale jurisdictie, het belang en de beperkingen van internationale strafrechtelijke jurisdictie nader worden onderzocht. Op grond van het statuut van het international straftribunaal voor het voormalig Joegoslavië (ICTY) heeft het tribunaal voorrang boven nationale rechtbanken en de verzoeken en rechterlijke bevelen van het tribunaal aan staten zijn verplichtend van aard. Met betrekking tot deze zogenaamde verticale relatie moeten echter nog verschillende zaken worden verduidelijkt. Dit onderzoek richt met name op twee zaken. Ten eerste, rijst de vraag naar de gronden voor de legitimiteit van de voorrangspositie van het tribunaal. Tijdens de totstandkoming van het ICTY waren enkele vooraanstaande staten van mening dat de voorrangspositie van het tribunaal alleen zou mogen gelden ten opzichte van de voormalige Joegoslavische staten omdat daar geen effectieve en eerlijke rechtsgang kon worden verwacht. Uit deze visie vloeit voort dat het ICTY slechts complementair zou zijn aan nationale jurisdictie. De Kamer van Berp in de Tadic zaak legitimeerde de voorrangspositie van het ICTY echter door te wijzen op het universele karakter van de vermeende misdaden. Om dit te

verduidelijken, zullen de totstandkoming van het statuut van de ICTY en de redeneringen van de Kamer aan een nadere analyse worden onderworpen. Ten tweede, zal onderzoek worden gedaan naar de mate waarin de tribunalen in de praktijk hun voorrangspositie ten aanzien van nationale rechtssystemen kunnen uitfeiten. In de Blaskic zaak refereerde de Kamer van Berp aan het onderscheid tussen de staten van het voormalig Joegoslavië en andere staten wanneer het gaat om het in contact treden met individuen op het territorium van een soevereine staat. In de staten van het voormalig Joegoslavië gaf de kamer toe direct in contact te treden met individuen terwijl in andere staten het tribunaal afhankelijk is van de desbetreffende nationale wetgeving. Wat dit punt betreft zal onderzoek moeten worden gedaan naar het binnenlandse effect van de verzoeken van het tribunaal om te verduidelijken wat de ware betekenis is van de voorrangspositie.

Einddatum: September 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.1225.

434

Het begrip (objectieve en redelijke) rechtvaardiging terzake van het gelijkheidsbeginsel/verbod van discriminatie

mr. J. Gerards

Promotor: Prof. dr. mr. A.W. Heringa.

Instituut: Universiteit Maastricht Faculteit der Rechtsgeleerdheid Vakgroep Publiekrecht (Penvoerder), 043-3883231; Universiteit Maastricht Onderzoekschool Ius Commune, 043-3883060.

Doel: Het onderzoek beoogt tot een toetsingsmodel voor het begrip 'objectieve en redelijke rechtvaardiging' te komen. Naast bestudering

van de literatuur zal ook een inventarisatie worden gemaakt van de invulling van dat begrip door (inter)nationale instanties.

Einddatum: September 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1785.

435

Onderbouwing toekomstverkenning openbare orde en veiligheid

drs. W.A.J. Gooren

Instituut: Katholieke Universiteit

Brabant, IVA – Instituut voor

Sociaal-Wetenschappelijk

Beleidsonderzoek en Advies

(Penvoerder), 013-4662443.

Einddatum: Onbepaald.

Niwi-nummer: 1998.2402.

436

Evaluatie bovenregionale rechte teams

drs. W.A.J. Gooren

Instituut: Katholieke Universiteit

Brabant, IVA – Instituut voor

Sociaal-Wetenschappelijk

Beleidsonderzoek en Advies

(Penvoerder), 013-4662443.

Einddatum: Onbepaald.

Niwi-nummer: 1998.2403.

437

Wijze van strafbaarstelling van milieudelicten

mr. D. van Grieken

Promotoren: Prof. mr. N.S.J. Koeman

en prof. mr. S.A.M. Stolwijk.

Onderzoeksinstelling: Universiteit

van Amsterdam, Faculteit der

Rechtsgeleerdheid, Centrum voor

milieurecht.

Doel: Analyse van de problemen die

in de milieustrafrechtpraktijk

voorkomen, of deze te maken

hebben met de wijze van

strafbaarstelling van milieudelicten

en of het aan te geven is op welke

wijze de wetgever bij zijn

normstelling deze problemen kan

voorkomen.

Opzet: Interviews, jurisprudentie-onderzoek, literatuuronderzoek.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1996.0133.

438

Het strafrechtelijk ne bis in idem-beginsel in internationaalverband

mr. W.F. van Hattum

Promotor: Prof. mr. G.A.M. Strijards.
Instituut: Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Strafrecht en Criminologie (Penvoerder), 050-3635768.

Doel: Doel van het onderzoek is te komen tot de beschrijving van een internationaal – Europees – ne bis in idem vanuit de rechtsbeschermende (met betrekking tot het individu) en de conflict-regulerende (tussen de staten) functie van het beginsel. Hiertoe worden de toepassingen van dit beginsel in diverse landen van Europa (gedacht wordt aan het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en Nederland) met elkaar vergeleken. Bovendien wordt onderzocht hoe het beginsel in de diverse landen in het kader van het internationale rechtshulprecht wordt toegepast. In het bijzonder wordt aandacht besteed aan de uitleg van 'hetzelfde feit'.

Einddatum: April 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0125.

439

Benutting HKS en ontwikkeling vangst-hervangst methoden

prof. dr. P.G.M. van der Heijden

Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Sociale Wetenschappen, Capaciteitsgroep Methodenleer en Statistiek, 030-2534438.

Doel: Het ontwikkelen van statistische methoden om op basis van het herkenningssysteem van de

politie (HKS) het aantal verdachten van een specifiek strafbaar feit te schatten. Hiertoe wordt voor dit feit op basis van het aantal personen dat voorkomt in HKS een schatting gemaakt van het aantal personen dat niet voorkomt in HKS.

Einddatum: Januari 2001.

Niwi-nummer: 1999.1769.

440

Beroepsaansprakelijkheid jegens derden

mr. R.L. Hugens

Promotor: Prof. mr. C.J.J.M. Stolker.
Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek (Penvoerder), 071-5275200.

Doel: Onderzoek naar de mogelijkheid tot het formuleren van een gemeenschappelijke maatstaf voor de beoordeling van de aansprakelijkheid voor onrechtmatige handelen jegens derden door beroepsbeoefenaren, zoals advocaten, accountants en notarissen en de mogelijkheden van bespreking van die aansprakelijkheid.

Einddatum: Augustus 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1547.

441

Fundamenten van strafrecht

prof. dr. F.C.L.M. Jacobs

Instituut: Universiteit van Amsterdam Faculteit der Rechtsgeleerdheid Paul Scholten Instituut, 020-5253928.

Doel: De notie van een rationele fundering van recht in het algemeen, en strafrecht in het bijzonder, heeft iets tegenstrijdigs. (Straf-)recht is een van de instituties die mensen in het leven hebben geroepen om in een niet-ideale en niet-rationele wereld een minimale orde te bewerkstelligen zonder welke we allemaal aan

onze irrationaliteit ten onder zouden gaan. Zo wordt de 'irrationele' behoefte aan wraak gekanaliseerd in de 'rationele' retributiedachte.

Einddatum: Januari 2000.

Niwi-nummer: 1999.0944.

442

Culturele diversiteit in opvattingen over misdaad en straf

G. Jones

Promotor: prof. dr. F. Bovenkerk.

Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Disciplinegroep Strafrecht-wetenschappen, 030-2537125.

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 2000.0279.

443

Informed consent bij erfelijkheidsonderzoek en -advies

W. Kieboom

Promotor: Prof. mr. F.C.B. van Wijmen.

Instituut: Universiteit Maastricht Faculteit der Gezondheidswetenschappen Capaciteitsgroep Gezondheidsrecht (Penvoerder), 043-3881718.

Doel: Welke juridische eisen kunnen met betrekking tot het informatieverkeer in de klinische genetica ten aanzien van adviesvrager en diens familie worden geïdentificeerd? Hoe wordt in de praktijk van de klinische genetica omgegaan met (dilemma's rond) *informed consent* en geheimhouding? Hoe verhouden deze normatieve en praktische bevindingen zich tot het algemene wettelijke kader voor patiëntenrechten? Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan ten aanzien van het gewenste regelingsregime voor informatie, toestemming en geheimhouding bij erfelijkheids-onderzoek en -advisering?

Einddatum: Februari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.0931.

444

Grenzen aan de bedrijfsmatig werkende overheid

drs. E.W. Kolkthoff

Promotor: Prof. dr. L.W.J.C. Huberts.

Instituut: Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Sociaal-Culturele Wetenschappen, Vakgroep Politicologie en Bestuurskunde, (Penvoerder) 020-4446805.

Doel: De overheid wil 'bedrijfsmatig werken'. Kengetallen, output-financiering, privatisering en commercialisering worden meer benadrukt dan het exclusieve karakter van bepaalde openbare taken. De bedrijfsmatig werkende overheid vertoont kenmerken van een hybride organisatie, die volgens verschillende auteurs een verhoogd risico op integriteitsaantastingen loopt. Door middel van literatuur en dossierstudie worden de begrippen 'bedrijfsmatig werken' en 'integriteit' nader uitgewerkt. In casestudies binnen de politieorganisatie wordt vervolgens onderzocht of er een relatie tussen de twee begrippen bestaat en waar mogelijkheden tot preventie van integriteitschendingen liggen.

Einddatum: Juli 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0216.

445

Het leerstuk van de eigen schuld

mr. R. Koot

Promotor: Prof. mr. dr. T. Hartlief.

Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Civielrechtelijke Vakken

Burgerlijk Recht (Penvoerder)
071-5277400.

Doel: Onderzoek naar inhoud, omvang en toepassing van eigen schuld in verschillende, met name privaatrechtelijke, rechtsgebieden.

Einddatum: Oktober 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0508.

446

Het indiceren van een gerechtelijk vooronderzoek naar degeestvermogens in het strafproces ten aanzien van volwassenen

drs. W.F.J.M. van Kordelaar

Promotor: Prof. mr. M.S. Groenhuisen.

Instituut: Districts Psychiatrische Dienst (Penvoerder), 073-6207400.

Doel: Op basis van een literatuurstudie en een exploratie van huidige praktijken wordt onderzocht op basis van welke indicatoren in het strafproces ten aanzien van volwassenen besloten wordt om een gerechtelijk vooronderzoek in te stellen naar de geestvermogens van verdachten en op grond van welke indicatoren besloten wordt tot een bepaald type forensisch-psychiatrisch onderzoek. De bevindingen zullen via toepassing van de 'RAND/UCLA-methode' leiden tot richtlijnen voor beide besluiten.

Einddatum: November 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1986.

447

Een probleemgerichte aanpak van de georganiseerde criminaliteit op basis van inzicht

drs. J.J.C. Kortekaas

Promotoren: Prof. dr. U. Rosenthal en prof. dr. R.J. in 't Veld.

Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Disciplinegroep Staats- en

Bestuursrecht (Penvoerder),
030-2537250.

Doel: Het ontwikkelen van een methode voor het verkrijgen van inzicht ten behoeve van een probleemgerichte aanpak van de georganiseerde criminaliteit. De probleemstelling van het onderzoek luidt: Welk inzicht is nodig voor een probleemgerichte aanpak van de georganiseerde criminaliteit, op welke wijze kan dat inzicht ontstaan en welke randvoorwaarden moeten zijn ingevuld om het noodzakelijke inzicht te kunnen verkrijgen?

Einddatum: September 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0207.

448

De strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap *F.G.H. Kristen*

Promotor: Prof. mr. M.S. Groenhuisen.

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Schoordijk Instituut voor Grondslagenonderzoek en Rechtsvergelijking, Tilburg.

Doel: Bescherming van de belegger ter beurze is de door de wetgever aangegrepen grondslag voor de strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap. Deze op het oog heldere grondslag blijkt in de praktijk niet sluitend te zijn en geeft aanleiding tot onduidelijkheid over de reikwijdte van de delictsomschrijving. Voorts zijn allerlei strafvorderlijke complicaties aan het licht getreden, met als gevolg dat opsporing en vervolging van misbruik van voorwetenschap moeizaam verloopt.

Opzet: Literatuuronderzoek.

Einddatum: Juli 2000.

Niwi-nummer: 1996.0688.

449

Inventarisatie van onderwijs in beroepsmoraal en misdaad-preventie*W. Louwes*

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant IVA – Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk Beleidsonderzoek en Advies (Penvoerder), 013-4662443.
Einddatum: Onbepaald.
Niwi-nummer: 1998.2440

450

De ontwikkeling van ander recht ten aanzien van pornografie*mr. S.M.E. van der Maas*

Promotoren: Prof. mr. J.E. Goldschmidt en prof. mr. A.C. 't Hart.

Instituut: Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Strafrechtelijke Vakken. Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Algemene Vakken en Encyclopedie van de Rechtswetenschappen.
Doel: Onderzoek naar de wenselijkheid van deregulering of her-regulering van pornografie. Mocht (vernieuwde) regulering of zelfregulering gewenst of noodzakelijk worden geacht, hoe moet de inhoud van dergelijk recht er dan uitzien, opdat ander recht wordt gecreëerd?
Opzet: Bronnenonderzoek, literatuuronderzoek.
Einddatum: Januari 2001.
Publicatievorm: Dissertatie.
Niwi-nummer: 1997.0174.

451

Politiële gegevensstromen; cluster II: criminaliteitsbestrijding en handhaving openbare orde*dr. I.S. Mayer*

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant IVA – Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk

Beleidsonderzoek en Advies (Penvoerder),
 013-4662443.

Einddatum: Onbepaald.*Niwi-nummer:* 1998.2398.

452

Etikettenzwendel in recente strafwetgeving*mr. F.P. Olger*

Promotor: Prof. dr. D. Schaffmeister.
Instituut: Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Strafrechtelijke Vakken.
Doel: Een onderzoek naar discrepanties tussen eigenaardigheden van delictscategorieën en daaraan gekoppelde rechtsgevolgen.
Einddatum: Onbepaald.
Publicatievorm: Dissertatie.
Niwi-nummer: 1996.1277.

453

Grondslagen voor de bevoegdheid tot vervolging en berechting vangrens-overschrijdende delicten*mr. F.J. van Ommeren*

Promotor: Prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin.
Instituut: T.M.C. Asser Instituut, 070-3420300; Katholieke Universiteit Brabant, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Schoordijk Instituut voor Grondslagenonderzoek en Rechtsvergelijking (Penvoerder), 013-4663227.
Doel: Het onderzoek richt zich enerzijds op de grondslagen en theoretische ijkpunten voor de bestaande internationale regelingen met betrekking tot de bevoegdheid tot vervolging en berechting van grensoverschrijdende delicten, een en ander gezien tegen de achtergrond van de toenemende praktijk van grensoverschrijdende delicten en de groeiende behoefte aan kaders voor grensoverschrijdende strafrechtspeling. Anderzijds wordt er een vergelijking gemaakt tussen de huidige

Europese situatie en de technieken van competentieverdeling in samengestelde rechtsorders, zoals die van de Verenigde Staten, Zwitserland en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verhouding tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba.

Einddatum: Januari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1865.

454

Follow-up delictgevaarlijkheid

drs. M. Philippe en drs. R.

Rabbinowitsch

Instituut: Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en de Kempen (GGzE).

Doel: Vaststellen welk gedrag en welke andere gegevens over de persoon, zijn biografie en intramuraal verblijf valide voorspellers zijn van geregistreerde recidive van terbeschikkinggestelden. Gegeven het antwoord op die vraag kan de lijst vervolgens worden herbewerkt, met als uiteindelijk doel de constructie van een instrument voor inschatting van delictgevaarlijkheid van tbs-gestelden. Een derde doel is het voeden van het tbs-veld met informatie die betrekking heeft op delictgevaarlijkheid en waarmee de behandeling van tbs-gestelden richting kan worden gegeven.

Einddatum: December 2003.

Niwi-nummer: 1997.0729.

455

Horizontale werking van het vrije verkeer van werknemers in het Europese Gemeenschapsrecht en de gevolgen voor het Nederlandse arbeidsrecht

J.M. Prinssen

Promotor: Prof.mr.P.F. van der Heijden.

Instituut: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerd-

heid, Instituut voor Internationaal Juridisch Onderzoek (Penvoerder), 020-5252951.

Doel: In dit onderzoek zal het gaan om de vraag in hoeverre het Gemeenschapsrecht betreffende de bepalingen inzake het vrije verkeer van werknemers horizontale werking heeft en wat de consequenties hiervan zijn voor het nationale arbeidsrecht. Het onderzoek beoogt hiermee een aantal onduidelijkheden rond het leerstuk van horizontale werking van Europese Gemeenschapsrecht weg te nemen. Daarbij zal het onderzoek zich concentreren op de horizontale werking van de bepalingen betreffende het vrije verkeer van werknemers, bij uitstek een gebied waarbinnen inter-particuliere relaties een rol spelen. Daarnaast beoogt het onderzoek de gevolgen van de horizontale werking van deze bepalingen voor het nationale arbeidsrecht te overzien.

Einddatum: Februari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.0981.

456

Psychische gesteldheid gedetineerden strafgevangenis Scheveningen

A. Reeuwijk

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant IVA, Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk Beleidsonderzoek en Advies (Penvoerder), 013-4662443.

Einddatum: Onbepaald.

Niwi-nummer: 1998.2471.

457

Bronnen en domeinen van gezag; domeinspecifieke gezagstoekenning van onder toezichtgestelde minderjarigen

drs. W.J.M. Reith

Promotor: Prof. dr. E.P.J.M. Elbers.

Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Sociale Wetenschappen, Onderzoekschool Arbeid, Welzijn en Sociaal-economisch Bestuur (AWSB), Penvoerder, 030-2539220.

Doel: Recent Amerikaans onderzoek wijst uit dat de toekenning van gezag door jongeren aan ouders domeinspecifiek geschiedt. In het onderzoek wordt nagegaan op welke domeinen jongeren gezag toekennen en op basis van welke bronnen zij dat doen. Het onderzoek wordt uitgevoerd bij jongeren die onder een maatregel van kindbescherming zijn geplaatst en hun gezinsvoogden. Hun waardering van de gezagsrelatie wordt vergeleken. Nagegaan wordt of de resultaten van het Amerikaanse onderzoek opgaan voor de Nederlandse onderzoeksgroep.

Einddatum: September 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.0852.

458

Partnerdoding door vrouwen

dr. R. Römkens

Onderzoekinstelling: Universiteit Utrecht, Faculteit Sociale Wetenschappen, Vakgroep vrouwenstudies.

Doel: Beantwoorden van de vragen: Hoe wordt in strafzaken tegen vrouwen die hun partner hebben gedood, gedacht over de schuld van de verdachte, strafbaarheid en toerekenbaarheid? In het bijzonder: Welke rol spelen gedragsdeskundigen in de totstandkoming van het juridisch eindoordeel?

Opzet: Inhoudsanalyse, literatuuronderzoek, observaties.

Einddatum: Eind 2000.

Publicatievorm: Artikel.

Niwi-nummer: 1995.0631.

459

Ius civile en ius poenale

dr. H.I. Sagel-Grande

Onderzoekinstelling: Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep buitenlands en internationaal privaatrecht.

Doel: Dit onderzoeksterrein omvat een veelheid van aspecten, die in verloop van tijd afhankelijk van actuele ontwikkelingen in het binnen- en buitenland zullen worden geconcentreerd. Een begin zal worden gemaakt met een onderzoek naar het principe van schadevergoeding in het privaatrecht en zijn betekenis voor het strafrecht alsmede naar de dogmatische rechtsbeginselen die met de toepassing van de schadevergoeding op verschillende rechtsgebieden samenhangen. Het eerste aandachtsgebied in deze zal de dading zijn.

Einddatum: Doorlopend onderzoek.

Niwi-nummer: 1994.0230.

460

drugsbeleid en transnationale rechtshandhaving bij de handel in precursoren

mr. T.L.W. Scheirs

Promotor: Prof. mr. J.A.E. Vervaele
Instituut: Universiteit Utrecht, Faculteit Rechtsgeleerdheid, G.J. Wiarda Instituut; Utrechts Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek, 030-2537230.

Doel: Door communautaire harmonisatie is de basis gelegd voor een gemeenschappelijke aanpak van de handel in precursoren in de Europese rechtsruimte. Wat betreft de handhaving ontbreekt echter de afstemming binnen de lidstaten (tussen het bestuursrechtelijke en strafrechtelijke traject) en tussen de lidstaten. Welke juridische concepten van transnationale Europese rechtshandhaving zijn er

nodig op het gebied van instrumentatie en rechtswaarborgen?

Einddatum: Oktober 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

461

Opsporing van witwaspraktijken door electronic monitoring van betalingsstromen

ir. A.A.P. Schudelaro

Promotor: Prof. dr. H.C.A. van Tilborg.

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering (Penvoerder), 013-4662128.

Doel: De opkomst van betaalsystemen voor het Internet biedt wellicht nieuwe mogelijkheden voor geld witwassen. Voor het opsporen hiervan kan mogelijk electronic monitoring van betalingssystemen worden ingezet. Dit roept echter technische en juridische vragen op waarop het onderzoek zal ingaan.

Einddatum: December 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.2226.

462

Een rechtsvergelijkend onderzoek naar bewijslastverdeling in zaken van medische aansprakelijkheid

mr. drs. S. Slabbers

Instituut: Rijksuniversiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek.

Promotoren: Prof. mr. C.J.J.M.

Stolker en prof. mr. B. Sluyters.

Doel: Hoe dient in geval van een medische fout de bewijslast verdeeld te worden tussen hulpverlener en patiënt? In het onderzoek wordt mede aandacht gegeven aan de deskundige, getuigen en aan de betekenis van het beroepsgeheim en het verschoningsrecht.

Opzet: Analyse van bestaande onderzoekgegevens, bronnenonderzoek, inhoudsanalyse, literatuuronderzoek.

Einddatum: September 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1997.0720.

463

TBS-gestelden

drs. I. Timmerman

Promotor: Prof. dr. P.M.G.

Emmelkamp.

Instituut: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Psychologie, Vakgroep Klinische Psychologie (Penvoerder), 020-5256810.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.1243.

464

Risicogedrag jongeren

dr. H. Vinken

Instituut: Katholieke Universiteit Brabant IVA – Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk Beleidsonderzoek en Advies (Penvoerder), 013-4662443.

Einddatum: Onbepaald.

Niwi-nummer: 1998.2467.

465

Slachtofferschuld in het strafrecht

mr. S. Walther

Promotor: Prof. mr. J.M. Reijntjes.

Instituut: Open Universiteit Nederland Faculteit Rechtswetenschappen Directoraat Humaniora (Penvoerder), 045-5762358.

Doel: Onderzoek naar de rol die de (mede)schuld van het slachtoffer in het strafrecht speelt.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1998.0703

466

Onderzoek naar de grenzen die het Gemeenschapsrecht stelt aan het bestrijden van misbruik in de (nationale) directe belastingen

mr. D.M. Weber

Instituut: Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Belastingrecht.

Promotor: Prof. mr. P.J. Wattel.

Doel: In het onderzoek worden de grenzen verkend die het Gemeenschapsrecht stelt aan het bestrijden van misbruik (belastingontwijking) in de (nationale) directe belastingen.

Opzet: Bronnenonderzoek, jurisprudentie-onderzoek, literatuuronderzoek.

Einddatum: Januari 2001.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1997.1047.

467

Anti-witwas regelgeving in het Koninkrijk der Nederlanden; enkele civielrechtelijke aspecten

drs. E.J. Weller

Promotor: Prof. mr. S.C.J.J. Kortmann.

Instituut: Katholieke Universiteit Nijmegen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Burgerlijk Recht.

Doel: Na een korte beschrijving van de historie van de Europese en Nederlandse regelgeving zal de inhoud daarvan, met name de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (MOT), de Wet Identificatie bij financiële dienstverlening (WIF), de soortgelijke regelgeving in de overige delen van het Koninkrijk en de daaraan ten grondslag liggende Europese richtlijn in beschrijvende vorm worden weergegeven. Een afzonderlijke paragraaf zal worden gewijd aan de verplichtingen van de vrije beroepsbeoefenaren. Vervolgens zal aandacht worden

besteed aan enkele civielrechtelijke aspecten. Onderzoek zal onder meer worden verricht naar het antwoord op de vraag of er (civielrechtelijke) gevolgen zijn verbonden aan een overtreding van de verbodsbepaling van artikel 8 WIF, wie of welke instellingen een ongebruikelijke transactie moet melden, wat de gevolgen zijn van een ongebruikelijke transactie en de exoneratie van artikel 15 MOT. Een conclusie met aanbevelingen moet de dissertatie afsluiten.

Einddatum: Juni 2000.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1997.0006.

468

Schade en straf; over de verhouding tussen onrechtmatige daad en strafrecht

mr. J.A.I. Wendt

Promotor: Prof. mr. J.M. van Dunn.

Instituut: Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Instituut voor Milieuschade (Penvoerder), 010-4082774.

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.1121.

469

Communicatievrijheid op het Internet vanuit strafrechtelijk perspectief

mr. L.M. Wissink

Promotor: Prof. mr. G.A.I. Schuijt.

Doel: Vrijheid van meningsuiting en de beperkingen daarop: uitgevers en drukkers kunnen strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden voor hetgeen zij uitgeven of drukken. Ter voorkoming van preventieve censuur zijn er voor hen speciale vervolgingsuitsluitingsgronden in het leven geroepen. Op het Internet zijn vergelijkbare actoren te onderkennen. Onderzocht wordt of ook zij in aanmerking komen voor een zelfde soort vervolgingsuitsluitingsgrond, dan wel of zij

gezien moeten worden als *common carriers*, die geen boodschap aan de boodschap hebben.

Opzet: Bronnenonderzoek, case study, literatuuronderzoek.

Einddatum: 2000.

Niwi-nummer: 1996.1117.

470

Prevention of financial crimes

mr. L. Xianquau

Promotor: Prof. mr. den Doelder.

Instituut: Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Publiekrecht Sectie Strafrecht en Criminologie, 010-4081547.

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 2000.0469.

471

Het effect van de psychiatrisch/psychologische rapportage op eenstrafzaak; een empirisch onderzoek

Onbekend

Promotor: Prof. dr. A.M.H. van Leeuwen.

Instituut: Universiteit Leiden Faculteit der Rechtsgeleerdheid Vakgroep Bijzonder Straf- en Strafprocesrecht Forensische Psychiatrie (Penvoerder), 071-5277638.

Einddatum: Augustus 2002.

Publicatievorm: Dissertatie

Niwi-nummer: 1998.1086.

472

Dierenmishandeling

Onbekend

Promotor: Prof. mr. dr. D.H. de Jong.

Instituut: Rijksuniversiteit Groningen Faculteit der Rechtsgeleerdheid Vakgroep Strafrecht en Criminologie (Penvoerder), 050-3635768.

Doel: Het onderzoek richt zich op de effecten van het overhevelen van de delicten tegen dieren van het Wetboek van Strafrecht naar de Gezondheids- en Welzijnswet

Dieren. De centrale vraag is of de gewijzigde vormgeving van het materiële strafrecht en het bijbehorende strafprocessuele regime vanuit het oogpunt van zowel handhaafbaarheid als rechtsbescherming voordelen heeft ten opzichte van de klassieke strafbaarstellingen.

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0039.

473

Bijzondere aspecten van computercriminaliteit

Onbekend

Promotor: Prof. mr. H. Franken.

Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vakgroep Algemene Vakken en Encyclopedie van de Rechtswetenschappen (Penvoerder), 071-5277548.

Einddatum: Januari 2002.

Publicatievorm: Dissertatie.

Niwi-nummer: 1999.0796.

474

Het gebruik van informatie afkomstig van gedragsdeskundigen in strafzaken

Onbekend

Promotor: Prof. dr. W.A. Wagenaar.

Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Departement Psychologie, Sectie Functieleer en Theoretische Psychologie, 071-5273630;

Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, E.M. Meijers Instituut; Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek, 071-5275200.

Onderzoeksvragen: Welke informatie kan van de gedragsdeskundige worden gevraagd? Hoe kan deze vraag het beste door de deskundige worden beantwoord? Hoe wordt dit antwoord door de rechter geïnterpreteerd?

Einddatum: Januari 2003.

Publicatievorm: Dissertatie.
Niwi-nummer: 2000.0603.

475

De Procureur-generaal bij de Hoge Raad

Onbekend

Promotor: Prof. mr. R. de Lange.
Instituut: Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Publiekrecht Sectie Staats- en Bestuursrecht, 010-4081573.
Doel: In de nieuwe wet op de rechterlijke organisatie (RO), die per 1 juni 1999 in werking is getreden, is de positie van de Procureur-generaal bij de Hoge Raad veranderd ten opzicht van de oude Wet RO. In dit onderzoek wordt bezien wat de gevolgen van die verandering zijn, mede in het licht van vergelijking met andere rechtsstelsels.
Einddatum: Januari 2003.
Publicatievorm: Dissertatie.
Niwi-nummer: 2000.0628.

476

De motivering van vonnissen als adequate eis van (straf)rechtspleging

Onbekend

Promotor: Prof. mr. P.A.M. Mevis.
Instituut: Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Publiekrecht, Sectie Strafrecht en Criminologie, 010-4081547.
Doel: Het onderzoek is gericht op een versterking van de rol van de motivering van rechterlijke beslissingen in de (straf-)rechtspleging. Deze rol wordt onderzocht in intern rechtsvergelijkend perspectief (strafrecht en civiel recht) en in empirisch perspectief, waarbij de nadruk ligt op de verschillen in theorie en praktijk omtrent de motivering van mondelinge, respectievelijk schriftelijke vonnissen.

Einddatum: Januari 2003.
Niwi-nummer: 2000.0629

Nederlandse Politie Academie Onderzoeksgroep

Afgesloten onderzoek

477

Criminaliteit in cyberspace; een praktijkonderzoek naar aard, ernst en aanpak in Nederland

W.Ph. Stol, R.J. van Treeck en A.E.B.M. van der Ven

Den Haag, Elsevier bedrijfsinformatie bv, In-pact onderzoekreeks, nr. 5, 's-Gravenhage, 1999
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

478

Infodesks bij de politie en hun bijdrage aan rechestruktuur; een praktijkonderzoek in Brabant-Noord, Haaglanden en Twente

drs. R.J. van Treeck en dr. W.Ph. Stol

Houten, In-pact, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

479

Politie.nl

drs. M.H.L.G. Heijmans

Tijdschrift voor de politie, 62^e jrg., nr. 7/8, 2000, pp. 10-15
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Lopend onderzoek

480

Evaluatie politieprojecten rond Marokkaanse jeugd

drs. E.J.A. Bervoets

(Co)promotor: Dr. W.Ph. Stol, prof. dr. C.D. van der Vijver.
Samenwerkingsverband: De gezamenlijke opdrachtgevers zijn de regiopolitiekorpsen Amsterdam-

Amstelland, Hollands- Midden en Utrecht.

Doel: De deelnemende korpsen ervaren problemen in hun wijk rond Marokkaanse jeugd. Ze hebben in nauw onderling overleg verschillende projecten opgezet om de contacten tussen politie en jeugd te verbeteren en de veiligheid en leefbaarheid in de wijk te vergroten. Het doel van het onderzoek is tweeledig: (1) de effectiviteit van die projecten te evalueren en daarmee de korpsen inzicht te bieden in wat werkt, (2) het procesmatige verloop van de projecten evalueren en daarmee de korpsen inzicht bieden in hoe en waarom projecten slagen of falen. Het is nadrukkelijk de bedoeling om tussentijdse resultaten van het onderzoek in te brengen in het proces, want het motto van het project is: 'doen en leren, en leren doen'. Daarmee krijgt het onderzoek het karakter van actieonderzoek.

Opzet: Het onderzoek speelt zich af in drie basiseenheden. De stand van zaken in de wijk wordt drie maal uitgebreid opgemaakt. De nulmeting was begin 1999, een tussenmeting volgt in 2000 en de eindmeting eind 2001. Tussentijds ligt de nadruk op de evaluatie van het procesmatige verloop van de projecten.

Einddatum: 2003.

Publicatievorm: Artikelen, dissertatie. Reeds gepubliceerd: Stol, W.Ph., R.J. van Treeck en E.J.A. Bervoets, 'Problemen met Marokkaanse jongeren', in: *Tijdschrift voor de politie*, 60^e jrg., nr. 9, 1998, pp. 22-26. drs. E.J.A. Bervoets, dr. W.Ph. Stol, 'De wijk aan het woord; interviews problematiek rond Marokkaanser jongeren in Amsterdam, Gouda en Utrecht', Houten, In-pact Adviseurs en Onderzoekers, 1999; drs. H.K.B. Fobler, 'Politieprojecten rond allochtonen jeugd: ervaringen in

Nederland op hoofdlijnen', Houten, In-pact Adviseurs en Onderzoekers, 2000; drs. E.J.A. Bervoets en dr. W.Ph. Stol, 'De wijk te kijk? De rol van de media in de Marokkaanse jongerenproblematiek', *Tijdschrift voor de politie*, 62^e jrg., nr. 7/8, 2000, pp. 33-39.

481

Best practices; politie en Marokkaanse jeugd

dr. W.Ph. Stol en dr. E.J. van der Torre

Samenwerkingsverband: NPA-Onderzoeksgroep en Crisis Onderzoek Team Universiteit Leiden. Opdrachtgevers zijn politie Amsterdam-Amstelland en Utrecht.

Doel: De politie instrumenten verschaffen om richting te geven aan politieoptreden i.v.m. Marokkaanse jeugd. Traceren en beschrijven van praktijkverhalen waarin 'voorbeeldig politieoptreden' is vervat, een en ander zodanig dat die voorbeelden kunnen worden gebruikt voor opleiding en vorming van politiemensen. Parallel doel: ontwikkelen van een methode voor het beschrijven van 'best practices'.
Opzet: Traceren van praktijkvoorbeelden via interviews en politieregistraties. Beschrijven van de praktijksituaties aan de hand van interviews. Vervolgens politiekundige lessen uit de situaties destilleren.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: NPA-Onderzoekseries.

482

Evaluatieprocedure vermiste personen

W.Ph. Stol, R.J.V. van Treeck en C.J.E. in 't Veld

Doel: Nagegaan wordt in welke mate de politie werkt conform de procedures zoals vastgelegd in het CRI-themaboek vermiste personen uit 1996.

Einddatum: Begin 2001.

Publicatievorm: Rapport. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.

483

Geweld in Den Bosch

dr. W.Ph. Stol, drs. C.J.E. In 't Velt, drs. R.J. van Treeck en drs. H.K.B. Fobler

Samenwerkingsverband: De NPA-Onderzoeksgroep en politie Brabant-Noord (tevens opdrachtgever).

Doel: Uiteindelijk: het verminderen van geweldsdelicten. Op kortere termijn: inzicht krijgen in de aard van geweldsdelicten en patronen daarin, zodat aangrijpingspunten worden gevonden voor beleidsmaatregelen.

Opzet: Bestuderen van geweldsdelicten in politiedossiers (diepte-analyse), aangevuld met overzichten uit bestaande registers (breedte-analyse), interviews en een literatuurstudie.

Einddatum: Begin 2001.

Publicatievorm: NPA-Onderzoeksreeks.

484

Effectiviteit van leidinggeven bij de politie

drs. C.J.E. In 't Velt en dr. W.Ph. Stol

Doel: De effectiviteit van leidinggevenden bij de politie vergroten. Daartoe inzicht verschaffen in de actuele effectiviteit van leidinggevenden en zicht krijgen op verbetermogelijkheden. Centraal is de vraag of het veel gepropageerde concept van 'besturen en beheren op afstand' adequaat is om effectief invloed uit te oefenen op het doen en laten van politiemensen.

Opzet: In eerder onderzoek werd een evaluatiemethode ontwikkeld op basis van politieliteratuur en

praktijkonderzoek. Nadat die methode is toegepast in een aantal politiedistricten/diensten volgt een analyse over de resultaten, gericht op het beantwoorden van de centrale vraag.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Artikel. Eerder werden gepubliceerd: Kooten, J.M. van en W.Ph. Stol, 'Sturen van politiewerk verbeteren vanuit de praktijk', *Tijdschrift voor de politie*, 60^e jrg., nr. 1/2, 1998, pp. 21-26; Kooten, J.M. van, 'Effectief leidinggeven bij de politie; achtergronden en evaluatiemethode' Den Haag, Elsevier bedrijfsinformatie, In-pact onderzoeksreeks nr. 4, 1999.

485

Cyberterrorisme

E. van Zuthem, drs. R.J. van Treeck en prof. dr. C.D. van der Vijver

Samenwerkingsverband: NPA-Onderzoeksgroep en Universiteit Twente.

Doel: Verschaffen van inzicht in de mate waarin cyberterrorisme voorkomt in Nederland en nagaan op welke terreinen Nederland in dit verband risico's loopt.

Opzet: Literatuurstudie en voor de Nederlandse situatie vooral interviewen van deskundigen/sleutelpersonen.

Einddatum: Eind 2000, begin 2001.

Publicatievorm: Scriptie.

Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechts-handhaving

Afgesloten onderzoek

486

De lessen van fraudeurs

J.L. Jackson, R.W. Jansen en A. Pieterse

Samenleving en criminaliteit (Sec), 13e jrg., 1999, pp. 19-22
Zie JV7, 1999, nr. 586

487

Strategies for profiling economic criminals*J.L. Jackson, R.W. Jansen, A. Pieterse en J.A. Michon*

In: R.V. Clarke, M. Felson e.a. (red.), *Proceedings of 7th International Seminar; environmental criminology and crime Analysis*
Barcelona, Barcelona University Press, 1999, pp. 55-70
Zie JV7, 1999, nr. 586

488

From the outside looking in; a researcher's view of current policing practice in the Netherlands*J.L. Jackson en M.J. ter Voert*

International journal of police sciences & management, 2^e jrg., 1999, pp. 361-376
Zie JV7, 1999, nr. 588

489

Daderschap, slachtofferschap en ongefallen*M. Junger en K. Wittebrood*

In: K. Wittebrood, J.A. Michon en M.J. ter Voert (red.), *Nederlanders over criminaliteit en rechtshandhaving*, Deventer, Gouda Quint, 1997, pp. 33-43
Zie JV7, 1999, nr. 591

490

Punishment and purpose; from moral theory to punishment in action*J.W. de Keijser*

Amsterdam, Thela Thesis, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 587

491

Complex cases; perspectives on the Netherlands criminal justice system*M. Malsch en J.F. Nijboer (red.)*

Amsterdam, Thela Thesis, 1999
Zie JV7, 199, nr. 595

492

Crimineel verleden van betrokkenen bij verkeersongevallen: betekenis voor de verkeersveiligheid*R. Timman en M. Junger*

Tijdschrift voor de politie, 61^e jrg., nr. 9, 1999, pp. 26-29
Zie JV7, 199, nr. 591

493

Nederlanders over criminaliteit en rechtshandhaving*K. Wittebrood, J.A. Michon en M.J. ter Voert (red.)*

Deventer, Gouda Quint, 1997
Zie JV7, 1999, nr. 599

494

Netherlands survey on criminality and law enforcement; documentation of the survey*K. Wittebrood en M.J. ter Voert*

Leiden, NSCR, Report NSCR TR 97-04, 1997
Zie JV7, 1999, nr. 599

Lopend onderzoek

495

Criminele carrières en het criminele leven van volwassenen*mr. drs. A.A.J. Blokland, dr. P. Nieuwbeerta en dr. C.C.J.H. Bijleveld*

Samenwerkingsverband: In het kader van dit onderzoek wordt onder meer samengewerkt met het WODC en het Centraal Justitieel Documentatieregister.

Doel: Centraal staan de volgende vragen. Hoe ontwikkelen criminele carrières zich gedurende de levensloop van mensen? In hoeverre worden de kansen om een bepaald soort crimineel gedrag te plegen op een bepaald moment in de levensloop beïnvloed door: persoonskenmerken en genoten opvoeding; eerder ouderschap;

effecten van interventies en; (veranderingen) in de sociale situatie?

Opzet: Kwantitatieve analyse van data uit de Nederlandse Survey Criminaliteit en Rechtshandhaving en gegevens uit HKS, Compas, Tulp enzovoort. Aan te vullen met dossieronderzoek en interviews waarbij gegevens worden verzameld over sociale kenmerken van daders, criminele loopbanen, (justitiële) interventies.

Einddatum: 2004

Publicatievorm: Dissertatie, monografie, artikelen.

496

International Crime Victimization Survey 2000 (ICVS2000)

prof. dr. G.J.N. Bruinsma, drs. J. van Kesteren en dr. P. Nieuwbeerta

Samenwerkingsverband: De ICVS wordt gehouden onder auspiciën van de ICVS Working Group – bestaande uit A. Alvazi (Unicri), G.J.N. Bruinsma (NSCR), J.J.M. van Dijk (CICP) en P. Mayhew (Home Office). Bij het internationale project zijn verder in alle deelnemende landen diverse coördinatoren en onderzoekers betrokken. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.

Doel: Het doel van de ICVS is het verkrijgen van inzicht in verschillen tussen landen in de aard en omvang van slachtofferschap van criminaliteit. Dit inzicht kan gebruikt worden om de nationale situatie in elk land – bijvoorbeeld Nederland – te vergelijken met die in andere landen en aan de hand daarvan het veiligheidsbeleid te beoordelen. Daarnaast biedt de ICVS accurate en betrouwbare informatie waarmee de houdbaarheid van criminologische theorieën onderzocht kan worden.

Opzet: De ICVS is een gestandaardiseerde internationale slachtoffer-enquête en geeft informatie over delicten zoals door slachtoffers ondergaan. Er wordt respondenten gevraagd naar hun ervaringen met diverse delicten, aangiftegedrag bij politie en houdingen ten opzichte van criminaliteit en politie. De gegevens worden in de geïndustrialiseerde landen overwegend verzameld door middel van gestandaardiseerde telefonische enquêtes. In de niet-westerse landen worden veelal gestandaardiseerde face-to-face interviews gehouden. De ICVS is tot dusver gehouden in 1989, 1992, 1996. Recent heeft in 2000 de vierde ronde plaats gevonden. In totaal hebben nu meer dan 140.000 respondenten in 60 landen meegedaan aan de enquête. De verzamelde gegevens van de ICVS-2000 komen eind 2000 beschikbaar voor analyses. Het NSCR heeft de coördinatie van de dataverzameling in de Westerse landen en voert het databeheer van het gehele ICVS onderzoek.

Einddatum: Doorlopend.

Publicatievorm: Om een eerste inzicht in recente verschillen tussen landen in de aard en omvang van slachtofferschap van criminaliteit te geven zal eind 2000 een rapport met de 'Key findings van de ICVS 2000' worden gepubliceerd. In 2001 zal een rapport verschijnen van Unicri samen met het NSCR van een stedenvergelijking in oost en west Europa. Daarnaast zal in juni 2001 door het NSCR een workshop worden georganiseerd waarbij onderzoekers uit diverse landen papers presenteren over de ICVS. De bijdragen worden gebundeld in een publicatie. Verder zullen diverse artikelen in (inter)nationale tijdschriften verschijnen.

497

De invloed van samenwerkingsverbanden op de aard, omvang en spreiding van criminaliteit gepleegd door jongeren

drs. J.J.W. Colenbrander, prof. dr. G.J.N. Bruinsma en dr. B. Rovers

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met de politie Haaglanden.

Doel: Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de rol die samenwerkingsverbanden spelen bij het delictgedrag van jongeren en de plaats waar zij hun misdrijven plegen. In het bijzonder gaat het hierbij om de aard, omvang en (tijdruimtelijke) spreiding van dit gedrag.

Opzet: Voor het beantwoorden van de eerste drie vragen wordt gebruik gemaakt van de HKS-registratie van de politie Haaglanden (verdachten-registratie), aangevuld met gegevens uit het bedrijfsprocessen-systeem van de politie, gegevens uit dossiers van afgeronde recherche-zaken en interviews met jongeren.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

498

Delinquent gedrag van jong-volwassenen; begin en verloop

drs. A.G. Donker, prof. dr. F.C. Verhulst (EUR) en prof. dr. D.J. Hessing (EUR)

Doel: Uitgangspunt bij dit onderzoek is de hypothese dat vroege agressieve en hyperactieve gedragsstoornissen wel geassocieerd zijn met Moffitt's 'life-course-persistent offenders', maar niet met 'adolescence-limited offenders'. Getoetst zal worden of Moffitt's dichotome model bruikbaar is bij onderzoek naar ontwikkelingspaden van antisociaal gedrag. Daarnaast biedt dit onderzoek de mogelijkheid

meer inzicht te krijgen in delinquentie onder jong-volwassenen.

Opzet: Gebruik wordt gemaakt van een al bestaande longitudinale steekproef behorende bij het Bevolkingsonderzoek Zuid-Holland van het Instituut Kinder-Jeugdpsychiatrie van het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam. De oorspronkelijke steekproef, in 1983, bestond uit 2600 kinderen van vier tot en met zestien jaar. In 1998 heeft de zesde meting plaatsgevonden, waarbij onder andere de Vragenlijst voor het Internationale Selfreport Delinquentie Project van het WODC is afgenomen. Zelfrapportage-gegevens zullen onder andere gekoppeld worden aan gedraggegevens uit eerdere metingen.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen, congresbijdragen.

499

Lokale media, lokale criminaliteit en interventies van de lokale overheid

drs. B. van Gestel, prof. dr. G.J.N. Bruinsma, prof. dr. K.L.K. Brants (UL en UvA) en prof. mr. C. Brants (UU)

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met verschillende politiekorpsen en met onderzoekers van de Universiteit Leiden, Universiteit van Amsterdam en Universiteit Utrecht.

Doel: Het gaat in dit onderzoek om de wisselwerking tussen geregistreerde criminaliteit, de in de media ontstane beeldvorming daarover, rechtshandhaving en beleidsmaatregelen op lokaal niveau. Doorgaans wordt aangenomen dat de actoren (overheid, politie, e.a.) rationeel acties ondernemen wanneer een zekere omvang van bepaalde vormen van criminaliteit is bereikt. De vraag is echter of dit

ook werkelijk het geval is en meer in het bijzonder of dit ook voor lokale overheden geldt. Zijn wellicht eerst berichten van de media over de lokale criminaliteit nodig om een lokale overheid tot actie te bewegen?

Opzet: Het onderzoek is longitudinaal van karakter om de tijdvolgorde van de samenhang tussen berichtgeving door de lokale media en criminaliteit te kunnen vaststellen. Gedurende een periode van twee jaar wordt de lokale berichtgeving in twee steden intensief gevolgd. Tevens wordt van meerdere bronnen gebruik gemaakt om de veronderstelde samenhang empirisch te kunnen onderzoeken. Om de interventies in de tijd te kunnen plaatsen en een wederzijdse beïnvloeding van actoren en 'velden' te kunnen verklaren, zullen in de onderzoeksperiode dagroosters van politie, gemeentewerken, enzovoort worden bijgehouden en zullen gezagsdragers (gemeente, O.M., politie, driehoek, districten) worden geïnterviewd.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

500

De doorloop van verkrachtingszaken door het strafrechtsproces

drs. V.T. Haket, prof. dr. G.J.N.

Bruinsma, prof. dr. P.J. van Koppen en dr. H. Wagenaar (UL)

Doel: In verkrachtingszaken is het voor politie, openbaar ministerie en rechters vaak bijzonder moeilijk om tot een beslissing te komen. Aan de ene kant is er een kans dat de verdachte schuldig is, maar het ontkent; tegelijkertijd is het mogelijk dat een valse aangifte gedaan wordt. De besluitvormers in het strafproces weten dat deze twee mogelijkheden zich kunnen

voordoen en toch moeten ze een beslissing nemen over de 'juiste versie'. Dit onderzoek gaat over de vraag hoe besluitvormers in het strafrechtsproces tot beslissingen komen over de vervolging van verkrachtingszaken. De dynamiek tussen de betrokken actoren staat daarbij centraal.

Opzet: Door het 'volgen' van verkrachtingszaken door het strafrechtsproces, aan de hand van meldingen en aangiftes van verkrachtingen gedurende een half jaar, wordt geprobeerd de doorloop van deze zaken in kaart te brengen. Daarbij wordt onder andere gelet op kenmerken van de betrokkenen bij een zaak, op informatievoorziening en op interactie tussen de betrokkenen. In open en gestructureerde interviews wordt vervolgens geprobeerd meer inzicht te verkrijgen in denkprocessen en praktijken van betrokken actoren.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

501

Criminaliteit en gezondheidsrisico's

dr. M. Junger

Samenwerkingsverband: Prof. dr. W. Stroebe (JU).

Doel: Bij het zoeken naar een verklaring voor delinquent gedrag zijn verschillende visies mogelijk. Aan de ene kant is er de visie dat delinquenten moeten worden ingedeeld in verschillende categorieën, zoals geweldsdelinquenten, vermogensdelinquenten, seksuele delinquenten of fraudeurs. Dit houdt meestal in dat er voor deze verschillende categorieën ook aparte theorieën nodig zijn die de betrokkenheid bij de diverse soorten delinquent gedrag moeten verklaren. Een andere visie is dat vele vormen van delinquent gedrag en deviant

gedrag met elkaar samenhangen. Volgens deze opvatting is er nauwelijks specialisatie onder delinquenten. Dit betekent dat algemene theorieën ter verklaring van criminaliteit mogelijk zijn. In dit project wordt bekeken in hoeverre delinquentie samenhangt met allerlei vormen van risicogedrag en in hoeverre dit leidt tot een variëteit van ongewenste uitkomsten. De bedoeling hiervan is te onderzoeken in hoeverre algemene theorieën over criminaliteit mogelijk zijn. Het onderzoek heeft twee doelen.

Deelproject 1: Het eerste deelproject onderzoekt de relaties tussen criminaliteit en gezondheid. Allereerst wordt onderzocht in hoeverre criminaliteit samenhangt met gezondheid onder Nederlandse adolescenten, na controle voor sociaal-economische achtergrond, en na controle voor gezondheidsgedrag. Deelproject 2: In een tweede deelonderzoek wordt bekeken in hoeverre delinquentie samenhangt met ideeën en verwachtingen omtrent relatievorming, gezinsvorming en met seksueel gedrag.

Opzet: Secondaire analyses van de Doorlopende Levenssituatie Onderzoeken van het CBS. De analyses worden uitgevoerd op een steekproef van 3500 adolescenten. *Einddatum:* Deelproject 1: 1999; afsluiting deelproject 2: 2000. *Publicatievorm:* Artikelen. Reeds verschenen: M. Junger en A.M. van der Laan, 'Delinquent, deviant en gezondheidsgedrag', *Pretex: tijdschrift voor criminaliteits-beheersing en -preventie*, 21e jrg., 1999, pp. 26-30; M. Junger en A.M. van der Laan, 'Lien entre comportement délinquant et déviant et comportement qui menace la santé', *Bulletin de criminologie*, 25e jrg., nr. 2, 1999, pp. 5-24.

502

Criminaliteit, gezondheidsrisico's en zelfcontrole (zie ook bovenstaand project)

dr. M. Junger

Samenwerkingsverband: Prof. dr. D. Hessing (EUR) en dr. A. Vaszonyi (Auburn University, Alabama, US).

Doel: In dit onderzoek wordt een aantal hypothesen empirisch onderzocht. Allereerst wordt onderzocht of delinquenten vaker bij ongevallen (verkeersongevallen en andere ongevallen) betrokken zijn dan niet-delinquenten. Ook wordt bekeken in hoeverre delinquenten bij zeven vormen van riskant gezondheidsgedrag betrokken zijn. Tenslotte wordt bekeken in hoeverre het begrip zelfcontrole samenhangt met delinquentie, iemands betrokkenheid bij ongevallen en gezondheidsgedrag.

Opzet: Er is een vragenlijst afgenomen bij 1315 scholieren (Mavo, Havo en VWO) in vijf steden in Nederland.

Einddatum: Eerste publicaties in 2001.

Publicatievorm: Artikelen.

503

De strafrechtsketen bezien vanuit de verdachte

dr. J.W. de Keijser, prof. dr. P.J. van Koppen en mr. dr. M. Malsch

Doel: Wanneer een persoon als verdachte van een misdrijf wordt aangemerkt, volgt er voor de betrokkene een al dan niet lange weg langs verschillende instanties en functionarissen. In verschillende stadia van deze doorloop door de strafrechtsketen worden beslissingen genomen die van invloed zijn op de aard en duur van het verdere verloop. In het onderhavige onderzoek wordt de doorloop van de verdachte door de strafrechtsketen in een breed en dynamisch perspectief geplaatst. Bij het volgen

van verdachten door de strafrechtssystemen staan de volgende vragen centraal. Waarom en wanneer wordt een zaak niet op een openbare zitting berecht maar al in een eerdere fase afgedaan? Wat zijn de redenen voor het 'voortijdig' verdwijnen van zaken uit de strafrechtssystemen? Met welke wachttijden krijgen verdachten in verschillende stadia van de keten te maken en wat zijn de redenen voor die wachttijden? Genoemde factoren kunnen van grote invloed zijn op de percepties en toekomstig handelen van zowel de verdachte als van buitenstaanders. Welke wisselwerking heeft dit met de geloofwaardigheid van en het vertrouwen in het strafrechtssysteem bij justitiabelen en bij het algemene publiek en wat zijn de gevolgen voor het bereiken van bepaalde strafdoelen zoals generale en speciale preventie, afschrikking en herstel?

Opzet: Volgen van zaken die ter kennis van de politie zijn gekomen in hun verdere afdoening binnen het strafrechtelijk systeem; afnemen van interviews bij verdachten; dossieranalyse en interviews met betrokken functionarissen in verband met beslissing omtrent afdoening. Er wordt naar gestreefd om een internationaal vergelijkende component in het project aan te brengen. Het project zal aansluiten bij een onderzoek naar de strafrechtssystemen gezien vanuit het slachtoffer.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Artikelen en boek.

504

Vergelijking tussen het Anglo-Saksische en het Nederlandse rechtssysteem

prof. dr. P.J. van Koppen, prof. S. Penrod PhD (University of Nebraska), dr. J.W. de Keijser, mr. dr. J.F. Nijboer en mr. dr. M. Malsch

Doel: Art. 6 EVRM is gebaseerd op de Amerikaanse idee van *fair trial*. Met de voortgaande invloed van beslissingen van het EHRM op het Nederlandse strafproces sluipen steeds meer accusatoire elementen in ons inquisitoire systeem. Deze schijnbaar onstuitbare ontwikkeling leidt tot de vraag welke elementen uit beide systemen 'beter' recht produceren. Welke elementen uit het accusatoire systeem kunnen zinvol bijdragen aan de kwaliteit van het Nederlandse strafproces? Hiertoe zullen de Anglo-Saksische systemen met het Nederlandse systeem vergeleken worden. Naast een kwalitatief rechtsvergelijkend perspectief, zal een aantal fundamentele 'dimensies' die bepalend zijn voor de kwaliteit van een strafrechtssysteem (zoals rechterlijke dwalingen, bejegening, vermeende rechtvaardigheid van beslissingen, en tevredenheid bij justitiabelen) worden geoperationaaliseerd waardoor de vergelijking van beide systemen ook in kwantitatieve termen zal plaatsvinden.

Opzet: In samenwerking met onderzoekers uit Anglo-Saksische rechtssystemen uitvoeren van internationale expertstudie; dossieronderzoek; ontwikkeling en toepassing van meetinstrument aan de hand van interviews en vragenlijstsonderzoek bij functionarissen en justitiabelen.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Artikelen en boek.

505

Criteria voor het gebruik van opsporingsmethoden*prof. dr. P.J. van Koppen en dr. C.J. de Poot*

Samenwerkingsverband: Het onderzoek vindt plaats in samenwerking met mr. drs. J.M. Nelen (ministerie van justitie/WODC) en prof. dr. E.R. Muller (COT).

Doel: Recherchers wordt op de recherschool geleerd hoe een opsporingsonderzoek zou moeten verlopen. In de praktijk loopt dat nogal eens anders. In dit onderzoek wordt getracht vast te stellen in welke omstandigheden welke opsporingsmethoden gekozen worden en te onderzoeken in welke omstandigheden welke opsporingsmethode effectief is voor de opsporing en voor het bewijs. Er zijn drie deelprojecten.

Opzet: In meer gecompliceerde politieonderzoeken werkt een team van rechers aan een zaak. Zij kunnen daarbij verschillende opsporingstechnieken en -methoden gebruiken, die vaak grote hoeveelheden informatie opleveren. Dikwijls is er geen logische structuur te ontdekken in dit zoeken naar informatie. Vaak wordt geen follow-up gegeven aan gevonden informatie die toch belangrijk kan zijn. Als er eenmaal een verdachte is aangehouden verschuift de aandacht vaak naar diens ondervraging. Het zoeken naar bijkomende informatie komt dan op een tweede plaats. Het onderzoek wordt stapsgewijs opgebouwd. Er zijn nu drie deelonderzoeken gepland: opsporingsmethoden bij onderzoeken naar zeven verschillende delicttypen; afluisteren; leugendetector. In het eerste deelonderzoek wordt het gehele veld van opsporingsmethoden onderzocht, maar beperkt tot zeven typen

misdriven. In het tweede en derde deelonderzoek wordt juist een opsporingsmethode onderzocht, zonder beperking tot soorten misdriven. Het onderzoek beoogt theoretisch gefundeerde en praktisch hanteerbare richtlijnen voor de keuze van opsporingsmethoden te ontwikkelen.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Boek, artikelen, checklijst/handleiding. Reeds verschenen: P.J. van Koppen en H.F.M. Crombag, 'Oren, lippen en vingers; de waarde van oud en nieuw identificatiebewijs', *Nederlands juristenblad*, 75^e jrg., 2000, pp. 6-12; P.J. van Koppen en C.J. de Poot, 'Integraal veiligheidsbeleid, de media en criminaliteit', *Nederlands juristenblad*, 75^e jrg., 2000, pp. 358-360.

506

Het slachtoffer als getuige*mr. J.B.J. van der Leij (RUG), mr. dr. M. Malsch, prof. dr. J.A. Michon (UL) en mr. dr. J.F. Nijboer*

Samenwerkingsverband: Universiteit Leiden (Departement strafrecht).

Doel: In dit onderzoek dat in 1995 is gestart, worden de participatiemogelijkheden van het slachtoffer binnen de strafrechtsprocedure aan een nader onderzoek onderworpen. Er wordt aandacht geschonken aan de bejegening van kwetsbare getuigen tijdens hun verhoor door politie, rechter-commissaris en tijdens openbare zittingen.

Opzet: Er worden diverse bronnen geraadpleegd. De onderzoeker heeft verhoren bijgewoond bij politie, O.M. en een Gerechtshof en hij heeft aan de hand van een checklist deze verhoren onderzocht. De empirische dataverzameling is begin 1999 afgerond.

Einddatum: 2001.

Publicatievorm: Artikelen en proefschrift.

507

Relatiecriminaliteit*mr. dr. M. Malsch en dr. E. Blaauw (VU)*

Samenwerkingsverband: Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de Vrije Universiteit te Amsterdam, vakgroep Klinische Psychologie.

Doel: Relatiecriminaliteit is die criminaliteit die zich binnen relaties afspeelt of na het beëindigen van de relatie plaatsvindt. Kenmerk van dit type criminaliteit is dat dader en slachtoffer zich in hetzelfde relatiernetwerk (familie, gezin, samenwoningsrelatie) bevinden. Voorbeelden ervan zijn mishandeling, doodslag, zedenmisdrijven en belaging, maar ook meer 'algemene' strafbare feiten als vernieling, laster en smaad vallen eronder, voor zover zij binnen of na afloop van een relatie plaatsvinden. Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen wat de omvang, kenmerken en achtergronden zijn van deze vorm van criminaliteit, door welk type daders het wordt gepleegd en wat de kenmerken zijn van slachtoffers en de relatie tussen daders en slachtoffers. In nauw verband daarmee worden de gevolgen van verschillende vormen van ingrijpen op de relatiecriminaliteit onderzocht. De effecten van zowel juridische (strafbaarstelling, straatverboden, ingrijpen door de politie) als niet-juridische (alarmsystemen, therapieën, bemiddeling) vormen van handhaving worden onderzocht. Centraal daarbij staat de rol die de overheid (politie, justitie en hulpverlening) bij dit type criminaliteit, die grotendeels binnen de beslotenheid van gezin en relaties plaatsvindt, kan spelen.

Opzet: Het langere tijd volgen van zaken die ter kennis van de politie zijn gekomen; afnemen van interviews bij zowel verdachten als

slachtoffers; nagaan wat de gevolgen van verschillende interventies zijn door (retrospectief) laten invullen van vragenlijsten door slachtoffers die straatverboden hebben aangevraagd.

Einddatum: 2002.

Publicatievorm: Artikelen en boek.

508

Openbaarheid van de strafrechtspleging*mr. dr. M. Malsch, mr. dr. J.F. Nijboer en dr. J. de Keijser*

Doel: De openbaarheid van de strafrechtspleging is één van de pijlers waarop het Nederlandse strafrecht berust. Door publieke tribunes te bezoeken en via de media kennis te nemen van de rechtspraak wordt het algemene publiek in staat geacht controle over de rechtspraak uit te oefenen. Dit laatste wordt noodzakelijk geacht in verband met het gebrek aan democratische controle op de rechter. Nederlandse rechters worden immers niet gekozen doch (voor het leven) benoemd. In dit project wordt onderzocht in hoeverre het principe van de openbaarheid in de Nederlandse strafrechtspraktijk wordt gerealiseerd. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de begrijpelijkheid van zittingen en uitspraken voor de juridische leek, het toenemend aantal afdoeningen vóór de zitting, de overheersende rol van het dossier, de verkrijgbaarheid van uitspraken (ook via databanken) en de cliëntvriendelijkheid van het systeem en de effecten daarvan op verdachten, slachtoffers en getuigen. Er zal een vergelijking worden verricht met het Belgische en het Duitse strafrechtssysteem.

Opzet: In drie landen zal een vragenlijstonderzoek worden afgezet en interviews worden afgenomen bij bezoekers publieke tribune en verder analyses van

mediaverslagen, experimenteel onderzoek over de begrijpelijkheid van behandeling zaken ter zitting, inventarisatie afdoeningen buiten de zitting om, interviews waarbij percepties van betrokkenen over verschillende vormen van afdoening worden vastgesteld.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Artikelen en boek.

509

Een proces-model van justitieel beslissen

drs. F.J. Pakes (University of Porthsmouth), prof. dr. W.A. Wagenaar (UL), prof. J. Michon (UL) en dr. J.L. Jackson

Samenwerkingsverband: Universiteit Leiden, departement psychologie.

Doel: De laatste jaren zijn er verschillende modellen van het juridisch beslissen voorgesteld. Een prominente rol speelt thans het *story model* van Pennington en Hastie, dat berust op de veronderstelling dat beslissers trachten een narratief kader te leggen op het bewijs, en dat juridische beslissingen zijn gebaseerd op de narratieve representatie van de werkelijkheid. Hoewel dit model vaak wordt aangeprezen, is het nog amper empirisch getoetst. Dit onderzoek tracht die leemte te vullen. Naast het toetsen van de houdbaarheid van het *story model* zal in dit onderzoek ook de toepasbaarheid van dit model in het Nederlandse strafrechtstelsel worden nagegaan.

Opzet: In de eerste plaats zijn concrete werkzaamheden van officieren van justitie en rechters-commissarissen inzake aanhouding buiten heterdaad, voorlopige hechtenis en gerechtelijk vooronderzoek in een veldstudie onderzocht. Daarnaast is in aanvullende experimenten onderzocht op welke wijze sequentieel aangeboden (belas-

tende of ontlastende) informatie wordt geïntegreerd in de afweging en het uiteindelijk oordeel zijn afgerond. Deelrapportage hierover heeft plaatsgehad. Enkele artikelen/rapporten over deze studies zijn thans verschenen.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen, congresbijdragen.

510

Criminaliteitsanalyse in Nederland; ontwikkelingen in de ondersteuning van de opsporingsfunctie

dr. B. Rovers en mr. dr. H. Moerland (EUR)

Samenwerkingsverband: Het project wordt uitgevoerd als samenwerkingsverband tussen het NSCR en de EUR, sectie Strafrecht en Criminologie. Verder zijn bij het project betrokken deskundigen op het terrein van de criminaliteitsanalyse, van onder andere de Directie Recherche van de KLPD, het LSOP (Instituut voor Criminaliteitsbeheersing) en de politie Haaglanden.

Doel: Het (verder) professionaliseren en standaardiseren van de criminaliteitsanalyse (misdaadanalyse) in Nederland door een overzicht te geven van *state-of-the-art* van de vormen van onderzoek die op dit terrein worden gebruikt en het inzichtelijk maken van knelpunten die zich in de praktijk voordoen. Tevens wordt beoogd een brug te slaan tussen de beoefening van criminaliteitsanalyse bij de politie en de beoefening hiervan in andersoortige organisaties en instellingen zoals BOD's, inspecties, grootwinkelbedrijven, financiële instellingen, etc.

Opzet: Het project omvat drie activiteiten. De eerste activiteit betreft de productie van een boek onder redactie waarin enerzijds een overzicht wordt gegeven van

analysevormen en anderzijds uiteenlopende aspecten van de analyse worden belicht, zoals juridische aspecten, de relatie klant-opdrachtgever, enzovoort. De *tweede* activiteit behelst de organisatie van een symposium waarop het boek wordt gepresenteerd aan de doelgroepen en waar de bezoekers in discussie kunnen treden met de auteurs. De *derde* activiteit behelst een onderzoek onder criminaliteitsanalisten en hun opdrachtgevers respectievelijk afnemers naar de knelpunten die ze ervaren in de praktijk en de oplossingen die ze hiervoor in gedachten hebben of reeds in de praktijk brengen. Dit onderzoek vindt alleen doorgang indien er subsidie voor wordt gevonden. *Einddatum*: Het boek komt medio maart 2001 uit, het symposium vindt aansluitend plaats in maart of april 2001. Afhankelijk van de toekenning van subsidie wordt het onderzoek eind 2001 afgerond. *Publicatievorm*: Boek, symposium en eventueel, als onderzoek doorgang vindt, onderzoeksrapport.

511

Effecten en effectiviteit van de ontnemingsmaatregel

drs. J. Vrugink, prof. dr. P.J. van Koppen en prof. dr. D.J. Hessing (EUR)

Doel: In toenemende mate raakt de samenleving ervan overtuigd dat criminelen hun door illegale activiteiten verkregen vermogen niet moeten mogen behouden: zij dienen te worden 'geplukt'. De vraag is echter of de maatregelen die hiertoe genomen zijn wel de gewenste effecten sorteren en hoe criminelen met het uitgebreide sanctiearsenaal omgaan: ziet men wel wat er gebeurt of neemt men maatregelen om het vermogen veilig te stellen. Ook komt de vraag aan de orde of er onverwachte

effecten aan de ontnemingsmaatregel vastkleven.

Opzet: Aan de hand van interviews met gedetineerden aan wie de ontnemingsmaatregel is opgelegd wordt inzicht verkregen in de beoogde en niet beoogde effecten van die maatregel. Deze interviews geven tevens een indruk van de effectiviteit, in de zin van het bewerkstelligen van gestelde strafdoelen. Daarnaast wordt een experiment uitgevoerd en worden persoonlijkheidsvragenlijsten afgenomen.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

512

School, netwerking en criminaliteitspreventie

dr. F.M. Weerman, dr. M. Junger en dr. P.H. van der Laan

Doel: Inzicht verkrijgen in de prevalentie van probleemgedrag op (basis)scholen en de achtergronden (ontstaan) daarvan – met bijzondere aandacht voor netwerkvorming en de invloeden van leeftijdgenoten. Voorts een beeld krijgen van de wijze waarop de school, het bestuur en de leerkrachten reageren op (individueel en groepsgewijs) probleemgedrag en hoe zij (kunnen) interveniëren. *Opzet*: Beschrijving van probleemgedrag en reacties aan de hand van survey, interviews met leerlingen en leerkrachten, observaties in de klas en op het schoolplein, analyse van algemeen beleid en speciale programma's en projecten voor leerlingen en/of gedragsrichtlijnen en methoden voor leerkrachten. Vervolgens zal op een aantal scholen een interventiestrategie worden geïntroduceerd en geëvalueerd, waarbij een randomized control design wordt toegepast.

Einddatum: 2004. *Publicatievorm:* Boek, artikelen.

513

Decriminalisering en verplaatsing: de gevolgen van de opheffing van het bordeelverbod op de aard, de omvang en verplaatsing van de vrouwenhandel en vormen van illegale prostitutie in Nederland

vacature, prof. dr. G.J.N. Bruinsma en prof. dr. E.R. Muller (UL en COT)

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met de Raad van Hoofdcommissarissen, de politie Haaglanden en met het Crisis Onderzoek Team in Den Haag.
Doel: Veelal krijgen door decriminalisering de oorspronkelijk criminele gedragingen in het normale maatschappelijke verkeer een plaats. De opheffing van het bordeelverbod biedt een unieke gelegenheid na te gaan of decriminalisering mogelijk leidt tot verplaatsing van de prostitutie en tot verschuivingen in de aard en omvang van criminele groepen die zich met vrouwenhandel bezig houden. In het algemeen wordt aangenomen dat legaliseren van prostitutie het einde betekent van diverse misstanden in deze branche waar ongeveer 25.000 prostituees werkzaam zijn. Een deel daarvan is illegaal in ons land en zij worden vaak in erbarmelijke omstandigheden gedwongen te werk gesteld door criminele groepen. In dit onderzoek zal worden nagegaan in hoeverre er na de legalisering verschuivingen en verplaatsingen zullen optreden in de aard en de omvang van de vrouwenhandel en in de vormen van prostitutie.
Opzet: Er wordt een longitudinaal design gebruikt waarbij alle politiedossiers van enkele jaren voor tot enkele jaren na de

opheffing van het bordeelverbod kunnen worden bestudeerd om inzicht te krijgen in aard en omvang van de vrouwenhandel en hoe criminele groepen zijn samengesteld en de vrouwenhandel organiseren. Additionele informatie wordt ingezameld bij STV, gemeenteambtenaren, rechercheurs, prostituees en exploitanten. Via politieonderzoeken en napluizen van advertenties in dagbladen, lokale zenders en dergelijke zal worden nagegaan in hoeverre er verschuivingen in de prostitutie plaatsvinden. Hiervoor zullen ook prostituees worden geïnterviewd, hulpverleners, gebiedsgebonden politiefunctionarissen en gemeentambtenaren in enkele steden (stedensteekproef).

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie en artikelen.

514

The interface between transnational organized criminals and local legal sectors and local governments in societies

vacature, prof. dr. G.J.N. Bruinsma, prof. dr. N. Passas (Temple University Philadelphia) en prof. dr. U. Rosenthal (UL)

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met onderzoekers van Temple University te Philadelphia en met de politiekorpsen van Den Haag en Philadelphia.
Doel: To study the international mobility of criminals and, when expanding their criminal activities to other countries, the way they establish all kinds of social relations with people of other countries in order to execute their criminal activities. Besides this scientific aim the study can contribute to and can have policy implications. Knowledge of the way criminals from abroad try to establish relations in our

societies can contribute to the prevention of organized crime.

Opzet: In this study organized crime will be limited to foreign criminal groups who have entered the Netherlands (The Hague) and the United States of America (Philadelphia) five till ten years ago. Two strategies will be further developed: research (observations, interviews) in a selected number of legal sectors and departments of local government. The collection of police files on organized crime activities in the cities as well as interviewing police detectives, civil servants, criminals and representatives of local economic branches.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

515

Opvoedingsstijlen en ontwikkeling van agressie en ander probleemgedrag

vacature(s), dr. M. Junger, dr. F.M. Weerman en dr. P.H. van der Laan

Hieronder vallen twee projecten: 1) Intergenerationele overdracht van criminaliteit en opvoedingsstijlen (samenwerkingsverband: prof. dr. J.R.M. Gerris (KUN); 2) Ontwikkeling van agressie en ander probleemgedrag en opvoedingsstijlen (samenwerkingsverband: prof. dr. R. Tremblay (Université de Montréal) en prof. dr. J.M. Koot (EUR).

Doel: Inzicht krijgen in de volgende vragen. In hoeverre is antisociaal gedrag aanwezig als gedragsoptie vanaf het moment dat het kind de fysieke mogelijkheid tot zulk gedrag heeft (vanaf ongeveer 1 jaar)? In hoeverre kan dit gedrag worden 'afgeleerd' of 'ingedamd' door een adequate socialisatie en opvoeding? Welke betekenis heeft de opvoeding voor de ontwikkeling van antisociaal gedrag en in hoeverre heeft antisociaal gedrag gevolgen voor

het opvoedingsgedrag van de ouders?

Opzet: Cohortstudie met vragenlijsten, interviews en observatie, waarin jonge kinderen intensief worden gevolgd vanaf hun eerste levensjaar gedurende een periode van twee jaar. Voorts een kwantitatieve analyse van longitudinale data (Nij-meegs Gezinsonderzoek) met betrekking tot de ontwikkeling van de psychosociale ontwikkeling van adolescenten in relatie tot opvoedingsgedrag en -attitudes van ouders.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Rapporten, dissertatie(s), artikelen.

516

Geografische profilering; onderzoek naar de achtergronden van verplaatsingsgedrag van daders

vacature, prof.dr. P.J. van Koppen, dr. C.J. de Poot en prof. dr. G.J.N. Bruinsma

Samenwerkingsverband: Er wordt samengewerkt met de politie Haaglanden en TNO.

Doel: Dit onderzoeksproject beoogt inzicht te krijgen in het reisgedrag van individuele daders. Daarna wordt onderzocht in hoeverre deze kennis het mogelijk maakt om bij series misdrijven op basis van de plaats en eventueel het tijdstip waarop delicten worden gepleegd, uitspraken te doen over de verblijfplaats en/of over andere kenmerken van de dader.

Opzet: Analyse van een groot aantal gegevens uit verdachtendossiers, waarbij niet alleen aandacht wordt besteed aan de kenmerken van de pleegplaatsen en woonomgeving van de dader, maar ook aan andere kenmerken van daders en delicten. In een samenwerkingsproject tussen het NSCR en TNO is reeds een model ontwikkeld waarmee gegevens over daders, hun verblijfplaatsen en de plaatsen waar

zij delicten plegen makkelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden op een geografische kaart. Dit model is toegepast voor het doen van voorspellingen.

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Dissertatie, artikelen.

517

Effecten van formele sancties uit het (jeugd)strafrecht

vacature, dr. P.H. van der Laan en dr. C.C.J.H. Bijleveld

Samenwerkingsverband: In het kader van dit onderzoek wordt samengewerkt met onder meer het arrondissement Almelo, de politie Haaglanden, de politie Hollands Midden en het WODC.

Doel: Centraal staat de vraag naar de effectiviteit van formele sancties en interventies. In hoeverre voldoen interventies aan de voorwaarden – daderkenmerken, risico-assessment, criminogene factoren, programma-uitvoering en professionalisme – van het what works-model? Behalve naar de invloed van de interventie als zodanig wordt ook gekeken naar de psychologische betekenis van het proces van politieel en justitieel interveniëren bij zowel jeugdigen als volwassenen. Wat brengen aanhouding, verhoor en inverzekeringstelling teweeg bij de verdachte?

Einddatum: 2004.

Publicatievorm: Boek, dissertatie, rapporten, artikelen.

Politie Haaglanden Bureau Informatieknoppunt Haaglanden

Afgesloten onderzoek

518

Criminaliteitskaart Haaglanden; trendanalyse 1996-1999

drs. J.H.G. van den Broek, G.A. de Croock, M.M. van der Heuvel en M. van der Vin

Den Haag, Politie Haaglanden, 2000
Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was het in beeld brengen van de ontwikkeling van de prioritaire delicten in Haaglanden en het opstellen van profielen van de hiervoor aangehouden verdachten. Het betreft een kwantitatief en beschrijvend onderzoek.

519

Criminaliteitskaart Haaglanden; trendanalyse 1994-1998

drs. J.H.G. van den Broek, G.A.J. de Croock en M. van der Vin

Den Haag, Politie Haaglanden, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 535

520

Geweld tegen politieambtenaren

J.H.G. van den Broek, G.J.A. De Croock en M. van der Vin

Den Haag, Politie Haaglanden, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 536

521

Jeugdige delictplegers in de regio Haaglanden; een trendanalyse (1988-1997)

dr. H. Ferwerda en drs. P. Versteegh

Den Haag, Politie Haaglanden, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 537

522

Zinloos geweld, beter bekeken; een probleem-inventarisatie van de aard en omvang van zinkloos geweld in de regio Haaglanden

J. van Kan en drs. P. Versteegh

Den Haag, Politie Haaglanden, 2000
Zie JV7, 1999, nr. 538

523

Marokkaanse jongeren in Haaglanden; een probleem-inventarisatie en strategie

C. van Oosterwijk, P. Meesters en P. Gruter

Den Haag, Politie Haaglanden, Bureau IKH, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was het in beeld brengen van de populatie Marokkaanse jongeren (demografie), en het speuren naar achtergronden en oorzaken van criminaliteit onder Marokkaanse jongeren.

524

Op zoek naar balans; een onderzoek naar de ontwikkeling en de toekomst van gebiedsgebonden politiezorg

drs. A.I.T. van Solm

Den Haag, Politie Haaglanden, Bureau IKH, 2000

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Doel van het onderzoek was het in beeld brengen van de ontwikkeling van de gebiedsgebonden politiezorg; hoe werd dit gepresenteerd als 'beste' concept, welke belemmeringen en kansen voor de implementatie kunnen worden onderscheiden en wat betekenen deze belemmeringen en kansen voor de toekomst van deze politiezorg.

Lopend onderzoek

525

Inventarisatie jeugdgroepen 1999

drs. P. Meesters en drs. C. van Oosterwijk

Samenwerkingsverband: Advies- & onderzoeksbureau Beke, Arnhem. Doel: Het in kaart brengen van een aantal problematische jeugdgroepen in de regio Haaglanden; differentiatie tussen groepen aanbrengen door middel van typologie; aanpak ontwikkelen. Opzet: Afnemen van een vragenlijst bij wijkagenten.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: Rapport.

Regioplan onderzoek, advies & informatie BV

Afgesloten onderzoek

526

Evaluatie bandopname nader gehoor (BONG)

drs. U. Aron

Amsterdam, Regioplan, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 553

527

Regionale samenwerking bij milieuhandhaving

M. Donker, F. van Gemert en G.H.J. Homburg

Amsterdam, Regioplan, 2000

Zie JV7, 1999, nr. 554

528

Geweld op de basisschool

A.L. van der Vegt, S. van der Ploeg en M. Brink

Amsterdam, Regioplan, 1999

Niet eerder in JV opgenomen geweest.

Hoewel het geweld op scholen regelmatig de krant haalt, was tot voor kort geen betrouwbare informatie beschikbaar over het aantal incidenten op basisscholen.

Omdat juist geweld bij jonge kinderen samenhangt met criminaliteit op latere leeftijd, is informatie hierover zeer gewenst. Regioplan heeft directeuren en leraren van basisscholen vragen gesteld over verschillende soorten geweld. Het onderzoek geeft informatie over de stand van zaken, over toename of afname van geweld en over preventie door de school.

Lopend onderzoek

529

Evaluatie Criem-pilots

drs. M. Brink en dr. F. van Gemert

Supervisor: drs. A.L. van der Vegt.

Opdrachtgever: Ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Doel: In zeven Nederlandse gemeenten wordt gedurende twee jaar (1999 en 2000) intensief gewerkt aan een samenhangende aanpak voor de integratie van jongeren uit etnische minderheidsgroepen. Deze aanpak is gebaseerd op de nota Criem (Criminaliteitspreventie in relatie tot de integratie van etnische minderheden). Belangrijke elementen uit de Criem-nota zijn, naast de integrale aanpak, de regierol van de gemeente en een actieve betrokkenheid van de betreffende etnische minderheidsgroepen. Regioplan evalueert de zeven 'pilots'. Het onderzoek is erop gericht bruikbare informatie op te leveren voor gemeenten die na afloop van de pilots de Criem-aanpak overnemen.

Onderzoeksmethode: Documentenanalyse, interviews, kwantitatieve analyse monitorgegevens.

Einddatum: Maart 2001.

530

Illegale kansspelen

mr. M. Donker, dr. F. van Gemert en drs. G.H.J. Homburg

Supervisor: Mr. dr. C.J. Schaap (Ernst & Young Forensic Services).

Opdrachtgever: College voor Toezicht op de Kansspelen en legale exploitanten verenigd in het Platform Kansspelen Nederland.

Doel: Het onderzoek moet inzicht geven in aard en omvang van illegale kansspelen in Nederland. Er worden vier spelsoorten bestudeerd: casinospelen, commerciële bingo, lotto-, toto- en loterijachtigen en wedden op paarden. Aan enkele andere spelsoorten wordt zijdelings aandacht besteed. Behalve de wat-, waar- en hoeveel-vragen moeten ook vragen naar de aanbieders en naar de schadelijke effecten van illegale kansspelen worden beantwoord.

Onderzoeksmethoden: interviews, documentstudie, bestandsanalyse, observatie.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport.

531

Inventarisatie preventie en interventie groepsriminaliteit

dr. F. van Gemert en drs. E.

Wiersma

Supervisor: Dr. F. van Gemert.

Opdrachtgever: Ministerie van justitie, DPJS.

Doel: Problemen met jeugdgroepen doen zich in veel steden voor en op lokaal niveau neemt men maatregelen daartegen. Welke maatregelen, preventief van aard of interventies, worden zoal genomen om hinder, overlust of criminaliteit van deze groepen te beperken? In een telefonische inventarisatie zijn ruim vijftig projecten opgespoord, verdeeld over alle Nederlandse provincies. Op basis van dit aantal is een typologie van maatregelen opgesteld. Van een achttal

projecten is aanvullende informatie verzameld, die het doel heeft een meer diepgaande beschrijving te geven van de verschillende typen.

Onderzoeksmethoden: Interviews (telefonisch en face to face), secundaire analyse.

Einddatum: Juni 2000.

Publicatievorm: Rapport.

532

Evaluatie Marietje Kessels projecten

dr. M. Klerks en drs. M.

Diepeveen

Supervisor: Drs. A.L. van der Vegt.

Opdrachtgever: Ministerie van justitie.

Doel: In Tilburg is in 1990 een project gestart ter bevordering van de weerbaarheid van leerlingen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool, het Marietje Kessels project. Leerlingen krijgen lessen van een preventiewerker om hun fysieke en mentale weerbaarheid tegen geweld te vergroten. Inmiddels is het project ook door andere gemeenten overgenomen. Regioplan onderzoekt de korte- en langetermijneffecten van het project bij de leerlingen.

Onderzoeksmethode: Schriftelijke enquête, interviews.

Einddatum: Nog niet vastgesteld (tussenrapport in september 2000).

533

Evaluatie tijdelijke regeling jeugd en veiligheid

drs. E.G. Wiersma en dr. F. van Gemert

Supervisor: Drs. G.H.J. Homburg.

Opdrachtgever: Ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Doel: Als aanvulling op het beleidsonderdeel veiligheid van het grote-stedenbeleid wordt aan 45 kleinere gemeenten gedurende drie jaar in de vorm van cofinanciering subsidie verleend om projecten op

het terrein van jeugd en veiligheid op te zetten. Een evaluatie-onderzoek moet inzicht geven in het verloop en de effecten van de projecten en aanknopingspunten bieden voor de implementatie van nieuwe inzichten in regulier beleid. *Opzet:* Secundaire analyse rapportages, telefonische interviews.

Einddatum: Begin 2001.

Publicatievorm: Tussen- en eindrapport.

534

Aangiftebereidheid ondernemingen

mr. J. van Wijk (Ernst & Young Forensic Services), drs. G.H.J.

Homburg en drs. J. Soethout

Supervisor: Drs. M. de Gunst (Ernst & Young Forensic Services).

Opdrachtgever: Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing.

Doel: jaarlijks worden twee van de drie bedrijven slachtoffer van interne en externe criminaliteit. De totale schade voor het bedrijfsleven loopt in de miljarden per jaar. In veel gevallen wordt geen aangifte gedaan bij politie of justitie, en wordt evenmin melding van het delict bij justitie gemaakt. Het project is gericht op het achterhalen van de achtergronden van de geringe aangiftebereidheid en op mogelijkheden om de aangiftebereidheid te vergroten, bijvoorbeeld door het vereenvoudigen en versnellen van procedures.

Onderzoeksmethoden: Schriftelijke enquête, interviews.

Einddatum: September 2000.

Research voor Beleid**Afgesloten onderzoek****535****Klachtrecht en medezeggenschap in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming; rapportage van de eenmeting***dr. L. Kerstens en drs. F.G.H.C. Kriek*

Leiden, Research voor Beleid, 1999
Niet eerder in JV opgenomen
geweest.

Nagaan in hoeverre het klachtrecht en de medezeggenschap conform de wettelijke vereisten is geregeld in de sector. Het onderzoek heeft tevens een eerste inzicht gegeven in de ervaringen met de nieuwe wettelijke verplichtingen.

536**Evaluatie invoering gedragscode Marechaussee***drs. F. Kriek en drs. W. van der Meer*

Leiden, Research voor Beleid, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 571

537**Implementatie van de Koppelingswet bij huursubsidie en huisvestingsvergunning***drs. N.E.T. Nieboer, drs. A. Bulder en drs. F.G.H.C. Kriek*

Den Haag, ministerie van justitie,
WODC, Onderzoeksnotitie nr. 7,
1999

Niet eerder in JV opgenomen
geweest.

538**Jeugdbeleid in Zeeburg; een kritische doorkijk***mr. U.H. Uhlen, drs. A. Bulder en drs. G.G.C.H. Kriek*

Leiden, Research voor Beleid, 1999
Zie JV7, 1999, nr. 570

Lopend onderzoek**539****Lokatiegegevens opsporingsinstanties***drs. B. Bulder*

Doel: Inventariseren van de mogelijkheden die telecom-aanbieders hebben om locatiegegevens beschikbaar te stellen ten behoeve van opsporingsdoeleinden, alsmede de daarvoor te maken kosten in kaart brengen.

Opzet: Expert-interviews.*Einddatum:* Begin 2001.

Publicatievorm: Rapport. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van en (mede) gefinancierd door het ministerie van justitie, WODC, afdeling EWB.

540**Illegale arbeid***drs. D. Grijpstra*

Doel: Inschatten wat de illegale arbeid in Nederland is.

Methode: Face-to-face interviews, bestandsanalyses.

Einddatum: Oktober 2000.*Publicatievorm:* Rapport.**541****Politiemonitor Rotterdam 2000***drs. F. Kriek*

Doel: Drie keer per jaar wordt de regionale politimonitor Rotterdam-Rijnmond uitgevoerd waarin de volgende zaken geventariseerd worden: (on)veiligheidsgevoelens, buurtproblemen, slachtofferschap, politieel functioneren.

Opzet: Telefonische interviews.*Einddatum:* Doorlopend.

Publicatievorm: Intern rapport Rotterdam-Rijnmond.

542**Functionaliteit en gebruiksgemak gratieformulier***drs. F. Kriek en drs. S. Belder*

Doel: Vaststellen in hoeverre het nieuw ontwikkelde gratie-

aanvraagformulier voldoet aan de doelstellingen en leidt tot een soepelere en meer transparant afhandelingsproces.

Opzet: Face-to-face interviews met gratie-aanvragers, advocaten en hulpverleners.

Einddatum: November 2000.

Publicatievorm: Rapport.

Sociaal Cultureel Planbureau Afdeling Rapportage en Advies

Lopend onderzoek

543

Buurt en veiligheid

drs. C.J. Maas-de Waal en dr. K. Wittebrood

Doel: In het integraal veiligheidsbeleid neemt de buurt of de wijk een belangrijke plaats in. Ook de inspanningen in het kader van het grote-stedenbeleid zijn in toenemende mate toegespitst op specifieke buurten, namelijk die buurten die op meerdere gebieden in een achterstandssituatie verkeren. In de verschillen in veiligheid en in onveiligheidsbeleving tussen buurten bestaat in Nederland nog betrekkelijk weinig inzicht. Vooral aan de samenstelling van de bevolking moet waarschijnlijk een belangrijke rol worden toegekend. Tevens bestaat onzekerheid over wat onder buurtinvloeden op onveiligheid en onveiligheidsbeleving moet worden verstaan en wanneer sprake is van een invloed van de buurt. Voor het verkrijgen van meer inzicht in deze kenmerken wordt een multi-level onderzoek uitgevoerd waarin buurtkenmerken worden onderscheiden van individuele kenmerken van bewoners. Voor het onderzoek wordt gebruik gemaakt van de Politiemonitor bevolking waar buurtgegevens afkomstig uit de Woonmilieudatabank en gegevens van Geomarkt worden

gekoppeld. In het verlengde daarvan zal worden getracht meer begrip te krijgen van de relatie tussen onveiligheid en onveiligheidsbeleving en het politie-optreden in buurten.

Einddatum: De eerste deelrapportage wordt verwacht in het vierde kwartaal 2000. Reeds verschenen is: K. wittebrood, 'Buurten en geweldscriminaliteit; een multilevel analyse', *Mens en maatschappij*, 75e jrg., nr. 2, 2000, pp. 92-102.

Publicatievorm: Onderzoeksverslag en SCP-cahier.

544

Economisch model politie en justitie

drs. A.G.J. van der Torre en dr. F.P. van Tulder

Aanleiding: De wens meer inzicht te verkrijgen in de te verwachten ontwikkelingen in gebruik en productie van voorzieningen in de kwartaire sector tot het jaar 2006.

Doel: Het vervaardigen van ramingen voor de toekomstige ontwikkeling van het beroep op en de productie van politie, rechtspraak en gevangeniswezen tot het jaar 2006. Ook het bepalen van de middelen die nodig zijn om trendmatige ontwikkelingen in de criminaliteit om te buigen. Daartoe zal een tijdreeksmodel worden geformuleerd en geschat, waarin criminaliteit, de reacties van politie en justitie en de inzet van middelen met elkaar in verband worden gebracht. Ook demografische en sociaal-economische factoren worden hierbij betrokken.

Opzet: Op basis van eigen empirisch onderzoek en dat van anderen wordt geprobeerd om inzichten te verkrijgen over effecten van demografische, sociaal-economische en beleidsmatige factoren op de criminaliteit en op het beroep op de productie van

politie, rechtspraak en gevangeniswezen.

Einddatum: Najaar 2000.

Publicatievorm: SCP-cahier. Reeds verscheen tussenrapport: *Prognoses sanctiecapaciteit; herijking methodieken*, Den Haag, ministerie van justitie, Werkgroep Prognose Sanctiecapaciteit, 1997.

545

Integrale veiligheidsrapportage

dr. K. Wittebrood en drs. C.J.

Maas-de Waal

Samenwerkingsverband: Met CBS en WODC.

Doel: In samenwerking met het WODC en het CBS worden deelonderzoeken uitgevoerd voor de Integrale Veiligheidsrapportage 2000. Het betreft de onderdelen Onveiligheidsbeleving, Jongeren en Veiligheid en Letsel en schade als gevolg van onveiligheid.

Einddatum: 2000.

Publicatievorm: Periodieke rapportage (tweejaarlijks).

546

**Sociaal en cultureel rapport
Verschillende auteurs**

Doel: Een samenhangende beschrijving te geven van de situatie op het sociale en culturele terrein alsmede van de te verwachten ontwikkelingen.

Opzet: evenals in andere jaren zal er weer een hoofdstuk worden gewijd aan actuele ontwikkelingen op het terrein van criminaliteit en justitie.

Einddatum: September 2000.

Publicatievorm: Sociaal en Cultureel Rapport.

Deze index bevat in alfabetische volgorde en vet afgedrukt de complete titels van de onderzoeken. Kenmerkende woorden en begrippen uit deze titels zijn cursief weergegeven. De nummers achter de titels en titelwoorden verwijzen naar de betreffende nummers van de onderzoeken.

'De kans, dat is wat je nodig hebt'; jongeren van Youth Start-projecten over school, opleiding en werk	378
<i>'s Heerenberg</i>	305
<i>12-minners</i>	329, 367
24-uursopvang: 24 uur bereikbaar? Concept-rapportage over de opzet van een onderzoek naar de maatschappelijke opbrengsten van (laagdrempelige) 24-uursopvang	387
<i>Aandelenoverdracht</i>	62
<i>Aangifte</i>	360
Aangiftebereidheid ondernemingen	534
<i>Aanmeldcentrum</i>	298
Aanpak en positionering jeugdzaken bij het openbaar ministerie	365
Aanpak van georganiseerde criminaliteit in Nederland 2000	353
<i>Aansprakelijkheid</i>	126, 143, 170, 191, 207, 266, 440, 462
<i>Aard en omvang van seksueel misbruik (inclusief prostitutie) van minderjarige jongens</i>	79
<i>Accountants</i>	440
Achtergronden van criminaliteit op macroniveau	150
Achtergronden van openbare ordeverstoring door groepen jongeren in relatie met politie-optreden	136
Actuele strafrechtelijke ontwikkelingen	133
<i>ADHD</i>	48
<i>Administratief procesrecht</i>	101
<i>Adoptie</i>	61
Adoptiefkinderen als volwassenen	76
<i>Advocaten</i>	109, 193, 440
<i>Afdoening van strafbare feiten</i>	7
Affectief agressief gewelddadig gedrag	252
<i>Afhandeling verkeersongevallen</i>	297
<i>Afluisteren</i>	187
<i>Agressie</i>	115, 162, 252, 264, 515, 52
<i>Alcoholgebruik</i>	66, 89, 373, 376
<i>Alcoholverslaafden</i>	387
Algemeenverbindendverklaring in het milieurecht	428
Algemene leerstukken materieel strafrecht	135

<i>Algemene wet bestuursrecht</i>		77, 326
<i>Allochtone delinquenten</i>		235, 236, 244, 245, 388
<i>Allochtone jeugdigen</i>	79, 242, 388, 480, 481, 523, 529	
<i>Allochtone slachtoffers</i>		91
<i>Allochtonen</i>		90
Allochtonen en verslavingszorg: naar een zichtbaarder een daadkrachtiger beleid; discussienota over allochtonen verslavingszorg op verzoek van de afdeling verslavingszorg van de directie Geestelijke Gezondheidszorg, Verslavingszorg en Maatschappelijke Opvang van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport		370
<i>Allochtoon politiepersoneel</i>		319
<i>Alternatieve sancties</i>		141
<i>Ambtenaren</i>	143, 162, 191	
Ambulante en klinische studie; een studie over de relatie tussen perverse object relatiepatronen en de mate van coverte en overte agressie en/of geweldpleging		264
<i>Amfetamine</i>		89
<i>Amsterdam</i>	86, 93, 158, 354, 364, 366, 393, 394, 409, 86	
<i>Amusementscentra</i>		92
Analyse van voertuigdiefstal door middel van woning- en showroominbraak		346
<i>Antenne</i>		93
<i>Antilliaanse jongeren</i>		63
Anti-witwas regelgeving in het Koninkrijk der Nederlanden; enkele civielrechtelijke aspecten		467
<i>Apeldoorn</i>		391, 392
<i>Arbeidsrecht</i>		166, 455
<i>Arbeidstoeleiding</i>		70, 182
<i>Arnhem</i>		294
<i>Arrondissementsparketten</i>	291, 294, 295, 296, 363	
<i>Aruba</i>		146, 230
<i>Asielprocedure</i>		298
<i>Asielzoekers</i>		4
<i>Australië</i>		2
<i>Auteursrecht</i>		266
<i>Autodiefstal</i>		51, 346
<i>Awb</i>		77, 326
Bandopnamen als controlemiddel van het nader gehoor		385
Banken en witwassen; wetgeving omtrent de beteugeling van het witwassen van geld		208
<i>Bankwezen</i>		139
<i>Bedrijfscriminaliteit</i>		105, 107
<i>Bedrijfsleven</i>	42, 371, 534	
<i>Bedrijfsmatig werken</i>		444
<i>Bedrijfsrecherche</i>		108
Beginsel der externe openbaarheid in de Nederlandse strafrechtspleging		240

<i>Beginselenwet Verpleging Ter Beschikking Gestelden</i>	30
Begrip (objectieve en redelijke) rechtvaardiging terzake van het gelijkheidsbeginsel/verbod van discriminatie	434
<i>Behandelinrichting</i>	10, 290
<i>Behandelsprogramma</i>	52
<i>Beklag over niet-vervolgen</i>	154
<i>Belastingfraude</i>	466
<i>Belastingwezen</i>	268, 269
<i>Beleggingsfraude</i>	142, 184, 262, 430, 448
Beleid en bedrijfsvoering Kmar 2000	285
<i>België</i>	12, 161
Bemiddelen bij conflicten tussen burenen; een sociaal wetenschappelijke evaluatie van experimenten met buurtbemiddeling in Nederland	209
Bendevoorming	282, 309
Benutting HKS en Ontwikkeling Vangst en Hervangst Methoden	58, 439
Beoordeling van strafvorderlijk overheidsopt- reden; een beschouwing op basis van een vergelijking tussen de strafrechter en de Nationale Ombudsman	206
Beoordelingstraject voor parketsecretarissen en administratief / juridische medewerkers Parket Rotterdam	296
<i>Beredeneerde Waarheid methodiek</i>	335
Beroepsaansprakelijkheid jegens derden	440
<i>Beroepsethiek</i>	193, 449
Beroepsfunctionarissen als slachtoffers van geweld en agressie	162
Best practices; politie en Marokkaanse jeugd	481
<i>Bestuurdersaansprakelijkheid</i>	129
Bestuurlijk sanctierecht	217
Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit	104
Bestuurlijke boete	418
Bestuurlijke boete, toezicht en effectenverkeer	142
Bestuurlijke boeten in het fiscale recht	269
<i>Bestuursprocesrecht</i>	424
<i>Bestuursstrafrecht</i>	217
Betekenis van samenwerking, groepsvorming en netwerken voor crimineel gedrag van jongeren	282
<i>Betuwelijn</i>	284
<i>Beurswezen</i>	184
<i>Beveiliging</i>	381
Beveiligingsgedachte in het Nederlands strafstelsel	138
<i>Bevoegdheidsverdeling</i>	147
Bevordering Veiligheid Buitengebied	311
<i>Bewijs</i>	101, 157, 167, 168, 185, 254, 431, 462
<i>Bewijs van karakter</i>	169

<i>Bewijsrecht</i>	173
Bijlmer-Oost (stadsdeel Amsterdam-Zuidoost)	394
Bijzondere aspecten van computercriminaliteit	426, 473
<i>Bijzondere opsporingsbevoegdheden</i>	25
<i>Bijzondere Opsporingsdiensten</i>	6
<i>Bijzondere opsporingsmethoden</i>	197
Bijzondere strafuitsluitingsgrond in strafrechts- dogmatisch en wetgevingstechnisch perspectief	214
Binnenstad Breda bekeken; een BPS-analyse over de periode 1996-1998	304
<i>BOB</i>	25
Bordeelverbod 513	
<i>Bouwnijverheid</i>	42
<i>Bovenregionale researcheteams</i>	436
<i>Brabant-Noord</i>	478
<i>Breda</i>	304
Bronnen en domeinen van gezag; domein- specifieke gezagstoekenning van onder toezichtgestelde minderjarigen	457
Bruikbaarheid van politionele en justitie databronnen voor criminologisch- en beleidsonderzoek	103
<i>Bruikbaarheid van statistiek</i>	58
Budgetverdeelsysteem openbaar ministerie	286
<i>Buitenlandse toeristen</i>	158, 159
<i>Bulletin board systems</i>	266
<i>Burenruzie</i>	209
<i>Burgerlijk procesrecht</i>	424
<i>Burgerlijk recht</i>	467
<i>Burgerlijke zaken</i>	432
Burgers, onveiligheid en politie	279
<i>Buurt en veiligheid</i>	543
<i>Buurtbemiddeling</i>	209
Buurten over last	400
<i>Buurtpreventie</i>	377, 403, 417, 409
Buurtveiligheidsplannen Heksenberg, Zeswegen- Nieuw Husken, Nieuw Lotbroek, Hoensbroek - De Dem, Molenberg, Rennemig - Beersdal, Vrieheide - De Stack, Meezenbroek - Schaesbergerveld - Palemig, Heerlen - Centrum	403
<i>BVT</i>	30
<i>Cameratoezicht</i>	412, 414
Cameratoezicht in het publieke domein in de EU-landen	12
<i>Canada</i>	2, 167
<i>Cannabis</i>	89
<i>Casino</i>	92
<i>CID</i>	110
<i>Coach project</i>	322
<i>Cocaine</i>	89, 226

<i>Colombia</i>	226
Combiroes; gecombineerd gebruik van alcohol met cannabis, cocaïne, XTC en amfetamine	89
Commentaar op de Wet Computercriminaliteit	271
Commissie echtscheidingsbemiddeling	64
<i>Communicatie</i>	42
Communicatie in de kindbescherming	67
Communicatievrijheid op het Internet vanuit strafrechtelijk perspectief	469
Community service in Western-Europe	256
<i>Competentiegrens</i>	18
Complex cases; perspectives on the Netherlands criminal justice system	491
<i>Computercriminaliteit</i>	43, 266, 271, 352, 426, 469, 473, 477, 485
<i>Computerondersteuning</i>	106
<i>Conducteurs</i>	162
<i>Conflictoplossing</i>	209, 333
Consequenties van de Awb voor het departement van SZW, werkdocument nr. 149 van het ministerie van SZW	326
Constitutionalisering van het straf(proces)recht en de taken van de strafrechter	172
Contra-expertise frictiekosten dependance O.M. Zwolle	291
Contrasten in regelnaleving door ondernemingen	107
Controle op zwartrijden	160
<i>Controleurs</i>	162
Controlling illegally obtained foreign evidence in national criminal law	167
<i>Corpus Iuris Civilis</i>	69
Correspondentschap Scandinavië	74
<i>Corruptie</i>	143, 339
<i>Criminalisering</i>	90
Criminaliteit en gezondheidsrisico's	501
<i>Criminaliteit</i>	104
Criminaliteit in cyberspace	43
Criminaliteit in cyberspace; een praktijkonderzoek naar aard, ernst en aanpak in Nederland	477
Criminaliteit in en rond openbaar vervoersituaties in internationaal perspectief	161
Criminaliteit in groepsverband ontrafeld; tussen rondhanggedrag en bendevoering	309
Criminaliteit in relatie tot de integratie van etnische minderheden	388
<i>Criminaliteit op macroniveau</i>	150
Criminaliteit, gezondheidsrisico's en zelfcontrole	502
<i>Criminaliteitsanalyse in Nederland; ontwikkelingen in de ondersteuning van de opsporingsfunctie</i>	510
Criminaliteitsbeeld Noord-Holland-Noord	102
<i>Criminaliteitsbeeldanalyse</i>	341
Criminaliteitsbeeldanalyse met de Tafel van Elf (T11) methodiek en de Beredeneerde	

Waarheid methodiek (BWM)	335
Criminaliteitsbeeldanalyse milieu	344
Criminaliteitskaart Haaglanden; trendanalyse 1994-1998	519
Criminaliteitskaart Haaglanden; trendanalyse 1996-1999	518
<i>Criminaliteitsontwikkeling</i>	347
<i>Criminaliteitsopbrengst</i>	105, 230, 348
Crimineel verleden van betrokkenen bij verkeersongevallen: betekenis voor de verkeersveiligheid	492
<i>Criminele carrière</i>	39
Criminele carrières en het criminele leven van volwassenen	495
<i>Criminologische theorie</i>	215, 283b
<i>Criminologische theorieën</i>	32
Criteria voor het gebruik van opsporingsmethoden	505
Cultural defense en strafrechtspleging	181
Culturele diversiteit in opvattingen over misdaad en straf	442
<i>Cultuur</i>	42, 235
<i>Cyberspace</i>	43, 477
Cyberterrorisme	485
<i>Dadermobiliteit</i>	514, 516
Daderprofiel autodiefstal	51
<i>Daderprofielen</i>	487
Daders en slachtoffers	199
Daderschap, slachtofferschap en ongevallen	489
<i>Dagopvang</i>	407
Dakloze verslaafden in Amsterdam Zuidoost; eindverslag van een inventarisatie van het aantal dakloze verslaafden in stadsdeel Amsterdam Zuidoost	376
<i>Daklozen</i>	86
<i>Dark number</i>	58, 336
Databank Regionale Interdisciplinaire Fraude-teams (RIF's)	419
Ernstscore; een instrument voor analyse van strafrechtelijke afdoeningen	7
Tafel van Elf voor rechtshandhaving en naleving	338
Toekomst van Bijzondere Opsporings Diensten	6
<i>Decriminalisering</i>	90
Decriminalisering en verplaatsing; de gevolgen van de opheffing van het bordeelverbod op de aard, de omvang en verplaatsing van de vrouwenhandel en vormen van illegale prostitutie in Nederland	513
<i>Deelneming</i>	100
<i>Delfhaven</i>	411
<i>Delictgevaarlijkheid</i>	454

Delinquent gedrag van jong-volwassenen; begin en verloop	498
<i>Den Bosch</i>	483
<i>Den Haag</i>	361
<i>Denemarken</i>	97, 161
<i>Deskundigenbewijs</i>	168
<i>Deskundigenrapportage</i>	474
<i>Detentie</i>	389
Detentieplanning in justitiële jeugdinrichtingen	15
Determinanten van (on)veiligheidsgevoelens; een rechts-psychologisch onderzoek naar de beleving van veiligheid en onveiligheid in een stedelijke omgeving	224
<i>Deventer</i>	322, 404
<i>Dienstverlening</i>	256
Dierenmishandeling	472
Differentiatie in de afdoening van strafbare feiten	263
Differentiatie in strafoplegging en strafuitvoering	258
<i>Discriminatie</i>	434
Doding in gezinsverband	237
Doelgroepbepaling en risico-analyse	340
Doelgroepen in beeld; doelgroepenanalyse dak- en thuislozen en harddruggebruikers in Apeldoorn	391
Doelgroepenanalyse Harddrugverslaafden en Dak- en thuislozen in Deventer	404
Dogmatiek en dynamiek van materieel en formeel strafrecht	195
<i>Dood door schuld</i>	170
Doorloop van verkrachtingszaken door het strafrechtsproces	500
<i>Doorlooptijden</i>	332
Doorontwikkelen van het instrument Veiligheids-effectrapportage (VER) ten behoeve van het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties	368
<i>Drugbeleid</i>	233, 369, 370, 379, 397, 460
<i>Drugbestrijding</i>	345
<i>Druggebruik</i>	89, 93
<i>Drughandel</i>	460
<i>Drugs</i>	345
<i>Drugs en criminaliteit</i>	411, 415
Drugsbeleid en transnationale rechtshandhaving bij de handel in precursoren	460
Drugsmokkel	128, 226
<i>Drugsmonitor</i>	396
<i>Drugverslaafden</i>	88, 376, 387, 391, 404, 416
Dubbelzijdig karakter van onrechtmatig strafvorderlijk overheidsoptreden	207
<i>Duitsland</i>	1, 2, 98, 127, 157, 161, 167, 185, 192
Dwangmiddelen	131
Dwangmiddelen in bijzondere wetten	121

Dwangopvoeding van criminele kinderen in Nederland, 1905-1955	425
<i>Echtscheidingsbemiddeling</i>	64
Economisch model politie en justitie	544
Economische beoordeling van wet- en regelgeving	45
<i>Economische criminaliteit</i>	72, 108, 470, 487
Rode draad in ons werk; inspanningen in de basispolitiezorg ten aanzien van alcoholmisbruik	373
Eerste screening SBA: proces-evaluatie; een onderzoek naar het screenen van bouwbedrijven in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit	375
Effect geprotocolleerde gedragstherapie	52
Effect van de psychiatrisch psychologische rapportage op een strafzaak	155
Effect van de psychiatrisch/psychologische rapportage op een strafzaak; een empirisch onderzoek	471
Effecten dagopvang dak- en thuislozen in het Magdalenaklooster in Haarlem	407
Effecten en effectiviteit van de ontnemingsmaatregel	511
Effecten van formele sancties uit het (jeugd)strafrecht	517
Effecten van politie en justitiecontacten op jeugdige delinquenten met een weerspannigheidssyndroom	137
<i>Effectenverkeer</i>	142
Effectiviteit interventiestrategieën	234
Effectiviteit sancties	80
Effectiviteit van leidinggeven bij de politie	484
Effectiviteit van sanctieprogramma's; bouwstenen voor een toetsingskader; een literatuurstudie	3
<i>EG-EU-fraude</i>	342
Eigen maken of vervreemden; (de)criminaliseringsprocessen op enkele terreinen van het Islamitische leven in Nederland	90
<i>Eigen schuld</i>	445
Eindevaluatie van de wet en richtlijn Terwee	334
Eindrapportage elektronische aangifte	360
Eisen in jeugdzaken; een inventarisatie van meningen over de requireerrichtlijn in kinderkzaken	5
<i>Elektronisch huisarrest</i>	34
<i>Elektronische aangifte</i>	360
Endemisch geweld	130
<i>Engeland</i>	2, 161
<i>Enschede</i>	355
Er gaat iets veranderen in de prostitutie	44

<i>Erfelijkheidsonderzoek</i>	443
<i>Ethiek</i>	95, 490
Etikettenzwandel in recente strafwetgeving	452
<i>Etnische minderheden</i>	66, 236, 242, 388, 529
<i>EU-fraude</i>	342
Europees vergelijkend onderzoek	
arbeidstoeleidingsmaatregelen	70
<i>Europese Gemeenschapsrecht</i>	455, 466
Evaluatie 12-minnersproject Nijmegen	329
Evaluatie Alijda Delfshaven	411
Evaluatie bandopname nader gehoor (BONG)	526
Evaluatie beginselenwet tbs/wet Fokkens	30
Evaluatie BOB (bijzondere opsporingsbevoegdheden)	25
Evaluatie bovenregionale researchteams	436
Evaluatie Cameratoezicht Groningse uitgaansgebied	412
Evaluatie Cameratoezicht Rotterdam	414
Evaluatie Criem-pilots	529
Evaluatie elektronisch huisarrest en nachtdetentie bij minderjarigen	34
Evaluatie Gebruiksruimte Groningen	416
Evaluatie grootschalig optreden Gelderland-Midden	272
Evaluatie Horecabeleid Amsterdam	409
Evaluatie invoering gedragscode Marechaussee	536
Evaluatie Koppelingswet coördinatie departementen	81
Evaluatie Koppelingswet deelproject B-deelonderzoek Justitie	50
Evaluatie Marietje Kessels projecten	532
Evaluatie ontruimingen Betuwelijn	284
Evaluatie Penitentiaire Beginselenwet en Penitentiaire maatregel	75
Evaluatie politieprojecten rond Marokkaanse jeugd	480
Evaluatie Samen Veilig Ondernemen	371
Evaluatie softdrugsbeleid Zoetermeer	397
Evaluatie Stop-reactie; bereik, ervaringen en effecten	367
Evaluatie SVO-projecten Rotterdam; eindrapport	402
Evaluatie tijdelijke regeling jeugd en veiligheid	533
Evaluatie Toppelzone Heerlen	408
Evaluatie uitvoering voorgedijregeling Antilliaanse jongeren	63
Evaluatie van de Koppelingswet	330
Evaluatie van gewijzigde OTS-wetgeving	71
Evaluatie van het Coach Project Deventer	322
Evaluatie Verantwoord Schoon in Rotterdam	405
Evaluatie Wet Terwee; juridische knelpunten	239
Evaluatie-onderzoek in justitiële behandel- inrichting ‘De Hunnerberg’	390

Evaluatieprocedure vermiste personen	482
Evaluation guidelines for outreach	94
<i>Evenredigheidsbeginsel</i>	101
<i>EVRM</i>	145
Experimenten omgangsbemiddeling	65
<i>Expertsysteem</i>	273
Facilitaire functies transportknooppunten voor de georganiseerde misdaad	57
<i>Fenomeenonderzoek</i>	274
Financieel rechercheren/forensische accountancy	68
Financieel-economische aspecten criminaliteit	105
Financieel-economische criminaliteit	72, 108
<i>Financiële instellingen</i>	139
<i>Financiële recherche</i>	105
Financiering van gemeentelijk milieubeleid door rechten	422
<i>Finland</i>	12
<i>Fiscaal recht</i>	269
<i>Fiscaal straf- en strafprocesrecht</i>	268
<i>Fiscaal strafrecht</i>	466
Follow-up delictgevaarlijkheid	454
Forensisch psychiatrische en psychologische rapportage	238
<i>Forensische accountancy</i>	68
<i>Forensische expertise</i>	151, 155, 173
<i>Forensische psychiatrie</i>	171, 446, 471
Forensische psychiatrie door de klant bekeken	55
<i>Forenzen</i>	164, 386
<i>Frankrijk</i>	1, 12, 35, 157, 161, 167, 233
Fraude	196
<i>Fraude</i>	40, 82, 486
Fraude en corruptie	339
<i>Fraude met rechtspersonen</i>	62
<i>Fraudebestrijding</i>	419
From the outside looking in; a researcher's view of current policing practice in the Netherlands	488
Functionaliteit en gebruiksgemak gratieformulier	542
Fundamenteel onderzoek op het terrein van de strafvordering; strafvordering 2001	134
Fundamenten van strafrecht	441
Fusie tussen twee instellingen op het gebied van justitiële opvang en behandeling van jongeren	290
<i>Gebiedsgebonden politiezorg</i>	280, 289, 524
<i>Gebouwde omgeving</i>	130
Gebruik van 'character evidence' in strafzaken	169
Gebruik van deskundigenbewijs in strafzaken	168
Gebruik van informatie afkomstig van gedragsdeskundigen in strafzaken	474
<i>Gebruiksruimte</i>	416
<i>Gedetineerden</i>	113, 189, 456
<i>Gedragscode</i>	536

<i>Gedragstherapie</i>	52
<i>Gehandicapten</i>	78
<i>Geheimhoudingsplicht</i>	139
<i>Gelderland</i>	272
<i>Gelijkheidsbeginsel</i>	101, 434
Gemandateerde bevoegdheden in het strafproces	147
Grafische profilering; onderzoek naar de achtergronden van verplaatsingsgedrag van ouders	516
<i>Georganiseerde criminaliteit</i>	17, 24, 57, 244, 245, 277, 292, 293, 353, 375, 447, 514
<i>Georganiseerde criminaliteit m.b.t. Oost-Europa</i>	281
<i>Gerechtigd vooronderzoek</i>	35, 183, 203, 204, 446
<i>Geschiedenis</i>	53, 98, 423, 425, 427
Geschiedenis jeugd(beschermings)recht	225
Geschiedenis van de Nederlandse politie	276
<i>Geslacht en criminaliteit</i>	95
<i>Getuigen</i>	506
Getuigen in strafzaken	188
<i>Gevangenis</i>	456
<i>Gevangenisonderwijs</i>	182
<i>Gevangenisstraf</i>	124
<i>Gevangeniswezen</i>	198, 258
<i>Geweld</i>	54, 115, 122, 125, 130, 148, 149, 162, 252, 264, 299, 312, 395, 522
Geweld in Den Bosch	483
Geweld op de basisschool	528
Geweld op straat	33
Geweld op straat; motieven van ouders	313
Geweld tegen personen (tweede dieptestudie SRM)	36
Geweld tegen politieambtenaren	520
Geweld: gemeld en geteld; een analyse van aard en omvang van geweld op straat tussen onbekenden	307
<i>Geweldgebruik door politie</i>	120
<i>Geweldsdelicten</i>	127
<i>Gezinsgeweld</i>	83, 199, 237, 354, 458, 507
<i>Gezinsvoogdij</i>	67, 457
<i>Gezondheidsrisico's</i>	501, 502
<i>Gokverslaving</i>	92
<i>Gratie</i>	542
<i>Grensoverschrijdende criminaliteit</i>	453
Grensoverschrijdende executie van rechterlijke vonnissen in burgerlijke en handelszaken	432
Grenzen aan de bedrijfsmatig werkende overheid	444
<i>Groepsriminaliteit</i>	531
<i>Groepsgeweld</i>	136, 149
Grondslagen van het oorlogsstrafrecht	267
Grondslagen voor de bevoegdheid tot vervolging en berechting van grensoverschrijdende delicten	453
<i>Groningen</i>	355, 398, 399, 410, 412, 417

<i>Groot-Brittannië</i>	12, 126, 128, 157
<i>Grootschalig optreden</i>	272
<i>Haaglanden</i>	303, 314, 374, 478, 518, 519, 521, 522, 523, 525
Haalbaarheidsregistratie SES, etniciteit en alcoholgebruik in relatie tot ongevallenletsel	66
<i>Haarlem</i>	407
<i>Halt</i>	163
HALT! Politie? Een onderzoek naar de oorzaken van het stagneren van Halt-verwijzingen in de politieregio Haaglanden in opdracht van de afdeling Analyse & Research van de Politie Haaglanden	374
Handboek	41
<i>Handelszaken</i>	8, 18, 432
Handhaving leerplichtwet	47
Handhaving lokaal prostitutiebeleid; monitoring en evaluatie van de ervaringen in Utrecht	383
Handhaving van het kartelrecht in Nederlands en Europees verband	190
Handhavingsstrategieën	59
Handreiking probleemgericht werken bij de politie	258
Harmonisatie en harmoniserende maatregelen in het strafrecht	246
Harmonisation in forensic expertise	151
<i>Havens</i>	226
<i>Heerlen</i>	403, 408
<i>Heling</i>	210, 384
Heling getoetst; studie naar het witwassen van geld en de strafbaarstelling door middel van helingsbepalingen	210
Herhaald slachtofferschap woninginbraak in Enschede, Maastricht en Groningen	355
<i>Herstelbemiddeling</i>	362
<i>Herstelrecht; een fundamentele hervorming van strafrecht</i>	213
<i>Herziening</i>	259
<i>Herziening jeugdstrafrecht</i>	28
Kinderbescherming en het ingrijpen van de overheid in het gezinsleven; een rechtsvergelijkend onderzoek naar de grondslagen, de doeleinden en de grenzen van het ingrijpen van (de) overheid(sorganen)	421
Historisch onderzoek politie	53
<i>HKS</i>	58, 103, 439
<i>Hoge Raad</i>	475
<i>Hoger beroep</i>	77
<i>Hoogkerk</i>	406
<i>Horecabeleid</i>	409
Horizontale werking van het vrije verkeer van werknemers in het Europese Gemeenschapsrecht en de gevolgen voor het Nederlandse	

Arbeidsrecht	455
<i>Huiselijk geweld</i>	83, 199, 237
Huiselijk geweld ... ook in Amsterdam	354
<i>Huisvestingsvergunning</i>	538
<i>Huizen van bewaring</i>	113
<i>Huurcommissies</i>	333
<i>Huursubsidie</i>	538
<i>Identificatiemethoden</i>	180
<i>Ierland</i>	12
<i>IJsland</i>	97
Illegale arbeid	540
Illegale kansspelen	530
Implementatie van de Koppelingswet bij huursubsidie en huisvestingsvergunning	538
Implementatie van Straatsburgse beslissingen met betrekking tot nationale uitspraken die in kracht van gewijsde zijn gegaan	259
Inbeslagnemingen verdovende middelen	345
<i>Inbraak</i>	346, 355
Indiceren van een gerechtelijk vooronderzoek naar de geestvermogens in het strafproces ten aanzien van volwassenen	446
<i>Indonesisch strafrecht</i>	165
Infodesks bij de politie en hun bijdrage aan recherchewerk: een praktijkonderzoek in Brabant-Noord, Haaglanden en Twente	478
Informatie en strafvordering	194
Informatiestromen van de RCID –recherche(proces)	110
<i>Informatievoorziening</i>	451, 478
Informed consent bij erfelijkheidsonderzoek en –advies	443
Inpoldering van het fraudelandschap	40
<i>Inrichtingspersoneel</i>	189
Inrichtingsplan beheerinfrastructuur arrondisse- ment Arnhem	294
Instream-analyse Raad voor de Kinderbescherming	357
Integrale veiligheid	287
<i>Integrale veiligheid</i>	368, 417
Integrale veiligheidsrapportage	545
Integratie gebiedsgebonden politiezorg en vreemdelingenzorg	289
<i>Integriteit</i>	108, 116, 444
Integriteitsdilemma's van advocaten en notarissen in hun professionele vertrouwens- relatie met criminele cliënten	109
Interacties tussen delen van de (justitiële) keten en de (meting van) productiviteit; schakel politie-O.M.	283a
Interacties tussen delen van de (justitiële) keten en de (meting van) productiviteit; schakel	

O.M.-rechterlijke macht	283a
Interface between transnational organized criminals and local legal sectors and local governments in societies	514
Internationaal onderzoek naar self-report jeugd-delinquentie	23
<i>Internationaal Strafhof</i>	249
<i>Internationaal strafrecht</i>	230, 433
Internationaal strafrecht/Europees Verdrag voor de rechten van de Mens (EVRM)	145
International Crime Victimization Survey 2000 (ICVS2000)	496
Internationale bewijsgaring in strafzaken	157
<i>Internationale criminaliteit</i>	453
<i>Internationale politiesamenwerking</i>	118
Internationale politiesamenwerking; handreiking voor verbeteringen	317
Internationale rechtshulp	97, 241, 260, 438
Internationale samenwerking in strafzaken en rechtsbescherming	241
<i>Internationale samenwerking; uitgaande rechtshulp in strafzaken</i>	260
<i>Internationale strafhof</i>	433
Internationale vergelijking omgaan met psychisch gestoorde delinquenten	114
Interne openbaarheid en 'fair trial' in strafzaken	248
<i>Internet</i>	43, 266, 461, 469, 479
<i>Interventiestrategieën</i>	234
Inventarisatie jeugdgroepen 1999	525
Inventarisatie jeugdgroepen politie Haaglanden	314
Inventarisatie preventie en interventie groeps-criminaliteit	531
Inventarisatie van onderwijs in beroepsmoraal en misdaadpreventie	449
Invloed van samenwerkingsverbanden op de aard, omvang en spreiding van criminaliteit gepleegd door jongeren	497
<i>Islam</i>	90
<i>Italië</i>	161
Ius civile en ius poenale	495
<i>Ius poenale</i>	459
<i>JBI</i>	10
<i>JDS</i>	103
Jeugd en geweld	125
Jeugd en geweld; een interdisciplinair perspectief	122
<i>Jeugd- en jongerenteams</i>	398, 399
Jeugd op de agenda; een inventarisatie van de jeugdproblematiek in 's Heerenberg	305
Jeugdbeleid in Zeeburg; een kritische doorkijk	537
<i>Jeugdbende</i>	282, 314, 525, 531
<i>Jeugdbescherming</i>	67, 225, 242, 421, 535

<i>Jeugdbeschermingsinrichtingen</i>	247
<i>Jeugdcriminaliteit</i>	9, 10, 23, 26, 38, 137, 282, 305, 314, 315, 497, 498, 521
Jeugdcriminaliteit in de politieregio Zaanstreek-Waterland; een onderzoek naar omvang, aard, spreiding en achtergronden	302
Jeugdcriminaliteit in Zeeland; een onderzoek naar de omvang, aard, spreiding en achtergronden	301
Jeugdcriminaliteitsmonitor Amsterdam; evaluatie Jeugdcriminaliteitsmonitor rapportage eerste periode; Slotervaart-Overtoomseveld,	393
<i>Jeugdhulpverlening</i>	535
Jeugdige delictplegers in de regio Haaglanden; een trendanalyse (1988-1997)	521
<i>Jeugdige delinquenten</i>	34, 300, 308, 329, 367, 425
Jeugdige zedelinquenten in de Pittsburgh Youth Study	316
<i>Jeugdigen</i>	54, 87, 93, 136, 349, 378, 406, 464, 533
<i>Jeugdinrichtingen</i>	10, 15, 22, 290
<i>Jeugdmaatregel</i>	38
<i>Jeugdprostitutie</i>	79
<i>Jeugdrecht</i>	225
<i>Jeugdreclassering</i>	16
<i>Jeugdstrafprocesrecht</i>	365
<i>Jeugdstrafrecht</i>	28, 111, 517
<i>Jeugdzaken</i>	5, 365
<i>Jeugdige delinquenten</i>	388
<i>JIB</i>	361
<i>Joegoslavië-tribunaal</i>	433
Jong Contact; evaluatie JJT's/SST in Groningen tweede helft 1999	399
<i>Jongens prostitutie</i>	79
Jongeren in Groningen; een beschrijving voor de evaluatie van de Jeugd- en Jongerenteams en het Stedelijk Straathoekwerk	398
Jongerencriminaliteit in de regio Haaglanden; een trendanalyse (1988-1997) van de omvang, aard en achtergronden	303
<i>Jurisprudentie</i>	98
<i>Justitie behandelinrichting</i>	390
<i>Justitie in de Buurt</i>	361
<i>Justitiebeleid</i>	544
<i>Justitiebronnen</i>	103
<i>Justitiële documentatie</i>	103, 194
Justiz und NS-Verbrechen; Sammlung deutscher Strafurteile wegen nationalsozialistischer Tötungsverbrechen 1945-...	98
KAMRA; Comparative analysis of measures of vocational training and further education for offenders especially considering conceptual, social and legal circumstances in the member states of the European Union as a basis for a	

common European strategy and an optimised transfer	182
Kansen en risico's bestuurlijke verkeershandhaving	56
<i>Kansspelbeleid</i>	380
<i>Kansspeldelicten</i>	530
<i>Kansspelen</i>	92
<i>Kartelrecht</i>	190
Kennismanagement en ketenmanagement in de rechtshandavingspraktijk	337
Kennissysteem Nederlandse politie	273
Kernproblemen in de forensische psychiatrie	171
Kerntaken van de politie	278
<i>Ketenmanagement</i>	337
Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen en Winkelcentra	381
<i>Kinderbescherming</i>	67
Kinderbescherming en het ingrijpen van de overheid in het gezinsleven; een rechtsvergelijkend onderzoek naar de grondslagen, de doeleinden en de grenzen van het ingrijpen van (de overheid)sorganen	421
Kinderdoding	179, 270
<i>Kinderen</i>	52, 329, 367, 425
<i>Kinderpornografie</i>	231
<i>Kinderzaken</i>	5
<i>Klachtrecht</i>	131, 247
Klachtrecht en medezeggenschap in de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming; rapportage van de eenmeting	535
Klein gemis; elektronische criminaliteitsbeeldanalyse	341
<i>Kleine rechtshulp</i>	174
Kleurrijk management: een praktische handleiding; binnenhalen en binnenhouden van allochtoon politiepersoneel	319
<i>Klinische genetica</i>	443
<i>Kmar</i>	285, 536
<i>Koppelingswet</i>	50, 81, 330, 538
<i>Kort geding</i>	255
<i>Korte vrijheidsstraf</i>	124
<i>Kraken</i>	284
Kroongetuige binnen het Koninkrijk	220
Kunst van het stappen; 'Way Out'	312
Kwaliteitsinstrument voor de afhandeling van verkeersongevallen	297
Kwaliteitsinstrument voor zware en georganiseerde criminaliteit openbaar ministerie	293
Kwaliteitsinstrument zware en georganiseerde criminaliteit Politie	292
Kwaliteitssystemen voor de rechtsprekende macht; een internationale vergelijking	2

Laat de tijd niet door de vingers glippen; een analyse van huidige en toekomstige risicogroepen onder de jeugd	300
Laat maar zitten; een exploratief onderzoek naar de werking van de korte vrijheidsstraf	124
Landelijke criminaliteitskaart 1998	347
Leefbaarheid De Wijert-Noord	401
<i>Leerplichtwet</i>	47
Leerstuk aanvullen van de rechtsgronden in het recht (burgerlijk procesrecht, bestuursprocesrecht, strafrecht)	424
Leerstuk van de eigen schuld	445
Legaliteitsbeginsel in het Indonesisch strafrecht	165
<i>Leges Barbarorum</i>	427
Leonardo da Vici Orestis; Niederländischer Abschlussbericht	152
Lessen van fraudeurs	486
<i>Letsel</i>	66
<i>Levensdelicten</i>	98
Lichamelijke integriteit in het strafrecht	201
Lik op stuk in de milieuwethandhaving; procesevaluatie naar de toepassing van lik-op-stuk voor milieudelicten	325
Lik-op-stuk in de milieuwethandhaving	328
Liquidaties in Nederland en de ontwikkeling van de georganiseerde misdaad met bijzondere aandacht voor etnische differentiatie	244
<i>Lokale criminaliteit</i>	499
Lokale media, lokale criminaliteit en interventies van de lokale overheid	499
Lokatiegegevens opsporingsinstanties	539
<i>Maastricht</i>	355
Maatnemen en maatgeven	261
Maatregelen in het belang van het onderzoek in strafzaken en de rechtspositie van de verdachte	232
Maatschappelijke ontwikkelingen en deviant gedrag	283b
Maatschappelijke veiligheid	228
<i>Mandatering</i>	147
Mannelijkheid en publiek geweld	148
Mannen, vrouwen, misdaad en moraal	95
<i>Marechaussee</i>	285, 536
<i>Marietje Kessels projecten</i>	532
<i>Marokkaanse jongeren</i>	480, 481
Marokkaanse jongeren in Haaglanden; een probleeminventarisatie en strategie	523
Materiële jurisdictie van het permanente internationale strafhof	249
Medeplichtigheid; een onderzoek naar de achtergrond en toepassing van art. 48 van het wetboek van strafrecht	100

<i>Medezeggenschap</i>	535
<i>Media</i>	240, 499
Media en geweld	54
Mediation bij de huurcommissies	333
<i>Medisch tuchtrecht</i>	462
Meer vrouwen in het blauw; evaluatie van de Stichting Politie en Emancipatie	323
Meewerken door financiële en andere dienstverleners aan strafvordering	139
<i>Melding ongebruikelijke transactie</i>	467
Mensenhandel	350
Mensenrecht	420
<i>Mensenrechten</i>	145, 192, 218, 259, 429
Meten van doorlooptijden van gerechtelijke procedures	332
Methoden criminologisch onderzoek	32
Methoden voor dark number schattingen bij slachtofferloze delicten	336
Methodiekontwikkeling omvang fraude	82
Middellijke uitbetaling: het anti-verslavingsbeleid onder de toonbank? Verslag van het onderzoek naar en advies over het verschijnsel van de middellijke uitbetaling	369
<i>Milieubeleid</i>	422
<i>Milieucriminaliteit</i>	191, 343, 344, 437
<i>Milieuhandhaving</i>	327, 328, 527
<i>Milieurecht</i>	428
<i>Milieustrafrecht</i>	156, 265, 324, 325, 327, 437
<i>Minderheden</i>	90
Mini-instructie in het wetboek van strafvordering misbruik in de (nationale) directe belastingen	175
Misbruik van voorwetenschap bij effectentransacties	430
<i>Misdaadanalyse</i>	277, 510
Misdaadvermogen en het internationaal strafrecht; de internationale samenwerking door Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba inzake de bestrijding van het witwassen en de confiscatie van wederrechtelijk verkregen voordeel	230
Modellering jeugdinstellingen	22
Moeilijke jeugd; risico- en protectieve factoren en de ontwikkeling van delinquent gedrag in een groep risicojongeren	9
Mogelijke verbeteringen van de milieustrafbepalingen in het wetboek van strafrecht	156
Mogelijkheden en moeilijkheden bij preventief toezicht op (pedo)seksuele delinquenten	29
Monitor bedrijven en instellingen, sector bouwnijverheid; sector vervoer, opslag en communicatie; sector cultuur, recreatie en overige dienstverlening	42

<i>Monitor sociale veiligheid</i>	386
Monitor Veiligheid gemeente Rotterdam	413
Monitoring Justitiedeel drugsmonitor Nederland	396
Monitoringonderzoek Amusementscentra	92
<i>Moraal</i>	95
Morele economie van geweld in groepsverband	149
Motieven van asielzoekers om naar Nederland te komen; verslag van een expertmeeting	4
<i>Motieven van ouders</i>	313
Motivering van vonnissen als adequate eis van (straf)rechtspleging	476
Motiveringsplicht van de strafrechter aangaande betrouwbaarheid van bewijs	185
Multiculturaliteit in misdaad en straf	235
Muziek in het ziekenhuis	60
Naar een verbetering van de helingbestrijding	384
<i>Nachtdetentie</i>	34
<i>Nader gehoor</i>	385, 526
<i>Nationaal-socialisme</i>	98
Nationale Ombudsman	206
Nationale Ombudsman en het strafprocesrecht; capita selecta bij een afscheid	205
<i>Natuurgebieden</i>	310
<i>Ne bis in idem-beginsel</i>	438
Nederlanders over criminaliteit en rechtshandhaving	493
<i>Nederlandse Antillen</i>	63, 146, 230
Neerslag misdaadgeld	348
Netherlands survey on criminality and law enforcement; documentation of the survey	494
Nevenfuncties Zittende Magistratuur	19
Niet-commercieel coffeshopbeleid	379
<i>Nijmegen</i>	329
<i>Noord-Holland</i>	102
Noords internationaal strafrecht	97
<i>Noorwegen</i>	97
Normeren werkzaamheden officieren van justitie Parket Rotterdam	295
<i>Notarissen</i>	109, 440
<i>Officieren van justitie</i>	35, 295, 509
Omgang als opgave	78
<i>Omgangsbemiddeling</i>	65
Onderbouwing toekomstverkenning openbare orde en veiligheid	435
Onderhandelen in strafzaken	123
<i>Ondernemingen</i>	107
<i>Ondernemingsrecht</i>	129
<i>Ondertoezichtstelling</i>	71, 457
Onderzoek achtergronden jongerenoverlast Hoogkerk	406
Onderzoek naar de grenzen die het Gemeenschapsrecht stelt aan het bestrijden	

van	
Onderzoek naar effecten 10-dagetoets vreemdelingenbewaring	288
Onderzoek rellen Groningen-Sparta; voetbalgeweld of uitgaansgeweld	395
Onderzoek van telecommunicatie ten behoeve van justitie doeinden	187
<i>Onderzoeksbeleid</i>	318
<i>Onderzoeksmethoden</i>	32, 82, 103
<i>Ongevallen</i>	489
<i>Ongevallenletsel</i>	66
<i>Onrechtmatig overheidsoptreden</i>	206
<i>Onrechtmatig verkregen bewijs</i>	254, 431
<i>Onrechtmatige daad</i>	468
<i>Onrechtmatige overheidsoptreden</i>	207
<i>Ontnemingsmaatregel</i>	250, 511
<i>Ontruimingen</i>	284
Ontstaan van ciminaliteit; een methodologische studie over onderzoeken naar de oorzaken van criminaliteit	215
Ontwikkeling jeugdcriminaliteit	26
Ontwikkeling Justitie in de Buurt Den Haag	361
Ontwikkeling van ander recht ten aanzien van pornografie	450
Ontwikkeling van een selectie-instrument voor gedetineerden in huizen van bewaring	113
<i>Onveiligheidsgevoelens</i>	164, 224, 227, 279, 386, 413, 543
<i>Oorlogscriminaliteit</i>	98
<i>Oorlogsdelicten</i>	249
<i>Oorlogsstrafrecht</i>	267
Oorzaken en aanpak van organisatiecriminaliteit	14
<i>Oost-Europa</i>	277, 281
Op zoek naar balans; een onderzoek naar de ontwikkeling en de toekomst van gebiedsgebonden politiezorg	524
<i>Openbaar ministerie</i>	147, 154, 283a, 283a, 286, 291, 293, 294, 295, 296
Openbaar ministerie in civilibus	222
<i>Openbaar vervoer</i>	160, 161, 164, 386
<i>Openbaarheid</i>	240, 248
Openbaarheid van de strafrechtspleging	508
<i>Openbare orde</i>	435
Opgevangen in het centrum; evaluatie opvangen adviescentrum Apeldoorn	392
Oplegging en executie van de ontnemingsmaatregel (art. 36^e Sr.)	250
<i>Opleiding</i>	1
Opsporing van witwaspraktijken door electronic monitoring van betalingsstromen	461
<i>Opsporingsmethoden</i>	25, 187, 197, 505, 539
<i>Opsporingsonderzoek</i>	17, 31, 274, 292
Opstellen van integrale wijkveiligheidsplannen in de stad Groningen	417

Optimalisering logistieke planning AC Rijsbergen	298
<i>Opvanginrichting</i>	290
<i>Opvoeding</i>	425
Opvoedingsstijlen en ontwikkeling van agressie en ander probleemgedrag	515
<i>Ordeverstoring</i>	136, 395
<i>Organisatiecriminaliteit</i>	14, 105, 107, 186
<i>OTS</i>	71
<i>Outreach</i>	94
Outreach work among drug users in Europe; concepts, practice and terminology	88
Overheid en slachtoffers; verschuiving in de machtsverhouding tussen het openbaar ministerie als houder van het vervolgingsmonopolie en slachtoffers van delicten in veranderende (multi-)culturele contexten	91
Overheidscriminaliteit als specimen van organisatiecriminaliteit	186
<i>Overlast</i>	136, 400, 401, 406, 411, 415, 416
Overmacht in het stelsel van strafuitsluitingsgronden	96
<i>Parketsecretarissen</i>	296
<i>Particuliere recherche</i>	108
Particuliere recherche; werkwijzen en informatiestromen	382
Partnerdoding door vrouwen	458
<i>Pedofilie</i>	29, 231
<i>Penitentiair beleid</i>	544
<i>Penitentiaire beginselenwet</i>	75
<i>Penitentiaire maatregel</i>	75
<i>Penitentiaire programma's</i>	229
<i>Persoonlijke levenssfeer</i>	243
Persoonlijkheidsonderzoek in het strafrecht	251
<i>Persoonlijkheidsontwikkeling</i>	389
<i>PIJ-maatregel</i>	111
<i>Pittsburgh</i>	316
<i>Plaatsing in jeugdinrichting</i>	111
Political transition, criminal law and reconciliation	253
<i>Politie</i>	53, 276
Politie.nl	479
<i>Politieautomatisering</i>	273
<i>Politiebeleid</i>	544
<i>Politiebronnen</i>	103
<i>Politiebureaus</i>	112
Politieel tuchtrecht in theorie en praktijk	119
<i>Politie-emancipatie</i>	323
Politiegeweld in vergelijkend perspectief	120
Politiekorpsen en oordelen van burgers	275
Politiële gegevensstromen; cluster II: criminaliteitsbestrijding en handhaving openbare orde	451

Politiële integriteit	116
<i>Politiemanagement</i>	484
<i>Politiemonitor bevolking</i>	73, 275
Politiemonitor Bevolking 1999 (diverse landelijke en regionale rapporten)	321
Politiemonitor Rotterdam 2000	541
<i>Politieoptreden</i>	83, 136, 137, 236, 272, 275, 284, 292, 480, 481, 488, 507
<i>Politieregisters</i>	194
<i>Politiesamenwerking</i>	283a, 372
<i>Politietaken</i>	258, 278, 280, 289, 373, 451, 478, 488, 524
<i>Politievrijwilligers</i>	320
Politiewerk in gevaarsituaties; omgaan met agressie en geweld van burgers in het basispolitiewerk	115
<i>Pornografie</i>	450
Positie en het functioneren van de rijksrecherche in het Nederlandse politiebestedel	117
<i>Precursoren</i>	460
Prevalentie en signalering van ADHD bij veroordeelde mannelijke delinquenten	48
Preventie van slachtofferschap speciaal onder buitenlandse bezoekers	159
<i>Preventiebeleid</i>	234
<i>Preventief toezicht</i>	29, 62
Prevention of financial crimes	470
<i>Privacy</i>	243
Private rechtshandhavers en de aanpak van financieel-economische criminaliteit en integriteitsdilemma's	108
Privatisering van het gevangeniswezen	198
<i>Pro-actief onderzoek</i>	274
Probleemgerichte aanpak van de georganiseerde criminaliteit op basis van inzicht	447
Probleemverkenning op het gebied van politie en etnische minderheden terzake van vraagstukken effectiviteit van politiewerk	236
Proces-model van justitieel beslissen	509
Procureur-generaal bij de Hoge Raad	475
Prognose sanctiecapaciteit; modelontwikkeling	21
Prognose van de sanctiecapaciteit 1999-2000	13
Prospectief onderzoek naar effecten van zoekacties van geadopteerden	61
<i>Prostitutie</i>	44, 153, 166, 383, 408, 513
Prostitutie in Nederland	46
<i>Psychiatrische rapportage</i>	155, 238, 446, 471
<i>Psychisch gestoorde delinquenten</i>	114, 261
<i>Psychisch gestoorden</i>	387
Psychische gesteldheid gedetineerden strafgevangenis Scheveningen	456
<i>Psychologische rapportage</i>	155, 238, 471
<i>Publieke opinie</i>	493, 494

Punishment and purpose; from moral theory to punishment in action	490
<i>Raad voor de Kinderbescherming</i>	357
Raad voor de Kinderbescherming en de multiculturele samenleving	242
<i>Rampomstandigheden</i>	170, 331
<i>RCID</i>	110
Reactie op victimisatie van buitenlandse toeristen; de Amsterdam Tourist Assistance Service (Atas)	158
Reactie politie op huiselijk geweld	83
<i>Recherche</i>	110, 436, 478
Rechercheproces in Nederland	31
Recht voor commuun gestraften; dogmatisch-juridische aspecten van taakstraffen en penitentiaire programma's	229
Rechten van de mens in niet-functionerende staten	429
Rechterlijke controle impliceert onderzoeken door de zittingsrechter	204
<i>Rechterlijke macht</i>	1, 2, 19, 283a
Rechterlijke samenwerking met betrekking tot de straftoemeting	177
Rechterlijke straftoemetingsbeslissing en computerondersteuning	106
Rechterlijke toetsing van het vervolgingsbeleid van het O.M. bij het beklag ex art. 12 Sv. over het niet (verder) vervolgen	154
<i>Rechters</i>	1, 99, 172, 185, 19, 204, 206, 476, 99
<i>Rechters-commissarissen</i>	35, 509
Rechtsbescherming onder druk	183
Rechtsbescherming tegen betreffing	101
<i>Rechtsfilosofie</i>	227
Rechtsgevolg van vormverzuim binnen het strafproces	221
Rechtsgevolgens van onrechtmatigheden in het vooronderzoek	203
<i>Rechtshandhaving</i>	59, 337, 338, 340, 493, 494
<i>Rechtsinformatica</i>	106, 194
<i>Rechtspersonen</i>	62
<i>Rechtspersonenrecht</i>	129
Rechtspositie jeugdigen in jeugdbeschermingsinrichtingen	247
Rechtsvergelijkend onderzoek naar bewijslastverdeling in zaken van medische aansprakelijkheid	462
Rechtsvergelijkend onderzoek naar constitutionele en verdragswaarborgen ter zake van de bestuurlijke boete	418
<i>Rechtsvergelijking</i>	167, 174, 185, 421, 438, 504
<i>Rechtvaardigingsgronden</i>	96
<i>Recidive</i>	29

Recidive na een strafrechtelijke jeugdmaatregel	38
Recidive na tbs; patronen, trends en processen en de inschatting van gevaar	11
Recidive na verblijf in een JBI; een vervolgstudie naar de geregistreeerde criminaliteit onder jongeren uit een justitiële behandelinrichting	10
Recidive; samenhang met persoonlijkheidsontwikkeling en leefsituatie na detentie	389
Recidivemonitor	39
<i>Reclassering</i>	189
<i>Recreatie</i>	42
<i>Recreatiecriminaliteit</i>	310, 311, 312, 395, 409, 412
Regelgeving en controle op de Amsterdamse beurs; een criminologische analyse	184
<i>Regionale Criminele Inlichtingen Diensten</i>	110
<i>Regionale Interdisciplinaire Fraudeteams</i>	419
Regionale samenwerking bij milieuhandhaving	527
Regiovisie dak- en thuislozen; naar een regionaal en integraal beleid voor dak- en thuislozen in de regio Rijnmond via een programma van 'sociaal bereik'	211
Regulering en vergelijking van (technische) identificatiemethoden	180
Reintegrative shaming en de Halt-afdoening	163
<i>Reizigers</i>	386
Rekrutering en (permanente) educatie van de rechtsprekende macht in vijf landen; een internationale verkenning	1
Relatie tussen de internationale strafhoven en nationale jurisdictie	433
Relatiecriminaliteit	507
<i>Requireerrichtlijn</i>	5
Resocialisatie; visies van gedetineerden en inrichtingspersoneel op de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving	189
<i>Restorative justice</i>	176
Resultaten Metingen Drugsoverlast 1996, 1997, 1998, 2000	415
<i>Retributies 422</i>	
Richtlijnen voor het (laten) verrichten extern onderzoek	318
<i>RIF's</i>	419
<i>Rijden onder invloed</i>	58
<i>Rijksrecherche</i>	117
<i>Rijnmond</i>	211
<i>Rijsbergen</i>	298
Risicogedrag jongeren	464
Rol van de officier van justitie en de rechter-commissaris in het Franse en Nederlandse vooronderzoek in strafzaken	35
Rol van de omvang van de schuld bij de straftoemeting	200

Rol van het kort geding in strafzaken	255
<i>Rotterdam</i>	226, 295, 296, 402, 405, 413, 414, 541
<i>Rusland</i>	245
Russische georganiseerde misdaad in Nederland	245
<i>Sanctiecapaciteit</i>	13, 21
<i>Sanctieprogramma's</i>	3
<i>Sancties</i>	517, 80
<i>Scandinavië</i>	74
Scenario's voor het jaar 2000 op het terrein van (de aanpak van) de financieel economische criminaliteit	72
Schade en straf; over de verhouding tussen onrechtmatige daad en strafrecht	468
<i>Schadevergoeding</i>	459
Schadevergoeding in plaats van straffen (compensation or penalty)	176
Schadevergoeding voor ondergane voorlopige hechtenis indien de zaak eindigt zonder oplegging van straf of maatregel	216
<i>Schadevergoedingsmaatregel</i>	239, 334
<i>Scheveningen</i>	456
<i>Scholieren</i>	52, 93, 512
Schone handen in de kleine rechtshulp; een rechtsvergelijkend onderzoek	174
<i>School en criminaliteit</i>	359, 364, 366, 512, 528, 532
School, netwerking en criminaliteitspreventie	512
<i>Schoolomgeving</i>	359, 366
<i>Schotland</i>	126
<i>Schuld</i>	200, 445, 465
<i>Schuldsanering Natuurlijke Personen</i>	37
Secundaire analyses politiemonitor bevolking	73
Seks – werk en recht	166
<i>Seksueel geweld</i>	79, 264
<i>Seksuele delinquenten</i>	29
Sepotbeleid in milieuzaken	324
<i>SES</i>	66
Shipping cocaine through the Rotterdam port; risk perceptions of Colombian cocaine entrepreneurs	226
Situationele sancties in de milieuhandhaving	327
Slachtoffer als getuige	506
<i>Slachtoffer/dader-relatie</i>	36
<i>Slachtofferbeleid</i>	91
<i>Slachtofferenquête</i>	496
<i>Slachtofferhulp</i>	158
<i>Slachtofferloze delicten</i>	336
<i>Slachtoffers</i>	36
<i>Slachtofferschap</i>	159, 162, 178, 199, 355, 356, 362, 489
Slachtofferschuld in het strafrecht	465
Sleutel voor de toekomst; tel- en consumenten- onderzoek onder daklozen in Amsterdam	86
<i>Snelheid van berechting</i>	8, 332

Sociaal en cultureel rapport	546
Sociale uitsluiting als een multi-dimensioneel proces; subculturele strategieën en strategieën met formele ondersteuning van omgaan met en vermijden van sociale uitsluiting	140
Sociale veiligheid in Europa; tussen risico-beheersing en structurele politiek	223
Sociale veiligheid in het openbaar vervoer 2000; resultaten van de landelijke Monitor Sociale Veiligheid 2000. Achtste meting onder reizigers, niet-reizigers en personeel in het openbaar vervoer	386
<i>Softdrugs</i>	89, 397
<i>SOV</i>	84
<i>Spanje</i>	128
Spreekrecht voor slachtoffers in het Nederlandse strafproces	178
<i>Stadscentrum</i>	304, 409, 410
Stalking	85
<i>Statistische methode</i>	439
Stedelijk Instrument Sluitende Aanpak/Kernpunt Oude Noorden	306
<i>Sterfgevallen</i>	112
<i>Stop-reactie</i>	367
<i>Straatcriminaliteit</i>	33
<i>Straathoekwerk</i>	94, 398
Straf- en auteursrechtelijke positie van bij Bulletin Board Systems en Internet betrokken actoren	266
Strafbaarstelling van en beleid aangaande exploitatie van prostitutie	153
Strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap	262
Strafbaarstelling van misbruik van voorwetenschap	448
Strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen; een vergelijkend onderzoek	144
Strafkarakter van alternatieve sancties in criminologisch perspectief	141
<i>Strafproces</i>	178, 181, 193, 199, 206, 221, 232, 235, 240, 248, 500, 506, 508
<i>Strafprocesrecht</i>	101, 134, 146, 157, 172, 175, 183, 205, 263
<i>Strafrecht</i>	133, 135, 172, 195, 213, 246, 253, 263, 424, 491, 504, 517
Strafrecht en privacy	243
Strafrechtelijk bewijsrecht i.h.b. forensische expertise	173
Strafrechtelijk ne bis in idem-beginsel in internationaal verband	438
Strafrechtelijk ondernemingsrecht	129
Strafrechtelijke aansprakelijkheid bij rampen met dodelijke slachtoffers	170
Strafrechtelijke aansprakelijkheid van ambtenaren	143

Strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden en ambtenaren voor milieuverontreiniging	191
Strafrechtelijke en criminologische benadering van geweldsmisdrijven in Nederland en Duitsland	127
Strafrechtelijke maatregel in rechtsdogmatisch en maatschappelijk perspectief	219
Strafrechtelijke opvang verslaafden (SOV)	84
<i>Strafrechtelijke sanctiëring van milieudelicten in een bestuursrechtelijk kader</i>	265
Strafrechtelijke subjectieve aansprakelijkheidsvoorwaarden in Europa	126
Strafrechtsgeschiedenis	423
<i>Strafrechtsgeschiedenis</i>	427
Strafrechtsketen gezien vanuit de verdachte	503
<i>Strafrechtsmonitor</i>	20
<i>Strafrechtstheorie</i>	441
Strafrechtstheorie in Nederland	212
<i>Strafrechtswetenschap</i>	442
<i>Strafrechttheorie</i>	490
<i>Strafstelstel</i>	138
<i>Straftenuitvoerlegging</i>	99, 258
<i>Straftoemeting</i>	99, 101, 106, 155, 177, 200
<i>Strafuitsluitingsgronden</i>	96, 214
<i>Strafvordering 2001</i>	134
Strategies for profiling economic criminals	487
Studies omtrent strafrechtsgeschiedenis, in het bijzonder omtrent het strafrecht in de Leges Barbarorum	427
Sturing en toetsing van internationale politie-samenwerking in strafzaken	118
Subjectieve bestanddelen in bijzondere wetten	132
Subjective aspects of the implementation of treaty obligation to criminalise within the framework of the European Union: Spain, United Kingdom and the Netherlands	128
Suïcidepogingen en sterfgevallen in politiebureaus	112
<i>SVO-projecten</i>	402
<i>Taakstraffen</i>	229, 256
<i>Tafel van Elf</i>	335
<i>Tbs</i>	11, 30
Tbs-gestelden	463
<i>Telecommunicatie</i>	187, 266, 539
Thermometer Binnenstad Groningen	410
<i>Thuislozen</i>	86, 87, 211, 376, 391, 387 404, 407
<i>Tippelzone</i>	408
<i>Toekomst</i>	72
<i>Toekomstvisie</i>	72, 435, 544
Toelaatbaarheid van onrechtmatig verkregen bewijs in andere handhavingstrajecten dan waar het is verkregen	254, 431

<i>Toeristen</i>	158, 159
Toolkit; gereedheidskist voor het oplossen van excessieve veiligheidsproblemen in de actiegebieden en omliggende buurten in Amsterdam Zuidoost	377
Traceren van mogelijkheden voor preventie in opsporingsonderzoek naar georganiseerde criminaliteit	17
Transportcriminaliteit	351
<i>Transportknooppunten</i>	57
Treinreizigers en onveiligheid	164
<i>Tuchtrecht</i>	119
<i>Turkije</i>	277
Turkse en Oost-Europese georganiseerde misdaad en onderzoeksmethoden	277
Tussenevaluatie project herstelbemiddeling Tussenrapportage. Plan van aanpak van de veiligheid in de schoolomgeving en -routes; concretisering van maatregelen voor het regionaal Integraal Schoolveiligheidsplan en bundeling van het materiaal van de 2^e fase taakgroep Veilig Schoolgebouw en omgeving, regio Amsterdam-Oost	366
Tweede evaluatie Awb; onderdeel: hoger beroep	77
<i>Twente</i>	478
Uitbreiding jeugdreclassering	16
Uitlevering en mensenrechten; een vergelijkend onderzoek naar de rechtspraktijk in Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten	192
<i>Uitsluiting</i>	140
Uitvoering twee deelonderzoeken Commissie Onderzoek Vuurwerkramp: Rampenplan, openbare veiligheid en openbare orde; Gezondheidszorg	331
Universele rechtsmacht en de verplichting om ernstige schendingen van rechten van de mens te vervolgen	218
<i>Utrecht</i>	383
Van wetenschappelijk tot opsporingsonderzoek	274
<i>Variaties voor drugsbeleid in Europa</i>	233
<i>Veiligheid</i>	228, 311, 359, 366, 371, 381, 533,543
Veiligheid en de organisatie van toezicht in Natuurgebieden	310
Veiligheid en onveiligheid; een juridische, juridisch-filosofische en sociaal wetenschappelijke analyse	227
Veiligheid op scholen in Amsterdam; leerlingen- en personeelonderzoek	364
Veiligheid schoolomgeving en -routes, regio Oost; uitkomst van de taakgroep veilige school en omgeving	359

Veiligheid: de samenwerkingspraktijk tussen politie en gemeenste; rapportage van een onderzoek in opdracht van het Nederlands Politie Instituut	372
<i>Veiligheidsbeleid</i>	413, 223, 287, 435
<i>Veiligheidseffectrapportage</i>	368
Verantwoord differentiëren speelautomatenhallen en zicht op het gemeentelijk speelautomatenbeleid	380
Verantwoordelijkheid van de strafrechter voor de tenuitvoerlegging	99
Verbeten strijd tegen pedoseks en kinderporno	231
<i>Verdachten</i>	232
Verdachtenpopulatie arrondissementsparket ...; rapporten uitgebracht voor afzonderlijke arrondissementsparketten	363
Verdediging in strafzaken; een onderzoek naar de professionele verantwoordelijkheid van de advocaat in het strafproces	193
<i>Verenigde Staten</i>	1, 2, 185, 192, 316
<i>Vergelijkend</i>	
<i>onderzoek</i>	1, 2, 12, 23, 35, 70, 97, 120, 127, 128, 157, 144, 182, 192, 233
Vergelijking tussen het Anglo-Saksische en het Nederlandse rechtssysteem	504
<i>Verhoormethoden</i>	385, 526
<i>Verkeershandhaving</i>	56
<i>Verkeersongevallen</i>	297, 492
Verkennd onderzoek naar jeugdige zedendelinquenten	308
<i>Verkrachtingszaken</i>	500
<i>Vermiste personen</i>	482
<i>Verplaatsingseffecten</i>	513
<i>Verstandelijk gehandicapten</i>	78
Vertaling Corpus Iuris Civilis	69
<i>Vertrouwensbeginsel</i>	101
<i>Vervoerswezen</i>	42, 351
<i>Vervolgingsbeleid</i>	154
<i>Verzekeringswezen</i>	139
<i>Verzoening</i>	253
<i>Voetbalvandalisme</i>	395
Volgende station; zwerfjongeren in Nederland 1999	87
<i>Vonnis</i>	185
<i>Vonnissen</i>	432, 476
<i>Voogdijregeling</i>	63
Voor risico van de overheid	202
<i>Voorbereidend onderzoek</i>	183
Voorbereidend onderzoek criminaliteitsbeeld ICT in Nederland	352
<i>Voorbereidingshandelingen</i>	144
<i>Voordeelsontneming</i>	128, 230, 250, 511
<i>Voorlopige hechtenis</i>	216

<i>Voorwetenschap</i>	262, 430, 448
<i>Vormverzuim</i>	221
<i>Vreemdelingenbewaring</i>	288
Vreemdelingenbewaring in Europa	257
<i>Vreemdelingendienst</i>	289
Vrijheidsbenemende maatregel in het jeugd- strafrecht en de aanpak van ernstige criminaliteit	111
<i>Vrijwilligers</i>	320
Vrijwilligheid in de openbare veiligheid; verdiepingsstudie naar vrijwilligers bij Brandweer, KNBRD, politie, Natres en SIGMAS's van NRK	320
<i>Vrouwelijk politiepersoneel</i>	323
<i>Vrouwen</i>	95
<i>Vrouwencriminaliteit</i>	95
<i>Vrouwenhandel</i>	513
Vuurwapenbezit onder jongeren	349
<i>Vuurwerkcramp</i>	331
Waarborgen en rechtsbescherming in het nieuwe Arubaanse/Nederlands-Antilliaanse Wetboek van Strafvordering	146
<i>Wapenbezit</i>	58, 349
<i>Weerspannigheidssyndroom</i>	137
Wenselijkheid en haalbaarheid van preventief toezicht bij aandelenoverdracht	62
Werklast versnelling handelszaken	8
<i>Wet Terwee</i>	239, 334
<i>Wetgeving</i>	45, 90, 97, 128, 132, 146, 166, 175, 214, 271,
<i>Wetsevaluatie</i>	25, 28, 50, 71, 75, 77, 81, 239, 330, 334
Wetsevaluatie Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)	37
Wijze van strafbaarstelling van milieudelicten	437
Wijziging competentiegrens handelszaken	18
<i>Witwassen</i>	105, 128, 208, 210, 230, 461, 467
WODC-monitor georganiseerde criminaliteit	24
WODC-strafrechtsmonitor	20
<i>Woninginbraak</i>	346, 355
<i>WSNP</i>	37
<i>XTC</i>	89
Youth at risk	315
Zaak van het Jaar	49
<i>Zaanstreek</i>	302
<i>Zedendelicten</i>	500, 507
<i>Zedendelinquenten</i>	29, 308, 316
<i>Zeeburg</i>	537
<i>Zeeland</i>	301
Zeg nee tegen geweld	299
<i>Zelfcontrole</i>	502
<i>Zelfrapportage</i>	23, 498
Zelfredzaamheid in slachtoffersituaties	356
<i>Zelfregulering</i>	184

<i>Ziekenhuis</i>	60
<i>Zinloos geweld</i>	33, 299, 307, 522
Zinloos geweld, beter bekeken; een probleem- inventarisatie van de aard en omvang van zinloos geweld in de regio Haaglanden	522
<i>Zoekacties van geadopteerden</i>	61
<i>Zoetermeer</i>	397
Zware milieucriminaliteit; deelrapportage b, extern functioneren	343
<i>Zwarte arbeid</i>	540
<i>Zwartrijden</i>	160
<i>Zweden</i>	1, 233
<i>Zwerfjongeren</i>	87
<i>Zwitserland</i>	161
<i>Zwolle</i>	291

Albers, C.	418
Alta, S.	334
Altena, V. van	209
Amersfoort, P. van	355, 363
Andersson, H.	287
Angenent, F.J.A.	419
Aron, U.	526
Baas, N.J.	1, 2
Baerveldt, C.	122
Bakker, G.D.	273
Barendse-Hoornweg, E.J.M.	20
Barendsen, J.	24
Barlingen, M. van	354, 355, 358, 362, 365
Beek, J.F.	356
Beek, R.W.J. van	356
Beekman, P.H.W.M.	312
Beenackers E.Th.M.	3
Beijers, W.M.E.H.	103
Beke, B.M.W.A.	33, 299, 301, 302, 307, 309, 312, 313
Belder, S.	542
Bell, W.A.	183
Berg, E.A.I.M. van den	14
Berg, H.	317
Berg, J.J. van den	331
Bergh, R.J. van der	45
Berkhout-Poelgeest, A.M.	232
Berkvens, J.M.A.	194
Bernasco, W.	15, 16
Bervoets, E.J.A.	480
Berweger, N.	386
Bie, E.F.A.E. de	122, 125
Bieleman, B.	391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417
Biesma, S.	391, 392, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 416
Bijkerk, R.	344, 345, 351

Bijleveld, C.C.J.H.	4, 495, 517
Blaauw, E.	112, 113, 114, 507
Blad, J.	209, 212, 213
Blagrove, M.I.	184
Bloemendaal, L.	350, 351
Blokland, A.A.J.	495
Blömer, J.	401
Boekelaar, J.	398, 399
Boekhoorn, P.F.M.	47
Boekhout van Solinge, T.	233
Boendermaker, L.	5
Boerman, F.A.	46
Bogert, P.C.	214
Bokhorst, R.J.	25
Bokhoven, J.W.L. van	286
Bol, M.W.	9, 15, 16
Bongers, I.	405
Bongers, M.	283b
Bonth, M.H.M. de	420
Boone, M.M.	229
Boonen, K.	153
Boot, M.	249
Borgers, M.J.	250
Bos, J.	331
Bosman, M.J.P.	90
Bossers, G.F.M.	423
Bottenberg, M.	299, 301, 302, 304
Bouw, C.	122
Bovenkerk, F.	234, 235, 236
Bovens, M.	235
Braam, M.	379, 383
Brand, E.J.P.	251
Brander, M.	317, 330
Brants, C.	499
Brants, K.L.K.	499
Breugel, A.A.M. van	5
Breur, C.	174
Brienen, M.E.I.	17, 24
Brink, M.	528, 529
Broek, H. van den	369, 370, 372, 373, 379, 380, 383, 387
Broek, J.H.G. van den	518, 519, 520
Bron, K.	288
Brouwer, D.V.A.	121
Brouwers, M.	11
Brouwers, R.C.	252
Bruijn, S.M. de	154
Bruin, J. de	339

Bruinsma, G.J.N.	496, 497, 499, 500, 513, 514, 516
Bruls, E.	310
Bruning, M.R.	421
Buitelaar, J.K.	48
Bulder, A.	537, 538, 539
Bunt, H.G. van de	6, 24, 104, 105, 215
Burg, M.P. van der	422
Buruma, Y.	194, 195, 196, 197, 274
Camesasca, P.D.N.	45
Cappon, C.M.	423
Chiba, A.	330
Cleiren, C.P.M.	202, 206, 207
Cohen, B.	234
Colenbrander, J.J.W.	497
Coumou, H.	356
Cozijn, C.	7, 20, 39
Crommelin, R.W.J.	424
Croock, G.A. de	518, 519, 520
Dam, C. van	389
Dane, N.M.	216
Deben, L.	86
Degen, J.	346, 352
Delicat, J.W.	425
Diemel, S.	86, 87, 92, 93
Diepeveen, M.	321, 532
Dijk, B. van	51
Dijk, D.P. van	91
Dijk, E. van	355, 358, 363, 365, 367
Dijk, J.J.M. van	150
Dijken, P. van	426
Dijkhoff, N.,	19
Dingley, A.M.	126
Docter-Schamhardt, B.J.W.	20
Doek, J.	64, 65
Doelder, H. de	217
Doesburg, R. van	289
Dolman, M.M.	96
Donker, A.G.	498
Donker, M.	527, 530
Doomernik, J.	50
Dor, J.P.	427
Doreleijers, Th.A.H.	122, 316
Draisma, A.R.	274
Dreissen, W.H.B.	185
Dresden, M.J.	428
Dries, I.	294
Duesman, B.	343

Duivenbode, P. van	363
Duker, M.J.A.	106
Egelkamp, M.M.	127
Eijk, R. van	429
Ekeren, R. van	430
Elffers, J.	285
Ellian, A.	253
Elst, R. van	218
Embregts, M.C.D.	254, 431
Engeland, H. van	52
Erp, J. van	334
Es, M.N. van	8, 18, 37
Esch, C.M. van	155
Eshuis, R.J.J.	8, 18, 19
Essers, A.A.M.	7, 20, 26
Faber, W.	40
Faure, M.G.	156
Ferwerda, H.B.	122, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 316, 521
Fijnaut, C.	6, 53
Flach, R.J.C.	432
Fobler, H.K.B.	483
Francisco Francisco, M.I.	128
Frederikse, R.	41, 42
Freeman, M.	88
Frenken, J.	316
Furuya, S.	433
Garretsen, H.F.L.	402
Geerlof, J.	330
Gelderloos, W.	317, 318, 319, 324, 329, 330
Geldorp, M.	356, 363, 365
Gelinck, H.	357
Gemert, F. van	527, 529, 530, 531, 533
Gerards, J.	434
Gerritsen, M.	321
Gestel, B. van	499
Geurts, P.A.Th.M.	280
Geveke, H.	320, 321, 331
Gooren, W.A.J.	435, 436
Goos, M.	194
Grant, I.	88
Grapendaal, M.	345, 346, 347, 349, 350
Grieken, D. van	437
Griend, E.S.G.N.A.I. van de	255
Grijpstra, D.	540
Gritter, E.	129
Groebel, J.	54

Groen, H.	357
Groenewegen, G.	422
Groenhuijsen, M.S.	134
Groot, S.K. de	157
Groot-Bas, A.G.	102
Grotens, M.	312
Gruter, P.	523
Haagsma, J.H.	286, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 297
Haan, W.J.M. de	33, 122, 130, 307, 313, 395
Haaster, H.P.M. van	55
Haket, V.T.	500
Hallers, M.	174
Harmsen, E.	311
Harteveld, A.E.	131, 133, 134, 145
Hartmann, A.R.	217
Hartog, A. den	123, 134, 145
Hattum, W.F. van	145, 438
Hauber, A.R.	158, 159, 160, 161, 162, 163, 164
Have, A.G.M. ten	45
Haveman, R.H.	165, 166
Heide, F.	7, 20, 39
Heide, W. van der	13, 21
Heiden-Attema, N. van der	9, 10, 38
Heijden, P.G.M. van der	58, 439
Heijke, J.	59
Heijnsens, M.H.L.G.	479
Hermanns, J.M.A.	122
Hermans, E.	41, 42
Herwijer, M.	56
Hessing, D.J.	57, 215, 498, 511
Heuvel, G.A.A. van den	186
Heuvel, M.M. van der	518
Hoek, A. van	357, 358
Hoeke, U.	319
Hoffius, R.	323, 332
Hogehuis, S.	209
Homburg, G.H.J.	527, 530, 534
Hoogeveen, C.	393, 394, 395, 396, 411, 412, 413
Hugenholtz	60
Hugens, R.L.	440
Huijbregts, G.	21, 22
Huisman, W.	104, 105, 107
Hulst, J.W. van der	217
Inberg, J.	283a
Jackson, J.L.	486, 487, 488, 509
Jacob, E.	88
Jacobs, F.C.L.M.	441

Jakobs, J.P.	305, 306, 312, 315
Jansen, R.W.	486, 487
Janssen, J.H.L.J.	124, 140
Jones, G.	442
Jong, A. de	404, 408, 414
Jong, D.H. de	134, 135
Jong, W. de	209
Joubert, Ch.	167
Junger, M.	489, 492, 501, 502, 512, 515
Junger-Tas, J.	23
Jungmann, N.	37
Kalmthout, A.M.	256, 257, 258
Kampen, P.T.C. van	168, 169
Kamphorst, P.A.	34
Kan, J. van	522
Kaouass, A.	381, 386
Kaptein, M.	61
Keijser, J.W. de	490, 503, 504, 508
Kelk, C.	235
Kempen, P.H.P.H.M.C. van	259
Kerkmeester, H.O.	45
Kerstens, L.	535
Kesselaar, B.	371
Kessler, M.	132
Kesteren, J. van	176, 496
Kieboom, W.	443
Kleemans, E.R.	24
Klerks, M.	532
Klerks, P.	372, 373, 374, 377, 382, 383, 384
Klifman, J.H.	187
Klooster, E.	365, 367
Knaack, F.	388
Knigge, G.	133, 134, 135
Koenraad, F.A.M.M.	237, 238
Koers, J.	260
Koeter, M.	416
Kogel, K. de	16, 25
Kolthoff, E.W.	444
Koning, A.M. de	170
Konings-van Leeuwen, H.	318
Kooijmans, T.	219
Kool, R.	239
Koolhaas, E.	324, 325, 328
Koot, R.	445
Kooten, J.M. van	335
Kootstra, J.	321
Koppen, P.J. van	31, 215, 500, 503, 504, 505, 511, 516

Kordelaar, W.F.	261, 446
Korenhof, A.N.J.	220
Korf, D.J.	86, 87, 88, 89, 92, 93, 94, 236
Korpel, J.	42, 375, 376, 385, 386
Kortekaas, J.J.C.	447
Korthals Altes, H.J.	356, 359, 368
Korz, S.	377
Kouwenberg, R.F.	24
Krabbe, H.G.M.	131, 133
Kriek, F.G.H.C.	535, 536, 537, 538, 541, 542
Kristen, F.G.H.	262, 448
Kroon, S.	321
Kruissink, M.	26, 27
Laan, A.M. van der	136, 137
Laan, P.H. van der	7, 122, 512, 515, 517
Laan, R. van der	393, 394, 398, 399
Labout, N.J.	198
Lamboo, T.	116
Lammers, J.B.	275
Lamp, R.	230
Landen, D. van der	263
Landman, R.	348, 353
Landré, C.J.W.	285
Langman, M.	62
Lankhorst, F.	109
Leest, W. van der	343, 344, 353
Leeuwen, A.M.H. van	171
Lehnecke, K.M.	264
Leij, J.B.J. van der	506
Leijen, G. van	221
Lemmens, M.	369, 374, 376
Lent, L. van	240
Leuw, Ed.	11, 29, 30
Lewis, R.	88
Lindenberg, K.	138
Lissenberg, E.	95
Loeber, R.	316
Loef, C.	363
Louwes, N.J.	449
Lugt, B.W.M. van der	40, 108
Lugtmeijer, E.	377
Lünneman, K.	199
Lustgraaf, R.E. van de	286, 295, 296
Luykx, F.	349, 350
Maalsté, N.	379, 387
Maanen, M. van	356
Maas, S.M.E. van der	450

Maasdamme, B.	63
Maas-de Waal, C.J.	543
Maathuis, H.H.M.	269
Mac Gillavry, E.	139
Machielse, A.	195
Malsch, M.	491, 503, 504, 506, 507, 508
Marum, B.E. van	298
Matthys, W.	52
Mayer, I.S.	451
Meer, I.J.K. van der	241
Meer, W. van der	536
Meershoek, A.A.	276, 278
Meesters, P.	102, 110, 523, 525
Meijer, B.	12, 15
Meijer, G.	391, 392, 393, 394, 395, 404, 406, 408, 411, 413, 416
Meijer, M.E. de	222
Meijers, M.	318, 329
Meiresonne, F.	310
Melief, W.B.A.M.	64, 65
Mertens, N.	30
Meurs, C. van	42, 382
Mevis, P.A.M.	203, 204, 205, 206, 207
Meyers, M.	322
Mheen, D. van der	405
Michels, G.W.T.J.	194
Michon, J.A.	487, 493, 506, 509
Miedema, S.	140
Mildt, D.W. de	98
Miranda, H. de	346, 348
Moerings, M.	231, 235, 239
Moerland, H.	510
Mölck, J.	359, 367
Mols, G.P.M.F.	188
Momma, G.A.	422
Mooij, A.	351
Moolenaar, D.	22
Mougin, C.	88
Mul, V.	208
Mulbregt, J.M.L. van	141
Mulder, C.F.	97
Mulder, S.	66
Muller, E.R.	31, 513
Müller, G.	355, 363
Nabben, T.	87, 89, 93
Naber, P.	378, 383, 385
Neeffe, M.	353
Nelen, J.M.	17, 31, 104, 105

Nelis, N.	321
Nelissen, P.Ph.	189
Neut, J.L. van der	131
Nieboer, N.E.T.	538
Niemeijer, E.	2, 102
Nienhuis, A.	321
Nieuwbeerta, P.	495, 496
Nieuwendijk, A.	117
Nieuwenhuyzen, J. van de	371
Nieuwkamp, S.M.G.	272, 274, 280
Nijboer, J.A.	130, 395
Nijboer, J.F.	151, 172, 173, 174, 491, 504, 506, 508
Nijnatten, C.H.C.J. van	67
Nilson, M.	88
Ocal, M.	330
Oever, J. van den	381
Oldersma, F.	407, 413, 415
Olger, F.P.	452
Ommeren, F.J. van	453
Oomens, H.C.D.M.	46
Oosterwijk, C. van	523, 525
Os, A. van	360
Osei-Owusu, S.	330
Otten, G.R.	45
Otter, P. den	370, 376
Oude Breuil, B.	242
Oudijk, J.C.	265
Overbeeke, R. van	355, 365
Pakes, E.J.	509
Passas, N.	514
Paulides, G.	24
Peçi, I.	142
Peerlings, J.G.M.	290
Pel, A.A. van	360
Pelser, C.M.	243
Penrod, S.	504
Peper, B.	209
Phijffer, M.	68
Philipse, M.	454
Pieterse, A.	486, 487
Pitsela, A.	176
Plant, E.	322, 323
Ploeg, J.D. van der	300
Ploeg, S. van der	528
Plomp, H.N.	289
Polstra, L.	78
Poorter, G. de	361

Poot, C.J. de	505, 516
Port, M. van de	244
Prins, L.	347
Prinssen, J.M.	455
Pronk, J.A.M.	118
Quadvlieg, H.M.J.	190
Rabbinowitsch, R.	454
Reeuwijk, A.	456
Reijnhoudt, P.	368
Reith, W.J.M.	457
Remmen, P.J.C.H.	290, 291
Rensen, P.	86
Rietveld, M.	367
Riper, H.	86, 87, 88, 94
Ritzema, W.	381
Roef, D.	191
Rogier, L.J.J.	217
Römkens R.	458
Rooijen, E. van	330
Roos, Th.A. de	156, 175
Rosenthal, U.	514
Rovers, B.	497, 510
Rovers, M.M.A.	297
Ruimschotel, D.	335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342
Ruiter, J. de	69
Rüter, C.F.	98
Sackers, H.J.	195, 196
Sagel-Grande, H.I.	70, 153, 176, 459
Savornin Lohman, J. de	71
Schaap, C.D.	72, 210
Scheirs, T.L.W.	460
Schellekens, M.H.M.	266
Schoen, E.D.	73
Schoep, G.K.	177
Schoof, N.	357
Schudelaro, A.A.P.	461
Schuyt, P.M.	200
Schwitters, R.J.S.	74
Sessar, K.	176
Siegel, D.	245
Sigtenhorst, R. van den	341
Sikkema, E.	143
Simmelink, J.B.H.M.	134
Sipkes, L.	330
Slabbers, S.	462
Sliedregt, E. van	267
Slobbe, D.F.	277, 278

Sluis, S. van der	326
Slump, G.J.	356, 361, 362, 367
Smeenck, W.	16, 32
Smeulers, A.L.	192
Smid-Verhage, H.J.M.	99
Smit, J.	11
Smith, P.	144
Smulders, A.J.	303, 304
Snippe, J.	393, 394, 396, 400, 401, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417
Soest, S.R. van	348
Soethout, J.	534
Sok, J.	394
Solm, A.I.T. van	524
Soomeren, P. van	358, 368, 368
Spanninga, J.W.	178
Spee, J.E.J.	390
Spek, W.J.	100
Spierings, F.	209, 211
Spijkerman, R.	405
Spijkers, E.	397
Sprangers, W.J.J.M.	151
Spronken, T.N.M.B.	193
Stamhuis, E.F.	123, 134, 145
Steeg, M. van der	119
Steeman, M.	288
Steinmann, P.L.M.	13
Stijns-Schepers, I.A.H.M.	201
Stol, W.Ph.	43, 477, 478, 481, 482, 483, 484
Strijards, G.A.M.	145
Swaaningen, R. van	223
Sybrandi, F.	320, 325, 328, 334
Tadic, F.M.	246
Taselaar, A.P.	4
Terlouw, G.J.	23, 33, 34, 307, 313
Terpstra, J.B.	284
Thieme, M.	318, 324, 326, 327, 332
Thodé, G.A.E.	146
Tijssen, M.	374
Tilburg, W. van	347, 348
Timman, R.	492
Timmer, J.S.	115, 120
Timmerman, I.	463
Toornvliet, L.	152, 158, 159, 160, 161, 163, 164
Torre, A.G.J. van der	544
Torre, E.J. van der	481
Treecck, R.J. van	43, 477, 478, 482, 483, 485

Tulder, F.P. van	13, 21, 22, 544
Tulner, H. van	355, 362, 363
Twuyver, M. van	332
Uhlen, U.H.	537
Valkenburg, W.E.C.A.	268, 269
Vanderveen, G.N.G.	224
Vanwesenbeeck, I.	44
Vegt, A.L. van der	528
Vegter, P.C.	75, 197
Velden, M.H. van der	287
Velinga-Schootstra, F.	131
Velt, C.J.E. in 't	482, 483, 484
Ven, A.E.B.M. van der	43, 477
Venicz, L.	44
Verberk, M.	328, 330, 332, 333, 334
Verberk, S.	319, 323, 325, 326, 327, 328, 331, 333, 334
Verhagen, G.	312
Verheugt, A.J.	179, 270
Verhulst, F.C.	76, 498
Verrest, P.A.M.	35
Versteegh, P.	303, 314, 521, 522
Verster, A.C.P.	45
Ververs, J.	318, 321
Verwers, C.	27
Vette, R.C.M. de	352, 353
Vijver, C.D. van der	272, 274, 278, 279, 280, 284, 485
Vin, M. van der	518, 519, 520
Vinken, H.	464
Vinne, H. van der	36
Visser, A.	335, 340, 342
Visser, J.H.	46
Visser, M.J.C.	156
Vliet, A. van	247
Voert, M. ter	37
Voert, M.J. ter	488, 493, 494
Volf, L.M.Z.	111
Vor, G.A. de	381
Vorselaars, H.	320, 327
Vries, M.S.	283a
Vruggink, J.	511
Wachtmeester, J.	294, 295, 296
Wagenaar, H.	500, 509
Walther, S.	465
Wamelen, C.G.M. van	225
Wartna, B.S.J.	10, 38, 39
Weber, D.M.	466
Weenink, A.W.	281

Weerman, F.M.	282, 512, 515
Weller, E.J.	467
Wendt, J.A.I.	468
Werf, J. van der	370, 373, 380, 383, 387
Westen-Baptist, E.I.M.T. van der	174, 180
Widdershoven, R.J.G.M.	77
Wiebing, R.	378
Wiemans, F.P.E.	271
Wiersinga, H.C.	181
Wiersma, E.	531, 533
Wiewel, P.G.	101
Wijk, A.Ph. van	304, 308, 309, 314, 315, 316
Wijk, J. van	534
Wijkhuijs, L.J.J.	385, 386
Wijntuin, P.	319, 321, 322, 323, 329, 330
Wilders, O.L.A.	292, 293, 294, 297
Winter, H.	397
Wissink, L.M.	469
Wits, E.G.	402
Witte, R.	370, 388
Wittebrood, K.	489, 493, 494, 543
Wolde, A.C. ten	78
Woldendorp, T.	359
Wolting, V.	147
Xianquau, L.	470
Yesilgöz, Y.	235
Zaitch, D.	226
Zandbergen, J.G.A.	158, 159, 160, 161, 162, 163, 164
Zandhuis, E.	374, 379, 380, 383, 384
Zoomer, O.J.	280
Zoontjens, J.D.C.A.	298
Zuijlen, R.W. van	227
Zuthem, E. van	485
Zwaag, T.G. van der	248
Zwaan, M.	148

Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatie Centrum (WODC)
Ministerie van justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
tel.: 070-3707610
fax: 070-3707948
Email: pveer@best-dep.minjus.nl

Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatie Centrum (WODC)
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen (EWB)
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
tel. 070-3706887
fax: 070-3707948
Email: ilammer@best-dep.minjus.nl

Universiteit van Amsterdam
Criminologisch instituut *Bonger*
Postbus 1030
1000 BA Amsterdam
tel.: 020-5253928

Universiteit van Amsterdam
Seminarium voor strafrecht en strafrechtspleging *Van Hamel*
Postbus 1030
1000 BA Amsterdam
tel.: 020-5253368
fax: 020-5253943
Email: dannaragjur.uva.nl

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Klinische Psychologie
De Boelelaan 1109
1081 HV Amsterdam
tel.: 020-4448771

fax: 020-4448758
Email: E.Blaauwpsy.vu.nl

Vrije Universiteit Amsterdam
Centrum voor politiewetenschappen
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
tel.: 020-4446231

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Strafrecht en criminologie
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
tel.: 020-4446231
fax: 020-4446230
Email: e.a.kortrijkrechten.vu.nl

Rijksuniversiteit Groningen
Vakgroep strafrecht en criminologie
Oude Kijk in 't Jatstraat 26
Postbus 716
9700 AS Groningen
tel.: 050-3635768
fax: 050-3635603
Email: e.pilon@rechten.rug.nl

Rijksuniversiteit Leiden
Departement strafrecht & criminologie
Postbus 9520
2300 RA Leiden
tel.: 071-5277527
fax: 071-5277600
Email: R.H.Haveman@Law.LeidenUniv.NL

Rijksuniversiteit Limburg
Vakgroep strafrecht en criminologie
Postbus 616
6200 MD Maastricht
tel.: 043-3883129
fax: 043-3260113

Katholieke Universiteit Nijmegen
Vakgroep strafrecht
Postbus 9049
6500 KK Nijmegen
tel.: 024-3616145
Email: Y.Buruma@jur.kun.nl

Erasmus Universiteit Rotterdam
Vakgroep strafrecht en criminologie
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082352
fax: 010-4532911
Email: moerland@frg.eur.nl

Universiteit Utrecht
Willem Pompe instituut voor strafrechtswetenschappen
Janskerkhof 16
3512 BM Utrecht
tel.: 030-2537125
fax: 030-2537028
Email: a.klip@law.uu.nl

Katholieke Universiteit Brabant
Vakgroep strafrechtswetenschappen
Postbus 90153
5000 LE Tilburg
tel.: 013-4668387
fax: 013-4663143
Email: i.m.koopmans@kub.nl

Universiteit Twente
Faculteit bestuurskunde
Internationaal Politie Instituut Twente
Postbus 217
7500 AE Enschede
tel.: 053-4893917
fax: 053-4892255
email: a.r.draisma@bsk.utwente.nl

Andersson Elffers Felix
Postbus 85198
3508 AD Utrecht
tel.: 030-2363030
fax: 030-2363030
Email: mail@aef.nl

Beke advies- en onderzoeksgroep
Rijnkade 89
6811 HD Arnhem
tel.: 026-4438619
fax: 026-4422812
Email: b.beke@beke.nl

B&A Groep Beleidsonderzoek & -Advies BV
Postbus 829
2501 CV 's-Gravenhage
tel.: 070-3029500
Email: m.verberk@bagroep.nl

Compliance Methodology Consultants (CMC)/T11 Company
Postbus 2681
1000 CR Amsterdam
tel.: 020-5200420
Email: cmc@T11.net

Van Dijk, Van Soomeren en partners BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
tel.: 020-6257537
fax: 020-6274759
Email: dsp@dsp-advies.nl

Eysink Smeets & Etman
Javastraat 56
Postbus 85568
2508 CG Den Haag
tel.: 070-3643850
Email: j.korspel@ese.nl

Directie Recherche van het CRI
Europaweg 45
2711 EM Zoetermeer
tel.: 079-3459911
fax: 079-3459754
Email: m.grapendaal@wxs.nl

R.B.I.J. De Hunnerberg
Berg en Dalseweg 287
6522 CH Nijmegen
tel.: 024-3651877

Nederlandse Politie Academie
Onderzoeksgroep
Postbus 1201
7301 BL Apeldoorn
tel.: 055-3574747

Intraval buro voor onderzoek en advies
Postbus 1781
9701 BT Groningen
tel.: 050-3134052
fax: 050-3127526
Email: intraval@pi.net

Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten
(NIWI)
Joan Muyskensweg 25
Postbus 95110
1090 HC Amsterdam
tel.: 020-4628600
fax: 020-6685079
Email: marga.van.meel@niwi.knaw.nl

Politie Haaglanden
Bureau IKH
Postbus 264
2501 CG Den Haag
tel.: 070-3102042

Regioplan onderzoek, advies en informatie
Max Euweplein 36
1017 MB Amsterdam
tel.: 020-6277166
Email: homburg@aai.regioplan.nl

Research voor beleid BV
Postbus 985
2300 AZ Leiden
tel.: 071-5253737
fax: 070-5253702
Email: b.bulder@rvbh.nl

Sociaal en Cultureel Planbureau
Afdeling Rapportage en Advies
Postbus 37
2280 AA Rijswijk ZH
tel.: 070-3407803
fax: 070-3407044
Email: k.paling@scp.nl

Auteursrecht voorbehouden.
Behoudens uitzondering door de
Wet gesteld, mag zonder schriftelijke
toestemming van de rechthebbende(n)
op het auteursrecht c.q. de uitgever van
deze uitgave, door de rechthebbende(n)
gemachtigd namens hem (hen) op te treden,
niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van
druk, fotokopie, microfilm of anderszins,
hetgeen ook van toepassing is op de gehele
of gedeeltelijke bewerking. Het verlenen
van toestemming tot publicatie in dit
tijdschrift houdt in:

1. dat de auteur de uitgever machtigt om de door derden verschuldigde vergoeding voor kopiëren conform artikel 17, lid 2, Auteurswet 1912 en het KB van 20 juni 1974, Staatsblad 351 ex artikel 16B 1912 te doen geldend maken door en overeenkomstig de statuten en reglementen van de Stichting Reprerecht te Amsterdam.
2. dat de auteur de Uitgever machtigt om zijn rechten ex artikel 16 sub A ten vierde Auteurswet 1912 (bloemlezingen) geldend te maken volgens dezelfde beginselen als die van de Stichting Reprerecht. Een en ander behoudens uitdrukkelijk voorbehoud zijdens de auteur.